

Ocena programowa
Profil ogólnoakademicki
Raport samooceny

Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej oceniany kierunek studiów:

UNIWERSYTET ŚLĄSKI W KATOWICACH
UL. BANKOWA 12, 40-007 KATOWICE

Nazwa ocenianego kierunku studiów: historia

1. Poziom/y studiów: studia I i II stopnia
2. Forma/y studiów: stacjonarne
3. Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek¹
historia

W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny:

STUDIA I STOPNIA (sześćsemestralne)

- a. Nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku.

Nazwa dyscypliny wiodącej	Punkty ECTS	
	liczba	%
historia	180	100

- b. Nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku.

L.p.	Nazwa dyscypliny	Punkty ECTS	
		liczba	%
	NIE DOTYCZY		

STUDIA II STOPNIA (czterosemestralne)

¹Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 20 września 2018 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz. U. 2018 poz. 1818).

- a. Nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku.

Nazwa dyscypliny wiodącej	Punkty ECTS	
	liczba	%
historia	120	100

- b. Nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku.

L.p.	Nazwa dyscypliny	Punkty ECTS	
		liczba	%
	NIE DOTYCZY		

Na studiach prowadzone jest kształcenie przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela

☒ TAK ☐ NIE

W przypadku zaznaczenia opcji TAK, proszę wskazać rodzaj zawodu nauczyciela, w zakresie którego prowadzone jest kształcenie (można zaznaczyć więcej niż jedną opcję):

- ☒ nauczyciel przedmiotu historia, wiedza o społeczeństwie, ²
- ☐ nauczyciel teoretycznych przedmiotów zawodowych²
- ☐ nauczyciel praktycznej nauki zawodu²
- ☐ nauczyciel prowadzący zajęcia²
- ☐ nauczyciel psycholog
- ☐ nauczyciel przedszkola i edukacji wczesnoszkolnej
- ☐ nauczyciel pedagoga specjalnego
- ☐ nauczyciel logopeda
- ☐ nauczyciel prowadzący zajęcia wczesnego wspomagania rozwoju dziecka

² Należy podać nazwę przedmiotu/zawodu/zajęć

Efekty uczenia się zakładane dla ocenianego kierunku, poziomu i profilu studiów

STUDIA I STOPNIA

Efekty uczenia się aktualne dla cykli rozpoczęcia 2024/2025 i 2025/2026 (I i II rok studiów)

1.	Nazwa kierunku	HISTORIA
2.	Wydział	Wydział Humanistyczny
3.	Cykle rozpoczęcia	2024/2025 i 2025/2026 (semestr zimowy)
4.	Poziom kształcenia	studia pierwszego stopnia
5.	Profil kształcenia	Ogólnoakademicki
Kod efektu uczenia się kierunku	Efekty uczenia się Po ukończeniu studiów pierwszego stopnia o profilu ogólnoakademickim na kierunku studiów historia absolwent:	Kody charakterystyk II stopnia PRK, do których odnosi się efekt kierunkowy
	WIEDZA	
HI1_W01	w zaawansowanym stopniu zna i rozumie: wybrane fakty, procesy i zjawiska historyczne oraz terminologię historyczną, ze szczególnym uwzględnieniem wybranej przez siebie specjalności	2018_P6S_WG
HI1_W02	posiada uporządkowane: wiedzę ogólną, przydatną do studiowania historii oraz wiedzę szczegółową z zakresu historii, ze szczególnym uwzględnieniem wybranej przez siebie specjalności	2018_P6S_WG
HI1_W03	zna i rozumie w stopniu zaawansowanym metody i techniki badań historycznych (warsztatu badawczego historyka), ze szczególnym uwzględnieniem wybranej przez siebie epoki historycznej	2018_P6S_WG
HI1_W04	zna i rozumie wpływ historii na fundamentalne dylematy współczesnej cywilizacji (ze szczególnym uwzględnieniem wybranej przez siebie epoki historycznej)	2018_P6S_WK
HI1_W05	zna i rozumie ekonomiczne, prawne, etyczne i inne uwarunkowania działalności zawodowej, związanej z uzyskanym wykształceniem historycznym oraz wybraną specjalnością, w tym szczególnie pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności intelektualnej i prawa autorskiego, niezbędne w prowadzeniu badań historycznych oraz z zakresu przedsiębiorczości, przydatne zwłaszcza w popularyzacji historii	2018_P6S_WK
	UMIEJĘTNOŚCI	

HI1_U01	potrafi wykorzystać posiadaną wiedzę historyczną oraz z nauk humanistycznych i społecznych, poprzez formułowanie i rozwiązywanie typowych i nietypowych problemów związanych z prowadzonymi badaniami historycznymi oraz wykonywanie związanych z historią zadań i projektów, w warunkach nie w pełni przewidywalnych - właściwie dobierać źródła i informacje z nich pochodzące	2018_P6S_UW
HI1_U02	potrafi przeprowadzać krytyczną analizę, syntezę, interpretację i ocenę tych informacji; właściwie dobierać i stosować metody i narzędzia, w tym zaawansowane techniki informacyjno-komunikacyjne); uwzględniając reguły warsztatu badawczego historyka	2018_P6S_UW
HI1_U03	potrafi komunikować się z otoczeniem (w różnych formach) z użyciem terminologii charakterystycznej dla nauk humanistycznych (ze szczególnym uwzględnieniem historii), m.in. przedstawiając i oceniając różne opinie i stanowiska	2018_P6S_UK
HI1_U04	potrafi samodzielnie planować i realizować własny rozwój naukowy; identyfikuje i dostrzega dylematy, związane z specyfiką pracy historyka, zwłaszcza w kontekście wybranego przez siebie zawodu	2018_P6S_UO, 2018_P6S_UU
HI1_U05	w ramach prowadzonych badań historycznych oraz realizowanych historycznych projektów edukacyjnych i popularyzatorskich potrafi organizować pracę indywidualną i zespołową	2018_P6S_UO, 2018_P6S_UU
KJ.2023_U	komunikuje się z otoczeniem jasno i zrozumiale w języku obcym na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego wykorzystując posiadaną wiedzę oraz terminologię	2018_P6S_UK
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
HI1_K01	jest gotów do krytycznej oceny posiadanej wiedzy i odbieranych treści (zwłaszcza historycznych)	2018_P6S_KK
HI1_K02	rozumie i respektuje znaczenie wiedzy historycznej w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych	2018_P6S_KK
HI1_K03	rozumie i respektuje potrzebę zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu z zakresu prowadzonych badań historycznych	2018_P6S_KK

	oraz / lub podejmowanych działań edukacyjnych i popularyzatorskich, związanych z historią	
HI1_K04	wykorzystując posiadane wiedzę i umiejętności historyczne jest gotów do wypełniania zobowiązań społecznych, współorganizowania działalności na rzecz otoczenia, w szczególności społecznego, związanych z posiadanym wykształceniem	2018_P6S_KO
HI1_K05	wykorzystując posiadane wiedzę i umiejętności historyczne jest gotów do inicjowania działań na rzecz interesu publicznego, a także do myślenia w sposób przedsiębiorczy i kreatywny, ze szczególnym uwzględnieniem wybranej przez siebie specjalności	2018_P6S_KO
HI1_K06	wykorzystując posiadane wiedzę i umiejętności historyczne jest przygotowany do odpowiedzialnego pełnienia wybranego zawodu historyka, z uwzględnieniem wybranej przez siebie specjalności	2018_P6S_KR

Kod efektu uczenia się	Efekty uczenia się związane z kwalifikacjami uprawniającymi do wykonywania zawodu nauczyciela
kierunku	Po ukończeniu studiów pierwszego stopnia o profilu ogólnoakademickim na kierunku studiów historia absolwent:
	WIEDZA
KN.2023_W01	zna i rozumie podstawy filozofii wychowania i aksjologii pedagogicznej, specyfikę głównych środowisk wychowawczych i procesów w nich zachodzących
KN.2023_W02	zna i rozumie klasyczne i współczesne teorie rozwoju człowieka, wychowania, uczenia się i nauczania lub kształcenia oraz ich wartości aplikacyjne
KN.2023_W03	zna i rozumie rolę nauczyciela lub wychowawcy w modelowaniu postaw i zachowań uczniów
KN.2023_W04	zna i rozumie normy, procedury i dobre praktyki stosowane w działalności pedagogicznej (wychowanie przedszkolne, nauczanie w szkołach podstawowych i średnich ogólnokształcących, technikach i szkołach branżowych, szkołach specjalnych i oddziałach specjalnych oraz integracyjnych, w różnego typu ośrodkach wychowawczych oraz kształceniu ustawicznym)
KN.2023_W05	zna i rozumie zagadnienie edukacji włączającej, a także sposoby realizacji zasady inkluzji
KN.2023_W06	zna i rozumie zróżnicowanie potrzeb edukacyjnych uczniów i wynikające z nich zadania szkoły dotyczące dostosowania organizacji procesu kształcenia i wychowania

KN.2023_W07	zna i rozumie sposoby projektowania i prowadzenia działań diagnostycznych w praktyce pedagogicznej
KN.2023_W08	zna i rozumie strukturę i funkcje systemu oświaty – cele, podstawy prawne, organizację i funkcjonowanie instytucji edukacyjnych, wychowawczych i opiekuńczych, a także alternatywne formy edukacji
KN.2023_W09	zna i rozumie podstawy prawne systemu oświaty niezbędne do prawidłowego realizowania prowadzonych działań edukacyjnych
KN.2023_W10	zna i rozumie prawa dziecka i osoby z niepełnosprawnością
KN.2023_W11	zna i rozumie zasady bezpieczeństwa i higieny pracy w instytucjach edukacyjnych, wychowawczych i opiekuńczych oraz odpowiedzialności prawnej nauczyciela w tym zakresie, a także zasady udzielania pierwszej pomocy
KN.2023_W12	zna i rozumie procesy komunikowania interpersonalnego i społecznego oraz ich prawidłowości i zakłócenia
KN.2023_W13	zna i rozumie podstawy funkcjonowania i patologie aparatu mowy, zasady emisji głosu, podstawy funkcjonowania narządu wzroku i równowagi
KN.2023_W14	zna i rozumie treści nauczania i typowe trudności uczniów związane z ich opanowaniem
KN.2023_W15	zna i rozumie metody nauczania i doboru efektywnych środków dydaktycznych, w tym zasobów internetowych, wspomagających nauczanie przedmiotu lub prowadzenie zajęć, z uwzględnieniem zróżnicowanych potrzeb edukacyjnych uczniów
UMIEJĘTNOŚCI	
N.2023_U01	potrafi obserwować sytuacje i zdarzenia pedagogiczne, analizować je z wykorzystaniem wiedzy pedagogiczno-psychologicznej oraz proponować rozwiązania problemów
KN.2023_U02	potrafi adekwatnie dobierać, tworzyć i dostosowywać do zróżnicowanych potrzeb uczniów materiały i środki, w tym z zakresu technologii informacyjno-komunikacyjnej, oraz metody pracy w celu samodzielnego projektowania i efektywnego realizowania działań pedagogicznych, dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych
KN.2023_U03	potrafi rozpoznawać potrzeby, możliwości i uzdolnienia uczniów oraz projektować i prowadzić działania wspierające integralny rozwój uczniów, ich aktywność i uczestnictwo w procesie kształcenia i wychowania oraz w życiu społecznym
KN.2023_U04	potrafi projektować i realizować programy nauczania z uwzględnieniem zróżnicowanych potrzeb edukacyjnych uczniów
KN.2023_U05	potrafi projektować i realizować programy wychowawczo-profilaktyczne w zakresie treści i działań wychowawczych i profilaktycznych skierowanych do uczniów, ich rodziców lub opiekunów i nauczycieli
KN.2023_U06	potrafi tworzyć sytuacje wychowawczo-dydaktyczne motywujące uczniów do nauki i pracy nad sobą, analizować ich skuteczność oraz modyfikować działania w celu uzyskania pożądanych efektów wychowania i kształcenia

N.2023_U07	potrafi podejmować pracę z uczniami rozbudzającą ich zainteresowania i rozwijającą ich uzdolnienia, właściwie dobierać treści nauczania, zadania i formy pracy w ramach samokształcenia oraz promować osiągnięcia uczniów
KN.2023_U08	potrafi rozwijać kreatywność i umiejętność samodzielnego, krytycznego myślenia uczniów
KN.2023_U09	potrafi skutecznie animować i monitorować realizację zespołowych działań edukacyjnych uczniów
KN.2023_U10	potrafi wykorzystywać proces oceniania i udzielania informacji zwrotnych do stymulowania uczniów w ich pracy nad własnym rozwojem
KN.2023_U11	potrafi monitorować postępy uczniów, ich aktywność i uczestnictwo w życiu społecznym szkoły
KN.2023_U12	potrafi pracować z dziećmi ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym z dziećmi z trudnościami adaptacyjnymi związanymi z doświadczeniem migracyjnym, pochodzącymi ze środowisk zróżnicowanych pod względem kulturowym lub z ograniczoną znajomością języka polskiego
KN.2023_U13	potrafi odpowiedzialnie organizować pracę szkolną oraz pozaszkolną ucznia, z poszanowaniem jego prawa do odpoczynku
KN.2023_U14	potrafi skutecznie realizować działania wspomagające uczniów w świadomym i odpowiedzialnym podejmowaniu decyzji edukacyjnych i zawodowych
KN.2023_U15	potrafi poprawnie posługiwać się językiem polskim i poprawnie oraz adekwatnie do wieku uczniów posługiwać się terminologią przedmiotu
KN.2023_U16	potrafi posługiwać się aparatem mowy zgodnie z zasadami emisji głosu
KN.2023_U17	potrafi udzielać pierwszej pomocy
KN.2023_U18	potrafi samodzielnie rozwijać wiedzę i umiejętności pedagogiczne z wykorzystaniem różnych źródeł, w tym obcojęzycznych, i technologii
KOMPETENCJE SPOŁECZNE	
KN.2023_KS01	jest gotów do posługiwania się uniwersalnymi zasadami i normami etycznymi w działalności zawodowej, kierując się szacunkiem dla każdego człowieka
KN.2023_KS02	jest gotów do budowania relacji opartej na wzajemnym zaufaniu między wszystkimi podmiotami procesu wychowania i kształcenia, w tym rodzicami lub opiekunami ucznia, oraz włączania ich w działania sprzyjające efektywności edukacyjnej
KN.2023_KS03	jest gotów do porozumiewania się z osobami pochodzącymi z różnych środowisk i o różnej kondycji emocjonalnej, dialogowego rozwiązywania konfliktów oraz tworzenia dobrej atmosfery dla komunikacji w klasie szkolnej i poza nią
KN.2023_KS04	jest gotów do podejmowania decyzji związanych z organizacją procesu kształcenia w edukacji włączającej
KN.2023_KS05	jest gotów do rozpoznawania specyfiki środowiska lokalnego i podejmowania współpracy na rzecz dobra uczniów i tego środowiska
KN.2023_KS06	jest gotów do projektowania działań zmierzających do rozwoju szkoły lub placówki systemu oświaty oraz stymulowania poprawy jakości pracy tych instytucji

KN.2023_KS07	jest gotów do pracy w zespole, pełnienia w nim różnych ról oraz współpracy z nauczycielami, pedagogami, specjalistami, rodzicami lub opiekunami uczniów i innymi członkami społeczności szkolnej i lokalnej
--------------	---

Efekty uczenia się aktualne dla wcześniejszych cykli rozpoczęcia (aktualny III rok studiów)

Kod efektu uczenia się kierunku	Efekty uczenia się Po ukończeniu studiów pierwszego stopnia o profilu ogólnoakademickim na kierunku studiów historia absolwent:	Kody charakterystyk II stopnia PRK, do których odnosi się efekt kierunkowy
WIEDZA		
HI1_U04	Potrafi samodzielnie planować i realizować własny rozwój naukowy (identyfikuje i dostrzega dylematy, związane z wykonywaniem wybranego przez siebie zawodu) oraz organizować pracę indywidualną i zespołową	2018_P6S_UO, 2018_dz.szt._P6S_UU
HI1_W02	Posiada uporządkowane: wiedzę ogólną, przydatną do studiowania historii oraz wiedzę szczegółową z zakresu historii, ze szczególnym uwzględnieniem wybranej przez siebie specjalności	2018_dz.szt._P6S_WG
HI1_W03	Zna i rozumie podstawowe metody i techniki badań historycznych (warsztatu badawczego historyka), ze szczególnym uwzględnieniem wybranej przez siebie epoki historycznej	2018_dz.szt._P6S_WG
HI1_W04	Zna i rozumie wpływ historii na fundamentalne dylematy współczesnej cywilizacji (ze szczególnym uwzględnieniem wybranej przez siebie epoki historycznej)	2018_P6S_WK
HI1_W05	Zna i rozumie podstawowe ekonomiczne, prawne, etyczne i inne uwarunkowania działalności zawodowej związanej z wybraną specjalnością (w tym szczególnie pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności intelektualnej / prawa autorskiego)	2018_inż_P6S_WK
UMIEJĘTNOŚCI		
HI1_U01	Potrafi wykorzystać posiadaną wiedzę poprzez formułowanie i rozwiązywanie typowych i nietypowych problemów oraz wykonywanie zadań w warunkach nie w pełni przewidywalnych (właściwie dobierać źródła i informacje z nich pochodzące, przeprowadzać krytyczną analizę, syntezę, interpretację i ocenę tych informacji; właściwie dobierać i stosować metody i narzędzia, w tym zaawansowane techniki	2018_dz.szt._P6S_UK

	informacyjno-komunikacyjne); uwzględniając reguły warsztatu badawczego historyka	
HI1_U02	Potrafi komunikować się z otoczeniem z użyciem terminologii charakterystycznej dla nauk humanistycznych (ze szczególnym uwzględnieniem historii), m.in. przedstawiając i oceniając różne opinie i stanowiska	2018_dz.szt._P6S_UK
HI1_U03	Posiada umiejętność posługiwania się językiem obcym na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego. Posiada umiejętność rozumienia oraz tworzenia różnego typu tekstów pisanych i ustnych wymagającą wiedzy systemowej o języku w zakresie jego struktur gramatycznych, leksyki i fonetyki. Porozumiewa się w języku obcym z wykorzystaniem różnych kanałów i technik komunikacyjnych w zakresie właściwym dla danego obszaru wiedzy.	2018_dz.szt._P6S_UK
HI1_W01	W zaawansowanym stopniu zna i rozumie: wybrane fakty, procesy i zjawiska historyczne oraz terminologię historyczną, ze szczególnym uwzględnieniem wybranej przez siebie specjalności	2018_dz.szt._P6S_WG
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
HI1_K01	Jest gotów do krytycznej oceny posiadanej wiedzy i odbieranych treści (zwłaszcza historycznych)	2018_dz.szt._P6S_KK
HI1_K02	Rozumie i respektuje znaczenie wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych oraz potrzebę zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu	2018_dz.szt._P6S_KK
HI1_K03	Jest gotów do wypełniania zobowiązań społecznych, współorganizowania działalności na rzecz otoczenia (w szczególności społecznego); inicjowania działań na rzecz interesu publicznego, a także do myślenia w sposób przedsiębiorczy (ze szczególnym uwzględnieniem wybranej przez siebie specjalności)	2018_dz.szt._P6S_KO

Kod efektu uczenia się kierunku	Efekty uczenia się związane z kwalifikacjami uprawniającymi do wykonywania zawodu nauczyciela Po ukończeniu studiów pierwszego stopnia o profilu ogólnoakademickim na kierunku studiów historia absolwent:
---------------------------------	--

	WIEDZA
HI1N_W01	W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie podstawy filozofii wychowania i aksjologii pedagogicznej, specyfikę głównych środowisk wychowawczych i procesów w nich zachodzących
HI1N_W02	W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie klasyczne i współczesne teorie rozwoju człowieka, wychowania, uczenia się i nauczania lub kształcenia oraz ich wartości aplikacyjne
II1N_W03	W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie rolę nauczyciela lub wychowawcy w modelowaniu postaw i zachowań uczniów
HI1N_W04	W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie normy, procedury i dobre praktyki stosowane w działalności pedagogicznej
HI1N_W05	W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie zagadnienie edukacji włączającej, a także sposoby realizacji zasady inkluzji
HI1N_W06	W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie zróżnicowanie potrzeb edukacyjnych uczniów i wynikające z nich zadania szkoły dotyczące dostosowania organizacji procesu kształcenia i wychowania;
HI1N_W07	W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie sposoby projektowania i prowadzenia działań diagnostycznych w praktyce pedagogicznej
HI1N_W08	W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie strukturę i funkcje systemu oświaty – cele, podstawy prawne, organizację i funkcjonowanie instytucji edukacyjnych, wychowawczych i opiekuńczych, a także alternatywne formy edukacji
HI1N_W09	W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie podstawy prawne systemu oświaty niezbędne do prawidłowego realizowania prowadzonych działań edukacyjnych
HI1N_W10	W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie prawa dziecka i osoby z niepełnosprawnością
HI1N_W11	W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie zasady bezpieczeństwa i higieny pracy w instytucjach edukacyjnych, wychowawczych i opiekuńczych oraz odpowiedzialności prawnej nauczyciela w tym zakresie, a także zasady udzielania pierwszej pomocy
HI1N_W12	W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie procesy komunikowania interpersonalnego i społecznego oraz ich prawidłowości i zakłócenia
HI1N_W13	W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie podstawy funkcjonowania i patologie aparatu mowy, zasady emisji głosu, podstawy funkcjonowania narządu wzroku i równowagi
HI1N_W14	W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie treści nauczania i typowe trudności uczniów związane z ich opanowaniem
HI1N_W15	W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie metody nauczania i doboru efektywnych środków dydaktycznych, w tym zasobów internetowych, wspomagających nauczanie przedmiotu lub prowadzenie zajęć, z uwzględnieniem zróżnicowanych potrzeb edukacyjnych uczniów
	UMIEJĘTNOŚCI

HI1N_U01	W zakresie umiejętności absolwent potrafi obserwować sytuacje i zdarzenia pedagogiczne, analizować je z wykorzystaniem wiedzy pedagogicznopsychologicznej oraz proponować rozwiązania problemów
HI1N_U02	W zakresie umiejętności absolwent potrafi adekwatnie dobierać, tworzyć i dostosowywać do zróżnicowanych potrzeb uczniów materiały i środki, w tym z zakresu technologii informacyjno-komunikacyjnej, oraz metody pracy w celu samodzielnego projektowania i efektywnego realizowania działań pedagogicznych, dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych
HI1N_U03	W zakresie umiejętności absolwent potrafi rozpoznawać potrzeby, możliwości i uzdolnienia uczniów oraz projektować i prowadzić działania wspierające integralny rozwój uczniów, ich aktywność i uczestnictwo w procesie kształcenia i wychowania oraz w życiu społecznym
HI1N_U04	W zakresie umiejętności absolwent potrafi projektować i realizować programy nauczania z uwzględnieniem zróżnicowanych potrzeb edukacyjnych uczniów
HI1N_U05	W zakresie umiejętności absolwent potrafi projektować i realizować programy wychowawczo-profilaktyczne w zakresie treści i działań wychowawczych i profilaktycznych skierowanych do uczniów, ich rodziców lub opiekunów i nauczycieli
HI1N_U06	W zakresie umiejętności absolwent potrafi tworzyć sytuacje wychowawczo-dydaktyczne motywujące uczniów do nauki i pracy nad sobą, analizować ich skuteczność oraz modyfikować działania w celu uzyskania pożądanych efektów wychowania i kształcenia
HI1N_U07	W zakresie umiejętności absolwent potrafi podejmować pracę z uczniami rozbudzającą ich zainteresowania i rozwijającą ich uzdolnienia, właściwie dobierać treści nauczania, zadania i formy pracy w ramach samokształcenia oraz promować osiągnięcia uczniów
HI1N_U08	W zakresie umiejętności absolwent potrafi rozwijać kreatywność i umiejętność samodzielnego, krytycznego myślenia uczniów
HI1N_U09	W zakresie umiejętności absolwent potrafi skutecznie animować i monitorować realizację zespołowych działań edukacyjnych uczniów
HI1N_U10	W zakresie umiejętności absolwent potrafi wykorzystywać proces oceniania i udzielania informacji zwrotnych do stymulowania uczniów w ich pracy nad własnym rozwojem
HI1N_U11	W zakresie umiejętności absolwent potrafi monitorować postępy uczniów, ich aktywność i uczestnictwo w życiu społecznym szkoły
HI1N_U12	W zakresie umiejętności absolwent potrafi pracować z dziećmi ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym z dziećmi z trudnościami adaptacyjnymi związanymi z doświadczeniem migracyjnym, pochodzącymi ze środowisk zróżnicowanych pod względem kulturowym lub z ograniczoną znajomością języka polskiego
HI1N_U13	W zakresie umiejętności absolwent potrafi odpowiedzialnie organizować pracę szkolną oraz pozaszkolną ucznia, z poszanowaniem jego prawa do odpoczynku
HI1N_U14	W zakresie umiejętności absolwent potrafi skutecznie realizować działania wspomagające uczniów w świadomym i odpowiedzialnym podejmowaniu decyzji edukacyjnych i zawodowych

HI1N_U15	W zakresie umiejętności absolwent potrafi poprawnie posługiwać się językiem polskim i poprawnie oraz adekwatnie do wieku uczniów posługiwać się terminologią przedmiotu
HI1N_U16	W zakresie umiejętności absolwent potrafi posługiwać się aparatem mowy zgodnie z zasadami emisji głosu
HI1N_U17	W zakresie umiejętności absolwent potrafi udzielać pierwszej pomocy
HI1N_U18	W zakresie umiejętności absolwent potrafi samodzielnie rozwijać wiedzę i umiejętności pedagogiczne z wykorzystaniem różnych źródeł, w tym obcojęzycznych, i technologii
KOMPETENCJE SPOŁECZNE	
HI1N_K01	W zakresie kompetencji społecznych absolwent jest gotów do posługiwania się uniwersalnymi zasadami i normami etycznymi w działalności zawodowej, kierując się szacunkiem dla każdego człowieka
HI1N_K02	W zakresie kompetencji społecznych absolwent jest gotów do budowania relacji opartej na wzajemnym zaufaniu między wszystkimi podmiotami procesu wychowania i kształcenia, w tym rodzicami lub opiekunami ucznia, oraz włączania ich w działania sprzyjające efektywności edukacyjnej
HI1N_K03	W zakresie kompetencji społecznych absolwent jest gotów do porozumiewania się z osobami pochodzącymi z różnych środowisk i o różnej kondycji emocjonalnej, dialogowego rozwiązywania konfliktów oraz tworzenia dobrej atmosfery dla komunikacji w klasie szkolnej i poza nią
HI1N_K04	W zakresie kompetencji społecznych absolwent jest gotów do podejmowania decyzji związanych z organizacją procesu kształcenia w edukacji włączającej
HI1N_K05	rozpoznawania specyfiki środowiska lokalnego i podejmowania współpracy na rzecz dobra uczniów i tego środowiska
HI1N_K06	W zakresie kompetencji społecznych absolwent jest gotów do projektowania działań zmierzających do rozwoju szkoły lub placówki systemu oświaty oraz stymulowania poprawy jakości pracy tych instytucji
HI1N_K07	W zakresie kompetencji społecznych absolwent jest gotów do pracy w zespole, pełnienia w nim różnych ról oraz współpracy z nauczycielami, pedagogami, specjalistami, rodzicami lub opiekunami uczniów i innymi członkami społeczności szkolnej i lokalnej
HI1_K04	Jest przygotowany do odpowiedzialnego pełnienia wybranego zawodu (w zakresie własnej specjalności)

STUDIA II STOPNIA, I rok

1.	Nazwa kierunku	HISTORIA
2.	Wydział	Wydział Humanistyczny
3.	Cykl rozpoczęcia	2025/2026 (semestr zimowy)
4.	Poziom kształcenia	studia drugiego stopnia
5.	Profil kształcenia	Ogólnoakademicki

Kod efektu uczenia się kierunku	Efekty uczenia się Po ukończeniu studiów pierwszego stopnia o profilu ogólnoakademickim na kierunku studiów historia absolwent:	Kody charakterystyk II stopnia PRK, do których odnosi się efekt kierunkowy
WIEDZA		
HI2_W01	w pogłębionym stopniu zna i rozumie: wybrane fakty, procesy i zjawiska historyczne oraz terminologię historyczną, ze szczególnym uwzględnieniem wybranej przez siebie epoki historycznej i specjalności	2018_P7S_WG
HI2_W02	posiada uporządkowane: wiedzę ogólną, przydatną do studiowania historii oraz wiedzę szczegółową z zakresu nauk humanistycznych (w tym zwłaszcza historii), ze szczególnym uwzględnieniem wybranej przez siebie epoki historycznej i specjalności	2018_P7S_WG
HI2_W03	w pogłębionym stopniu zna i rozumie wybrane metody i techniki badań historycznych (warsztatu badawczego historyka) oraz główne tendencje rozwojowe nauk historycznych	2018_P7S_WG
HI2_W04	zna i rozumie wpływ historii (ze szczególnym uwzględnieniem wybranej przez siebie epoki historycznej i specjalności) na fundamentalne dylematy współczesnej cywilizacji	2018_P7S_WK
HI2_W05	zna i rozumie ekonomiczne, prawne, etyczne i inne uwarunkowania działalności zawodowej, związanej z uzyskanym wykształceniem historycznym oraz wybraną specjalnością, w tym szczególnie pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności intelektualnej i prawa autorskiego oraz przedsiębiorczości, niezbędne w prowadzeniu badań historycznych i popularyzacji historii	2018_P7S_WK
W_OOD	ma pogłębioną wiedzę na temat wybranych metod naukowych oraz zna zagadnienia charakterystyczne dla wybranej dyscypliny nauki niezwiązanej z kierunkiem studiów	2018_P7S_WG, 2018_P7S_WK
UMIEJĘTNOŚCI		
HI2_U01	potrafi wykorzystać posiadaną wiedzę do formułowania i rozwiązywania złożonych i nietypowych problemów oraz innowacyjnie wykonywać zadania w nieprzewidywalnych warunkach (właściwie dobierać źródła i informacje z nich pochodzące, przeprowadzać krytyczną analizę, syntezę, interpretację i ocenę	2018_P7S_UW

	tych informacji; właściwie dobierać i stosować metody i narzędzia, w tym zaawansowane techniki informacyjno-komunikacyjne); uwzględniając reguły warsztatu badawczego historyka (ze szczególnym uwzględnieniem wybranej przez siebie epoki historycznej i specjalności)	
HI2_U02	potrafi formułować i uzasadniać hipotezy związane z prostymi problemami badawczymi	2018_P7S_UW
HI2_U03	potrafi komunikować się ze zróżnicowanym kręgiem odbiorców z użyciem terminologii charakterystycznej dla nauk humanistycznych (ze szczególnym uwzględnieniem historii), m.in. prowadząc debatę	2018_P7S_UK
HI2_U04	komunikuje się z otoczeniem jasno i zrozumiale w języku obcym na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego wykorzystując posiadaną wiedzę oraz terminologię specjalistyczną	2018_P7S_UK
HI2_U05	potrafi samodzielnie planować i realizować własny i cudzy rozwój naukowy (identyfikuje i dostrzega dylematy, związane z wykonywaniem wybranego zawodu) oraz kierować i współdziałać z innymi w ramach pracy zespołowej	2018_P7S_UO, 2018_P7S_UU
U_OOD	ma zaawansowane umiejętności stawiania pytań badawczych i analizowania problemów lub ich praktycznego rozwiązywania na podstawie pozyskanych treści oraz zdobytych doświadczeń praktycznych i umiejętności z zakresu wybranej dyscypliny nauki niezwiązanej z kierunkiem studiów	2018_P7S_UW
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
HI2_K01	jest gotów do krytycznej oceny posiadanej wiedzy i odbieranych treści (zwłaszcza historycznych)	2018_P7S_KK
HI2_K02	rozumie i respektuje znaczenie wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych oraz potrzebę zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu	2018_P7S_KK
HI2_K03	jest gotów do wypełniania zobowiązań społecznych, współorganizowania działalności na rzecz otoczenia (w szczególności społecznego); inicjowania działań na rzecz interesu publicznego, a także do myślenia w sposób przedsiębiorczy (w szczególności w odniesieniu do wybranej przez siebie specjalności)	2018_P7S_KO

HI2_K04	jest przygotowany do odpowiedzialnego pełnienia wybranego zawodu (w zakresie własnej specjalności), z uwzględnieniem zmieniających się potrzeb społecznych	2018_P7S_KR
KS_OOD	rozumie potrzebę interdyscyplinarnego podejścia do rozwiązywanych problemów, integrowania wiedzy lub wykorzystywania umiejętności z różnych dyscyplin oraz praktykowania samokształcenia służącego pogłębianiu zdobytej wiedzy	2018_P7S_KK

Kod efektu uczenia się kierunku	Efekty uczenia się związane z kwalifikacjami uprawniającymi do wykonywania zawodu nauczyciela Po ukończeniu studiów drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim na kierunku studiów historia absolwent:	
	WIEDZA	
HI2N_W01	w zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie podstawy filozofii wychowania i aksjologii pedagogicznej, specyfikę głównych środowisk wychowawczych i procesów w nich zachodzących ze szczególnym uwzględnieniem szkolnictwa ponadpodstawowego	
HI2N_W02	w zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie klasyczne i współczesne teorie rozwoju człowieka, wychowania, uczenia się i nauczania lub kształcenia oraz ich wartości aplikacyjne ze szczególnym uwzględnieniem szkolnictwa ponadpodstawowego	
HI2N_W03	w zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie rolę nauczyciela lub wychowawcy w modelowaniu postaw i zachowań uczniów ze szczególnym uwzględnieniem szkolnictwa ponadpodstawowego	
HI2N_W04	w zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie normy, procedury i dobre praktyki stosowane w działalności pedagogicznej ze szczególnym uwzględnieniem szkolnictwa ponadpodstawowego	
HI2N_W05	w zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie zagadnienie edukacji włączającej, a także sposoby realizacji zasady inkluzji ze szczególnym uwzględnieniem szkolnictwa ponadpodstawowego	
HI2N_W06	w zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie zróżnicowanie potrzeb edukacyjnych uczniów i wynikające z nich zadania szkoły dotyczące dostosowania organizacji procesu kształcenia i wychowania ze szczególnym uwzględnieniem szkolnictwa ponadpodstawowego	
HI2N_W07	w zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie sposoby projektowania i prowadzenia działań diagnostycznych w praktyce pedagogicznej ze szczególnym uwzględnieniem szkolnictwa ponadpodstawowego	
HI2N_W08	w zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie strukturę i funkcje systemu oświaty – cele, podstawy prawne, organizację i funkcjonowanie instytucji edukacyjnych, wychowawczych i opiekuńczych, a także alternatywne formy edukacji ze szczególnym uwzględnieniem szkolnictwa ponadpodstawowego	

HI2N_W09	w zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie podstawy prawne systemu oświaty niezbędne do prawidłowego realizowania prowadzonych działań edukacyjnych ze szczególnym uwzględnieniem szkolnictwa ponadpodstawowego
HI2N_W10	w zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie prawa osoby z niepełnosprawnością ze szczególnym uwzględnieniem szkolnictwa ponadpodstawowego
HI2N_W11	W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie zasady bezpieczeństwa i higieny pracy w instytucjach edukacyjnych, wychowawczych i opiekuńczych oraz odpowiedzialności prawnej nauczyciela w tym zakresie, ze szczególnym uwzględnieniem szkolnictwa ponadpodstawowego
HI2N_W12	W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie procesy komunikowania interpersonalnego i społecznego oraz ich prawidłowości i zakłócenia ze szczególnym uwzględnieniem szkolnictwa ponadpodstawowego
HI2N_W13	w zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie treści nauczania i typowe trudności uczniów związane z ich opanowaniem ze szczególnym uwzględnieniem szkolnictwa ponadpodstawowego
HI2N_W14	w zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie metody nauczania i doboru efektywnych środków dydaktycznych, w tym zasobów internetowych, wspomagających nauczanie przedmiotu lub prowadzenie zajęć, z uwzględnieniem zróżnicowanych potrzeb edukacyjnych uczniów ze szczególnym uwzględnieniem szkolnictwa ponadpodstawowego.
UMIEJĘTNOŚCI	
HI2N_U01	w zakresie umiejętności absolwent potrafi obserwować sytuacje i zdarzenia pedagogiczne (ze szczególnym uwzględnieniem szkolnictwa ponadpodstawowego), analizować je z wykorzystaniem wiedzy pedagogiczno-psychologicznej oraz proponować rozwiązania problemów
HI2N_U02	w zakresie umiejętności absolwent potrafi adekwatnie dobierać, tworzyć i dostosowywać do zróżnicowanych potrzeb uczniów szkoły materiały i środki, w tym z zakresu technologii informacyjno-komunikacyjnej, oraz metody pracy w celu samodzielnego projektowania i efektywnego realizowania działań pedagogicznych, dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych (ze szczególnym uwzględnieniem szkolnictwa ponadpodstawowego)
HI2N_U03	w zakresie umiejętności absolwent potrafi rozpoznawać potrzeby, możliwości i uzdolnienia uczniów oraz projektować i prowadzić działania wspierające integralny rozwój uczniów, ich aktywność i uczestnictwo w procesie kształcenia i wychowania oraz w życiu społecznym (ze szczególnym uwzględnieniem szkolnictwa ponadpodstawowego)
HI2N_U04	w zakresie umiejętności absolwent potrafi projektować i realizować programy nauczania z uwzględnieniem zróżnicowanych potrzeb edukacyjnych uczniów (ze szczególnym uwzględnieniem szkolnictwa ponadpodstawowego)
HI2N_U05	w zakresie umiejętności absolwent potrafi projektować i realizować programy wychowawczo-profilaktyczne w zakresie treści i działań wychowawczych i profilaktycznych skierowanych do uczniów, ich rodziców lub opiekunów i nauczycieli (ze szczególnym uwzględnieniem szkolnictwa ponadpodstawowego)
HI2N_U06	w zakresie umiejętności absolwent potrafi tworzyć sytuacje wychowawczo-dydaktyczne motywujące uczniów do nauki i pracy nad sobą, analizować ich skuteczność oraz modyfikować działania w celu uzyskania pożądanych efektów

	wychowania i kształcenia (ze szczególnym uwzględnieniem szkolnictwa ponadpodstawowego)
HI2N_U07	w zakresie umiejętności absolwent potrafi podejmować pracę z uczniami rozbudzającą ich zainteresowania i rozwijającą ich uzdolnienia, właściwie dobierać treści nauczania, zadania i formy pracy w ramach samokształcenia oraz promować osiągnięcia uczniów (ze szczególnym uwzględnieniem szkolnictwa ponadpodstawowego)
HI2N_U08	w zakresie umiejętności absolwent potrafi rozwijać kreatywność i umiejętność samodzielnego, krytycznego myślenia uczniów (ze szczególnym uwzględnieniem szkolnictwa ponadpodstawowego)
HI2N_U09	w zakresie umiejętności absolwent potrafi skutecznie animować i monitorować realizację zespołowych działań edukacyjnych uczniów (ze szczególnym uwzględnieniem szkolnictwa ponadpodstawowego)
HI2N_U10	w zakresie umiejętności absolwent potrafi wykorzystywać proces oceniania i udzielania informacji zwrotnych do stymulowania uczniów w ich pracy nad własnym rozwojem (ze szczególnym uwzględnieniem szkolnictwa ponadpodstawowego)
HI2N_U11	w zakresie umiejętności absolwent potrafi monitorować postępy uczniów, ich aktywność i uczestnictwo w życiu społecznym szkoły (ze szczególnym uwzględnieniem szkolnictwa ponadpodstawowego)
HI2N_U12	w zakresie umiejętności absolwent potrafi pracować z uczniami ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym z uczniami z trudnościami adaptacyjnymi związanymi z doświadczeniem migracyjnym, pochodzącymi ze środowisk zróżnicowanych pod względem kulturowym lub z ograniczoną znajomością języka polskiego (ze szczególnym uwzględnieniem szkolnictwa ponadpodstawowego)
HI2N_U13	w zakresie umiejętności absolwent potrafi odpowiedzialnie organizować pracę szkolną oraz pozaszkolną ucznia, z poszanowaniem jego prawa do odpoczynku (ze szczególnym uwzględnieniem szkolnictwa ponadpodstawowego)
HI2N_U14	w zakresie umiejętności absolwent potrafi skutecznie realizować działania wspomagające uczniów w świadomym i odpowiedzialnym podejmowaniu decyzji edukacyjnych i zawodowych (ze szczególnym uwzględnieniem szkolnictwa ponadpodstawowego)
HI2N_U15	w zakresie umiejętności absolwent potrafi poprawnie posługiwać się językiem polskim i poprawnie oraz adekwatnie do wieku uczniów posługiwać się terminologią przedmiotu (ze szczególnym uwzględnieniem szkolnictwa ponadpodstawowego)
HI2N_U16	w zakresie umiejętności absolwent potrafi samodzielnie rozwijać wiedzę i umiejętności pedagogiczne z wykorzystaniem różnych źródeł, w tym obcojęzycznych, i technologii (ze szczególnym uwzględnieniem szkolnictwa ponadpodstawowego)
KOMPETENCJE SPOŁECZNE	
HI2N_K01	w zakresie kompetencji społecznych absolwent jest gotów do posługiwania się uniwersalnymi zasadami i normami etycznymi w działalności zawodowej, kierując się szacunkiem dla każdego człowieka

HI2N_K02	w zakresie kompetencji społecznych absolwent jest gotów do budowania relacji opartej na wzajemnym zaufaniu między wszystkimi podmiotami procesu wychowania i kształcenia, w tym rodzicami lub opiekunami ucznia, oraz włączania ich w działania sprzyjające efektywności edukacyjnej (ze szczególnym uwzględnieniem szkolnictwa ponadpodstawowego)
HI2N_K03	w zakresie kompetencji społecznych absolwent jest gotów do porozumiewania się z osobami pochodzącymi z różnych środowisk i o różnej kondycji emocjonalnej, dialogowego rozwiązywania konfliktów oraz tworzenia dobrej atmosfery dla komunikacji w klasie szkolnej i poza nią (ze szczególnym uwzględnieniem szkolnictwa ponadpodstawowego)
HI2N_K04	w zakresie kompetencji społecznych absolwent jest gotów do podejmowania decyzji związanych z organizacją procesu kształcenia w edukacji włączającej (ze szczególnym uwzględnieniem szkolnictwa ponadpodstawowego)
HI2N_K05	w zakresie kompetencji społecznych absolwent jest gotów do rozpoznawania specyfiki środowiska lokalnego i podejmowania współpracy na rzecz dobra uczniów i tego środowiska (ze szczególnym uwzględnieniem szkolnictwa ponadpodstawowego)
HI2N_K06	w zakresie kompetencji społecznych absolwent jest gotów do projektowania działań zmierzających do rozwoju szkoły lub placówki systemu oświaty oraz stymulowania poprawy jakości pracy tych instytucji (ze szczególnym uwzględnieniem szkolnictwa ponadpodstawowego)
HI2N_K07	w zakresie kompetencji społecznych absolwent jest gotów do pracy w zespole, pełnienia w nim różnych ról oraz współpracy z nauczycielami, pedagogami, specjalistami, rodzicami lub opiekunami uczniów i innymi członkami społeczności szkolnej i lokalnej (ze szczególnym uwzględnieniem szkolnictwa ponadpodstawowego)

STUDIA II STOPNIA, II rok

1.	Nazwa kierunku	HISTORIA
2.	Wydział	Wydział Humanistyczny
3.	Cykl rozpoczęcia	2024/2025 (semestr zimowy)
4.	Poziom kształcenia	studia drugiego stopnia
5.	Profil kształcenia	Ogólnoakademicki

Kod efektu uczenia się kierunku	Efekty uczenia się Po ukończeniu studiów pierwszego stopnia o profilu ogólnoakademickim na kierunku studiów historia absolwent:	Kody charakterystyk II stopnia PRK, do których odnosi się efekt kierunkowy
HI1_W01	w zaawansowanym stopniu zna i rozumie: wybrane fakty, procesy i zjawiska historyczne oraz terminologię historyczną, ze szczególnym	2018_P6S_WG

	uwzględnieniem wybranej przez siebie specjalności	
HI1_W02	posiada uporządkowane: wiedzę ogólną, przydatną do studiowania historii oraz wiedzę szczegółową z zakresu historii, ze szczególnym uwzględnieniem wybranej przez siebie specjalności	2 018_P6S_WG
HI1_W03	zna i rozumie w stopniu zaawansowanym metody i techniki badań historycznych (warsztatu badawczego historyka), ze szczególnym uwzględnieniem wybranej przez siebie epoki historycznej	2018_P6S_WG
HI1_W04	zna i rozumie wpływ historii na fundamentalne dylematy współczesnej cywilizacji (ze szczególnym uwzględnieniem wybranej przez siebie epoki historycznej)	2018_P6S_WK
HI1_W05	zna i rozumie ekonomiczne, prawne, etyczne i inne uwarunkowania działalności zawodowej, związanej z uzyskanym wykształceniem historycznym oraz wybraną specjalnością, w tym szczególnie pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności intelektualnej i prawa autorskiego, niezbędne w prowadzeniu badań historycznych oraz z zakresu przedsiębiorczości, przydatne zwłaszcza w popularyzacji historii	2018_P6S_WK
UMIEJĘTNOŚCI		
HI1_U01	potrafi wykorzystać posiadaną wiedzę historyczną oraz z nauk humanistycznych i społecznych, poprzez formułowanie i rozwiązywanie typowych i nietypowych problemów związanych z prowadzonymi badaniami historycznymi oraz wykonywanie związanych z historią zadań i projektów, w warunkach nie w pełni przewidywalnych - właściwie dobierać źródła i informacje z nich pochodzące	2018_P6S_UW
HI1_U02	potrafi przeprowadzać krytyczną analizę, syntezę, interpretację i ocenę tych informacji; właściwie dobierać i stosować metody i narzędzia, w tym zaawansowane techniki informacyjno-komunikacyjne; uwzględniając reguły warsztatu badawczego historyka	2018_P6S_UW
HI1_U03	potrafi komunikować się z otoczeniem (w różnych formach) z użyciem terminologii charakterystycznej dla nauk humanistycznych (ze szczególnym uwzględnieniem historii), m.in.	2018_P6S_UK

	przedstawiając i oceniając różne opinie i stanowiska	
HI1_U04	potrafi samodzielnie planować i realizować własny rozwój naukowy; identyfikuje i dostrzega dylematy, związane z specyfiką pracy historyka, zwłaszcza w kontekście wybranego przez siebie zawodu	2018_P6S_UO, 2018_P6S_UU
HI1_U05	w ramach prowadzonych badań historycznych oraz realizowanych historycznych projektów edukacyjnych i popularyzatorskich potrafi organizować pracę indywidualną i zespołową	2018_P6S_UO, 2018_P6S_UU
KJ.2023_U	komunikuje się z otoczeniem jasno i zrozumiale w języku obcym na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego wykorzystując posiadaną wiedzę oraz terminologię	2018_P6S_UK
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
HI1_K01	jest gotów do krytycznej oceny posiadanej wiedzy i odbieranych treści (zwłaszcza historycznych)	2018_P6S_KK
HI1_K02	rozumie i respektuje znaczenie wiedzy historycznej w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych	2018_P6S_KK
HI1_K03	rozumie i respektuje potrzebę zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu z zakresu prowadzonych badań historycznych oraz / lub podejmowanych działań edukacyjnych i popularyzatorskich, związanych z historią	2018_P6S_KK
HI1_K04	wykorzystując posiadane wiedzę i umiejętności historyczne jest gotów do wypełniania zobowiązań społecznych, współorganizowania działalności na rzecz otoczenia, w szczególności społecznego, związanych z posiadanym wykształceniem	2018_P6S_KO
HI1_K05	wykorzystując posiadane wiedzę i umiejętności historyczne jest gotów do inicjowania działań na rzecz interesu publicznego, a także do myślenia w sposób przedsiębiorczy i kreatywny, ze szczególnym uwzględnieniem wybranej przez siebie specjalności	2018_P6S_KO
HI1_K06	wykorzystując posiadane wiedzę i umiejętności historyczne jest przygotowany do odpowiedzialnego pełnienia wybranego zawodu historyka, z uwzględnieniem wybranej przez siebie specjalności	2018_P6S_KR

Kod efektu uczenia się kierunku	Efekty uczenia się związane z kwalifikacjami uprawniającymi do wykonywania zawodu nauczyciela Po ukończeniu studiów drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim na kierunku studiów historia absolwent:
KN.2023_W01	zna i rozumie podstawy filozofii wychowania i aksjologii pedagogicznej, specyfikę głównych środowisk wychowawczych i procesów w nich zachodzących
KN.2023_W02	zna i rozumie klasyczne i współczesne teorie rozwoju człowieka, wychowania, uczenia się i nauczania lub kształcenia oraz ich wartości aplikacyjne
KN.2023_W03	zna i rozumie rolę nauczyciela lub wychowawcy w modelowaniu postaw i zachowań uczniów
KN.2023_W04	zna i rozumie normy, procedury i dobre praktyki stosowane w działalności pedagogicznej (wychowanie przedszkolne, nauczanie w szkołach podstawowych i średnich ogólnokształcących, technikach i szkołach branżowych, szkołach specjalnych i oddziałach specjalnych oraz integracyjnych, w różnego typu ośrodkach wychowawczych oraz kształceniu ustawicznym)
KN.2023_W05	zna i rozumie zagadnienie edukacji włączającej, a także sposoby realizacji zasady inkluzji
KN.2023_W06	zna i rozumie zróżnicowanie potrzeb edukacyjnych uczniów i wynikające z nich zadania szkoły dotyczące dostosowania organizacji procesu kształcenia i wychowania
KN.2023_W07	zna i rozumie sposoby projektowania i prowadzenia działań diagnostycznych w praktyce pedagogicznej
KN.2023_W08	zna i rozumie strukturę i funkcje systemu oświaty – cele, podstawy prawne, organizację i funkcjonowanie instytucji edukacyjnych, wychowawczych i opiekuńczych, a także alternatywne formy edukacji
KN.2023_W09	zna i rozumie podstawy prawne systemu oświaty niezbędne do prawidłowego realizowania prowadzonych działań edukacyjnych
KN.2023_W10	zna i rozumie prawa dziecka i osoby z niepełnosprawnością
KN.2023_W11	zna i rozumie zasady bezpieczeństwa i higieny pracy w instytucjach edukacyjnych, wychowawczych i opiekuńczych oraz odpowiedzialności prawnej nauczyciela w tym zakresie, a także zasady udzielania pierwszej pomocy
KN.2023_W12	zna i rozumie procesy komunikowania interpersonalnego i społecznego oraz ich prawidłowości i zakłócenia
KN.2023_W13	zna i rozumie podstawy funkcjonowania i patologie aparatu mowy, zasady emisji głosu, podstawy funkcjonowania narządu wzroku i równowagi
KN.2023_W14	zna i rozumie treści nauczania i typowe trudności uczniów związane z ich opanowaniem
KN.2023_W15	zna i rozumie metody nauczania i doboru efektywnych środków dydaktycznych, w tym zasobów internetowych, wspomagających nauczanie przedmiotu lub prowadzenie zajęć, z uwzględnieniem zróżnicowanych potrzeb edukacyjnych uczniów

	UMIEJĘTNOŚCI
KN.2023_U01	potrafi obserwować sytuacje i zdarzenia pedagogiczne, analizować je z wykorzystaniem wiedzy pedagogiczno-psychologicznej oraz proponować rozwiązania problemów
KN.2023_U02	potrafi adekwatnie dobierać, tworzyć i dostosowywać do zróżnicowanych potrzeb uczniów materiały i środki, w tym z zakresu technologii informacyjno-komunikacyjnej, oraz metody pracy w celu samodzielnego projektowania i efektywnego realizowania działań pedagogicznych, dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych
KN.2023_U03	potrafi rozpoznawać potrzeby, możliwości i uzdolnienia uczniów oraz projektować i prowadzić działania wspierające integralny rozwój uczniów, ich aktywność i uczestnictwo w procesie kształcenia i wychowania oraz w życiu społecznym
KN.2023_U04	potrafi projektować i realizować programy nauczania z uwzględnieniem zróżnicowanych potrzeb edukacyjnych uczniów
KN.2023_U05	potrafi projektować i realizować programy wychowawczo-profilaktyczne w zakresie treści i działań wychowawczych i profilaktycznych skierowanych do uczniów, ich rodziców lub opiekunów i nauczycieli
KN.2023_U06	potrafi tworzyć sytuacje wychowawczo-dydaktyczne motywujące uczniów do nauki i pracy nad sobą, analizować ich skuteczność oraz modyfikować działania w celu uzyskania pożądanych efektów wychowania i kształcenia
KN.2023_U07	potrafi podejmować pracę z uczniami rozbudzającą ich zainteresowania i rozwijającą ich uzdolnienia, właściwie dobierać treści nauczania, zadania i formy pracy w ramach samokształcenia oraz promować osiągnięcia uczniów
KN.2023_U08	potrafi rozwijać kreatywność i umiejętność samodzielnego, krytycznego myślenia uczniów
KN.2023_U09	potrafi skutecznie animować i monitorować realizację zespołowych działań edukacyjnych uczniów
KN.2023_U10	potrafi wykorzystywać proces oceniania i udzielania informacji zwrotnych do stymulowania uczniów w ich pracy nad własnym rozwojem
KN.2023_U11	potrafi monitorować postępy uczniów, ich aktywność i uczestnictwo w życiu społecznym szkoły
KN.2023_U12	potrafi pracować z dziećmi ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym z dziećmi z trudnościami adaptacyjnymi związanymi z doświadczeniem migracyjnym, pochodzącymi ze środowisk zróżnicowanych pod względem kulturowym lub z ograniczoną znajomością języka polskiego
KN.2023_U13	potrafi odpowiedzialnie organizować pracę szkolną oraz pozaszkolną ucznia, z poszanowaniem jego prawa do odpoczynku
KN.2023_U14	potrafi skutecznie realizować działania wspomagające uczniów w świadomym i odpowiedzialnym podejmowaniu decyzji edukacyjnych i zawodowych
KN.2023_U15	potrafi poprawnie posługiwać się językiem polskim i poprawnie oraz adekwatnie do wieku uczniów posługiwać się terminologią przedmiotu
KN.2023_U16	potrafi posługiwać się aparatem mowy zgodnie z zasadami emisji głosu
KN.2023_U17	potrafi udzielać pierwszej pomocy

KN.2023_U18	potrafi samodzielnie rozwijać wiedzę i umiejętności pedagogiczne z wykorzystaniem różnych źródeł, w tym obcojęzycznych, i technologii
KOMPETENCJE SPOŁECZNE	
KN.2023_KS01	jest gotów do posługiwania się uniwersalnymi zasadami i normami etycznymi w działalności zawodowej, kierując się szacunkiem dla każdego człowieka
KN.2023_KS02	jest gotów do budowania relacji opartej na wzajemnym zaufaniu między wszystkimi podmiotami procesu wychowania i kształcenia, w tym rodzicami lub opiekunami ucznia, oraz włączania ich w działania sprzyjające efektywności edukacyjnej
KN.2023_KS03	jest gotów do porozumiewania się z osobami pochodzącymi z różnych środowisk i o różnej kondycji emocjonalnej, dialogowego rozwiązywania konfliktów oraz tworzenia dobrej atmosfery dla komunikacji w klasie szkolnej i poza nią
KN.2023_KS04	jest gotów do podejmowania decyzji związanych z organizacją procesu kształcenia w edukacji włączającej
KN.2023_KS05	jest gotów do rozpoznawania specyfiki środowiska lokalnego i podejmowania współpracy na rzecz dobra uczniów i tego środowiska
KN.2023_KS06	jest gotów do projektowania działań zmierzających do rozwoju szkoły lub placówki systemu oświaty oraz stymulowania poprawy jakości pracy tych instytucji
KN.2023_KS07	jest gotów do pracy w zespole, pełnienia w nim różnych ról oraz współpracy z nauczycielami, pedagogami, specjalistami, rodzicami lub opiekunami uczniów i innymi członkami społeczności szkolnej i lokalnej

Link do strony Uczelni, na której opublikowany jest niniejszy dokument:

<https://us.edu.pl/pracownik/sprawy-dydaktyczne/pion-ksztalcenia/akredytacja/akredytacje-w-roku-akademickim-2025-2026/>

Skład zespołu przygotowującego raport samooceny

Imię i nazwisko	Tytuł lub stopień naukowy/stanowisko/funkcja pełniona w uczelni
Jerzy Sperka	prof. dr hab., Dyrektor Instytutu Historii,
Paweł Duda	dr, Dyrektor kierunku Historia
Dominika Rychel-Mantur	dr, Zastępczyni Dyrektora kierunku Historia
Maciej Fic	prof. dr hab., Członek Rady Dydaktycznej Kierunku Historia
Jakub Morawiec	dr hab., prof. UŚ, Członek Rady Dydaktycznej Kierunku Historia
Joanna Mercik	dr, opiekunka praktyk zawodowych na specjalności nauczycielskiej / koordynatorka specjalności nauczycielskiej
Grzegorz Bartusik	dr, opiekun praktyk zawodowych na specjalności nauczycielskiej
Jakub Grudniewski	dr, opiekun praktyk zawodowych na specjalności archiwalnej
Piotr Kowalewski-Jahromi	dr, opiekun praktyk zawodowych na specjalności samorządowo-administracyjnej
Marzena Będkowska-Obłąk	dr, Pełnomocniczka Rektora ds. Jakości Kształcenia i Akredytacji
Piotr Gorliński-Kucik	dr, Pełnomocnik dziekana Wydziału Humanistycznego ds. Zapewniania Jakości Kształcenia i Akredytacji

Spis treści

Efekty uczenia się zakładane dla ocenianego kierunku, poziomu i profilu studiów	2
Skład zespołu przygotowującego raport samooceny	3
Wskazówki ogólne do raportu samooceny	5
Prezentacja uczelni	6
Część I. Samoocena uczelni w zakresie spełniania szczegółowych kryteriów oceny programowej na kierunku studiów o profilu ogólnoakademickim	7
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	7
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	8
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	9
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	11
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	12
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	13
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	14
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	14
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	15
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	16
Część II. Perspektywy rozwoju kierunku studiów	18
Część III. Załączniki	19
Załącznik nr 1. Zestawienia dotyczące ocenianego kierunku studiów	19
Załącznik nr 2. Wykaz materiałów uzupełniających	23

Prezentacja uczelni

Uniwersytet Śląski w Katowicach jest największą śląską uczelnią akademicką i jedną z największych w Polsce. Obecnie, na 8 wydziałach, w 2 szkołach doktorskich oraz w Kolegium Indywidualnych Studiów Międzyobszarowych kształci ponad 19 000 studentek i studentów w ramach ponad 90 programów (w tym część w językach obcych), prowadzonych przez blisko 1 900 nauczycieli akademickich, w czterech miastach uniwersyteckich. Badania naukowe i dydaktyka obejmują nauki humanistyczne, społeczne, inżynieryjno-techniczne, ścisłe i przyrodnicze, teologiczne oraz nauki o sztuce. Stopień doktora oraz doktora habilitowanego jest nadawany w 26 dyscyplinach. W 2019 r. Uniwersytet Śląski został zakwalifikowany do programu „Inicjatywa doskonałości – uczelnia badawcza”. Kierunek rozwoju określony w Strategii rozwoju Uniwersytetu Śląskiego na lata 2020–2025 zakłada dążenie do przekształcenia Uniwersytetu w uczelnię badawczą. I tak, w 2019 r. Senat Uniwersytetu Śląskiego uchwalił nowy statut UŚ, który określa nowy ustrój uczelni. Konsekwencją tych zmian było utworzenie 8 Wydziałów: Humanistycznego; Nauk Przyrodniczych; Nauk Społecznych; Nauk Ścisłych i Technicznych; Prawa i Administracji; Sztuki i Nauk o Edukacji; Teologicznego oraz Szkoły Filmowej im. Krzysztofa Kieślowskiego, które rozpoczęły funkcjonowanie od 1 października 2019 r. Zostały powołane Szkoła Doktorska w Uniwersytecie Śląskim oraz Międzynarodowa Środowiskowa Szkoła Doktorska przy Centrum Studiów Polarnych UŚ. Zmiany wprowadzone w Uniwersytecie Śląskim mają za zadanie umocnienie pozycji badawczej i dydaktycznej uczelni, konsolidację najlepszych zespołów badawczych i integrację środowisk naukowych i gospodarczych wokół zagadnień kluczowych dla rozwoju polskiej gospodarki, a także wzmocnienie wizerunku istniejących w Uniwersytecie Śląskim wydziałów wśród potencjalnych studentów i pracodawców zainteresowanych zatrudnieniem absolwentów.

W celu poprawy jakości kształcenia i dostępności Uniwersytet na bieżąco realizuje kolejne projekty inwestycyjne – w ostatnich latach zostały wybudowane i oddane do użytku dla społeczności akademickiej m.in. wielokrotnie nagradzane w konkursach architektoniczno-urbanistycznych, nowoczesne obiekty stanowiące siedziby Centrum Informacji Naukowej i Biblioteka Akademicka (CINiBA), Szkoły Filmowej im. K. Kieślowskiego oraz spinPLACE – centrum kreatywności i coworkingu. W tym ostatnim znalazło swoją nową siedzibę m.in. Studenckie Studio Radiowe „Egida”. Obecnie trwają prace nad realizacją kolejnych inwestycji, wśród których w pierwszym rzędzie należy wymienić budowane właśnie Śląskie Interdyscyplinarne Centrum Chemii oraz Centrum Biotechnologii i Bioróżnorodności w Katowicach, a także SPIN ART Centrum Edukacji Artystycznej i Kulturalnej w Cieszynie. W ramach Uniwersytetu Otwartego działają Uniwersytety: Dzieci, Młodzieży, Maturzystów oraz Trzeciego Wieku.

Uniwersytet Śląski w Katowicach uczestniczy w rozwoju światowej nauki. Z dniem 19 maja 2017 r. uczelnia uzyskała zgodę na korzystanie z logo Komisji Europejskiej „HR Excellence in Research”. Przystąpiła również do Koalicji na Rzecz Postępu w Ocenie Badań Naukowych CoARA. Wyniki badań są upowszechniane nie tylko w publikacjach naukowych, ale również dzięki działaniom popularnonaukowym. Osiągnięcia naukowców z UŚ są upowszechniane za pośrednictwem szeregu kanałów informacyjnych: cykl Śląski badawczy na stronie internetowej uczelni, miesięcznik *Gazeta Uniwersytecka UŚ*, magazyn popularnonaukowy *No Limits*, portal dla mediów Agencja Informacji Naukowej, a także nagrania wideo oraz wywiady publikowane w formie podcastów.

Uniwersytet Śląski szczyty się Śląskim Festiwalem Nauki KATOWICE, który uznawany jest za jedno z najważniejszych tego typu wydarzeń w Europie. W 2020 r. zespół organizujący festiwal otrzymał tytuł Popularyzatora Nauki 2020 przyznawany przez MEiN z PAP. W grudniu 2025 r. odbędzie się dziewiąta już edycja tego wydarzenia.

Pod koniec 2021 r. Katowice zostały ogłoszone Europejskim Miastem Nauki 2024 (EMN 2024), dołączając w ten sposób do grona, w którym wcześniej znalazły się Sztokholm, Monachium, Barcelona,

Turyń, Dublin, Kopenhaga, Manchester, Tuluza, Triest i Lejda. Ten zaszczytny tytuł przyznawany jest przez Komisję Europejską. Uzyskanie tytułu to efekt wysiłków Miasta Katowice i siedmiu publicznych uczelni tworzących Konsorcjum Akademickie – Katowice Miasto Nauki. Liderem konsorcjum jest Uniwersytet Śląski w Katowicach, a należą do niego również Akademia Muzyczna im. K. Szymanowskiego w Katowicach, Akademia Sztuk Pięknych w Katowicach, Akademia Wychowania Fizycznego im. J. Kukuczki w Katowicach, Politechnika Śląska, Śląski Uniwersytet Medyczny w Katowicach oraz Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach. W gronie instytucji odpowiedzialnych za starania na rzecz uzyskania tytułu EMNK 2024 znalazły się również Śląski Urząd Wojewódzki, Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego i Górnośląsko-Zagłębiowska Metropolia GZM.

Najważniejszym celem EMNK 2024 jest zainicjowanie transformacji regionu poprzez naukę, zapewnienie mieszkańcom nieograniczonego dostępu do wiedzy oraz uczynienie z niej podstawowego instrumentu dialogu obywatelskiego. Trwające przez cały rok 2024 obchody EMNK 2024 pozwoliły na ukazanie bogactwa śląskiej nauki na europejskiej arenie badawczej oraz umożliwiły bliski kontakt z nią mieszkańcom regionu. Ich częścią było 50 tematycznych tygodni nauki dla społeczeństwa. Każdy z nich w sposób multidyscyplinarny zaprezentował ważny temat będący wyzwaniem dla nauki lub codzienności (m.in. Tydzień Zimna, Tydzień Śląska czy Tydzień Informacji).

W ramach EMNK 2024 w czerwcu 2024 r. w Katowicach odbyła się konferencja ESOF – EuroScience Open Forum 2024. Hasłem przewodnim wydarzenia było „Życie zmienia naukę”, zaś program konferencji podzielono na sześć następujących obszarów tematycznych:

- transformacja energetyczna
- zrównoważone środowisko
- tożsamość kulturowa i transformacje społeczne
- przemiany w obrębie doskonałości naukowej
- zdrowe społeczeństwo
- transformacja cyfrowa

Wydarzeniu towarzyszyła inicjatywa European Talent Fair, do której zaproszeni zostali studenci, młodzi naukowcy, start-upy, przemysł i inwestorzy w celu promowania nowych talentów i możliwości zatrudnienia w sektorze badawczym w całej Unii Europejskiej.

Kolejnymi inicjatywami organizowanymi w ramach EMNK 2024 z myślą o rozwoju kadry akademickiej przyszłości były dwa wrześniowe konkursy: EU TalentOn oraz EUCYS (European Union Contest for Young Scientists). W pierwszym z nich 99 młodych naukowców z 24 krajów pracowało nad rozwiązaniami w pięciu kluczowych obszarach (adaptacja do zmian klimatycznych, walka z rakiem, ochrona oceanów, neutralne klimatycznie i inteligentne miasta oraz zdrowa gleba i żywność). Z kolei w ramach drugiego 147 uczniów i studentów przedstawiło autorskie projekty z różnych dziedzin nauki. W październiku 2025 r. Uniwersytet Śląski po raz kolejny będzie gospodarzem FameLab – największego na świecie konkursu komunikacji naukowej.

Ważną punktem EMNK 2024 był program Miasto-Region-Akademia (MRA), w ramach którego przez cały rok składane były granty na realizację trwałych aktywności popularnonaukowych, artystycznych, naukowych i warsztatowych. Ich beneficjentami są zarówno organizatorzy, jak i interesariusze oraz adresaci tych pomysłów.

Troska o uniwersalny, ponadnarodowy wymiar edukacji przyświeca cyklicznej inicjatywie tworzonej przez Uniwersytet Śląski wspólnie z innymi uczelniami wchodzącymi w skład Konsorcjum Akademickiego – Katowice Miasto Nauki. Jest nią organizowany w 2025 r. już po raz czwarty Międzynarodowy Kongres Jakości Kształcenia. Trzydniowe wydarzenie gromadzi specjalistów w dziedzinie takich zagadnień jak monitorowanie jakości kształcenia, umiędzynarodowienie edukacji czy akredytacje.

Współpraca międzynarodowa jest mocną stroną Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. Jednym z jej najbardziej widocznych przejawów jest sojusz Transform4Europe, w ramach którego UŚ wraz z innymi uczelniami z różnych krajów europejskich (Bułgaria, Estonia, Francja, Hiszpania, Litwa, Niemcy, Portugalia, Słowenia, Włochy oraz uniwersytet stowarzyszony w Ukrainie) tworzy uniwersytet europejski. W ramach T4EU odbywają się wspólne badania naukowe oraz wymiany pracowników, studentów i doktorantów. Prowadzone są również międzynarodowe kierunki studiów.

Prezentacja ogólna Wydziału Humanistycznego:

Wydział Humanistyczny (WH) miał swoją siedzibę w Sosnowcu do roku 1991, od roku 1991 mieści się również w Katowicach. Adresy:

- ul. Bankowa 11, 40-007 Katowice,
- ul. Uniwersytecka 4, 40-007 Katowice,
- ul. Grota-Roweckiego 5, 41-200 Sosnowiec.

Wydział Humanistyczny jest największym wydziałem Uniwersytetu Śląskiego zarówno pod względem liczby pracowników naukowych, jak i studentów kształcących się w trybie stacjonarnym. Łącznie na Wydziale zatrudnionych jest 600 nauczycieli i nauczycielek akademickich.

Na WH kształcą się studenci i studentki 31 kierunków: architektura informacji; doradztwo filozoficzne i coaching; informacja naukowa i bibliotekoznawstwo; filologia germańska; filologia klastyczna; filologia polska; lingwistyka stosowana; filozofia; historia; historia sztuki; turystyka historyczna; kognitywistyka; komunikacja cyfrowa; komunikacja promocyjna i kryzysowa; koreanistyka; filologia angielska: projektowanie rozrywki interaktywnej i groznawstwo (SPRINT-WRITE); filologia angielska: kultura - media – translacja; English Studies: Literature and Culture (studia w języku angielskim), komunikacja międzykulturowa; kulturoznawstwo; kultury mediów; logopedia; mediteranistyka; międzynarodowe studia polskie; twórcze pisanie i marketing wydawniczy; sztuka pisania; środkowoeuropejskie studia historyczne (kierunek jest wspólną inicjatywą Uniwersytetów w Ostrawie, Bańskiej Bystrzycy i Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach i pozwala na studiowanie w trzech krajach partnerskich); filologia włoska; filologia hiszpańska; filologia romańska; filologia francuska; filologia słowiańska; filologia wschodniosłowiańska. Łączna liczba osób studiujących przekracza 6 000 na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych. W ofercie znajdują się również rozwijające kompetencje studia podyplomowe (m.in. Podyplomowe Studia z Wiedzy o Regionie, Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej, Region –Język i Kultura), które co roku dostosowujemy do zmieniających się potrzeb rynku pracy.

Na Wydziale Humanistycznym kształcimy na wielu poziomach studiów i w różnych ich formach: bardziej tradycyjnych – filologiach, studiach historycznych, kulturoznawczych, bibliotekoznawczych, filozoficznych, a także w zakresie sztuki pisania, komunikacji perswazyjnej, promocyjnej, kryzysowej, cyfrowej, doradztwa filozoficznego i coachingu, kognitywistyki i turystyki historycznej.

Wydział Humanistyczny współpracuje zarówno z instytucjami krajowymi (wśród których znajdują się instytucje kultury, instytucje oświatowe, media, organizacje pozarządowe, biznes, samorząd terytorialny), jak i zagranicznymi. Mamy podpisanych kilkadziesiąt umów, m.in. z Goethe Institut w Krakowie, Muzeum Romantyzmu w Opiniogórze, Fundacją Krzyżową dla Porozumienia Europejskiego, Stowarzyszeniem Współpracy Polska – Wschód, Akademią Ostrogską, Śląskim Towarzystwem Marketingowym, Radiem Katowice, Poczta Polska, Operą Śląską, Silesia Film, Forum Austriackie w Warszawie, Instytut Sejonga w Seulu, Niemiecka Akademicka Służba Wymiany, Muzeum Zamkowym w Pszczynie, Kopalnią Guido, Regionalnym Instytutem Kultury w Katowicach czy TVP3 Katowice i Manufakturą Wiedzy Estakada, dzięki którym nasi studenci otrzymują możliwość odbywania ciekawych praktyk zawodowych, staży, szkoleń i warsztatów, poznawania oczekiwań rynku i rozwijania umiejętności praktycznych. Wyjazdy możliwe są w ramach umów bilateralnych, programów Erasmus+, CEEPUS oraz wielu innych programów stypendialnych oferowanych przez Biuro

Uznawalności Wykształcenia i Wymiany Międzynarodowej. Studenci wyjeżdżają także na tzw. letnie szkoły językowe do wielu krajów, poszerzając swoje kompetencje językowe.

Studenci naszego Wydziału korzystają z programów mobilności akademickiej, m.in. MOST (dzięki któremu mogą studiować na innych uczelniach w kraju) oraz unijnego programu Erasmus+, który umożliwia podjęcie nauki w jednym z 21 zagranicznych uniwersytetów. Swoje zainteresowania rozwijają, działając w 45 kołach naukowych, które powiązane są z różnymi kierunkami studiów i umożliwiają rozwinięcie indywidualnych zainteresowań naukowych oraz zaangażowanie się w organizację atrakcyjnych wydarzeń (np. cyklicznie odbywające się: Frankofonia, Hispanofonia, Italoфонia, Dzień św. Łucji, Dni Kultury Kanadyjskiej, Festiwal Języka Ojczystego, Logopedyczne Dni UŚ, Festiwal Nauki). Bogata oferta konferencji naukowych, wykładów, spotkań autorskich i paneli dyskusyjnych pozwala poszerzać horyzonty badawcze i poznawać interesujących ludzi. Studenci naszego Wydziału angażują się też – często współdziałając z Samorządem Studenckim i innymi organizacjami studenckimi – w działania społeczne. Wśród takich wydarzeń wymienić można zarówno kiermasze książek czy wypieków świątecznych, jak również wydarzenia organizowane na rzecz stowarzyszeń dbających o prawa zwierząt, gry terenowe dla uczniów szkół naszego regionu, a także turnieje gier wideo.

Absolwenci prowadzonych na naszym Wydziale kierunków mają szerokie możliwości zawodowe, mogą znaleźć zatrudnienie w instytucjach oświatowych, kulturalnych, mediach, dyplomacji czy biznesie. Kształcimy między innymi: nauczycieli, tłumaczy, copywriterów, historyków, dziennikarzy, rzeczników prasowych, specjalistów do spraw promocji wizerunku, towarów, usług, pracowników agencji PR, archiwów, bibliotek i sektora turystycznego, doradców w administracji państwowej, samorządowej, unijnej, a także w międzynarodowych instytucjach promujących cywilizację śródziemnomorską, specjalistów zarządzania informacją, analityków raportów medialnych, menedżerów zawartości serwisów internetowych, brokerów informacji, logopedów, negocjatorów w sytuacjach kryzysowych, pracowników firm i instytucji zajmujących się organizacją imprez masowych i widowisk medialnych, autorów tekstów estradowych.

Działalność badawcza w Wydziale Humanistycznym zorganizowana jest w obrębie siedmiu dyscyplin naukowych, którym odpowiadają Instytuty Naukowe zlokalizowane na dwóch kampusach UŚ: w Katowicach i w Sosnowcu.

Instytuty Naukowe wchodzące w skład WH to:

1. Instytut Językoznawstwa
2. Instytut Nauk o Kulturze i Religii
3. Instytut Historii
4. Instytut Filozofii
5. Instytut Polonistyki
6. Instytut Nauk o Sztuce
7. Instytut Literaturoznawstwa

Każdy z instytutów ma swój odrębny profil badawczy, a w ramach profilu – obszary badawcze, którymi zajmują się zespoły badawcze, członkinie i członkowie interdyscyplinarnych centrów badawczych albo indywidualne badaczki i badacze.

Centra badawcze afiliowane przy Wydziale Humanistycznym skupiają często także badaczki i badacze z innych wydziałów, stanowiąc unikalną formę współpracy interdyscyplinarnej, która czasami przekłada się na nowatorską i niespotykaną w innych ośrodkach ofertę dydaktyczną, mimo że centra badawcze jako takie nie prowadzą działalności dydaktycznej. Z Wydziałem Humanistycznym związane są następujące centra badawcze:

1. Interdyscyplinarne Centrum Badań nad Edukacją Humanistyczną
2. Centrum Badań Krytycznych nad Technologiami
3. Centrum Badań Groznawczych
4. Centrum Badań nad Bizancjum
5. Centrum Badań Nordystycznych i Staroangielskich
6. Śląskie Centrum Badań nad Pamięcią Regionalną i Transgraniczną
7. Centrum Badań nad Jąkaniem i Giełkotem

Pracowniczk i pracownicy badawczy WH są również zaangażowani w działalność redakcyjną, prowadząc lub współredagując czasopisma naukowe wydawane przez Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego. Do najbardziej znanych i prestiżowych czasopism wydawanych przez zespoły redakcyjne z WH należą „Er(r)go: Teoria-Literatura-Kultura” (100 pkt. wg wykazu MNiSW), czy „Przekłady Literatur Słowiańskich” (70 pkt wg wykazu MNiSW).

Wydział Humanistyczny jest jednym z najaktywniejszych wydziałów UŚ, jeśli chodzi o liczbę składanych wniosków projektowych oraz liczbę pozyskanych grantów. W latach 2022- 2025 (do 30.09.) suma wszystkich złożonych wniosków wyniosła 558. Ogólna liczba przyznanych grantów to 77, w tym 2 projekty realizowane we współpracy międzynarodowej z Czechami (OPUS+LAP, Weave-Unisono). łączna suma przyznanych środków w latach 2022-2025: 26 155 163 PLN. Najwięcej przyznanych grantów przypada na Instytut Literaturoznawstwa (33).

Instytut Historii w latach 2022-2025 uzyskał 11 grantów naukowych:

PU-2201-201 prof. dr hab. Jerzy Sperka

PU-2263-201 dr hab. Jakub Morawiec, prof. UŚ.

PU-2301-201 prof. dr hab. Maciej Fic

PU-2401-201 dr Paweł Duda

PW-2201-201 dr Przemysław Piwowarczyk, prof. UŚ.

PW-2301-201 dr Dominika Rychel-Mantur

PW-2401-201 dr Aleksandra Barwicka-Makula

PW-2501- 201 dr Piotr Olechowski (oprócz grantu naukowego dr Olechowski ma również stypendium dla wybitnych młodych naukowców, a także nominację do nagrody naukowej Polityki i nominację książki do nagrody Giedroycia)

PW-2501-202 dr Dorota Gregorowicz

PN-2301-201 Ryder Patzuk-Russell opiekun dr hab. Jakub Morawiec, prof. UŚ.

PN-2301-202 dr Carina Damm opiekun dr hab. Jakub Morawiec, prof. UŚ.

We wzmiankowanym okresie w Instytucie Historii realizowany **był także 1 grant dydaktyczny:**

NAWA - BPI/SPI/2021/1/00063/U/00001 dr hab. Jakub Morawiec prof. UŚ

Współpraca badawcza (krajowa i międzynarodowa) WH to ogromna liczba kontaktów, umów bilateralnych, formalnych i mniej formalnych form współpracy, w tym rozwijająca się współpraca badawcza w ramach konsorcjum Transform4Europe. Najistotniejszym partnerem w konsorcjum jest Uniwersytet Kraju Saary, lider konsorcjum, a także inicjator współpracy naukowej między mniejszymi jednostkami partnerskimi takimi jak centra badawcze (np. współpraca między UniGR Center for Border Studies oraz Śląskim Centrum Badań nad Pamięcią Regionalną i Transgraniczną).

Poszczególne instytuty Wydziału Humanistycznego Uniwersytetu Śląskiego zaangażowane są we współpracę międzynarodową, która obejmuje prace nad indywidualnymi i grupowymi projektami badawczymi i mniej sformalizowanymi badaniami. Jednostki Wydziału zaangażowane są w tej mierze w różnorakie poziomy współpracy z następującymi uczelniami europejskimi i światowymi: Sungshin Women's University w Seulu, Uniwersytetem Karola w Czechach (Instytut Historii, Centrum Badań Nordystycznych i Staroangielskich), Uniwersytetem w Aarhus w Danii (Instytut Historii, Instytut Literaturoznawstwa, Centrum Badań Nordystycznych i Staroangielskich), Uniwersytetem Fraser Valley w Kanadzie (Instytut Literaturoznawstwa, Instytut Nauk o Kulturze), Uniwersytetem Kraju Saary w Niemczech (Instytut Literaturoznawstwa, Instytut Nauk o Sztuce, Instytut Nauk o Kulturze), Uniwersytetem Preszowskim w Słowacji (Instytut Historii).

Ponadto jednostki dydaktyczne Wydziału Humanistycznego UŚ (kierunki studiów) zaangażowane są w międzynarodowe wymiany kadry dydaktycznej i wymiany studenckie z szeregiem uczelni europejskich zarówno w ramach programu Erasmus+ (wszystkie kierunki studiów – wymiany z uczelniami w krajach Unii Europejskiej i Turcji) oraz w ramach umów bilateralnych z uczelniami w Chińskiej Republice Ludowej (filologia angielska, międzynarodowe studia polskie – Northeastern University i Shantou University), Kanadzie (wszystkie kierunki studiów i instytuty Wydziału Humanistycznego – wymiany z Uniwersytetem Alberty i Uniwersytetem Fraser Valley), oraz Korei Południowej (filologia angielska, lingwistyka stosowana – Hankuk University of Foreign Studies).

Międzynarodowa współpraca badawcza pracowniczek i pracowników WH to także zaangażowanie w działalność międzynarodowych organizacji naukowych oraz stowarzyszeń badawczych, wyjazdy na staże badawcze, stypendia naukowe i profesury gościnne. Wydział Humanistyczny gości co roku badaczki i badaczy z zagranicy, których wizyty wzbogacają ofertę naukową UŚ i pozwalają rozwijać współpracę bilateralną z licznymi ośrodkami akademickimi na całym świecie. Znaczące umiędzynarodowienie badań oraz wysoki, porównywalny z najlepszymi jednostkami europejskimi poziom naukowy to powody, dla których w ostatniej ocenie ewaluacyjnej za lata 2017-2021 Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego (wówczas MEiN) przyznało kategorię A+ dyscyplinie: literaturoznawstwo.

Wydział realizuje każdego roku wiele wydarzeń popularyzujących naukę, w tym m.in. Noc Anglistów, Frankofonia, Slavdan, Dni Kulturoznawstwa i Kultur Mediów, Luzofonia. W ramach tych wydarzeń proponowane są wykłady i warsztaty dla młodzieży szkół podstawowych oraz średnich. Od wielu lat możemy się pochwalić bardzo wysoką frekwencją uczestników na tych wydarzeniach. Popularyzacja nauk humanistycznych jest gwarantem rozwoju społeczeństwa, świadomości oraz podtrzymanie tradycji i historii. Toteż od początku istnienia Śląskiego Festiwalu Nauki (grudzień każdego roku) aktywnie angażujemy się w jego realizację. W ramach tylko WH działa kilkanaście studenckich kół naukowych, realizujących zadania rozwoju pasji do nauk humanistycznych.

Jesteśmy szczególnie dumni z sukcesów kadry naukowo-dydaktycznej naszego wydziału, która gwarantuje realizację zarówno badań naukowych, jak i procesu kształcenia studentów wydziału na najwyższym, światowym poziomie.

Część I. Samoocena uczelni w zakresie spełniania szczegółowych kryteriów oceny programowej na kierunku studiów o profilu ogólnoakademickim

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

1.1. Powiązanie koncepcji kształcenia z misją i głównymi celami strategicznymi uczelni

Koncepcja kształcenia na kierunku historia wpisuje się w misję i strategię Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach (treść dostępna na stronie: <https://us.edu.pl/uczelnia/o-nas/misja-universytetu-slaskiego/>), zgodnie z którą „Uniwersytet jako społeczność studentów i nauczycieli/badaczy działa w przekonaniu, iż warunkiem dobrej pracy i dobrych efektów dydaktycznych jest wysiłek włożony w formowanie twórczej postawy wobec rzeczywistości. Zadaniem zajęć dydaktycznych jest wyzwolenie umiejętności stawiania pytań i następnie wspólnego poszukiwania odpowiedzi”. W myśl § 4 ust. 4 Statutu UŚ, w kształceniu studentek/studentów, doktorantek/doktorantów i uczestniczek/uczestników innych form kształcenia Uniwersytet dąży do przekazywania wiedzy, kształtowania umiejętności, poszanowania praw człowieka oraz pielęgnowania cnót obywatelskich i wartości demokratycznych. Koncepcja kształcenia na kierunku historia w pełni koresponduje z tą ideą, gdyż głównym celem jest kształcenie studentek i studentów na wysokim poziomie merytorycznym, gwarantowanym przez związek z badaniami naukowymi w dyscyplinie wiodącej, do której kierunek został przyporządkowany, czyli historii. Modułowe efekty uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych odzwierciedlają wagę, jaką na kierunku historia przykłada się do rzetelnego i odpowiedzialnego, a zarazem efektywnego realizowania misji Uniwersytetu. Studia te kształcą profesjonalistki i profesjonalistów dążących do rzetelnego uprawiania badań, mających szerokie horyzonty intelektualne, otwartych na odmienne poglądy i idee, rozumiejących rolę uniwersytetu w dziejach kultury i odpowiedzialnych za jego dziedzictwo.

Kierunek historia na Uniwersytecie Śląskim w Katowicach jest kierunkiem rozwijającym wiedzę o przeszłości Polski, Europy i świata, kształcącym krytyczne i twórcze postawy oraz poczucie odpowiedzialności za dziedzictwo historyczne. Program studiów łączy solidne przygotowanie humanistyczne z nowoczesnymi narzędziami badawczymi, umożliwia indywidualizację toku kształcenia oraz wspiera mobilność studentek i studentów poprzez współpracę z ośrodkami akademickimi w kraju i za granicą. Osoby studiujące historię uczestniczą w życiu naukowym i kulturalnym uczelni, angażują się w działalność kół naukowych i projektów badawczych, a także mają możliwość rozwijania kompetencji zawodowych podczas praktyk w archiwach, muzeach, instytucjach oświatowych i kulturalnych. Kształcenie odpowiada na potrzeby współczesnego społeczeństwa, szczególnie w zakresie ochrony i upowszechniania dziedzictwa historycznego, edukacji historycznej oraz analizy procesów społeczno-politycznych.

Kierunek przygotowuje specjalistów i specjalistki w zakresie badań nad przeszłością, archiwistów/archiwistki, pracowników/pracownice administracji samorządowej i publicznej, edukatorów/ki, popularyzatorów/ki wiedzy historycznej, a także nauczycieli i nauczycielki historii oraz wiedzy o społeczeństwie, którzy zdobywają wysokie kompetencje dydaktyczne i merytoryczne, aby z pasją i profesjonalizmem kształcić kolejne pokolenia. Absolwentki i absolwenci znajdują zatrudnienie również jako archiwiści i archiwistki, pracowniczki i pracownicy administracji, muzeów i innych instytucji kultury, gdzie mogą wykorzystać zarówno zdobytą wiedzę historyczną, jak i praktyczne umiejętności organizacyjne i badawcze.

Nowoczesna oferta dydaktyczna pozwala absolwentkom i absolwentom podejmować skuteczne i konstruktywne działania na zmieniającym się rynku pracy, wykorzystując zarówno kompetencje analityczne, jak i umiejętności komunikacyjne. Ucząc nowoczesnie i atrakcyjnie, historia na Uniwersytecie Śląskim w Katowicach kształtuje postawy krytycznego myślenia, otwartości na świat i odpowiedzialności za dziedzictwo przeszłości, wpisując się w globalny dyskurs o pamięci, kulturze i tożsamości.

Studentki i studenci studiów II stopnia korzystają również z oferty otwartych modułów fakultatywnych w ramach Ogólnoakademickiej Oferty Dydaktycznej (OOD: <https://us.edu.pl/pracownik/sprawy-dydaktyczne/pion-kształcenia/ogolnoakademicka-oferta-dydaktyczna/ood-opisy-modulow/>), które pozwalają rozwijać indywidualne zainteresowania studentek i studentów i poszerzać znajomość innych dyscyplin.

Przy opracowywaniu koncepcji kształcenia na kierunku historia przyjęto założenie, że studia I stopnia służą przede wszystkim systematycznemu poznawaniu dziejów od czasów najdawniejszych po współczesne, uzupełnionemu o zajęcia specjalizacyjne przygotowujące do pracy zawodowej. Na tym etapie studenci i studentki zdobywają również wiedzę i umiejętności ogólnohumanistyczne, a także uczestniczą w zajęciach wspierających rozwój kompetencji językowych i społecznych (<https://us.edu.pl/student/przewodnik-dla-osob-rozpoczynajacych-studia-na-uniwersytecie-slaskim-2024-2025/>).

Na studiach I stopnia omawiane są treści od pradziejów po XX wiek (w formie wykładów, ćwiczeń i w formule tzw. przeglądu źródeł), realizuje się wstęp do badań historycznych, nauki pomocnicze historii, lektoraty z języków łacińskiego i obcego nowożytnego, ochronę własności intelektualnej, zajęcia z technologii informacyjnej, wychowania fizycznego oraz zarys filozofii, logiki i socjologii. Studenci uczestniczą także w bloku zajęć związanych z wybraną specjalnością oraz w zajęciach do wyboru – pracowni dyplomowej, seminarium licencjackim, zajęciach projektowych i wykładach monograficznych.

Na studiach drugiego stopnia akcent został położony na pogłębione poznanie dziejów regionu - szczególną rolę pełni tutaj przedmiot *Historia Śląska* (obejmuje 3 semestry a zarazem 3 okresy w dziejach tego regionu: średniowiecze, nowożytność i XX wiek) – oraz na wzmocnienie kompetencji zawodowych przydatnych na rynku pracy. Obowiązkowo omawiane są treści z zakresu statystyki i demografii historycznej, metodologii historii i historii historiografii, wprowadzenia do warsztatu naukowego historyka, historii państwa i prawa (od starożytności po XX wiek), geografii politycznej oraz myśli politycznej XIX i XX wieku. Studenci uczestniczą w bloku zajęć związanych z wybraną specjalnością oraz w zajęciach do wyboru – translatorium dla historyków, warsztacie naukowym historyka, zajęciach projektowych, seminarium magisterskim oraz wykładach monograficznych. Kształcenie na II stopniu studiów pogłębia nabyte w trakcie studiów I stopnia umiejętności badawcze i refleksję metodologiczną.

Niezależnie od stopnia studiów studentki i studenci uczestniczą również w zajęciach projektowych oraz wykładach monograficznych, których tematyka jest różnorodna i ściśle powiązana z prowadzonymi przez pracowników badaniami naukowymi. Dzięki temu osoby studiujące mogą wybierać spośród wielu propozycji zgodnie ze swoimi zainteresowaniami i rozwijać indywidualne pasje badawcze.

Kierunek historia na Uniwersytecie Śląskim w Katowicach wyróżnia się silnym zakorzenieniem w problematyce regionalnej i pogranicznej. Położenie uczelni w sercu Górnego Śląska, regionu o złożonej i wielowymiarowej historii, sprzyja prowadzeniu badań nad dziejami tego obszaru w szerokim kontekście europejskim. W Instytucie Historii prowadzone są badania dotyczące historii Górnego Śląska, zmian granic oraz relacji między Polakami, Niemcami i Czechami. Zagadnienia te łączą się z refleksją nad pamięcią zbiorową i tożsamością regionalną. Jednocześnie położenie Uniwersytetu Śląskiego stanowi istotny atut kierunku – uczelnia znajduje się na pograniczu Górnego Śląska, Śląska Cieszyńskiego oraz Zagłębia Dąbrowskiego, co czyni ją miejscem spotkania różnorodnych tradycji kulturowych i społecznych. To właśnie ten „tygiel” kulturowy sprawia, że studiowanie historii w Katowicach nabiera wyjątkowego wymiaru poznawczego i tożsamościowego. Kierunek wyróżniają także czynniki zewnętrzne – położenie uniwersytetu w centrum metropolii sprzyja otwartości i mobilności akademickiej. Doskonała komunikacja z resztą kraju przyciąga osoby studiujące nie tylko z regionu, ale również z Opola, Częstochowy, Krakowa czy Wrocławia, co przekłada się na stabilny i udany nabór, zwłaszcza na studia drugiego stopnia. Katowice, uznane za jedno z najlepszych miast do

życia w Polsce, oferują bogate zaplecze kulturalne i społeczne, sprzyjające rozwojowi młodych ludzi. Władze uniwersytetu oraz dyrekcja kierunku wykazują przy tym postawę wyraźnie prostudencką – elastyczna organizacja zajęć i zrozumienie potrzeb studiujących umożliwiają łączenie nauki z pracą zawodową, co stanowi dziś szczególnie ważny atut dla studentów i studentek.

Wyróżnikiem kierunku historia na Uniwersytecie Śląskim w Katowicach jest również współpraca międzynarodowa, w szczególności z Uniwersytetem w Ostrawie oraz Uniwersytetem Mateja Bela w Bańskiej Bystrzycy. Partnerstwa te umożliwiają realizację wspólnych projektów badawczych, konferencji oraz wymiany akademickiej. Kontakty naukowe i dydaktyczne sięgają jednak znacznie dalej – pracownicy i pracowniczki Instytutu współpracują także z ośrodkami w Mołdawii, Rumunii, Serbii, Włoszech, Hiszpanii i krajach skandynawskich. Dzięki temu studiowanie historii na Uniwersytecie Śląskim w Katowicach staje się nie tylko okazją do poznania dziejów własnego regionu, lecz także otwiera swoiste „okno na Europę”, umożliwiając kontakt z różnymi tradycjami badawczymi i kulturami historycznymi.

Należy podkreślić, że zajęcia projektowe oraz seminaryjne (zarówno na studiach I, jak i II stopnia) oraz zajęcia warsztatowe zaplanowane zostały w mniej licznych grupach tzw. „seminaryjnych” (zajęcia projektowe i seminaria) oraz laboratoryjnych (warsztat). Warto także odnotować, że umiejętności przygotowywania wystąpień oraz prac w językach obcych umożliwia realizacja zajęć (modułów) z lektoratów języka łacińskiego i obcego nowożytnego (na studiach I stopnia), a także translatorów (dla wszystkich studentów II stopnia) oraz neografii niemieckiej i paleografii łacińskiej (dla studentów specjalności archiwalnej i zarządzania dokumentacją I stopnia). W ramach tych zajęć studenci nabywają i doskonalą posiadaną umiejętność komunikowania się w języku obcym, umiejętność przygotowania typowych pisemnych prac historycznych oraz wystąpień ustnych, wykorzystujących podstawowe ujęcia teoretyczne i dostępną bazę źródłową (translatorium).

Program kształcenia na kierunku historia podlega regularnemu przeglądowi (więcej na ten temat w opisie **Kryterium 10**), także w kontekście jego związków z misją i strategią Uniwersytetu.

1.2. Związek programu kształcenia z dyscyplinami naukowymi

Program studiów I i II stopnia realizowany jest w profilu ogólnoakademickim; w obu przypadkach przypisany jest w 100% do dyscypliny historia. Na studiach I stopnia studentki i studenci uczestniczą w zajęciach pozwalających na **poznawanie, doświadczanie i działanie** w polu historii, zarówno poprzez analizę źródeł i badania naukowe, jak i praktyczne projekty, warsztaty czy zajęcia terenowe w muzeach, archiwach i instytucjach kultury oraz nauki. Osoby studiujące zdobywają rozległą wiedzę o różnych okresach i obszarach historii oraz umiejętności pozwalające na samodzielną analizę źródeł, prowadzenie badań historycznych i krytyczną interpretację wydarzeń przeszłości. Uzyskane w ten sposób kompetencje mogą stanowić punkt wyjścia do działań o charakterze praktycznym, takich jak praca w archiwach, muzeach, instytucjach administracji czy prowadzenie edukacji historycznej i popularyzacji historii. W programie kształcenia znajdują się również obowiązkowe praktyki (więcej na ich temat w opisie **Kryterium 2**). Studia kończą się przygotowaniem pracy licencjackiej (I stopień) lub magisterskiej (II stopień), które są podsumowaniem wiedzy i praktycznym wykorzystaniem metodologii historii oraz umiejętności nabytych podczas ćwiczeń z pracowni dyplomowej, warsztatu naukowego historyka oraz przede wszystkim seminariów dyplomowych (zarówno na studiach I, jak i II stopnia).

Kształcenie na studiach I i II stopnia jest realizowane w ramach trzech ścieżek:

1. **doświadczanie** – ścieżka oferuje moduły, które dają możliwość bezpośredniego zetknięcia się z historią poprzez analizę źródeł pisanych, ikonograficznych i materialnych, wizyty w muzeach, archiwach, instytucjach kultury oraz miejscach pamięci historycznej. Osoby prowadzące zajęcia wspólnie ze studiującymi podejmują refleksję nad znaczeniem wydarzeń i procesów historycznych oraz ich rolą w kształtowaniu społeczeństwa i dziedzictwa kulturowego;

2. **poznawanie** – jest to najobszerniejszy blok zajęć, w którego ramach studiujący zdobywają, pogłębiają i porządkują wiedzę historyczną oraz doskonałą umiejętność analizy i interpretacji źródeł i zjawisk historycznych, potrzebne do rozumienia procesów społecznych, politycznych i kulturowych w przeszłości;
3. **działanie** – ścieżka o charakterze praktycznym; w jej ramach studiujący nie tylko poznają funkcjonowanie instytucji zajmujących się historią (archiwa, muzea, instytucje administracji publicznej), lecz także uczestniczą w zajęciach warsztatowych i seminaryjnych, ucząc się przygotowywania prac pisemnych i projektów badawczych (na studiach II stopnia powstał kurs zajęć poświęcony przygotowywaniu wniosków grantowych *Aplikacje grantowe w funduszach polskich i europejskich*), wystaw (np. ćwiczenia *Informatyczne metody popularyzacji zasobów archiwalnych*, efekty działań studenckich w roku akademickim 2024/2025 <https://katowice.ap.gov.pl/ap/tekst/policja-wojewodztwa-slaskiego-dzialalnosc-sportowa>), działań edukacyjnych i popularyzacyjnych, a także praktycznych sposobów upowszechniania wiedzy historycznej.

W ramach wybranych specjalności i seminariów studentki i studenci przygotowują prace dyplomowe, a po zdaniu egzaminu dyplomowego uzyskują tytuł licencjata (po studiach I stopnia) oraz magistra historii (po studiach II stopnia). Na drugim semestrze studiów I stopnia studiujący dokonują wyboru jednej spośród trzech dostępnych specjalności:

1. **Specjalność archiwalna i zarządzanie dokumentacją** przygotowuje do pracy w archiwach państwowych, zakładowych oraz w instytucjach wymagających profesjonalnego zarządzania dokumentacją. Oferuje wiedzę z zakresu archiwoznawstwa, zarządzania zasobami dokumentacyjnymi oraz praktyczne umiejętności związane z porządkowaniem, ewidencjonowaniem i udostępnianiem materiałów źródłowych. Przede wszystkim daje narzędzia pozwalające na sprawne i rzetelne prowadzenie dokumentacji, przygotowywanie analiz, a także stosowanie wiedzy historycznej w praktyce zawodowej.
2. **Specjalność administracyjno-samorządowa** przygotowuje do podejmowania pracy w jednostkach administracji państwowej i samorządowej na różnych szczeblach. Oferuje wiedzę w zakresie historii społecznej i historii administracji oraz praktyczne umiejętności związane z funkcjonowaniem urzędów i instytucji samorządowych, w tym zagadnienia prawne przydatne w pracy administracyjnej. Przede wszystkim daje narzędzia pozwalające na efektywne wykonywanie obowiązków zawodowych w administracji, w tym analizę dokumentów, przygotowywanie projektów i decyzji, a także stosowanie zdobytej wiedzy historycznej w praktyce zawodowej.
3. **Specjalność nauczycielska** przygotowuje do wykonywania zawodu nauczyciela/nauczycielki historii oraz wiedzy o społeczeństwie zgodnie ze standardami kształcenia nauczycieli określonymi w obowiązujących rozporządzeniach Ministra Edukacji Narodowej. Oferuje pogłębioną wiedzę historyczną oraz praktyczne umiejętności dydaktyczne, w tym planowanie i prowadzenie zajęć, stosowanie nowoczesnych metod nauczania i wykorzystywanie źródeł historycznych w edukacji. Przede wszystkim daje narzędzia pozwalające na skuteczne przekazywanie wiedzy, rozwijanie kompetencji uczniów oraz przygotowanie do prowadzenia projektów edukacyjnych w zakresie historii.

1.3. Związek programu kształcenia z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinach, do których kierunek jest przyporządkowany

Studia na kierunku historia powiązane są ściśle z działalnością naukową prowadzoną w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach. Większość nauczycieli i nauczycielek akademickich prowadzących zajęcia na kierunku to pracownicy i pracownicy badawczo-dydaktyczni, deklarujący swój udział w ewaluacji dyscypliny historia (więcej na ten temat w opisie **Kryterium 4**). Podczas ostatniej ewaluacji dyscyplina otrzymała kategorię B+. Zajęcia dydaktyczne na kierunku historia są zgodne z kompetencjami i zainteresowaniami naukowo-badawczymi oraz doświadczeniem

zawodowym nauczycielek i nauczycieli akademickich. Dorobek naukowy kadry prowadzącej zajęcia jest różnorodny i wpisuje się – między innymi – w takie subdyscypliny, jak m.in.: historia powszechna, historia Polski, historia regionalna, historia społeczna i gospodarcza, historia polityczna, historia dyplomacji, historia kultury, historia wojskowości, archiwoznawstwo i historia dokumentów, historia idei i myśli politycznej. Ponadto obejmuje – między innymi – zagadnienia dotyczące: metodologii i historii historiografii, mikrohistorii, historii środowiskowej i wiele innych. Działalność badawcza prowadzona przez pracowników Wydziału Humanistycznego (WH), w tym prowadzących zajęcia na kierunku historia ma charakter ciągły, interdyscyplinarny oraz międzynarodowy. W ramach prowadzonej działalności badawczej (jako członkowie zespołów badawczych lub w formie indywidualnej działalności badawczej) naukowcy realizują także granty badawcze (ich wykazy można znaleźć tutaj: <https://us.edu.pl/instytut/ih/nauka/projekty-grantowe/>) oraz biorą udział w **konferencjach i seminariach**. Do najważniejszych osiągnięć naukowych będących wynikiem tej działalności, zaliczyć należy publikacje pracowniczek i pracowników zaangażowanych w kształcenie studentów na kierunku historia. Wykazy najważniejszych z nich znajdują się na stronie: <https://us.edu.pl/instytut/ih/nauka/publikacje/>. **konferencjach i seminariach**. Do najważniejszych osiągnięć naukowych będących wynikiem tej działalności, zaliczyć należy publikacje pracowniczek i pracowników zaangażowanych w kształcenie studentów na kierunku historia. Wykazy najważniejszych z nich znajdują się na stronie: <https://us.edu.pl/instytut/ih/nauka/publikacje/>.

Publikacje te są między innymi efektem prac działających na Wydziale Humanistycznym zespołów badawczych. W Instytucie Historii, w którym pracuje większość osób prowadzących zajęcia na kierunku historia, funkcjonują aktualnie następujące zespoły badawcze:

Zespół badań nad imperium grecko-rzymskim, temat badawczy: Literackie i pozaliterackie formy kreacji obrazu dziejów imperium grecko-rzymskiego

Zespół badań nad dziejami Polski i Europy w średniowieczu i naukami pomocniczymi historii, temat badawczy: Kluczowe problemy z dziejów politycznych, społecznych, gospodarczych i kulturowych Polski i Europy w wiekach średnich i wczesnym okresie nowożytnym

Zespół do badań nad dziejami Europy i Rzeczypospolitej w dobie nowożytnej XVI-XVIII w., temat badawczy: Rzeczpospolita, Europa i świat – interakcje dyplomatyczne i dworskie w epoce nowożytnej (XVI-XVIII w.)

Zespół badań nad ziemiami dawnej Rzeczypospolitej w czasach rozbiorów i Europy w długim wieku XIX, temat badawczy: Ziemie polskie pod zaborami – między obroną tradycji a modernizacją

Zespół do badań dziejów Polski i Europy I połowy XX w., temat badawczy: Społeczne, polityczne i ustrojowe przeobrażenia ziem polskich w pierwszej połowie XX wieku

Zespół badań nad przemianami i konfliktami politycznymi w II połowie XX w., temat badawczy: Przemiany społeczno-kulturalne i konflikty polityczne w Polsce Ludowej w recepcji komunistycznej Europy

Zespół do badań nad dokumentacją archiwalną i archiwami, temat badawczy: Archiwa i archiwalia na Śląsku

Zespół do badań nad dziejami Śląska w epoce nowożytnej i czasach najnowszych, temat badawczy: Dzieje społeczno-polityczne Śląska od 1740 do 1989 r.

Zespół badań metahistorycznych, temat badawczy: Studia nad dziejami historiografii i metodologii historii

Struktury organizacyjne i komunikacyjne w chrześcijaństwie późnoantycznym (badania indywidualne)

Zespół do badań nad migracjami w XIX i XX w., temat badawczy: Migracje. Przesiedleńcy z Polski do Niemiec 1950-1990

Należy dodać, że część dokonań naukowych, w tym związanych z dydaktyką historii, ważną dla specjalności nauczycielskiej, choć niewidoczna w strukturze zespołów, jest realizowana, o czym świadczy dorobek publikacyjny pracowników i pracowniczek Instytutu Historii UŚ w tym zakresie.

Więcej informacji można znaleźć na stronie: <https://us.edu.pl/instytut/ih/o-instytucie/zespoły-badawcze/>.

O prestiżowym charakterze dorobku pracowników i pracowniczek świadczą również nagrody i wyróżnienia uzyskane przez osoby prowadzące zajęcia na kierunku historia (np. **2025 - dr hab. Jakub Morawiec**, prof. UŚ, otrzymał nagrodę Królewskiej Akademii Gustawa Adolfa w ramach Funduszu Pamięci Stena Carlssona "za wybitne i wszechstronne badania naukowe oraz za zasługi w promowaniu kultury nordyckiej, zarówno w Polsce, jak i na świecie", **2022 - prof. dr hab. Jerzy Sperka** otrzymał nagrodę „Górnośląski Tacyt” przyznaną przez Kapitułę Nagrody im. Ks. Augustina Weltzla w kategorii „Badacz Historii” za książkę *Książęta i książęne raciborscy (1290/1291-1521)*, **2021 - prof. dr hab. Agata Kluczek** otrzymała nagrodę Ministra Edukacji i Nauki w kategorii: za znaczące osiągnięcia w zakresie działalności naukowej).

Profil badań pracowniczek i pracowników znajduje odzwierciedlenie w programie studiów, a ich dorobek uwzględniany jest w sylabusach zajęć, dzięki czemu zapewnia się osobom studiującym dostęp do bieżącego stanu badań, z uwzględnieniem indywidualnych prac badawczych.

PRZYKŁADY wykorzystania wyników działalności naukowej w opracowaniu i doskonaleniu programu studiów, jak również w procesie jego realizacji.

PRZYKŁAD 1.: Wykorzystanie wyników działalności naukowej – inicjatywa pracownicza:

Pracownik IH UŚ, dr hab. Jakub Morawiec, prof. UŚ, kierownik Centrum Badań Nordystycznych Uniwersytetu Śląskiego aktywnie współpracuje z uczelniami w Polsce i w Europie, co znacząco wzbogaca program studiów na kierunku historia. W efekcie tych współprac studenci i studentki mają możliwość uczestniczenia w wykładach monograficznych oraz zajęciach projektowych prowadzonych przez pracowników Uniwersytetu Gdańskiego, wybitnych badaczy epoki wikingów i tłumaczy sag islandzkich. Dodatkowo prof. Morawiec organizował letnią szkołę „Wolin/Jómsborg”, poświęconą historii spotkań Słowian i Skandynawów we wczesnym średniowieczu, co umożliwia studentom i studentkom bezpośredni kontakt z badaniami terenowymi i doświadczenie praktyczne w pracy nad źródłami historycznymi. Takie inicjatywy pozwalają łączyć wiedzę teoretyczną z doświadczeniem badawczym i znacząco podnoszą atrakcyjność programu studiów oraz sprzyjają nawiązywaniu kontaktów międzynarodowych (<https://us.edu.pl/wydzial/wh/2022/12/02/miedzynarodowa-szkola-letnia-wolin-jomsborg-miejsce-spotkania-slowian-i-skandynawow-w-sredniowieczu/>).

Warto dodać, że pracownicy IH UŚ w ramach współpracy z Uniwersytetem Gdańskim również prowadzą zajęcia dla tamtejszych studentów i studentek na kierunku historia oraz pokrewnych.

PRZYKŁAD 2.: Wykorzystanie wyników działalności naukowej – inicjatywa dyrekcji kierunku:

Dzięki inicjatywie dyrekcji kierunku oraz współpracy z uczelniami zagranicznymi, takimi jak Uniwersytet Mateja Bela w Bańskiej Bystrzycy oraz Uniwersytet w Ostrawie, studenci i studentki historii mają okazję uczestniczyć w wykładach prowadzonych przez tamtejszych wykładowców, m.in. Aleša Zářického. Umożliwia to pogłębianie wiedzy o historii i kulturze Europy Środkowowschodniej oraz poznawanie specyfiki dziejów regionu w kontekście współpracy międzynarodowej i wymiany akademickiej.

O wynikach badań pracowników i pracowniczek osoby studiujące dowiadują się na zajęciach specjalistycznych (m.in. na seminariach, konwersatoriach lub warsztatach), co sprzyja zaznajamianiu z aktualnym stanem badań w dyscyplinie historii oraz rolą macierzystego ośrodka w kształtowaniu się

nowych interpretacji i ustaleń. Prowadzone przez konkretnych pracowników i pracowniczki badania naukowe są wskazówką dla osób studiujących przy wyborze promoterek/promotorów prac dyplomowych, które/którzy inspirują swoich seminarzystów i seminarzystki do podejmowania badań w różnych subdyscyplinach, ale także z uwzględnieniem zagadnień interdyscyplinarnych. Zgodnie z Regulaminem Studiów w UŚ (<https://aktyprawne.us.edu.pl/d/5003/5/?tc=76>) przy ustalaniu tematu pracy dyplomowej uwzględnia się zainteresowania naukowe studentki/studenta, programy badawcze realizowane w dyscyplinie właściwej dla kierunku studiów oraz możliwości uczelni w zakresie opieki naukowej nad daną pracą dyplomową. Powstające w ramach seminariów dyplomowych prace są zwykle oparte na badaniach, których problematykę określa studiujący z pomocą promotorki/promotora. Prace dyplomowe różnią się zakresem i charakterem w zależności od tego, czy są przygotowywane na poziomie studiów licencjackich, czy magisterskich. Praca licencjacka ma charakter przeglądowy i powinna przede wszystkim wykazywać umiejętność wyszukiwania, selekcji, syntezy oraz krytycznej analizy literatury przedmiotu. Jej celem jest pokazanie, że autorka lub autor potrafi samodzielnie opracować wybrany temat w oparciu o istniejący dorobek naukowy. Natomiast praca magisterska ma charakter badawczy – powinna podejmować określony problem naukowy i opierać się nie tylko na literaturze przedmiotu, lecz także na źródłach: drukowanych, archiwalnych oraz prasowych. Wymaga ona pogłębionej umiejętności analizy i syntezy zarówno literatury, jak i materiału źródłowego, a także samodzielnego formułowania wniosków badawczych. Studenci i studentki nabywają więc umiejętności i kompetencji niezbędnych do prowadzenia badań, stanowiących podstawę pracy naukowej w zakresie historii.

Wyjątkową okazją do nabywania takich umiejętności i kompetencji jest również możliwość uczestniczenia w projektach badawczych prowadzonych przez pracowniczki i pracowników związanych z kierunkiem historia – zarówno tych grantowych, jak i realizowanych w ramach innych programów. W latach 2020-2024 studentki i studenci historii brali udział w działaniach wielu grup projektowych organizowanych w ramach programu *Jeden Uniwersytet – Wiele Możliwości*

PRZYKŁADY możliwości zdobywania przez studentów kompetencji badawczych i udziału w badaniach:

PRZYKŁAD 1.: Project Based Learning: Oznaczenie wieku średniowiecznych stanowisk archeologicznych- grodzisk oraz zamków - na terenie Polski i Czech.

W roku akademickim 2024/2025 prof. dr hab. Piotr Boroń zainicjował projekt dydaktyczno-badawczy, w ramach którego połączył własne zainteresowania naukowe z aktywnością studentów. Dzięki współpracy z Instytutem Fizyki Politechniki Śląskiej umożliwił im praktyczne zetknięcie się z metodami fizykochemicznymi datowania, poszerzając w ten sposób tradycyjny warsztat historyka. Projekt dotyczył datowań metodą radiowęglową z zastosowaniem datowań dendrochronologicznych. W projekcie wzięli udział studenci I roku studiów I stopnia - Karolina Ryńska i Szymon Piecha).

PRZYKŁAD 2.: Udział w działaniach grupy projektowej w ramach programu Jeden Uniwersytet – Wiele Możliwości:

W latach 2020-2024 pracownicy i pracowniczki Instytutu Historii brali w ramach w/w programu tworzyli zespoły projektowe, w których brali udział zainteresowani ich badaniami studenci.

Przykłady projektów:

W roku akademickim 2022/2023 prof. dr hab. **Aleksandra Skrzypietz** prowadziła w ramach programu Jeden Uniwersytet – Wiele Możliwości grupę projektową *Kobiety i władza w czasach nowożytnych – czarna i biała legenda*, w której ramach studentki i studenci historii (Jagoda Wójcik, Oktawia Kilian, Arkadiusz Popielarz, Sandra Plewnia i Monika Szczurek) mieli okazję pochylić się nad przekazami historiografii w odniesieniu do władczyń: Joanny Szalonej, Anny Boleyn, Katarzyny Wielkiej, Barbary

Radziwiłłówny i Marii Stuart i przedstawić wyniki swoich badań na sympozjum naukowym (więcej o tym i dwóch innych projektach: <https://gazeta.us.edu.pl/node/434103>).

W roku akademickim 2020/2021 **dr Dominika Rychel-Mantur** wraz z grupą projektową w składzie: Monika Szczurek, Oktawia Kilian, Sandra Plewnia, Norbert Piskorski, Adrian Woś stworzyła przedstawienie teatralne pt.: „Cóż nam przyjdzie czynić gdy ojczyzna skona? Trudne wybory Polaków w 1812 i 1813 roku”, którego scenariusz opierał się na źródłach rękopiśmiennych (korespondencja rodziny Czartoryskich z Tadeuszem Matuszewiczem i Stanisławem Zamoyskim z lat 1812-1813). Przedstawienie zostało uwiecznione na filmie na portalu youtube oraz prezentowane publiczności na VI Śląskim Festiwalu Nauki (<https://us.edu.pl/instytut/ih/2021/06/19/inscenizacja-studentow-instytutu-historii-us/>).

W roku akademickim 2022/2023 **dr Dominika Rychel-Mantur** wraz z grupą projektową w składzie: Monika Szczurek, Oktawia Kilian, Sandra Plewnia, Norbert Piskorski, Filip Kowalski stworzyła przedstawienie teatralne pt.: „Czy warto było się bić?”, którego scenariusz opierał się na źródłach drukowanych i drukach ulotnych z okresu powstania listopadowego i powstania styczniowego. Przedstawiając losy poszczególnych bohaterów i bohaterek zrywów narodowych z 1830 i 1863 roku grupa projektowa starała się skłonić odbiorców do refleksji nad znaczeniem i słuszością polskich powstań narodowych. Przedstawienie zostało uwiecznione na filmie na portalu youtube: (<https://www.youtube.com/watch?v=dCdmlfYQm-g>)

W latach 2020-2023 trzy różne grupy osób studiujących (Przemysław Babicki, Hubert Chlebek, Kamil Pawłowski, Michał Figzał, Karol Kustra / Monika Szczurek, Norbert Piskorski, Jarosław Zawisza, Mateusz Kopeć / Rus Weronika, Sergiusz Nowakowski, Maciej Wlazło, Adam Kotula) pod opieką **dra Pawła Dudy** prowadziły stronę na portalu facebook <https://www.facebook.com/nuncjuszwnajlepiej/>, poświęconą nuncjaturze apostolskiej oraz perspektywom, jakie polskiej historiografii daje materiał źródłowy wygenerowany przez dyplomację papieską. Każdorazowo osoby studiujące przygotowywały, w oparciu o wskazany materiał źródłowy posty o tematyce historycznej. Dzięki temu, osoby studiujące miały okazję zapoznać się z funkcjonowaniem profilu popularyzującego historię.

W roku akademickim 2024-2025 grupa osób studiujących (Kaja Apanowicz, Weronika Rus, Rafał Małek, Dawid Rokita, Filip Warzecha) pod opieką **dra Pawła Dudy** wzięła udział w projekcie Współmyślenie w humanistyce – szybka ścieżka, którego efektem finalnym było graficzne przedstawienie itinerariów czterech nuncjuszy apostolskich podróżujących z Rzymu do Warszawy w I połowie XVII wieku. Prace osób studiujących zostały zaprezentowane podczas VIII Śląskiego Festiwalu Nauki:

<https://www.facebook.com/nuncjuszwnajlepiej/posts/pfbid0y4VkrSSVnYcUUQ1aTu3MUANbd7jovr7eVnijfzmzV4kiP4GYV6rdMbLbncZwS9Bpql>

W roku akademickim 2020-2021 grupa studentów (Karol Kustra, Marcin Lewandowski, Weronika Paszek) pod opieką **dra hab. Jakuba Morawca, prof. UŚ** w oparciu o analizę źródłową sagi skandynawskiej przygotowała film będący adaptacją *Sagi o Gislim*. Film był emitowany w telewizji UŚ oraz na V Śląskim Festiwalu Nauki (więcej na ten temat: <https://www.youtube.com/watch?v=XQutwnlgokg>).

W roku akademickim 2020-2021 grupa studentów (Wiktoria Pająk, Sergiusz Nowakowski, Hanna Bulik) pod opieką **dra hab. Jakuba Morawca, prof. UŚ** wzięła udział w warsztatach poświęconych średniowiecznej kulturze i literaturze, których efektem finalnym była konferencja naukowa „Autor tekstu średniowiecznego”. Prace osób studiujących zostały zaprezentowane podczas spotkania z prelegentami i publicznością na Wydziale Humanistycznym UŚ (<https://www.facebook.com/profile.php?id=100076511311413#> <https://us.edu.pl/student/event/autor-tekstu-sredniowiecznego-konferencja-poswiecona-kulturze-sredniowiecznej/>).

W roku akademickim 2022-2023 grupa studentów (Dominik Czernecki, Mateusz Kopec, Norbert Piskorski, Sandra Plewnia, Monika Szczurek) pod opieką **dr Aleksandry Barwickiej-Makuli** realizowała projekt „Dyplomacja polska w czasach ostatnich Jagiellonów i królów elekcyjnych (XVI-XVII w.)”. Celem projektu było opracowanie a następnie zaprezentowanie uczennicom i uczniom wybranych szkół średnich z województwa śląskiego zagadnień związanych z organizacją dyplomacji polsko-litewskiego czasów nowożytnych.

W roku akademickim 2022-2023 grupa studentów (Weronika Borkowska, Wiktoria Stocka, Angelo Borzuta, Patrycja Dąbek, Sylwia Gałkowska, Izabela Głód, Szymon Słupik) pod opieką **dr Iwony Pietrzyk** realizowała projekt dotyczący badań epigraficznych, który zakończył się konferencją zorganizowaną dla uczniów w X LO im. I. J. Paderewskiego w Katowicach, na której studium prezentowali swoje wyniki badań. Odbłyły się również warsztaty dla uczniów na temat epigrafiki cmentarzy w Katowicach.

W roku akademickim 2022-2023 grupa studentów (Angelo Boruta, Weronika Borkowska, Gabriela Majewska, Weronika Paszek, Szymon Słupik) pod opieką **dr Iwony Pietrzyk** realizowała projekt dotyczący badań epigraficznych, który zakończył się konferencją zorganizowaną dla uczniów w X LO im. I. J. Paderewskiego w Katowicach, na której studium prezentowali swoje wyniki badań.

W roku akademickim 2024-2025 grupa studentów (Kaja Apanowicz, Wiktoria Wolan, Daria Torbicka, Agnieszka Baran, Aleksandra Durbas, Mateusz Gralak, Michał Bawełek) pod opieką **dr Iwony Pietrzyk** wzięła udział w projekcie Współmyślenie w humanistyce – szybka ścieżka, którego efektem finalnym było przygotowanie katalogu multimedialnego polskiej epigrafiki na cmentarzach we Lwowie. Prace osób studiujących zostały zaprezentowane podczas VIII Śląskiego Festiwalu Nauki.

W roku akademickim 2020/2021 grupa studentów (Seweryn Botor, Dorota Kubacka-Dziewguć, Gabriela Majewska, Weronika Paszek, Wiktoria Zaborowska) pod opieką **dr Iwony Pietrzyk** wzięła udział w projekcie „Public History”. Efektem działań było przygotowanie warsztatów edukacyjnych z wykorzystaniem gier planszowych, obejmujących opracowanie programu zajęć oraz jego realizację w szkołach podstawowych i średnich w ramach metody games based learning.

W roku akademickim 2021/2022 grupa studentów (Katarzyna Chrobak, Dominik Czernecki, Dawid Grabiński, Karol Kulik, Sandra Plewnia) zrealizowała projekt „Odkryj historię w escape roomie”, którego celem było stworzenie innowacyjnych warsztatów edukacyjnych opartych na grach planszowych i elementach zagadek logicznych. Zajęcia przeprowadzono w szkołach podstawowych i średnich, wykorzystując metody aktywizujące z zakresu games based learning.

W roku akademickim 2022/2023 studenci (Dominik Czernecki, Dawid Grabiński, Anna Szczypińska, Marek Szymura, Krzysztof Wróbel) uczestniczyli w projekcie „Gamifikacja edukacji”, którego efektem było opracowanie i wdrożenie programu warsztatów szkolnych ukazujących potencjał gier planszowych jako narzędzia dydaktycznego w nauczaniu historii.

W roku akademickim 2023/2024 grupa studentów (Szymon Peikert, Kacper Szwedo, Kamil Słota, Piotr Sypek) zrealizowała projekt „Historia, sztuka, kultura i społeczeństwo w grach planszowych”, w ramach którego przygotowano cykl warsztatów edukacyjnych dla uczniów szkół podstawowych i średnich, łączących nauczanie historii z elementami kultury i sztuki przy zastosowaniu metod games based learning.

W roku akademickim 2024/2025 studenci (Kacper Szwedo, Piotr Sypek, Martyna Drząszcz, Hanna Rapacka, Kamil Słota) uczestniczyli w projekcie „Empatia 2.0. Historia obłądzonych miast”, którego efektem było przygotowanie programu warsztatów dla szkół, mających na celu uwrażliwienie młodzieży na sytuację ludności cywilnej w czasie wojny oraz praktyczne szkolenie z zakresu pakowania plecaka ewakuacyjnego.

W roku akademickim 2020/2021 w ramach programu „Współmyślenie – współdziałanie” realizowano interdyscyplinarny projekt tłumaczenia i edycji korespondencji Józefa Marii Bocheńskiego z Heinrichem Scholzem. W przedsięwzięciu uczestniczył zespół studentów różnych kierunków (głównie filozofii i filologii niemieckiej) pod kierownictwem **prof. UŚ Gabrieli Besler** oraz **dr Piotra**

Kowalewskiego Jahromi. Efektem projektu było wydanie dwujęzycznego opracowania tej korespondencji w dwóch częściach, udostępnionego w wolnym dostępie: *Korespondencja Józefa M. Bocheńskiego z Heinrichem Scholzem. Edycja oryginałów i polskie tłumaczenie. Część pierwsza: 1946–1949* (<https://opus.us.edu.pl/info/book/USL4f416473963c42d19bcf6c187e5322b7/>) oraz *Część druga: 1951–1954* (<https://opus.us.edu.pl/info/book/USLa62e7164aafe4ed79c6144fa3957712c/>). Publikacja stanowi unikalny przykład wspólnej pracy badawczej i edytorskiej pracowników oraz studentów Uniwersytetu Śląskiego, udostępnionej w formacie open access.

W roku akademickim 2021/2022 w ramach programu „Współmyślenie w humanistyce” pod kierownictwem **dr Piotra Kowalewskiego Jahromi** grupa studentów historii analizowała zabójstwo prezydenta Gabriela Narutowicza oraz różne formy upamiętnienia tego wydarzenia (na podstawie prasy, wspomnień i protokołów procesowych). Efektem prac było przygotowanie scenariusza teatru historycznego opartego na badanym materiale oraz wspólne wystąpienie dr Kowalewskiego Jahromi i studentów z grupy projektowej (Bartłomiej Majchrowicz, Miłosz Pilarek, Tomasz Wróblewski) podczas Śląskiego Festiwalu Nauki. Wystąpienie to zostało następnie udostępnione w internecie, przyczyniając się do popularyzacji historii: <https://www.youtube.com/watch?v=m5npcm119zU>

1.4. Sylwetka absolwenta oraz związek programu kształcenia z potrzebami otoczenia społeczno-gospodarczego

Koncepcje oraz cele kształcenia na kierunku historia na studiach I i II stopnia są zorientowane na zróżnicowane potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego oraz zawodowego rynku pracy, co przejawia się m.in. w zaprojektowanej w nim **sylwetce absolwentki/absolwenta. Diagnozowaniu tych potrzeb służy m.in. współpraca z interesariuszami zewnętrznymi**, reprezentowanymi przez praktykodawców oraz członkinie i członków Rady Interesariuszy Kierunku Historia (**temat szerzej opisany w punkcie 1.5**).

Barometr zawodów (<https://barometrzwodow.pl/>), skupiający się na potrzebach pracodawców i zmianach w zapotrzebowaniu na pracowników w Polsce, wskazuje na równowagę popytu i podaży poszukujących pracy po studiach historycznych większości powiatów. Sytuacja ta znajduje odbicie w województwie śląskim, gdzie nie zauważa się nadwyżki osób poszukujących pracy wśród osób z takim wykształceniem. Raport *The Future of Skills: Employment in 2030* (https://media.nesta.org.uk/documents/the_future_of_skills_employment_in_2030_0.pdf) ukazuje trendy kształtujące obecny i przyszły rynek pracy, które powodują wzrost zapotrzebowania na wiedzę, umiejętności i kompetencje posiadane przez specjalistów z zakresu historii, potrafiących sprostać wyzwaniom związanym z przemianami technologicznymi (media cyfrowe) i cywilizacyjnymi (procesy globalizacyjne, ale także glokalizacyjne), szczególnie w obszarze działań artystycznych, projektowaniu, rozrywce i mediach. Raport uwypukla, że w przyszłości od pracujących będzie się oczekiwać rozległej wiedzy, co pozwala prognozować wzrost zapotrzebowania na osoby z wykształceniem humanistycznym, w tym specjalistów z zakresu historii, którzy są w stanie uzyskać szerszy ogląd sytuacji niż osoby specjalizujące się w innych dziedzinach. Z analiz tych wynika, że rośnie zapotrzebowanie na pracowników wykazujących się zdolnością gruntownego analizowania zmediatyzowanej rzeczywistości, potrafiących dostrzegać różne rozwiązywania problemów, myślących kreatywnie, umiejących precyzyjnie się komunikować, wykorzystywać różne perspektywy i wymiary w ocenie sytuacji (w tym także związane z różnicami kulturowymi i światopoglądowymi), zarządzać informacjami oraz wykazujących umiejętności w zakresie komunikacji interpersonalnej. W podobnym tonie przemawia raport *Infuture Institute. Praca: scenariusze przyszłości* (<https://hatalaska.com/2016/10/10/praca-scenariusze-przyszlosci-raport/>), w którym wymieniono następujące umiejętności, które są obecnie doceniane na rynku pracy: kompleksowe rozwiązywanie problemów, krytyczne myślenie, kreatywność, zarządzanie ludźmi, współpraca z innymi, inteligencja emocjonalna, wnioskowanie i podejmowanie decyzji, zorientowanie na usługi, negocjacje, elastyczność poznawcza. Można zauważyć, że w przeważającej większości są to umiejętności tożsame z sylwetką absolwentek i absolwentów studiów na kierunku historia w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach.

Absolwentki i absolwenci kierunku historia są przygotowani do odnajdywania się na rynku pracy (zwłaszcza w wybranej przez nich specjalności) w oparciu o uzyskaną przez nich wiedzę merytoryczną, umiejętności i kompetencje społeczne, zdobywane przy pomocy nowoczesnych metod kształcenia i z uwzględnieniem aktualnego stanu wiedzy historycznej oraz dzięki aktywnemu współdziałaniu z otoczeniem. Przyjęta koncepcja studiów stanowi uszczegółowienie misji i strategii Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach na lata 2020-2025 (m.in. w zakresie kształtowania programów służących nabywaniu wiedzy fachowej, ale także wpływaniu na tworzenie przyszłości regionu czy wspieraniu działalności naukowej, kulturalnej i samorządowej studentów) poprzez doskonalenie treści programu studiów ze szczególnym uwzględnieniem prowadzonej w Instytucie Historii działalności naukowej oraz potencjalnych potrzeb rynku pracy (zdefiniowanych z pomocą interesariuszy zewnętrznych). Absolwentki i absolwenci kierunku historia każdego roku znajdują zatrudnienie w placówkach edukacyjnych, kulturalnych czy jednostkach samorządowych. Nierzadko wśród pracodawców są interesariusze oraz podmioty współpracujące z Instytutem Historii, na przykład: Muzeum Powstańców Śląskich w Świętochłowicach, Archiwum Państwowe w Katowicach, Instytut Pamięci Narodowej, IV Liceum Ogólnokształcącego im. gen. Stanisława Maczka w Katowicach, IV Liceum Ogólnokształcące im. Stanisława Staszica w Sosnowcu. Zgodnie z raportami Biura Karier Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach z lat 2020-2023, absolwenci i absolwentki kierunku historia mają świadomość swojej wartości na rynku pracy, są zorientowani/zorientowane na oczekiwania pracodawców i uważają umiejętności zdobyte podczas studiów za przydatne w pracy zawodowej.

1.5. Rola i znaczenie interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych w procesie opracowania koncepcji kształcenia i jej doskonalenia

Koncepcja i program kształcenia na kierunku historia są tworzone, modyfikowane i realizowane w oparciu o **konsultacje z interesariuszami wewnętrznymi oraz zewnętrznymi**. Konsultacje te prowadzone są w **sposób ciągły**, w trakcie całego roku akademickiego, za pomocą różnych środków i kanałów komunikacji, zarówno w ramach cyklicznie i regularnie odbywających się **spotkań i posiedzeń**, jak i w trakcie doraźnych **inicjatyw i działań**. Kontakty z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi są utrzymywane w szczególności poprzez:

- posiedzenia Rady Dydaktycznej Kierunku Historia, Turystyka Historyczna, Środkowoeuropejskie Studia Historyczne, w której uczestniczą przedstawiciele obu grup: interesariuszy wewnętrznych (przedstawiciele i przedstawicielki społeczności studenckiej oraz pracowniczej) i zewnętrznych (przedstawiciele otoczenia społeczno-gospodarczego uczestniczący w spotkaniach Rady z głosem doradczym - tzw. **Rada Interesariuszy**);
- semestralne spotkania z osobami prowadzącymi zajęcia na kierunku;
- regularne (co najmniej raz w semestrze zimowym i co najmniej raz w semestrze letnim) spotkania ze studentkami i studentami kierunku;
- zebrania zespołu ds. modyfikacji programów kształcenia i spotkania jego członków i członków z pozostałymi pracowniczkami i pracownikami;
- badania ankietowe prowadzone zarówno na poziomie ogólnouniwersyteckim (Ankieta oceny pracy nauczyciela akademickiego, uzupełniona o moduł: Opinia pracownika, dostępny w serwisie Portal Pracownika), jak i na poziomie kierunku;
- monitorowanie wyników raportów dotyczących losów absolwentów opracowywanych raz w roku przez Biuro Karier UŚ;
- monitorowanie opinii praktykodawców wyrażonych w wypełnianych przez nich ankietach.

Szczególną rolę w zakresie kontaktu z interesariuszami obu grup pełnią prace w ramach Rady Dydaktycznej wspólnej dla kierunków Historia, Turystyka Historyczna, Środkowoeuropejskie Studia Historyczne (<https://us.edu.pl/wydzial/wh/rady-dydaktyczne-kierunkow-studiow/historia-turystyka->

[historyczna-srodkowoeuropejskie-studia-historyczne/](https://us.edu.pl/historia-srodkowoeuropejskie-studia-historyczne/)), powołanej na mocy § 83 Statutu Uniwersytetu Śląskiego. Rada Dydaktyczna kierunków jest organem doradczym i wspierającym dyrektora kierunków w działaniach na rzecz jakości kształcenia. W jej skład, oprócz dyrektora i zastępczyni dyrektora kierunków, pracowników badawczo-dydaktycznych, dydaktycznych oraz przedstawicieli interesariuszy zewnętrznych, wchodzi przedstawiciele i przedstawicielki społeczności studenckiej z każdego kierunku i poziomu studiów objętego działaniami rady, wskazani/wskazane przez samorząd studencki. Do zadań rady należy między innymi wyrażanie opinii o wszelkich sprawach dotyczących kształcenia na kierunku studiów oraz realizacja procedur wskazanych w **Systemie Zapewniania Jakości Kształcenia (SZJK)**. Wśród kwestii poddawanych pod obrady rady dydaktycznej kierunków są: zmiany w programach studiów, kwestie dotyczące jakości kształcenia, zasady rekrutacji na studia, zasady odbywania praktyk zawodowych, procesu dyplomowania oraz inne kwestie dotyczące procesu kształcenia. Unikatowy charakter Rady Dydaktycznej pozwala na bezpośredni kontakt przedstawicieli i przedstawicielek wszystkich grup interesariuszy; spotkania te umożliwiają zatem bezpośrednią wymianę opinii między studiującymi, przedstawiciel(k)ami otoczenia społeczno-gospodarczego oraz pracownikami i pracowniczkami.

W celu usprawnienia współpracy z otoczeniem w 2016 roku powołano do życia **Radę Interesariuszy Instytutu Historii Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach** (<https://us.edu.pl/instytut/ih/wspolpraca/rada-interesariuszy/>). Reprezentanci interesariuszy od początku mieli duży udział w opracowywaniu i modyfikowaniu koncepcji kształcenia w zakresie historii w IH. Wśród interesariuszy należy wskazać przedstawicieli i przedstawicielki instytucji nauki, oświaty oraz kultury. Wśród najważniejszych interesariuszy oraz przedstawicieli otoczenia znajdują się:

- **Archiwum Państwowe w Katowicach** – współpraca w zakresie realizacji praktyk zawodowych, organizacji wizyt studyjnych, konferencji oraz przedsięwzięć edukacyjnych, udział przedstawiciela w pracach Rady Interesariuszy Instytutu Historii [RI IH].
- **Centrum Dokumentacji Deportacji Górnolazaków do ZSRR w 1945 roku w Radzionkowie** – współpraca w zakresie realizacji praktyk zawodowych, organizacji wizyt studyjnych, konferencji i przedsięwzięć edukacyjnych, udział przedstawiciela w pracach RI IH.
- **Instytut Badań Regionalnych Biblioteki Śląskiej w Katowicach** – współpraca w zakresie realizacji przedsięwzięć edukacyjnych.
- **Instytut Pamięci Narodowej oddział Katowice** – współpraca w zakresie realizacji praktyk zawodowych, organizacji wizyt studyjnych, konferencji oraz przedsięwzięć edukacyjnych, udział w prowadzeniu zajęć oraz uczestnictwo przedstawiciela w pracach RI IH.
- **Muzeum Zagłębia w Będzinie** – współpraca w zakresie realizacji praktyk zawodowych, organizacji wizyt studyjnych, konferencji oraz przedsięwzięć edukacyjnych, udział przedstawiciela w pracach RI IH.
- **Instytut Zagłębia Dąbrowskiego w Sosnowcu** – współpraca w zakresie konferencji oraz realizacji przedsięwzięć edukacyjnych.
- **Muzeum Historii Katowic** – współpraca w zakresie realizacji praktyk zawodowych, organizacji wizyt studyjnych, konferencji oraz przedsięwzięć edukacyjnych.
- **Muzeum Powstań Śląskich w Świętochłowicach** – współpraca w zakresie realizacji praktyk zawodowych, organizacji wizyt studyjnych, konferencji oraz przedsięwzięć edukacyjnych, udział przedstawiciela w pracach RI IH.
- **Muzeum Śląskie w Katowicach** – współpraca w zakresie realizacji praktyk zawodowych, organizacji wizyt studyjnych, konferencji oraz przedsięwzięć edukacyjnych.
- **Muzeum w Rybniku** – współpraca w zakresie realizacji praktyk zawodowych, organizacji konferencji oraz przedsięwzięć edukacyjnych, udział przedstawiciela w pracach RI IH.

– **Muzeum Zamek w Oświęcimiu** – współpraca w zakresie realizacji praktyk zawodowych, organizacji konferencji oraz przedsięwzięć edukacyjnych, udział przedstawiciela w pracach RI IH.

– **Śląskie Centrum Wolności i Solidarności** – współpraca w zakresie realizacji praktyk zawodowych, organizacji wizyt studyjnych, konferencji oraz przedsięwzięć edukacyjnych, udział w prowadzeniu zajęć.

Ponadto IH prowadzi współpracę z wieloma szkołami województwa śląskiego. Wśród najważniejszych placówek znajdują się:

- I LO im. M. Kopernika w Żywcu
- I Liceum Ogólnokształcące im. Bolesława Chrobrego w Pszczynie
- I Liceum Ogólnokształcące im. Jana Smolenia w Bytomiu
- I Liceum Ogólnokształcące im. Karola Miarki w Mikołowie.
- I Liceum Ogólnokształcące im. Antoniego Osuchowskiego w Cieszynie.
- II Liceum Ogólnokształcące im. Stanisława Wyspiańskiego w Będzinie.
- II Liceum Ogólnokształcące im. Emilii Plater w Sosnowcu
- II Liceum Ogólnokształcące z Oddziałami Integracyjnymi im. Cypriana Kamila Norwida w Tychach
- II LO z Oddziałami Dwujęzycznymi im. G. Morcinka w Rudzie Śląskiej
- II Liceum Ogólnokształcące im. Stefana Żeromskiego w Bytomiu
- III Liceum Ogólnokształcące im. Adama Mickiewicza w Katowicach.
- III Liceum Ogólnokształcące z Oddziałami Dwujęzycznymi w Zabrze
- IV Liceum Ogólnokształcące im. Gen. Stanisława Maczka w Katowicach
- IV Liceum Ogólnokształcące im. Stanisława Staszica w Sosnowcu
- V Liceum Ogólnokształcące z Oddziałami Dwujęzycznymi im. Kanclerza Jana Zamoyskiego w Dąbrowie Górniczej.
- X Liceum Ogólnokształcące im. I.J. Paderewskiego Akademickie w Katowicach
- Akademicki Zespół Szkół Ogólnokształcących w Chorzowie.
- Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 5 w Gliwicach.
- Zespół Szkół Ogólnokształcących z Oddziałami Dwujęzycznymi nr 11 w Zabrze.

W skład **Rady Interesariuszy** wchodzi obecnie:

mgr Dorota Szewczyk - dyrektorka Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Sosnowcu (<https://cdnsosnowiec.edupage.org/a/kadra-1>)

mgr Grzegorz Walotek - dyrektor IV LO z Oddziałami Dwujęzycznymi im. Stanisława Staszica w Sosnowcu

mgr Przemysław Mycielski - nauczyciel historii oraz informatyki w I LO im. K. Miarki w Mikołowie

dr Paweł Gąsiorczyk - naczelnik Wydziału Dokumentacji Zbiorów w Centralnym Muzeum Pożarnictwa w Mysłowicach

mgr Paweł Tyszka - kierownik Działu Projektów Naukowych i Muzealnych w Zamku Królewskim w Warszawie

mgr Anna Łapsa - naczelniczka Wydziału Administracji i Kadr Urzędu Miasta Nowym Targu

mgr Sławomira Krupa - dyrektorka Archiwum Państwowego w Katowicach

Warto podkreślić, że skład Rady Interesariuszy zewnętrznych obejmuje przedstawicielki i przedstawicieli środowisk edukacyjnych, instytucji kultury oraz administracji samorządowej. Taka różnorodność gwarantuje, że każda ze specjalności – archiwalna, nauczycielska oraz samorządowo-administracyjna – może liczyć na merytoryczne wsparcie, konsultacje i opinie dotyczące oczekiwań rynku pracy oraz kierunków rozwoju zawodowego absolwentów.

PRZYKŁADY wpływu interesariuszy zewnętrznych i wewnętrznych na opracowanie i doskonalenie koncepcji kształcenia

1. Przykład wpływu interesariuszy wewnętrznych (studiujących):

W semestrze letnim roku akademickiego 2024/2025 osoby studiujące zasygnalizowały potrzebę zwiększenia liczby modułów odnoszących się ściśle do wiedzy historycznej na I roku studiów II stopnia na kierunku historia. Postulat ten będzie uwzględniony w pracach nad reformą studiów II stopnia, które dykcja kierunku historia zaplanowała na semestr letni roku akademickiego 2025/2026. Realizacja postulatów osób studiujących nastąpi poprzez rozciągnięcie modułu konteksty epokowe na dodatkowy semestr.

2. Przykład wpływu interesariuszy zewnętrznych:

Pracownicy i pracowniczki Archiwum Państwowego w Katowicach zwrócili uwagę, że osoby studiujące już podczas praktyk zawodowych na poziomie studiów licencjackich mają styczność z elektronicznym zarządzaniem dokumentacją (EZD), a przedmiot *Zarządzanie dokumentacją elektroniczną* obecnie jest realizowany na studiach II stopnia. W związku z tym od roku akademickiego 2024/2025 prowadzone są działania zmierzające do wprowadzenia tego modułu na studiach I stopnia.

Należy podkreślić, że współpraca z interesariuszami zewnętrznymi ma charakter usystematyzowanego, kompleksowego i wielopoziomowego procesu. Instytut Historii dobrze identyfikuje swoją rolę w otoczeniu społeczno-gospodarczym i aktywnie z nim współpracuje. Przejawia się to między innymi:

- poprzez cykliczne wykłady i warsztaty dla szkół prowadzone przez pracowników i pracowniczki (np. gościnny wykład dr hab. Bożeny Czwojdrak, prof. UŚ w II LO im. Cypriana Kamila Norwida w Tychach w kwietniu 2024 roku: <https://us.edu.pl/instytut/ih/2024/04/18/dr-hab-bozena-czwojdrak-prof-us-wyglosila-goscinny-wykklad-w-ii-lo-im-cypriana-kamila-norwida-w-tychach/>, gościnny wykład dr Aleksandry Barwickiej-Makuli w I LO im. M. Kopernika w Żywcu z okazji 550. rocznicy urodzin Mikołaja Kopernika w lutym 2023 roku: <https://us.edu.pl/instytut/ih/2023/02/21/goscinny-wykklad-dr-aleksandry-barwickiej-makuli-w-i-lo-im-m-kopernika-w-zywcu-z-okazji-550-rocznicy-urodzin-mikolaja-kopernika/>)
- poprzez pełnienie przez pracowników i pracowniczki IH roli ekspertów podczas Olimpiady Historycznej (prof. dr hab. Aleksandra Skrzypietz, dr Piotr Kowalewski Jahromi, dr Tomasz Kałuski, dr Dominika Rychel-Mantur)
- poprzez wykłady otwarte dla szkół ponadpodstawowych realizowane w murach Instytutu Historii, stanowiące powtórzenie kluczowych zagadnień do egzaminu maturalnego (tylko w roku akademickim 2024/2025 odbyły się trzy takie wydarzenia (**20 listopada 2024 r.**, w ramach obchodów 85. rocznicy wybuchu II wojny światowej, zorganizowano cykl wykładów poświęconych kluczowym aspektom konfliktu. Dr Marcela Gruszczyk przedstawiła „Operację Barbarossy. Wojna radziecko-niemiecka”, dr Mirosław Węcki omówił „Nazistowską politykę okupacyjną na ziemiach polskich włączonych do III Rzeszy”, a dr Mateusz Sokulski wygłosił wykład „Przemiany polityczne i społeczne w pierwszych latach po II wojnie światowej”. Spotkanie pozwoliło uczniom i uczennicom pogłębić wiedzę o historii II wojny światowej w kontekście politycznym, społecznym i militarnym. **5 lutego 2025 r.** zrealizowano cykl wykładów „Wokół tańczącego kongresu”, dotyczących Kongresu Wiedeńskiego. Prof. dr hab. Dariusz Nawrot przedstawił „Genezę i przebieg kongresu wiedeńskiego”, dr Dominika Rychel-Mantur omówiła „Sprawę polską w latach 1795–1815”, natomiast dr Dawid Madziar wygłosił wykład „Funkcjonowanie i rozpad ładu wiedeńskiego”. Spotkanie umożliwiło uczniom i uczennicom zrozumienie znaczenia Kongresu Wiedeńskiego w kształtowaniu ładu politycznego Europy po wojnach napoleońskich oraz miejsca Polski w tym procesie. **16**

kwietnia 2025 r. odbyły się wykłady w ramach cyklu „Polska pierwszych Piastów”. Uczniowie i uczennice kierunku historia uczestniczyli w trzech wykładach prowadzonych przez wybitnych badaczy. Prof. dr hab. Bożena Czwojdrak przedstawiła „Wątpliwości historiografii związane z datowaniem koronacji Bolesława Chrobrego”, prof. dr hab. Jerzy Sperka omówił „Kryzys monarchii wczesnopiastowskiej”, a prof. dr hab. Jakub Morawiec wygłosił wykład „Co o Piastach wiedzieli wczesnośredniowieczni Skandynawowie?”. Wydarzenie to pozwoliło uczniom i uczennicom pogłębić wiedzę o początkach państwa polskiego oraz poznać kontakty Polski z regionami Skandynawii we wczesnym średniowieczu.)

- współtworzeniu przez pracowników i pracowniczki IH wystaw muzealnych oraz konferencji naukowych we współpracy z ośrodkami nauki i kultury

1.6. Program kształcenia wobec nauczania i uczenia się z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość

Program kształcenia na kierunku historia na studiach I i II stopnia jest realizowany zgodnie z postanowieniami Wydziałowej strategii kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość (<https://us.edu.pl/wydzial/wh/wydzialowa-komisja-ds-ksztalcenia-i-studentow/wydzialowa-strategia-ksztalcenia/>) Cele strategii korespondują z Zarządzeniem Rektora UŚ nr 176 z 15 października 2021 roku w sprawie zasad prowadzenia w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach zajęć dydaktycznych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Strategia została wypracowana zgodnie z § 2 ust. 6 zarządzenia i po uzyskaniu opinii wydziałowej komisji ds. kształcenia i studentów. Założeniem strategii jest wyznaczenie kierunku działań w organizacji kształcenia, dzięki którym zajęcia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość będą realizowane zgodnie z wiedzą metodyczną, osiągnięciami technologii oraz procedurami zapewniania jakości kształcenia, a także z uwzględnieniem specyfiki poszczególnych modułów. Ogólne zasady oraz metodyka kształcenia zdalnego zostały określone w materiałach opublikowanych w serwisie Zdalny UŚ (<https://www.zdalny.us.edu.pl/>). **Warto odnotować, że w latach 2020-2024 pracownik Instytutu Historii UŚ prof. dr hab. Maciej Fic był członkiem Komisji do spraw kształcenia na odległość w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach i w ramach jej prac współtworzył *Przewodnik po kształceniu zdalnym w Uniwersytecie Śląskim*.**

Na mocy obowiązujących regulacji przed rozpoczęciem zajęć w każdym semestrze dyrekcja kierunku – w konsultacji z pracowniczkami i pracownikami oraz przedstawicielami społeczności studenckiej – ustala zestaw zajęć, które będą realizowane w formule zdalnej. Dobór tych zajęć jest zmienny, elastyczny, zależny od diagnozowanych na bieżąco potrzeb oraz kompetencji kadry dydaktycznej, przede wszystkim jednak traktowany jako **bezpośrednie rozwinięcie następujących efektów uczenia się:**

Na studiach I stopnia:

HI1_U01 - Absolwent/ka potrafi przeprowadzać krytyczną analizę, syntezę, interpretację i ocenę tych informacji; właściwie dobierać i **stosować metody i narzędzia, w tym zaawansowane techniki informacyjno-komunikacyjne**; uwzględniając reguły warsztatu badawczego historyka.

HI1_U03 - Absolwent/ka posiada umiejętność posługiwania się językiem obcym na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego. Posiada umiejętność rozumienia oraz tworzenia różnego typu tekstów pisanych i ustnych wymagającą wiedzy systemowej o języku w zakresie jego struktur gramatycznych, leksyki i fonetyki. **Porozumiewa się w języku obcym z wykorzystaniem różnych kanałów i technik komunikacyjnych** w zakresie właściwym dla danego obszaru wiedzy.

KN.2023_U02 - Absolwent/ka **potrafi adekwatnie dobierać, tworzyć i dostosowywać do zróżnicowanych potrzeb uczniów materiały i środki, w tym z zakresu technologii informacyjno-komunikacyjnej**, oraz metody pracy w celu samodzielnego projektowania i efektywnego realizowania działań pedagogicznych, dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych

Na studiach II stopnia:

HI2_U01 - Absolwent/ka potrafi wykorzystać posiadaną wiedzę do formułowania i rozwiązywania złożonych i nietypowych problemów oraz innowacyjnie wykonywać zadania w nieprzewidywalnych warunkach (właściwie dobierać źródła i informacje z nich pochodzące, przeprowadzać krytyczną analizę, syntezę, interpretację i ocenę tych informacji; **właściwie dobierać i stosować metody i narzędzia, w tym zaawansowane techniki informacyjno-komunikacyjne**).

HI2N_U02 - W zakresie umiejętności absolwent potrafi adekwatnie **dobierać, tworzyć i dostosowywać do zróżnicowanych potrzeb uczniów szkoły materiały i środki, w tym z zakresu technologii informacyjno-komunikacyjnej**, oraz metody pracy w celu samodzielnego projektowania i efektywnego realizowania działań pedagogicznych, dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych (ze szczególnym uwzględnieniem szkolnictwa ponadpodstawowego).

1.7. Cechy wyróżniające koncepcję kształcenia oraz kluczowe kierunkowe efekty uczenia się, z ukazaniem ich związku z koncepcją, poziomem oraz profilem studiów, a także z dyscyplinami naukowymi

Historia to **nauka klasyczna**, jedna z najstarszych dziedzin refleksji humanistycznej. Już w starożytności cieszyła się ogromnym zainteresowaniem, które w kolejnych epokach nie słabło – wręcz przeciwnie – przyciągało średniowiecznych kronikarzy, renesansowych erudytych, aż po nowożytnych i współczesnych badaczy, którzy uczynili z historii nowoczesną naukę, opartą na źródłach i krytycznej metodzie. Do dziś historia pozostaje nauką, która nieustannie przyciąga młodych ludzi **głodnych wiedzy, ciekawych przeszłości i poszukujących narzędzi do zrozumienia współczesności**. Jej siłą jest połączenie tradycji z aktualnością – badając przeszłość, odpowiada na pytania o teraźniejszość i przyszłość.

To wszystko sprawia, że **kierunek historia na Uniwersytecie Śląskim w Katowicach** wciąż znajduje odbiorców wśród kolejnych pokoleń, stając się przestrzenią rozwijania zarówno klasycznych kompetencji humanistycznych, jak i nowoczesnych umiejętności badawczych i zawodowych. W trakcie studiów osoby studiujące mają okazję poznać przeszłość w jej wielowymiarowym ujęciu: politycznym, społecznym, kulturowym i gospodarczym oraz rozwijać umiejętność krytycznej analizy źródeł i interpretacji procesów dziejowych. Program kształcenia, oparty na aktualnym stanie badań historycznych i nowoczesnych metodach dydaktycznych, pozwala studentkom i studentom na zdobycie wiedzy historycznej, jak i na rozwijanie indywidualnych zainteresowań badawczych oraz kompetencji społecznych i zawodowych. **Historia na Uniwersytecie Śląskim w Katowicach łączy kształcenie akademickie z przygotowaniem do pracy** w różnych sektorach życia publicznego: edukacji, administracji, archiwistyce, muzealnictwie czy kulturze.

Cechy dystynktywne programu kształcenia na kierunku historia obejmują:

- **unikatową koncepcję kształcenia** opartą na połączeniu solidnego przygotowania ogólnohistorycznego z możliwością wyboru specjalności (archiwalnej i zarządzania dokumentacją, nauczycielskiej, administracyjno-samorządowej), co pozwala studentkom i studentom kształtować własną ścieżkę edukacyjną i zawodową
- **silne powiązanie treści programowych z dorobkiem naukowym kadry** – wykłady monograficzne, zajęcia projektowe i warsztatowe odzwierciedlają aktualny stan badań i metodologii historii, a także dorobek badaczy Instytutu Historii
- **holistyczne podejście do kształcenia**, obejmujące zarówno wiedzę o wszystkich epokach historycznych, jak i rozwój umiejętności badawczych, komunikacyjnych oraz społecznych, w tym zdolność pracy zespołowej i poczucie odpowiedzialności za dziedzictwo kulturowe regionu

- **uwzględnienie potrzeb rynku pracy i otoczenia społecznego** – m.in. poprzez kształcenie nauczycieli zgodnie z obowiązującymi standardami, przygotowanie do pracy w administracji, instytucjach kultury, archiwach i muzeach
- **aktywne współdziałanie z interesariuszami zewnętrznymi** oraz możliwość praktycznego sprawdzenia nabytych kompetencji podczas praktyk zawodowych, zajęć projektowych oraz zajęć terenowych

Silne osadzenie kierunku historia w dyscyplinie historia powoduje nieustanną konieczność monitorowania i różnicowania efektów uczenia się w kontekście innych programów kształcenia humanistycznego. Dyrekcja kierunku oraz Rada Dydaktyczna dokonują regularnego przeglądu efektów uczenia się kierunku. Porównywanie ich z efektami uczenia się oferowanymi przez inne kierunki w obrębie uniwersytetu oraz kierunki historyczne na innych uczelniach w Polsce i w Europie, a także dokonywanie w ich obszarze modyfikacji, pozwalają z jednej strony na **dostosowanie programu** tego klasycznego kierunku **do zmieniającego się świata oraz percepcji studiujących**, z drugiej do **zachowania unikalnego, opartego na solidnym przygotowaniu merytorycznym programu kształcenia**. Równie ważnym celem powyższych działań jest zapewnienie, że efekty uczenia się są zgodne z aktualnym stanem wiedzy w dyscyplinie historia. Korespondują one również z **zakresem działalności naukowej Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach (zob. p. 1.3)**, co poświadczają osiągnięcia naukowe osób prowadzących zajęcia na historii, w przeważającej części będących pracowniczkami i pracownikami Instytutu Historii (dyrekcja kierunku współpracuje również m.in. z pracowniczkami i pracownikami Instytutu Filozofii, Instytutu Socjologii, Instytutu Nauk Politycznych).

Kluczowe efekty uczenia się na studiach I i II stopnia uwzględniają kompetencje badawcze, komunikowanie się w języku obcym i kompetencje społeczne niezbędne w działalności naukowej.

PRZYKŁADY:

- **kompetencje badawcze** uwzględniają m.in. efekty uczenia się takie jak:

na studiach I stopnia

HI1_U02 - potrafi przeprowadzać krytyczną analizę, syntezę, interpretację i ocenę tych informacji; właściwie **dobierać i stosować metody i narzędzia**, w tym zaawansowane techniki informacyjno-komunikacyjne); **uwzględniając reguły warsztatu badawczego historyka**.

HI1_U04 - potrafi samodzielnie **planować i realizować własny rozwój naukowy** (identyfikuje i dostrzega dylematy, związane z wykonywaniem wybranego przez siebie zawodu) oraz organizować pracę indywidualną i zespołową.

na studiach II stopnia

HI2_W03 - w pogłębionym stopniu **zna i rozumie wybrane metody i techniki badań historycznych** (warsztatu badawczego historyka) oraz główne tendencje rozwojowe nauk historycznych.

HI2_U02 - potrafi **formułować i uzasadniać hipotezy** związane z prostymi problemami badawczymi.

U_OOD - **ma zaawansowane umiejętności stawiania pytań badawczych i analizowania problemów** lub ich praktycznego rozwiązywania na podstawie pozyskanych treści oraz zdobytych doświadczeń praktycznych i umiejętności z zakresu wybranej dyscypliny nauki niezwiązanej z kierunkiem studiów.

- **komunikowanie się w języku obcym** jest objęte efektami uczenia się:

na studiach I stopnia

KJ.2023_U - komunikuje się z otoczeniem jasno i zrozumiale w języku obcym na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego wykorzystując posiadaną wiedzę oraz terminologię.

na studiach II stopnia

HI2_U04 - komunikuje się z otoczeniem jasno i zrozumiale w języku obcym na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego wykorzystując posiadaną wiedzę oraz terminologię specjalistyczną.

- do **kompetencji społecznych niezbędnych w działalności naukowej** odnoszą się efekty:

na studiach I stopnia

HI1_K01 - jest gotów do krytycznej oceny posiadanej wiedzy i odbieranych treści (zwłaszcza historycznych).

HI1_K03 - rozumie i respektuje potrzebę zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu z zakresu prowadzonych badań historycznych oraz / lub podejmowanych działań edukacyjnych i popularyzatorskich, związanych z historią.

na studiach II stopnia

HI2_K02 - rozumie i respektuje znaczenie wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych oraz potrzebę zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu.

HI2_K04 - jest przygotowany do odpowiedzialnego pełnienia wybranego zawodu (w zakresie własnej specjalności), z uwzględnieniem zmieniających się potrzeb społecznych.

Efekty uczenia się kierunku historia są zgodne z koncepcją i celami kształcenia oraz profilem ogólnoakademickim i zostały opracowane w odniesieniu do właściwych poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji studiów I i II stopnia i zróżnicowane w dwóch aspektach:

1) złożoności i stopnia pogłębienia problemów, do których podejmowania studentki i studenci są przygotowywani, co bezpośrednio wynika z powiązania efektów z właściwymi charakterystykami PRK.

PRZYKŁAD:

Efekt HI2_U01 (studia II stopnia) mówi o analizie złożonych problemów, dobieraniu metod, stosowaniu odpowiednich narzędzi, opracowywaniu i prezentowaniu wyników badawczych, podczas gdy efekt HI1_W03 (studia I stopnia) zakłada jedynie podstawową znajomość technik badawczych.

2) zróżnicowania obszarów objętych badawczą refleksją,

PRZYKŁAD:

W programie studiów II stopnia pojawia się efekt W_OOD mówiący o zdobyciu pogłębionej wiedzy na temat wybranych metod naukowych oraz znajomości zagadnień charakterystycznych dla wybranej dyscypliny nauki niezwiązanej z kierunkiem studiów

1.8. Wykorzystanie wzorców krajowych lub międzynarodowych

Znaczącą możliwość wykorzystania wzorców międzynarodowych w tworzeniu koncepcji kształcenia na kierunku historia daje udział UŚ w konsorcjum **Transfrom4Europe** (<https://us.edu.pl/t4e/>), w którego ramach Uniwersytet Śląski w Katowicach, wraz z dziewięcioma zagranicznymi szkołami wyższymi (Uniwersytet Kraju Saary, Uniwersytet w Alicante, Estońska Akademia Sztuki w Tallinie, Universidade Católica Portuguesa, Uniwersytet Primorska, Uniwersytet im. Jeana Monneta w SaintÉtienne, Uniwersytet w Trieście, Uniwersytet Witolda Wielkiego w Kownie, Państwowy Uniwersytet w Mariupolu) tworzy uniwersytet europejski nakierowany na kształcenie i szkolenie studentek/studentów, kadry i interesariuszy z regionów, w których są usytuowane, tworząc nowe zasoby wiedzy, rozwijając badania i dostarczając rozwiązania dla głównych obecnych i przyszłych wyzwań społecznych. Zarówno studentki i studenci historii (jako uczestniczki/uczestnicy zajęć), jak i nauczyciele i nauczycielki akademickie (jako prowadzący zajęcia i warsztaty) związane z tym kierunkiem, aktywnie włączają się w działania związane z T4E zarówno w murach macierzystej uczelni,

jak i w ramach współpracy z pozostałymi uniwersytetami tworzącymi konsorcjum (**więcej na ten temat w kryterium 4**).

Ponadto, przygotowany model studiów historycznych został opracowany z uwzględnieniem analizy rozwiązań innych ośrodków w Polsce i poza jej granicami (głównie w Chorwacji, Czechach, Hiszpanii, Litwie, Niemczech, Słowacji i Norwegii), możliwej dzięki licznym wyjazdom pracowników IH do konkretnych placówek oraz współpracy programowej z częścią tych placówek. Założenia leżące u podstaw tworzenia koncepcji studiów obejmowały przygotowanie absolwenta i absolwentki historii, nie tylko znających i rozumiejących przeszłość, ale również wyposażonych w odpowiednie (także ponadprzedmiotowe) umiejętności badawcze oraz kompetencje społeczne (postawy). Oparta na tych wzorcach koncepcja studiów uwzględnia także maksymalne zoptymalizowanie posiadanego potencjału naukowo-badawczego Instytutu oraz świadomość potrzeby holistycznego przygotowania absolwenta kierunku.

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 1:

Dobre praktyki:

- za dobrą praktykę można uznać **zapewnienie realnego wpływu na program studiów** osobom studiującym na dwóch płaszczyznach: 1) **projektowania programu studiów** – w ramach prac Rady Dydaktycznej Kierunku; 2) **kształtowania własnej ścieżki studiów** – przez możliwość realnego wyboru studiowanych modułów na każdym poziomie kształcenia - np. wykłady monograficzne, zajęcia projektowe);
- dobrą praktyką jest **angażowanie studentów do realizacji projektów naukowych**, między innymi przez włączanie ich do zespołów badawczych w ramach grantów oraz grup projektowych;
- dobrą praktyką jest powołanie **Rady Interesariuszy**, dzięki której współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym przebiega w sposób systematyczny, regularny i zgodnie ze wspólnie przyjętą strategią;
- dobrą praktyką jest **modyfikowanie programu studiów pod kątem zwiększenia liczby godzin zajęć o charakterze warsztatowym, seminaryjnym i konwersatoryjnym**, które mają na celu wzmacnianie umiejętności i poszerzanie kompetencji społecznych, w szczególności w zakresie pracy w zespole, sprawności komunikacyjnej i argumentacyjnej oraz krytycznego myślenia.

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

2.1. Dobór kluczowych treści kształcenia, w tym treści związanych z wynikami działalności naukowej uczelni w dyscyplinie, do której jest przyporządkowany kierunek oraz w zakresie znajomości języków obcych, ze wskazaniem przykładowych powiązań treści kształcenia z kierunkowymi efektami uczenia się oraz dyscypliną

Treści kształcenia przewidziane programem studiów na kierunku historia zostały sformułowane w sposób szczegółowy i są dostosowane do koncepcji oraz celów kształcenia. **Wykazują zgodność z misją Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, zapewniają efektywność przekazywania wiedzy oraz kształtowania umiejętności i kompetencji społecznych.** Specyfika i zgodność treści programowych oraz przypisanych im efektów uczenia się uwzględnia, po pierwsze, aktualnie prowadzone na WH badania oraz działalność naukową całej Uczelni, a po drugie, **potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego.** Konstrukcja programu oraz wprowadzone rozwiązania organizacyjne umożliwiają realizację efektów uczenia się założonych dla kierunku. Przyjęte rozwiązanie zwiększa zarówno **kompetencje miękkie** (np. krytyczne myślenie, kreatywność, komunikatywność, współpraca, umiejętność organizacji pracy, wykonywanie poleceń, obowiązkowość), jak i **umożliwia indywidualizację rozwoju** i wyboru własnej ścieżki przez osoby studiujące.

Treści programowe na kierunku historia uwzględniają zakres dziedziny **nauki humanistyczne** i gwarantują realizację wszystkich kierunkowych efektów uczenia się. Program kształcenia zawiera moduły, które obejmują zagadnienia będące przedmiotem badań naukowych, prowadzonych przez poszczególne pracowniczki i pracowników prowadzących zajęcia na kierunku. Jest ponadto wzbogacony o treści związane z praktycznym wykorzystaniem zdobywanej wiedzy.

Dobór kluczowych, obligatoryjnych treści kształcenia ściśle związany jest z kierunkowymi efektami uczenia się. Treści te określone są w programach studiów pierwszego i drugiego stopnia. Liczba godzin zajęć oraz liczba punktów ECTS konieczna do uzyskania kwalifikacji odpowiadających poziomowi kształcenia są określone w planie i programie studiów zgodnie z uregulowaniami prawnymi i wynoszą 180 ECTS (na studiach I stopnia) i 120 ECTS (na studiach II stopnia). Zarówno studia I, jak i studia II stopnia dają osobom studiującym możliwość wyboru jednej z trzech specjalności: archiwalnej i zarządzania dokumentacją, administracyjno-samorządowej oraz nauczycielskiej. Od roku akademickiego 2024/2025 zauważalny jest wzrost zainteresowania specjalnością nauczycielską.

Od roku akademickiego 2020/2021 program kierunku historia II stopnia realizuje założenia programu zajęć ogólnouczelnianianych, zwanych od roku akademickiego 2021/2022 modułem ogólnoakademickim, którego celem jest rozszerzenie ogólnej wiedzy i umiejętności osób studiujących, wykraczających poza „macierzysty” kierunek studiów oraz zainspirowanie do samodzielnego rozwijania pasji naukowych i twórczych. Zagadnienia podejmowane w ramach modułu mają na celu z jednej strony rozbudzenie ciekawości, a z drugiej – wskazanie na przydatność interdyscyplinarnej wiedzy i zróżnicowanych umiejętności w życiu zawodowym oraz w relacjach i interakcjach społecznych, a także działaniach skierowanych na różne pola aktywności. Dzięki temu osoby studiujące mają szansę na wzbudzenie w sobie potrzeby uzupełniania wiedzy i umiejętności spoza wykształcenia kierunkowego. W ramach modułu ogólnoakademickiego proponuje się zajęcia (wykłady i/lub ćwiczenia/konwersatoria lub zajęcia praktyczne) polegające zarówno na podawaniu wiedzy w sposób uwzględniający nowatorskie i profesjonalne zasady prezentacji, jak i metody interaktywne, angażujące osoby studiujące do czynnego udziału w zajęciach. Interdyscyplinarne założenia modułu uwzględniają możliwość jego współprowadzenia przez nauczycieli akademickich reprezentujących różne dyscypliny naukowe, co pozwoli na wieloaspektowe spojrzenie na przedstawiane zagadnienia. Ponadto moduł uwzględnia możliwość realizacji w języku angielskim i innych językach. Osoby studiujące dokonują wyboru tematyki zajęć spośród propozycji zgłoszonych w ramach modułu. **Warto dodać, że pracowniczki i pracownicy Instytutu Historii aktywnie angażują się w poszerzanie oferty edukacyjnej**

w ramach modułu ogólnoakademickiego (np. dr hab. prof. UŚ. Jarosław Tomasiewicz w roku akademickim 2024/2025 prowadził w ramach modułu zajęcia „Konflikty zbrojne i punkty zapalne współczesnego świata”, dr Joanna Mercik w tym samym roku akademickim prowadziła zajęcia „Zagrajmy w naukę – gry i grywalizacja”, dr Grzegorz Bartusik prowadził zajęcia w ramach modułu: History of the Baltic Zone in the Viking Age. Politics, Economy and Culture”, którego był współautorem).

W roku akademickim 2025/2026 w ramach oferty ogólnoakademickiej pracownicy i pracowniczki IH UŚ prowadzą następujące moduły:

dr Joanna Mercik - *Zagrajmy w naukę – gry i grywalizacja oraz Cyfrowy Świat - Sztuczna inteligencja*

dr hab. Jarosław Tomasiewicz, prof. UŚ - *Ekspresja Twórcza i Krytyczne Myślenie*

dr hab. Jakub Morawiec, prof. UŚ - *Nowoczesna komparatystyka*

2.2. Dobór metod kształcenia

Na kierunku historia **metody kształcenia pozostają w ścisłym związku z efektami uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych**. Program studiów przewiduje zajęcia dydaktyczne w formie wykładów, warsztatów, konwersatoriów, laboratoriów, lektoratów, tutoringów i seminariów dyplomowych. Na studiach I stopnia uwzględnia również zajęcia z wychowania fizycznego prowadzone przez Centrum Wychowania Fizycznego i Sportu UŚ (<https://cwfis.us.edu.pl/>).

Każdorazowo wybór metod kształcenia pozostaje w gestii pracowników badawczo-dydaktycznych i dydaktycznych WH oraz prowadzących zajęcia specjalistów i specjalistek zewnętrznych. Wybór metod jest determinowany szeregiem czynników, wśród których wskazać należy: formę zajęć, liczebność i strukturę grupy zajęciowej, zaplanowane do zrealizowania zadania dydaktyczne, przede wszystkim zaś treści merytoryczne oraz efekty uczenia się przypisane do danego modułu. W zależności od formy i tematyki zajęć, wykorzystuje się między innymi: metody podające (wykłady, w tym problemowe i konwersatoryjne), metody aktywizujące – dyskusje, case study, projekty, gry dydaktyczne, burze mózgów, zadania domowe, kwerendy, debaty, eseje, prezentacje zespołowe lub indywidualne.

Przyjęte standardy kształcenia, w których kładzie się nacisk na maksymalne dopasowanie środków przekazu do możliwości i potrzeb studentek i studentów, zachęcają wykładowców do wzbogacania zajęć o prezentacje lub inne materiały multimedialne. W toku nauczania, dla zwiększenia efektywności nauczania oraz uzyskania informacji o poziomie recepcji przekazywanych treści, stosuje się **wykłady o charakterze częściowo konwersatoryjnym i problemowym**. Wykłady takie, w większym stopniu niż te realizowane tradycyjną metodą, aktywizują osoby studiujące, zwiększają efektywność zdobywania wiedzy oraz sprzyjają rozwojowi dodatkowych umiejętności i kompetencji społecznych.

PRZYKŁAD zastosowania takich metod: można znaleźć w sylabusie modułów:

Polska myśl polityczna w XIX wieku

(https://usosweb.us.edu.pl/kontroler.php?action=katalog2/przedmioty/pokazGrupyZajec&zaj_cyk_i_d=373416)

Historia Zagłębia Dąbrowskiego

(https://usosweb.us.edu.pl/kontroler.php?action=katalog2/przedmioty/pokazGrupyZajec&zaj_cyk_i_d=366065)

Formuła konwersatoriów, warsztatów i seminariów narzuca stosowanie metod dydaktycznych, które stymulują samodzielne zdobycie informacji z podanych źródeł, przetworzenie treści przekazanych metodami podającymi, a następnie zastosowanie ich w działaniu. Przyjęty profil absolwenta/absolwentki studiów I i II stopnia zakłada, że jest on(a) gotowy/-a do podjęcia pracy zawodowej w różnych obszarach, w sposób elastyczny i kreatywny podchodząc do zmieniającego się rynku pracy, co będzie wymagało zdolności do pełnienia wielu ról. Aby przygotować studentki i studentów do pełnienia takich zadań, **konieczne jest bezpośrednie ich zaangażowanie w proces**

kształcenia przy użyciu metod problemowych i aktywizujących, w tym na przykład zespołowej pracy projektowej.

PRZYKŁAD zastosowania takich metod: można znaleźć w sylabusie modułów:

Pasje i zainteresowania polskich Wazów

(https://usosweb.us.edu.pl/kontroler.php?action=katalog2/przedmioty/pokazGrupyZajec&zaj_cyk_id=335882)

Kształtowanie i funkcje herbów oraz znaków w średniowiecznej i nowożytnej Europie

(https://usosweb.us.edu.pl/kontroler.php?action=katalog2/przedmioty/pokazGrupyZajec&zaj_cyk_id=354497)

Część modułów na studiach I i II stopnia prowadzona jest przy wykorzystaniu metody *blended learning* – równolegle do zajęć realizowanych kontaktowo zakładane są zespoły w MS Teams, w których umieszczane są dodatkowe materiały, zadania, ćwiczenia oraz prowadzona jest korespondencja z osobą prowadzącą. Wśród narzędzi wspomagających nauczanie znajduje się szereg aplikacji, które uatrakcyjnają proces dydaktyczny, ułatwiają nauczyciel(k)om przygotowanie interesujących materiałów dydaktycznych, jak np. Canva, MS Forms, Thinglink, Mentimeter, Popplet, Padlet i in. Narzędziem znacząco wpływającym na zwiększenie kompetencji językowych jest aplikacja Grammarly, na którą licencje Uniwersytet Śląski w Katowicach udostępnia swoim pracownikom/pracowniczkom, a także osobom studiującym.

Dzięki tak zróżnicowanym metodom kształcenia osoby studiujące mają możliwość osiągania efektów uczenia się różnymi sposobami. Nabywają kompetencje niezbędne do wykonywania różnych zawodów powiązanych z profilem kierunku, na którym studiują, jak również zyskują gotowość do angażowania się w życie społeczne. W szczególności uczą się krytycznego myślenia, diagnozowania i analizowania różnych problemów, planowania oraz prowadzenia badań historycznych. Podczas poszczególnych zajęć studentki i studenci mają możliwość pracy zarówno indywidualnej, jak i zespołowej, co wyposaża ich w kompetencje indywidualnej odpowiedzialności za powierzone zadania oraz kształci w nich zdolność do wypracowania porozumienia w kwestiach spornych.

PRZYKŁADY powiązania metod kształcenia z efektami uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych na kierunku historia:

- **w zakresie wiedzy:** efekty uczenia się I i II stopnia zakładają zdobywanie wiedzy obejmującej terminologię, teorie i metodologię z zakresu historii (na studiach I stopnia jest to efekt HI1_W01; na studiach II stopnia: efekt HI2_W01). Z efektami tymi powiązane są często stosowane na zajęciach metody wykładu, wykładu problemowego i wykładu konwersatoryjnego. Przykład ich zastosowania można znaleźć w sylabusie przedmiotu: Historia historiografii:

(https://usosweb.us.edu.pl/kontroler.php?action=katalog2/przedmioty/pokazGrupyZajec&zaj_cyk_id=367066)

- **w zakresie umiejętności:** efekty uczenia się I i II stopnia zakładają kształcenie umiejętności przeprowadzania krytycznej analizy, syntezy, interpretacji i oceny zdobywanych informacji (na studiach I stopnia jest to efekt HI1_U02; na studiach II stopnia: efekt HI2_U01). Z efektami tymi powiązane są często stosowane na zajęciach metody oparte na pracy z tekstem naukowym lub źródłem historycznym. Przykład ich zastosowania można znaleźć w sylabusie przedmiotu: Warsztat naukowy historyka – STAROŻYTNOŚĆ cz.3

(https://usosweb.us.edu.pl/kontroler.php?action=katalog2/przedmioty/pokazGrupyZajec&zaj_cyk_id=367098)

- **w zakresie kompetencji społecznych:** efekty uczenia się I i II stopnia zakładają kształcenie przedsiębiorczej i kreatywnej postawy poprzez intensywnie i świadome uczestnictwo w różnorodnych formach życia kulturalnego i społecznego (na studiach I stopnia jest to efekt HI1_K05; na studiach II stopnia: efekt HI2_K03)); przykład dostosowania metod do tego efektu znaleźć można w sylabusie z przedmiotu: TI w procesie kształcenia historycznego i obywatelskiego
(https://usosweb.us.edu.pl/kontroler.php?action=katalog2/przedmioty/pokazGrupyZajec&zaj_cyk_id=366953)

Nauczanie języków obcych w Uniwersytecie Śląskim w ramach lektoratów na studiach pierwszego stopnia prowadzone jest w ramach pasm językowych określonych zarządzeniem Rektora nr 182/2023 z dnia 29 listopada 2023 r. w sprawie szczegółowych zasad prowadzenia lektoratów z języków obcych. Realizację efektów uczenia się w zakresie języków obcych reguluje uchwała Senatu nr 385/2023 z dnia 23 maja 2023 r. w sprawie wytycznych dotyczących wymagań w zakresie tworzenia i zmiany programów studiów prowadzonych w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach (<https://aktyprawne.us.edu.pl/423-lista/d/6396/5/?reporef=%2F%3Fsearch-global%3Duchwa%25c5%2582a%2B385%252f2023>).

Program studiów I stopnia przewiduje zajęcia z wybranego języka obcego w postaci lektoratu w wymiarze 120 godzin (4 moduły lektoratu realizowane w czterech kolejnych semestrach po 30 godzin w każdym), za które student(ka) uzyskuje 12 punktów ECTS (4 semestry po 3 punkty ECTS). Po ukończeniu lektoratu student(ka) uzyskuje umiejętności językowe właściwe dla kwalifikacji na poziomie 6 Polskiej Ramy Kwalifikacji — co zapewnia posługiwanie się językiem obcym na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego. Przed rozpoczęciem zajęć student(ka) jest zobowiązany/zobowiązana do wykonania testu diagnozującego poziom kompetencji językowych, którego wynik nie tylko decyduje o przypisaniu do odpowiedniej grupy z wybranego języka, lecz także stanowi precyzyjną diagnozę, która ukazuje, w jaki sposób rozwijać znajomość języka, aby uzyskać wymagany poziom kompetencji językowych (dzięki diagnozie wskazane zostają odpowiednie ścieżki rozwoju dla danej osoby). Dodatkowo dla osób chętnych organizowane są zajęcia wyrównawcze (<https://us.edu.pl/kolegium/spnjo/komunikaty/zajecia-wyrownawcze-2/>).

W nauczaniu języka obcego wykorzystywane są głównie metody aktywizujące, w tym: praca w grupach, metody projektowe, prezentacje multimedialne, a także – metody i techniki kształcenia na odległość. Uzyskanie przez studenta/studentkę biegłości językowej na poziomie B2 potwierdzone może być na kilka sposobów, które zostały określone w § 5 Zarządzenia Rektora UŚ nr 182/2023 z dnia 29 listopada 2023 r. w sprawie szczegółowych zasad prowadzenia lektoratów z języków obcych. Student(ka) ma obowiązek zdać egzamin poświadczający, uzyskać średnią w wysokości minimum 4,75 z każdego modułu lektoratu oraz zdobyć akademicki certyfikat znajomości języka obcego wydawany przez UŚ. Może również przedłożyć odpowiedni certyfikat zewnętrzny na ekwiwalentnym poziomie (wykaz uznawanych certyfikatów stanowi załącznik nr 1 do wskazanego wyżej Zarządzenia 182/2023) lub suplement do dyplomu ukończenia studiów poświadczający znajomość języka na poziomie minimum B2, czy też zrealizować co najmniej jeden semestr studiów w uczelni zagranicznej w języku obcym (np. w ramach programu Erasmus+), podczas których zdobędzie minimum 30 punktów ECTS na zajęciach w języku obcym. Studentki i studenci mogą także korzystać z dodatkowej oferty kursów organizowanych przez Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych (SPNJO, <https://us.edu.pl/kolegium/spnjo/poza-lektorem/kursy/>).

Na studiach drugiego stopnia umiejętność posługiwania się językiem obcym na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego oraz w wyższym stopniu w zakresie specjalistycznej terminologii (odpowiednim dla poziomu 7 Polskiej Ramy Kwalifikacji) wzmacnia realizacja obligatoryjnego translatorium z wybranego języka obcego. Studenci i studentki mogą wybrać jeden z trzech języków: angielski, niemiecki lub łacinę. W przypadku translatorium z języka angielskiego możliwe jest osiągnięcie poziomu biegłości B2+, natomiast dla osób wybierających język niemiecki lub

łaciński Dyrekcja Kierunku Historia w semestrze letnim roku akademickiego 2024/2025 uruchomiła dodatkowy wykład monograficzny prowadzony w języku angielskim, który zostanie powtórzony w semestrze letnim roku akademickiego 2025/2026. W ramach działań naprawczych Dyrekcja Kierunku podjęła ponadto prace nad wprowadzeniem dodatkowego wykładu monograficznego w języku angielskim, dostępnego dla wszystkich studentów studiów drugiego stopnia, co pozwoli na dalsze podnoszenie kompetencji językowych oraz poszerzenie oferty dydaktycznej o elementy umiędzynarodowienia.

Należy również dodać, że **osoby studiujące historię na II stopniu korzystają z oferty Centrum Badań Nordystycznych i Staroangielskich**, którego dyrektorem jest pracownik Instytutu Historii UŚ dr hab. Jakub Morawiec. W ramach działalności badawczej Centrum organizowane są anglojęzyczne spotkania, wykłady i warsztaty z badaczami z zagranicy (<https://us.edu.pl/en/nauka-i-badania/centra-badawcze/cbns/cbns-konferencje/>).

Warto także pamiętać, że osoby studiujące mają możliwość skorzystania z wyjazdów w ramach programu **ERASMUS+**, a także coraz częściej biorą udział w kursach organizowanych w ramach sojuszu **Transform4Europe** (<https://us.edu.pl/t4e/>), podczas których doskonalą umiejętność posługiwania się językiem angielskim.

2.3. Zakres korzystania z metod i technik kształcenia na odległość

Uniwersytet Śląski w Katowicach zapewnia wszystkim pracowniczkom, pracownikom oraz osobom studiującym bezpłatne konto w usłudze Office365, pozwalające korzystać ze zbioru aplikacji firmy Microsoft, a także konto w usłudze Google Workspace, pozwalające korzystać ze zbioru aplikacji firmy Google. Społeczność uniwersytecka ma ponadto możliwość skorzystania z dostępu do platformy Moodle. Metody i techniki kształcenia na odległość przyjęte na Wydziale Humanistycznym, w tym również na kierunku historia, można podzielić na: **formy synchroniczne**, w ramach których kontakt następuje online w czasie rzeczywistym między prowadzącym/prowadzącą a osobami studiującymi, zgodnie z przyjętym harmonogramem zajęć oraz **formy asynchroniczne**, które polegają na zaznajamianiu się osób studiujących z materiałami dydaktycznymi w czasie przez siebie wybranym; formami takimi są m.in. quizy, testy i inne zadania do samodzielnego rozwiązania, projekty grupowe i indywidualne.

Otwartość nauczycielek i nauczycieli akademickich na nowe technologie sprzyja kształtowaniu podobnych postaw otwartości u osób studiujących, które chętnie przygotowują i przedstawiają na forum – między innymi – prace pisemne publikowane w *social mediach* (np. Facebook, Studenckie Koło Naukowe Historyków Uniwersytetu Śląskiego prowadzi tam stronę, na której publikuje cykl: „Rentgen Historyka” - <https://www.facebook.com/photo?fbid=1124184796402745&set=a.458965386258026>).

Prace zespołowe z zastosowaniem różnych technik informacyjnych sprzyjają kształtowaniu wielu umiejętności, elastyczności, wykorzystywaniu mocnych stron każdego z członków i członkiń grupy, jak również kreatywności niezbędnej w pracy naukowej.

W Uniwersytecie Śląskim w Katowicach prowadzenie zajęć dydaktycznych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość jest regulowane przez Zarządzenie nr 176 Rektora UŚ z dnia 15 października 2021 r. Zgodnie z nim osoby studiujące są zobowiązane do odbycia szkoleń z zakresu korzystania z platform nauczania na odległość, wykorzystywanych przez Uniwersytet. Na stronie internetowej Centrum Kształcenia na Odległość: (<https://el.us.edu.pl/cko/>) udostępnia się materiały szkoleniowe, przygotowujące do samodzielnego udziału w zajęciach z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Osoby studiujące przed rozpoczęciem nauki mają obowiązek zapoznać się z **Vademecum studenckim** (<https://us.edu.pl/student/studia/obowiazkowe-szkolenia/>), na które składają się szkolenia zamieszczone na platformie e-learningowej: 1.) szkolenia w zakresie BHP; 2.) pierwsze kroki z narzędziami do pracy zdalnej – Teams i Moodle; 3.) pierwsze kroki w UŚ. Za pomocą platformy e-learningowej, obsługiwanej przez Centrum Kształcenia na Odległość, przeprowadzane są także nieobowiązkowe szkolenia dla osób studiujących z pierwszego roku z modułu z przysposobienia bibliotecznego. Platforma e-learningowa umożliwia również zdalny dostęp do aktualizowanych na

bieżąc materiałow do zajęć. Centrum Kształcenia na Odległość zapewnia także bieżącą pomoc techniczną zarówno osobom studiującym, jak i nauczycielom i nauczycielkom akademickim realizującym zajęcia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość (zajęcia prowadzą osoby, które odbyły przeszkolenie przygotowujące do ich prowadzenia).

Zgodnie z Zarządzeniem 176/2021 Rektora UŚ, również część zajęć kierunkowych na historii I i II stopnia jest realizowana za pomocą metod i technik kształcenia na odległość. Organizacja tych zajęć odbywa się w oparciu o Wydziałową strategię kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość (<https://us.edu.pl/wydzial/wh/wydzialowa-komisja-ds-ksztalcenia-i-studentow/wydzialowa-strategia-ksztalcenia/>), zgodnie z którą dyrekcja kierunku podejmuje decyzję o realizacji zajęć zdalnych z uwzględnieniem specyfiki modułów, efektów uczenia się oraz kompetencji nauczycielek i nauczycieli akademickich w zakresie prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Wydziałowa strategia kształcenia na odległość określa również zasady dotyczące:

- a) ewidencji zajęć prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość na danym kierunku w danych cyklach kształcenia wraz ze wskazaniem liczby punktów ECTS przypisanych tym modułom, przy czym procentowy udział punktów ECTS realizowanych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość w danym cyklu kształcenia powinien wynosić od 10 do 30%;
- b) zawierania w sylabusie informacji o prowadzeniu zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość ze wskazaniem wykorzystywanej platformy oraz określeniem, w jakim zakresie zajęcia będą realizowane w trybie synchronicznym i asynchronicznym;
- c) modułów, które nie powinny być realizowane w formule zdalnej;
- d) wyjątkowych sytuacji (np. wyjazd na staż, krótkoterminowy wyjazd dydaktyczny lub wyjazd naukowy), ze względu na które prowadzący mogą uzyskać od dyrektora kierunku zgodę na prowadzenie z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość części zajęć w semestrze.

Zgodnie z zasadami określonymi w Wydziałowej strategii kształcenia na odległość na kierunku historia prowadzona jest ewidencja zajęć realizowanych przy użyciu metod i technik kształcenia na odległość. O tym, które zajęcia są realizowane w takiej formule, decyduje corocznie dyrekcja kierunku, biorąc pod uwagę wymienione wyżej czynniki, a także uwzględniając opinie i postulaty interesariuszy wewnętrznych.

2.4. Dostosowanie procesu uczenia się do zróżnicowanych potrzeb grupowych i indywidualnych studentów, w tym potrzeb studentów z niepełnosprawnością, jak również możliwości realizowania indywidualnych ścieżek kształcenia

Na poziomie Uniwersytetu dostosowanie procesu uczenia się do zróżnicowanych potrzeb grupowych i indywidualnych osób studiujących, w tym z niepełnosprawnością, jak również możliwości realizowania indywidualnych ścieżek kształcenia są zawarte w Regulaminie studiów w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach. Są to: **IDS** – indywidualne dostosowanie studiów; **IOS** – indywidualna organizacja studiów; **ITS** – indywidualny tok studiów; **ISM** – indywidualne studia międzyobszarowe.

Osoby z niepełnosprawnością po spełnieniu określonych kryteriów (aktualne orzeczenie o niepełnosprawności lub inny równoważny dokument) mogą studiować w ramach indywidualnego dostosowania studiów – **IDS** (<https://us.edu.pl/student/studia/tok-studiow-2/wsparcie-i-fundusze-dostosowanie-do-specjalnych-potrzeb-indywidualne-dostosowanie-studiow/>). (Jedną z form dostosowania systemu wsparcia do potrzeb studentów i studentek z niepełnosprawnościami jest także powołanie **Wydziałowych Koordynatorów ds. Dostępności** (<https://us.edu.pl/wydzial/wh/koordynatorzy/>).

Wśród ich obowiązków można wyróżnić:

- pełną dostępność (drogą mailową, telefoniczną, przez komunikatory internetowe oraz osobiście) dla studentek i studentów z niepełnosprawnościami oraz wymagających wsparcia w procesie dydaktycznym,
- kontakt między osobą studiującą a nauczyciel(k)ami w związku z dostosowaniem procesu dydaktycznego do potrzeb studenta/studentki, pośredniczenie między osobą studiującą a nauczyciel(k)ami we wszystkich sprawach trudnych, wymagających wyjaśnienia,
- wspieranie nauczycieli i nauczycielek akademickich w sytuacjach nietypowych, jakie mogą występować podczas zajęć dydaktycznych z udziałem osób z niepełnosprawnościami,
- informowanie społeczności Wydziału o odbywających się szkoleniach w zakresie pracy z osobami o szczególnych potrzebach dydaktycznych,
- wsparcie dla asystentów osób z niepełnosprawnościami poprzez ustalanie zakresu ich zadań oraz wyjaśnianie wątpliwości związanych ze sposobem realizacji tych zadań.

Dostosowanie procesu dydaktycznego do potrzeb osób studiujących polega na ustaleniu i wdrożeniu sposobu przekazywania wiedzy, który w najlepszy sposób umożliwi przyswojenie treści dydaktycznych przez studentkę/studenta. Służą temu między innymi: dodatkowe terminy konsultacji, usprawiedliwienie nieobecności w przypadku choroby lub konieczności leczenia szpitalnego, wydłużony czas egzaminu i zaliczenia, wydłużenie sesji egzaminacyjnej, dostosowanie formy egzaminu i zaliczenia do możliwości osoby studiującej (forma pisemna lub ustna), zgoda na zmianę grupy zajęciowej, udostępnianie dodatkowych materiałów dydaktycznych (np. teksty zawierające treści zajęć zapisane dużą czcionką), indywidualne wyznaczenie zakresu materiału do przygotowania, możliwość korzystania z dyktafonu po uzyskaniu zgody osoby prowadzącej zajęcia (dostępna również dla wszystkich studiujących). Ponadto student(k)om, którzy/które zgłoszą taką potrzebę, przyznawana jest pomoc osobistego asystenta, którego główną funkcją jest wsparcie osoby z niepełnosprawnością w sprawach organizacyjnych, takich jak kontakt z dziekanatem i kadrą dydaktyczną, ustalanie terminów i lokalizacji zajęć, pomoc przy przemieszczaniu się na terenie uczelni i przy sporządzaniu notatek podczas zajęć.

W ramach programu DUO – Uniwersytet Śląski uczelnią dostępną, uniwersalną i otwartą (<https://www.duo.us.edu.pl/>) Uczelnia organizowała szereg szkoleń dla kadry akademickiej, które przybliżyły tematykę związaną z koniecznością dostosowania kształcenia dla studentów ze specjalnymi potrzebami. **W szkoleniach tych wzięła udział znaczna część osób prowadzących zajęcia na kierunku historia.** Również w ramach projektu POWER II *Jeden Uniwersytet Wiele Możliwości* realizowano szkolenie z zakresu efektywnego procesu dydaktycznego z osobami przejawiającymi zaburzenia w kontaktach społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem zespołu Aspergera (więcej na temat tych szkoleń w załącznikach do opisu **Kryterium 4**).

W roku 2025 został uruchomiona druga edycja projektu, która potrwa do 2029 roku. Więcej na temat II edycji projektu: <https://www.duo.us.edu.pl/pl/duo-II>

Na stronie <http://us.edu.pl/pracownik/poradniki/> (po zalogowaniu) dla pracowniczek i pracowników dostępne są poradniki: *Kontakt z osobami z zaburzeniami psychicznymi. Poradnik dla pracowników Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, Trudne sytuacje w relacjach ze studentami. Zasady postępowania i scenariusze rozmów*, które są rozprowadzane wśród społeczności uczelni także w wersji papierowej.

Osoby studiujące, którym aktualna sytuacja uniemożliwia kontynuowanie toku studiów na zasadach ogólnych, mogą skorzystać z Indywidualnej Organizacji Studiów (**IOS**: <https://us.edu.pl/student/studia/tok-studiow-2/ios-czyli-indywidualna-organizacja-studiow/>). Jest to przyznawana na jeden semestr forma pomocy, polegająca na specjalnym trybie organizacji zajęć. Pozwala to na: indywidualne ustalenie sposobów realizacji uczenia się w zakresie przewidzianym dla

danego modułu – wybór grupy ćwiczeniowej, ustalenie terminów zajęć kontaktowych, w szczególności wcześniejsze wychodzenie z zajęć, nieobecność na niektórych zajęciach etc.; indywidualne ustalenie terminu i sposobu weryfikacji efektów uczenia się (egzaminów, zaliczeń) – z uwzględnieniem harmonogramu przyjętego na danym kierunku studiów. Indywidualizacja procesu uczenia się jest także możliwa poprzez podjęcie Indywidualnego Toku Studiów (ITS: <https://us.edu.pl/student/studia/tok-studiow-2/indywidualny-tok-studiow/>) przez studentki i studentów, którzy spełniają warunki jego otrzymania (§ 17 Regulaminu studiów). O ITS może ubiegać się osoba, która ukończyła przynajmniej pierwszy semestr studiów, przedstawiła szczegółową koncepcję realizacji ITS i spełnia jedną z przesłanek: 1) uzyskała średnią ocen powyżej 4,5 w poprzedzającym wniosek semestrze studiów lub średnią ocen powyżej 4,0 z dotychczasowego przebiegu studiów; 2) została zatrudniona w Uczelni w związku z uzyskaniem indywidualnego albo zespołowego grantu na finansowanie działalności badawczej; 3) ukończyła z oceną celującą studia pierwszego stopnia, po których podjęła studia drugiego stopnia. Taki tok studiów student(ka) może realizować od pierwszego roku, jeśli jest laureatem/laureatką lub finalist(k)ą olimpiad stopnia centralnego, laureatem/laureatką konkursów międzynarodowych i ogólnopolskich lub finalist(k)ą mistrzostw sportowych o charakterze ogólnokrajowym lub międzynarodowym w kategoriach młodzieżowych. W ramach ITS student(ka), z uwzględnieniem swoich zainteresowań, dobiera moduły do realizacji procesu uczenia się w zakresie przewidzianym na danym kierunku oraz w zakresie dodatkowym, a także może uczestniczyć w wybranych pracach naukowo-badawczych czy też rozwojowych i wdrożeniowych. W UŚ istnieje także możliwość studiowania na **Indywidualnych Studiach Międzyobszarowych (ISM: <https://us.edu.pl/kolegium/ism/>)**, podczas których student(ka) sam(a) buduje swój indywidualny program studiów. Może wybierać zajęcia na wszystkich kierunkach Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, wskazując jeden lub więcej kierunków wiodących, na których zdobędzie dyplom, a swój rozwój naukowy i zawodowy wzbogaca o dowolnie wybrane zajęcia na innych kierunkach. Przez cały czas trwania studiów taką osobą opiekuje się wybrany przez nią tutor. **Pracownicy i pracowniczki IH UŚ często pełnią rolę tutorów i tutorek dla studiujących w ramach ISM.**

Przy zastosowaniu poszczególnych rozwiązań indywidualizujących proces dydaktyczny student(ka) historii może liczyć na pomoc ze strony dyrekcji kierunku, wydziałowych koordynatorów ds. dostępności, wykwalifikowanego personelu dziekanatów, przedstawicieli Samorządu Studentów, pozostających w bieżącym kontakcie z Władzami Wydziału, w szczególności z prodziekanem ds. studenckich i kształcenia. Pomocy w tym względzie udzielają również Centrum ds. Osób Studiujących oraz Dział Kształcenia – jednostki administracji centralnej Uczelni.

Indywidualizacja i dostosowanie kształcenia realizowane są również przez:

- programy wymiany studentów, w szczególności Erasmus+ i MOST, na zasadach w nich obowiązujących,
- możliwość uczestnictwa osób studiujących w programach tutoringowych, podczas których student(ka) wybiera, spośród nauczycielek i nauczycieli akademickich uczestniczących w danym programie, indywidualnego tutora, pod okiem którego: realizuje własne pasje niezwiązane z zakresem materiału objętego programem studiów lub poszerzające ten zakres, lub indywidualizuje nauczanie związane z określonym modułem tam, gdzie wymaga to wsparcia. Programami, które wsparły i/lub wspierają przygotowanie kadry akademickiej do indywidualizacji nauczania opartych o tutoring, są: **Power II Jeden Uniwersytet, Wiele Możliwości (2019–2023)**, pozwalający poszerzyć grono certyfikowanych tutorów, oraz program **Mistrzowie dydaktyki (2019–2023)**, podczas którego nauczycielki i nauczyciele akademicy poznali dobre praktyki związane z indywidualizacją kształcenia, wypracowane w innych uczelniach europejskich, które następnie implementowali w macierzystych jednostkach. **W roku akademickim 2021/2022 w programie Mistrzowie Dydaktyki brał udział jeden z pracowników Instytutu Historia dr Mateusz Sokulski, który odbył wizytę studyjną na Uniwersytecie w Groningen.**

W 2021 roku rozpoczęło też działalność **Centrum Dydaktyki Uniwersytetu Śląskiego**: <https://uniwersytetotwarty.us.edu.pl/centrum-dydaktyki/>, które ma za zadanie wspierać nauczycielki i nauczycieli w dostosowaniu kształcenia do potrzeb współczesnych studentek i studentów

Inne istotne dla kryterium aspekty to:

- możliwość przeprowadzania konsultacji naukowych z nauczyciel(k)ami akademickimi. Nauczycielki i nauczyciele akademicki są zobowiązani, zgodnie z § 20 Regulaminu pracy Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, przeznaczyć minimum 45 minut tygodniowo na konsultacje z osobami studiującymi. Od roku akademickiego 2019/2020 wyznaczone zostało 45-minutowe **pasmo konsultacyjne** (w godzinach 13:00 -13:45), kiedy nie odbywają się zajęcia, dzięki czemu termin konsultacji nie pokrywa się z zajęciami ani studentek/studentów, ani pracowniczek/pracowników;
- dokonywany samodzielnie wybór promotora/promotorki pracy licencjackiej i magisterskiej, a także swoboda wyboru i realizacji tematu pracy dyplomowej;
- swoboda wyboru modułów fakultatywnych, obszarowych i otwartych (w zakresie oferowanych tematów);
- działanie kół naukowych na Wydziale Humanistycznym (<https://us.edu.pl/wydzial/wh/aktywnosc-studencka/kola-naukowe/>) i w całym UŚ, w których członkostwo rozszerza teoretyczną wiedzę i umiejętności osób studiujących poprzez zindywidualizowane działanie, pozwalające osobom studiującym kształtować kompetencje społeczne niezbędne dla ich osobistego rozwoju.

Osoby studiujące na kierunku historia I i II stopnia korzystają z możliwości dostosowania procesu uczenia, jak następuje: z IDS korzysta obecnie 5 osób studiujących, z IOS korzysta obecnie 7 osób studiujących, natomiast z ITS nie zdecydowała się obecnie żadna osoba studiująca. W Instytucie Historii studiuje również 6 osób z ISM.

2.5. Harmonogram realizacji studiów

Najnowszy program i plany studiów I i II stopnia na kierunku historia reguluje uchwała Senatu UŚ nr 129 z dnia 26 czerwca 2025 r. w sprawie ustalenia programów studiów na kierunku historia obowiązującego od roku akademickiego 2025/2026 (<https://aktyprawne.us.edu.pl/423-lista/d/8248/5/?reporef=%2F%3Fsearch-global%3DUchwa%25c5%2582a%2BSenatu%2Bnr%2B129%252f2025>)).

Studia na kierunku historia oferowane są w formie stacjonarnej. Do roku akademickiego 2020/2021 w ofercie Uniwersytetu znajdowały się również studia niestacjonarne na tym kierunku, jednak w związku z brakiem wymaganej liczby chętnych nie są one uruchamiane.

Aktualnie program studiów jest realizowany na:

- trzech rocznikach studiów stacjonarnych pierwszego stopnia;
- dwóch rocznikach studiów stacjonarnych drugiego stopnia.

Zarówno w przypadku studiów I, jak i II stopnia studiujący mają do wyboru trzy specjalności: archiwalna i zarządzanie dokumentacją, administracyjno-samorządowa, nauczycielska. Na studiach I stopnia wyboru specjalizacji dokonuje się w semestrze drugim, na studiach II stopnia w semestrze pierwszym. W celu uzyskania szerokich kompetencji zawodowych zalecana jest kontynuacja specjalności.

Obowiązujące programy studiów udostępnione są na stronach: <https://informator.us.edu.pl/programmes/list/all/HI/W1-S1HI19.2025/> dla studiów I stopnia oraz <https://informator.us.edu.pl/programmes/list/second/HI/W1-S2HI19.2.2021/> dla studiów II stopnia.

Harmonogramy realizacji programu studiów stacjonarnych pierwszego i drugiego stopnia znajdują się zamieszczone na stronie: <https://us.edu.pl/wydzial/wh/kierunki-studiow/historia/#1689335739702-2926960d-14be>.

Zajęcia realizowane są od poniedziałku do piątku w godzinach 8.00-18.45. W wyjątkowych i rzadkich sytuacjach (np. realizacja modułów OOD) mogą trwać do godz. 20.30. Zasady układania harmonogramów zajęć reguluje Zarządzenie Rektora nr 64/2022 z dnia 9 maja 2022 w sprawie określenia godzin prowadzenia zajęć dydaktycznych w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach wraz z załącznikiem <https://aktyprawne.us.edu.pl/423-lista/d/5687/5/> określające ujednolicony na poziomie całego Uniwersytetu, godzinowy rozkład zajęć, w którym przewidziano piętnastominutowe przerwy między zajęciami, jak również jedną przerwę czterdziestopięciominutową (13.00-13.45). Określona w zarządzeniu koncepcja planowania zajęć przyczyniła się do podniesienia komfortu pracy i studiowania. W opracowaniu harmonogramów uwzględnia się obciążenia dydaktyczne kadry naukowo-dydaktycznej i dostępność sal. Unika się sytuacji, w której osoby studiujące mają przerwy między zajęciami (tzw. „okienka”) lub w których niewielka liczba zajęć jest rozproszona w całym tygodniu. Zgodnie z Wydziałową strategią kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość (<https://us.edu.pl/wydzial/wh/wydzialowa-komisja-ds-ksztalcenia-i-studentow/wydzialowa-strategia-ksztalcenia/>) zajęcia realizowane w formule zdalnej zostały zaplanowane w odrębne dni – tak, aby nie kolidowały z zajęciami realizowanymi w formie kontaktowej.

2.6. Dobór form zajęć, proporcja liczby godzin przypisanych poszczególnym formom, a także liczebność grup studenckich oraz organizacja procesu kształcenia

Wśród stosowanych form zajęć dobieranych dla poszczególnych modułów pod kątem możliwości osiągania efektów uczenia się na kierunku historia znajdują się: wykłady, konwersatoria, warsztaty, zajęcia terenowe, proseminaria, seminaria oraz zajęcia lektoratowe; na studiach I stopnia program obejmuje także praktyki zawodowe. Ich proporcjonalny rozkład ukazują Tabele 1 i 2.

Studia I stopnia stacjonarne

Forma zajęć	Specjalności		
	archiwalna zarządzanie dokumentacją	administracyjno-samorządowa	Nauczycielska
wykłady	29,10%	30,14%	28,26%
konwersatoria	55,05%	46,43%	48,61%
warsztaty	2,98%	2,94%	2,89%
proseminaria	1,49%	1,47%	1,44%
seminaria	4,47%	4,41%	4,34%
zajęcia terenowe	1,49%	1,47%	1,44%
praktyki zawodowe	4,47%	4,41%	4,34%
lektoraty	5,97%	5,88%	5,79%
zajęcia z wychowania fizycznego	2,98%	2,95%	2,89%
Ogólna liczba godzin	2010	2040	2070

Studia II stopnia stacjonarne

Forma zajęć	Specjalności		
	archiwalna i zarządzanie dokumentacją	administracyjno-samorządowa	Nauczycielska
wykłady	23,88%	28,57%	23,61%
konwersatoria	40,31%	27,17%	38,90%
warsztaty	13,43%	12,85%	12,50%
seminaria	11,94%	11,42%	11,11%
praktyki zawodowe	7,46%	7,14%	11,11%
OOD	2,98%	2,85%	2,77%
Ogólna liczba godzin	1005	1050	1080

Praktyki zawodowe na kierunku Historia są obowiązkowe dla wszystkich specjalności, zarówno na studiach pierwszego, jak i drugiego stopnia. Na studiach I stopnia osoby studiujące odbywają 90 godzin praktyk. W przypadku specjalności archiwalnej i zarządzania dokumentacją oraz samorządowo-administracyjnej całość praktyk należy zrealizować do końca 4. semestru, natomiast na specjalności nauczycielskiej 30 godzin do końca 4. semestru i 60 godzin do końca 5. semestru. Na studiach II stopnia wymiar praktyk wynosi 75 godzin dla specjalności archiwalnej i zarządzania dokumentacją oraz samorządowo-administracyjnej, a 120 godzin dla specjalności nauczycielskiej. Praktyki na specjalnościach archiwalnej i samorządowo-administracyjnej powinny zostać ukończone do końca 2. semestru, natomiast na specjalności nauczycielskiej 30 godzin należy zrealizować do końca 2. semestru, 45 godzin do końca 3. semestru oraz 45 godzin do końca 5. semestru.

Praktykodawcami są podmioty z otoczenia społeczno-gospodarczego współpracujące z Instytutem Historii UŚ, przede wszystkim Interesariusze Zewnętrzni.

Dobór miejsc praktyk dla specjalności nauczycielskiej:

Zgodnie z Zarządzeniem nr 70 Rektora Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach z dnia 9 maja 2025 r. w sprawie organizacji praktyk zawodowych w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach (§ 2, 6, b)), poszukując miejsca odbywania praktyki zawodowej, osoba mająca odbyć praktykę zawodową nauczycielską (przygotowującą do wykonywania zawodu nauczyciela) może wziąć pod uwagę wykaz szkół sporządzony przez opiekuna praktyk z ramienia Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach na podstawie wykazu szkół partnerskich, z którymi Uniwersytet Śląski w Katowicach zawarł stosowne umowy o współpracy. Wykaz został opublikowany na oficjalnej stronie Uniwersytetu Śląskiego na podstronie "Szkoly partnerskie": <https://us.edu.pl/wspolpraca/wspolpraca-ze-szkolami/strefa-szkoly/>. Zgodnie z tym samym zarządzeniem (§ 2, 6, b)), osoba mająca odbyć praktykę zawodową nauczycielską może również we własnym zakresie poszukiwać szkoły (spoza listy) w której odbędzie praktykę.

Ponadto Instytut Historii UŚ współpracuje z siecią liceów ogólnokształcących, które zapewniają osobom studiującym możliwość realizacji praktyk pedagogicznych zgodnie z efektami uczenia się. Są to m.in.:

- I LO im. Jana Śniadeckiego w Siemianowicach Śląskich
- I LO im. Karola Miarki w Mikołowie
- I LO im. 14 Pułku Powstańców Śląskich w Wodzisławiu Śląskim
- I LO im. Waleriana Łukasińskiego w Dąbrowie Górniczej

- I LO im. Antoniego Osuchowskiego w Cieszynie
- II LO im. Stanisława Wyspiańskiego w Będzinie
- II LO im. Krzysztofa Kamila Baczyńskiego w Chrzanowie
- II LO im. Cypriana Kamila Norwida w Tychach
- III LO im. Adama Mickiewicza w Katowicach
- IV LO im. Gen. Stanisława Maczka w Katowicach
- V LO z Oddziałami Dwujęzycznymi im. Kanclerza Jana Zamoyskiego w Dąbrowie Górniczej
- VII LO im. Harcerzy Obrońców Katowic w Katowicach
- Akademicki Zespół Szkół Ogólnokształcących w Chorzowie
- ZSO nr 5 w Gliwicach
- ZSO z Oddziałami Dwujęzycznymi nr 11 w Zabrze

Osoby studiujące podejmują również w praktyki w innych szkołach regionu często są to szkoły, które ukończyły lub są one blisko ich obecnego miejsca zamieszkania.

Nadzór nad praktykami dla specjalności nauczycielskiej:

Każda osoba studiująca pozostaje pod opieką nauczyciela-opiekuna w szkole oraz opiekuna uczelnianego z ramienia Instytutu Historii.

Nadzorowanie i monitorowanie realizacji praktyk zawodowych nauczycielskich sprawowane jest również poprzez weryfikację gromadzonej przez osoby odbywające praktykę dokumentacji przez opiekuna akademickiego praktyki (porozumienie ze szkołą, raport z przebiegu praktyki zawodowej, dzienniczek praktyk, opinia ze szkoły) oraz w formie rozmowy podsumowującej praktykę opiekuna akademickiego praktyki z osobą odbywającą praktykę po odbyciu praktyki. Nadzór nad praktykami obejmuje: kontrolowanie przebiegu praktyk zgodnie z ustalonym programem, czuwania nad zapewnieniem warunków niezbędnych do jej prowadzenia, nadzorowanie i monitorowanie realizacji celów i efektów założonych dla praktyk w tym weryfikacji osiągniętych efektów uczenia się.

Okresowe przeglądy praktyk dla specjalności nauczycielskiej:

Po zakończeniu cyklu praktyk organizowane są zajęcia refleksyjne w ramach dydaktyki historii. Osoby studiujące omawiają swoje doświadczenia, a prowadzący analizują wybrane komentarze nauczycieli-opiekunów. Wnioski wykorzystywane są do doskonalenia programu kształcenia i przygotowania metodycznego.

Opinie praktykodawców dla specjalizacji nauczycielskiej:

Opinia przekazywana jest w formie Karty zaliczenia praktyki wypełnianej przez nauczyciela-opiekuna i potwierdzanej przez dyrektora szkoły. Dokument zawiera:

- liczbę przepracowanych godzin,
- opis zadań dydaktyczno-wychowawczych,
- ocenę merytorycznych i metodycznych kompetencji osoby studiującej,
- komentarz dotyczący jej mocnych i słabych stron.

Dobór miejsc praktyk dla specjalności archiwalnej i zarządzania dokumentacją:

Praktyki dla specjalności archiwalnej i zarządzania dokumentacją najczęściej odbywają się w archiwach państwowych, archiwach zakładowych oraz kancelariach różnych instytucji publicznych.

Na studiach I stopnia zachęca się studentów, by pierwsze praktyki realizowali w Archiwach Państwowych – to tam najłatwiej poznać podstawowe zasady funkcjonowania archiwów i zobaczyć, jak wygląda opracowywanie oraz przechowywanie materiałów archiwalnych. Na studiach magisterskich studenci mają już większą swobodę wyboru – mogą odbywać praktyki nie tylko w archiwach państwowych, ale też w archiwach zakładowych czy kancelariach urzędów i firm. Najczęściej wybieranym miejscem praktyk jest Archiwum Państwowe w Katowicach i jego oddziały zamiejscowe: Bielsko-Biała Cieszyn Gliwice Racibórz, które od lat współpracują z Instytutem Historii.

Podczas praktyk studenci uczą się m.in. zasad opracowywania i opisu dokumentów, poznają procesy ich przechowywania, udostępniania i digitalizacji, a także zdobywają wiedzę o zabezpieczaniu i konserwacji zasobu archiwalnego. Celem praktyk jest nie tylko nabycie konkretnych umiejętności zawodowych, ale też zrozumienie, jak ważna jest odpowiedzialność, dokładność i dbałość o porządek w pracy archiwisty.

Nadzór nad praktykami dla specjalności archiwalnej i zarządzania dokumentacją:

Za organizację i przebieg praktyk odpowiada opiekun praktyk z ramienia Instytutu Historii. Przed rozpoczęciem praktyk spotyka się on ze studentami, przekazuje im wszystkie potrzebne informacje, formularze i wyjaśnia zasady ich wypełniania. W trakcie praktyk opiekun pozostaje w kontakcie z opiekunami z instytucji, zwłaszcza z Archiwum Państwowego w Katowicach.

Każdy student ma dwóch opiekunów – jednego z uczelni i jednego z miejsca praktyki. Po zakończeniu praktyk studenci oddają wymagane dokumenty, wśród których najważniejszy jest raport z przebiegu praktyk potwierdzony przez instytucję, w której miała miejsce praktyka. Dokumenty są następnie weryfikowane przez koordynatora i trafiają do dziekanatu. Zdarza się też, że instytucje wystawiają dodatkowe opinie o studentach – często bardzo szczegółowe i wartościowe.

Podsumowanie i przegląd praktyk dla specjalności archiwalnej i zarządzania dokumentacją:

Po zakończeniu praktyk organizowane są spotkania, podczas których studenci dzielą się swoimi doświadczeniami i spostrzeżeniami. Omawiane są też uwagi opiekunów z instytucji przyjmujących praktykantów. Takie spotkania pozwalają ocenić, jak praktyki przebiegły w danym roku, co się sprawdziło, a co warto poprawić. Wnioski z tych rozmów są brane pod uwagę przy wprowadzaniu zmian do programu praktyk i przy dalszym planowaniu współpracy z archiwami.

Opinie praktykodawców dla specjalności archiwalnej i zarządzania dokumentacją:

Opiekunowie z instytucji, w których osoby studiujące odbywają praktyki, wystawiają im pisemne opinie. Dotyczą one m.in. wykonywanych zadań, zaangażowania, sumienności, znajomości przepisów i umiejętności pracy z dokumentami. W kartach zaliczenia pojawiają się też komentarze o mocnych stronach studentów oraz sugestie, co można jeszcze poprawić. Opinie te są analizowane przez koordynatora praktyk i pomagają doskonalić program nauczania, tak by jak najlepiej przygotować studentów do pracy w archiwach i administracji.

Dobór miejsc praktyk dla specjalności samorządowo-administracyjnej

Studenci i studentki specjalności samorządowo-administracyjnej samodzielnie wybierają instytucje, w których realizują praktyki zawodowe. Najczęściej są to współpracujące z Instytutem Historii urzędy miast i gmin oraz inne jednostki administracji samorządowej, które umożliwiają poznanie zasad funkcjonowania administracji publicznej od strony praktycznej. Koordynator specjalności zachęca do wyboru takich instytucji, jednak osoby studiujące mają pełną swobodę – mogą odbywać praktyki również w instytucjach prywatnych, gdzie zdobywają doświadczenie w zakresie organizacji pracy biurowej i obiegu dokumentów.

Miejsca odbywania praktyk są zróżnicowane i dobierane indywidualnie, w zależności od zainteresowań oraz miejsca zamieszkania studentów. Tylko niewielka część instytucji powtarza się z roku na rok, co pokazuje dużą różnorodność środowisk, w których studenci zdobywają doświadczenie.

Nadzór i opieka nad praktykami dla specjalności administracyjno-samorządowej:

Z ramienia Instytutu Historii oraz instytucji przyjmującej wyznaczani są opiekunowie praktyk, którzy pozostają w stałym kontakcie i wspólnie czuwają nad prawidłowym przebiegiem praktyk. Koordynator specjalności sprawuje ogólną opiekę nad ich realizacją, wspierając studentów w razie pojawienia się trudności. Podstawą zaliczenia praktyk jest raport składany po ich zakończeniu, zawierający opis wykonywanych zadań, zdobytych umiejętności oraz refleksję nad przebiegiem praktyki. Spotkanie przy składaniu dokumentów często staje się okazją do rozmowy podsumowującej, w trakcie której omawiane są doświadczenia i wnioski wyniesione z odbytych praktyk.

Okresowe przeglądy praktyk dla specjalności administracyjno-samorządowej:

Na specjalności samorządowo-administracyjnej prowadzi się okresowe przeglądy praktyk, podobnie jak w przypadku specjalności archiwalnej. Ich elementem jest rozmowa podsumowująca, która pozwala na ocenę realizacji programu praktyk, wymianę opinii oraz wskazanie obszarów wymagających dalszego rozwoju zawodowego.

Opinie praktykodawców dla specjalności administracyjno-samorządowej:

Instytucje przyjmujące studentów potwierdzają odbycie praktyk i wystawiają opinie o ich przebiegu. Zazwyczaj mają one charakter opisowy i podkreślają zaangażowanie oraz nabyte przez studentów umiejętności w zakresie pracy administracyjnej. Ocena końcowa z praktyk wystawiana przez opiekuna uczelnianego ustalana jest na podstawie raportu studenta oraz dokumentacji przekazanej przez instytucję.

Liczebność grup zajęciowych regulowana jest Zarządzeniem Rektora nr 98 z dnia 17 czerwca 2025 r. w sprawie planowania, realizacji i rozliczania dydaktyki w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach: <https://aktyprawne.us.edu.pl/d/8196/5/>. Zgodnie z tymi regulacjami, grupy wykładowe dla kursów obligatoryjnych są równe liczbie osób na roku, grupy seminaryjne liczą zazwyczaj od 8 do 15 osób, a pozostałe (konwersatoryjne, warsztatowe) – od 8 do 30 osób, w zależności od specyfiki modułu, metod kształcenia oraz możliwości kadrowych Wydziału Humanistycznego. W uzasadnionych przypadkach Dziekan WH wydaje zgodę na uruchomienie grup o liczebności odmiennej od przyjętych limitów. Najczęściej zdarza się to w przypadku seminariów prowadzonych w indywidualnym, tutoringowym trybie (każdy taki przypadek jest osobno rozpatrywany przez dyrekcję kierunku).

PRZYKŁAD dostosowywania liczebności grup do specyfiki zajęć i szczególnych potrzeb zgłaszanych przez osoby studiujące

W roku akademickim 2024/2025 dyrekcja kierunku otrzymała od studiujących na studiach II stopnia informację o chęci uczęszczania na seminarium magisterskie do jednego z profesorów (dr hab. Lech Krzyżanowski, prof. UŚ.), który pierwotnie nie miał przydzielonego seminarium magisterskiego w danym cyklu. Dyrekcja kierunku przychyliła się do prośby ws. otwarcia seminarium u tego promotora.

Dyrekcja kierunku opracowuje dla każdego kierunku studiów w układzie semestralnym harmonogramy zajęć uwzględniające plany studiów oraz podział na poszczególne stopnie i lata. Harmonogramy te, po ich zaopiniowaniu przez Samorząd Studencki, publikowane są na stronie kierunku historia (<https://us.edu.pl/wydzial/wh/kierunki-studiow/historia/#1689335739702-2926960d-14be>) oraz w portalu USOSweb co najmniej na tydzień przed rozpoczęciem zajęć w danym semestrze. Harmonogram uwzględnia zarówno zajęcia kierunkowe, jak i specjalnie wyznaczone pasma na realizację zajęć lektoratowych, obszarowych lub OOD; uwzględnia się w nim także przerwę konsultacyjną (g. 13.00-13.45; **więcej informacji na ten temat zob. p. 2.5**).

Studiujący na kierunku historia mają również znaczący wpływ na swój indywidualny harmonogram zajęć, nie tylko poprzez samodzielnie dokonywany wybór przedmiotów fakultatywnych czy grup lektoratów i zajęć z wychowania fizycznego, a także modułów obszarowych, OOD, lecz także za sprawą możliwości wyboru grup zajęciowych (jeśli w ramach danego modułu jest ich więcej niż jedna). Na

kierunku historia nie funkcjonują tzw. „grupy dziekańskie”, co daje studiującym możliwość elastycznego i zgodnego z własnymi potrzebami kształtowania swojego grafiku zajęć. Warto również podkreślić, że prowadzący i prowadzące zajęcia dydaktyczne na kierunku historia są zorientowani na potrzeby studiujących w zakresie samodzielnego planowania harmonogramu zajęć i wyrażają zgody na program IDS. Ponadto, dyrekcja kierunku planując harmonogram bierze również pod uwagę studenckie dezyderaty.

2.7. Praktyki zawodowe

Integralną częścią programu studiów na kierunku historia są praktyki zawodowe realizowane w liczbie godzin dostosowanej do specjalności oraz stopnia studiów.

Liczba godzin praktyk zawodowych:

Studia I stopnia:

Specjalizacja	archiwalna zarządzania dokumentacją	i samorządowo- administracyjna	nauczycielska
Liczba godzin	90	90	90
Punkty ECTS	4	4	5

Studia II stopnia:

Specjalizacja	archiwalna zarządzania dokumentacją	i samorządowo- administracyjna	nauczycielska
Liczba godzin	75	75	120
Punkty ECTS	5	5	8

Zasady organizacji praktyk w Uniwersytecie Śląskim określa zarządzenie Rektora nr 70 z dnia 9 maja 2025 roku wraz załącznikami i późniejszymi zmianami(<https://aktyprawne.us.edu.pl/d/8105/6/>) Wszystkie najważniejsze informacje, regulaminy, zarządzenia i procedury, łącznie z aktualnościami oraz danymi kontaktowymi i terminami dyżurów opiekunów praktyk na kierunku historia zostały opisane i zamieszczone na stronie :<https://us.edu.pl/wydzial/wh/kierunki-studiow/historia/#1706709609632-8308ebdd-0eb0>. Osoby realizujące lub przygotowujące się do realizacji praktyk mogą tutaj znaleźć wszystkie niezbędne dokumenty. Niezbędne informacje oraz wzory dokumentów znajdują się także na stronie Wydziału Humanistycznego:<https://us.edu.pl/wydzial/wh/sprawy-studenckie/praktyki-zawodowe/>. Procedury zostały opisane osobno dla praktyk zawodowych związanych z kontaktem z osobami małoletnimi oraz praktyk, w których kontakt z takimi osobami nie zachodzi.

Praktyki mają pomóc w skonfrontowaniu wiedzy zdobytej w trakcie studiów z wymaganiami rynku pracy, zdobyciu umiejętności przydatnych w zawodzie, poznaniu praktycznych zagadnień związanych z pracą na stanowiskach, do których osoby studiujące są przygotowywane w trakcie trwania studiów. Praktyki dla specjalności archiwalnej i zarządzania dokumentacją studiujący najczęściej odbywają w archiwach państwowych (Archiwum Państwowe w Katowicach, Archiwum Państwowe w Katowicach Oddział w Bielsku-Białej, Archiwum Państwowe w Pszczynie) oraz zakładowych. Studiujący, którzy wybierają specjalność samorządowo-administracyjną odbywają praktyki najczęściej w urzędach miejskich (np. Urząd Miasta Katowice). Przyszli nauczyciele i nauczycielki studiujący na specjalności nauczycielskiej realizują praktyki z historii w szkole podstawowej na studiach I stopnia, na studiach II stopnia praktyki odbywają z historii i wiedzy o społeczeństwie w szkołach ponadpodstawowych.

Studentki i studenci sami wybierają miejsce odbywania praktyki, jednakże swój wybór muszą skonsultować z opiekunami praktyk, którzy dokonują wstępnej weryfikacji wskazanego miejsca i charakteru praktyki pod kątem możliwości zrealizowania efektów uczenia się założonych w module praktyka zawodowa. Wybierając miejsce odbywania praktyk, studiumy powinni kierować się wskazówkami uzyskanymi od opiekunów praktyk, którzy prowadzą wykaz rekomendowanych, sprawdzonych miejsc odbywania praktyk oraz korzystać z opracowywanej i na bieżąco aktualizowanej przez Biuro Karier UŚ Bazy Dobrych Praktykodawców (<https://us.edu.pl/student/kariera-i-rozwoj/planowanie-kariery/praktyki-na-studiach/>). Biuro Karier UŚ oferuje również osobom studiumym wsparcie i doradztwo w zakresie ponadprogramowych praktyk oraz innych ścieżek rozwoju zawodowego (<https://us.edu.pl/student/kariera-i-rozwoj/planowanie-kariery/praktyki-na-studiach/>).

Studiumy mogą realizować praktyki już po ukończeniu pierwszego semestru studiów, większość z nich jednak realizuje je między czwartym a piątym semestrem studiów. Zaliczenie praktyk zawodowych następuje w szóstym semestrze studiów.

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 2:

Dobre praktyki

- na poziomie ogólnouczelnianym dobrą praktyką jest prowadzenie wielopoziomowych **badń poprzedzających modyfikację programów studiów I stopnia (w tym historii) w ramach wprowadzenia Nowej Koncepcji Studiów** (<https://us.edu.pl/pracownik/sprawy-dydaktyczne/nowa-koncepcja-studiow/>), czemu służył projekt Wyspy Wiedzy (<https://us.edu.pl/ksztalcenie/projekty-edukacyjne/dla-studentow/wyspy-wiedzy/>) (realizowany w ramach Programu Edukacja finansowanym ze środków Mechanizmu Finansowego EOG na lata 2014-2021 oraz Środków Krajowych (EOG/21/K4/W/0075)). Celem programu było m.in. opracowanie rekomendacji dla innowacyjnego i odpowiedzialnego rozwoju kształcenia uniwersyteckiego dzięki przeprowadzeniu wielowymiarowych diagnoz (jakościowych i ilościowych prowadzonych m.in. za pośrednictwem komunikacji zdalnej). Uczestnikami badania byli wszyscy interesariusze (wewnętrzni i zewnętrzni) oraz przedstawiciele otoczenia społeczno-gospodarczego związani z UŚ;
- za dobrą praktykę realizowaną na poziomie uczelni należy uznać **opracowanie materiałów szkoleniowych zarówno dla osób prowadzących zajęcia** (dotyczących postępowania w sytuacjach konfliktowych lub w konfrontacji z osobami w kryzysie), jak i **dla studentów/studentek**, przygotowujących ich do udziału w zajęciach z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, bezpieczeństwa i higieny pracy oraz pierwszych kroków w UŚ na platformie e-learningowej UŚ w ramach **Vademecum studenckiego**;
- dobrą praktyką jest też udział w międzynarodowym projekcie *ELEPHANT – E-learning Prospects for Humanities* (<https://projekt-elephant.us.edu.pl/home-page/>), którego jednym z efektów jest opracowanie *Narzędziownika* – praktycznego katalogu z bogatą ofertą ćwiczeń, zadań itp. dzięki któremu można prowadzić wysokiej jakości zdalne nauczanie;
- dobrą praktyką jest **wykorzystywanie w procesie kształcenia aktywizujących i problemowych metod dydaktycznych**.
- w obecnych realiach, gdy znaczna część studentek i studentów studiów stacjonarnych (zwłaszcza II stopnia), podejmuje pracę zawodową, **za dobrą praktykę na poziomie kierunku historia** uznaje należy **konstruowanie harmonogramu zajęć w taki sposób, by studiumy mogli godzić obowiązki związane ze studiumowaniem z pracą zarobkową**.
- za dobrą praktykę na poziomie kierunku historia można uznać możliwość prowadzenia w formie zdalnej zajęć. W formie zdalnej lub jako blended learning prowadzone są zwłaszcza wykłady;

- dobrą praktyką jest możliwość odpracowania zajęć w formie zdalnej np. ze względu na doraźną nieobecność pracowników z powodu wyjazdu na staże czy konferencje naukowe;
- dobrą praktyką na poziomie ogólnouczeniowym jest **wprowadzenie 45-minutowego pasma konsultacyjnego** (w godzinach 13⁰⁰-13⁴⁵), kiedy nie odbywają się zajęcia, dzięki czemu terminy konsultacji nie pokrywają się z zajęciami osób studiujących ani pracowniczek i pracowników;
- **dobłą praktyką na poziomie kierunku historia** jest również możliwość odpracowania zajęć przez osoby studiujące w formie zdalnej (np. za pośrednictwem platformy MS Teams)
- dobrą praktyką jest **indywidualizacja ścieżki kształcenia**, dzięki wprowadzeniu nie tylko kierunkowych zajęć fakultatywnych, lecz także kształcenia obszarowego, osoby studiujące mogą wybierać przedmioty w ramach modułów Obszarowych i Otwartych Modułów Uniwersyteckich (także prowadzone w językach obcych). Na studiach drugiego stopnia z kolei taki wybór następuje w ramach Otwartej Oferty Dydaktycznej;
- **dobłą praktyką na kierunku historia** jest stała współpraca z praktykodawcami, co pozwala kierować osoby studiujące do miejsc, w których mogą zdobyć cenne doświadczenie i praktyczne umiejętności.
- **dobłą praktyką na kierunku historia** jest konstruowanie modułów kształcenia, w sposób umożliwiający osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się różnymi metodami, przede wszystkim aktywizującymi, np. poprzez metody projektów.

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

3.1. Wymagania stawiane kandydat(k)om, warunki rekrutacji na studia oraz kryteria kwalifikacji

Kompetencje oczekiwane od kandydatek i kandydatów ubiegających się o przyjęcie na studia I stopnia na kierunku historia wynikają z Polskiej Ramy Kwalifikacji, zgodnej z Europejską Ramą Kwalifikacji, jak również z art. 69 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.

Osoby kandydujące **na studia I stopnia na kierunku historia** muszą posiadać kwalifikacje umożliwiające przystąpienie do kształcenia służącego uzyskaniu efektów uczenia się właściwych dla 6 poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji. Potwierdzeniem urzędowym posiadania takiego przygotowania jest złożony egzamin maturalny. Osoby kandydujące **na studia II stopnia na kierunku historia** muszą posiadać kwalifikacje umożliwiające przystąpienie do kształcenia służącego uzyskaniu efektów uczenia się właściwych dla 7 poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji. Potwierdzeniem urzędowym posiadania takiego przygotowania jest dyplom ukończenia studiów pierwszego stopnia. O przyjęcie na studia na kierunku historia drugiego stopnia mogą ubiegać się osoby, które uzyskały dyplom licencjata, magistra lub równoważny na kierunkach w zakresie nauk humanistycznych i nauk społecznych.

Rekrutacja na studia na kierunku historia odbywa się na zasadach określonych we właściwej uchwale Senatu w sprawie warunków i trybu rekrutacji na I rok studiów w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach w danym roku akademickim. Jest ona podejmowana przez Senat Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach z dwuletnim wyprzedzeniem. Uchwała jest każdorazowo publikowana w serwisie aktów prawnych UŚ (<https://aktyprawne.us.edu.pl/d/87/5/>), natomiast kryteria kwalifikacji umieszczone są na stronie UŚ w zakładce Kandydat/Kierunki od A do Z (<https://us.edu.pl/kandydat/strona-glowna/lista-kierunkow/>) oraz w systemie Internetowej Rejestracji Kandydatów (<https://irk.us.edu.pl/pl/>).

Informacje o oczekiwanych od osób kandydujących kompetencjach cyfrowych niezbędnych w procesie rekrutacji, wymaganiach sprzętowych związanych z kształceniem z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość oraz o wsparciu Uczelni w zapewnieniu dostępu do tego sprzętu, znajdują się na stronie internetowej Uczelni w serwisie Kandydat w formie dedykowanej zakładki: <https://us.edu.pl/kandydat/rekrutacja-na-studia-krok-po-kroku/dodatkowe-kompetencje-wymagane-od-kandydatow-i-studentow-us/>. Kształceniu zdalnemu i wsparciu Uczelni w tym zakresie poświęcony jest serwis Zdalny UŚ: <https://www.zdalny.us.edu.pl/>. Osobom nieposiadającym odpowiednich narzędzi do dokonania skutecznej rejestracji i zapisu na studia w czasie rekrutacji w Dziale Kształcenia (Rektorat) udostępniane są stanowiska komputerowe z dostępem do Internetu oraz drukarka i skaner, a także zapewniane jest na bieżąco wsparcie specjalistów w tym zakresie.

Ogólne zasady rekrutacji na rok akademicki 2025/2026 określone zostały w uchwale Senatu nr 573/2024 z 25 czerwca 2024 roku (https://us.edu.pl/kandydat/wp-content/uploads/sites/13/Kandydat/Kryteria-2025_2026/uchwala_573_2024.pdf), natomiast kryteria przyjęcia na studia na kierunku historia oraz innych kierunków realizowanych na Wydziale Humanistycznym uregulowano w Załączniku nr 1 do tej uchwały (https://us.edu.pl/kandydat/wp-content/uploads/sites/13/Kandydat/Kryteria-2025_2026/zal_do_573_2024_1_WYDZIAL_HUMANISTYCZNY.pdf). Uchwała definiuje wymogi stawiane osobom kandydującym na studia dla każdego kierunku, określa poszczególne etapy postępowania kwalifikacyjnego, zasady przeliczania wyników na świadectwie dojrzałości oraz ustalania list rankingowych. Limity przyjęć na rok akademicki 2025/2026 zostały określone w uchwale Senatu nr 113/2025 z 21 maja 2025 roku (<https://aktyprawne.us.edu.pl/d/8115/5/>) oraz w załączniku do tej uchwały. Dla kierunku historia wynoszą one:

- na studiach stacjonarnych I stopnia: 100
- na studiach stacjonarnych II stopnia: 50

Kandydatki i kandydaci na studia I stopnia są przyjmowani na podstawie konkursu świadectw dojrzałości. Pod uwagę brane są wyniki z przedmiotów zdawanych na egzaminie maturalnym w części pisemnej (j. polski, j. obcy nowożytny, jeden dowolny przedmiot z najwyższym wynikiem spośród przedmiotów: historia, wiedza o społeczeństwie, geografia). Należy dodać, że kryteria przyjęć na rok akademicki 2025/2026 uwzględniają zmiany w sposobie przeprowadzania egzaminów maturalnych, jakie zachodziły w ostatnich latach w taki sposób, by stworzyć porównywalne warunki kwalifikacji maturzystom z różnych roczników.

W przypadku studiów II stopnia od kandydata/kandydatki oczekuje się posiadania kwalifikacji oraz kompetencji niezbędnych do podjęcia kształcenia na studiach II stopnia na tym kierunku. Przyjęcie na studia następuje na podstawie złożenia wymaganych dokumentów, po uprzednim zarejestrowaniu się kandydata/kandydatki w systemie IRK.

W Uniwersytecie Śląskim w Katowicach o przyjęcie na studia na kierunku historia mogą się również ubiegać cudzoziemcy. W przypadku studiów I stopnia muszą oni legitymować się świadectwem maturalnym, świadectwem ukończenia szkoły średniej lub innym dokumentem umożliwiającym podjęcie studiów I stopnia w kraju, w którym dokument taki został wydany. W przypadku studiów II stopnia wymagany jest dyplom ukończenia studiów I lub II stopnia albo jednolitych studiów magisterskich oraz suplement do dyplomu, które to dokumenty uprawniają do podjęcia studiów w kraju, w którym zostały wydane.

Cudzoziemcy ubiegający się o przyjęcie na studia w języku polskim muszą wykazać się znajomością języka polskiego potwierdzoną odpowiednim dokumentem – w razie jego braku, znajomość języka polskiego można potwierdzić, przystępując do egzaminu przeprowadzanego przez Szkołę Języka i Kultury Polskiej Uniwersytetu Śląskiego (która jest ośrodkiem uprawnionym do przeprowadzania egzaminów certyfikowanych z języka polskiego jako języka obcego na wszystkich poziomach zaawansowania) lub przez Wydziałową Komisję Rekrutacyjną. Szczegóły dotyczące rekrutacji cudzoziemców znaleźć można na dedykowanych stronach internetowych Uniwersytetu (<https://us.edu.pl/kandydat/cudzoziemcy/>). Obsługą kandydatów/kandydatek spoza granic Polski zajmuje się zespół Biura Rekrutacji Cudzoziemców, którego pracowniczki i pracownicy służą pomocą w rozwiązywaniu wszystkich spraw związanych z formalną stroną rekrutacji cudzoziemców. Dodatkowo, w skład każdej komisji rekrutacyjnej wchodzi osoba odpowiedzialna za rekrutację osób spoza granic Polski. Odpowiada ona w szczególności za przeliczanie ocen ze świadectw maturalnych, świadectw ukończenia szkół średnich oraz dyplomów ze skal zagranicznych na skalę polską. Wytyczne dotyczące zasad i sposobów przeliczania ocen ze świadectwa i innych dokumentów uzyskanych za granicą na rok 2025/2026 (podstawa: Załącznik 10 do Uchwały Senatu 573/2025: https://us.edu.pl/kandydat/wp-content/uploads/sites/13/Kandydat/Kryteria-2025_2026/zal_do_573_2024_10_Przeliczanie_ocen_ze_swiadectw_z_zagranicy.pdf).

Program studiów I stopnia na kierunku historia wyposaża absolwentki i absolwentów w wiedzę i umiejętności niezbędne do badania przeszłości oraz analizowania procesów społecznych, politycznych i kulturowych. Z uwagi na charakter studiów i konieczność posiadania podstawowej wiedzy z obszarów pokrewnych, przy rekrutacji na kierunek historia uwzględnia się wyniki egzaminów maturalnych z przedmiotów związanych z dyscypliną. Oprócz historii parytetowo traktowane są geografia oraz wiedza o społeczeństwie, które zapewniają przygotowanie w zakresie podstawowych mechanizmów funkcjonowania społeczności i państw. W procesie rekrutacji jeden z tych przedmiotów (historia, geografia lub wiedza o społeczeństwie) stanowi 60% łącznej punktacji, co gwarantuje, że kandydatki i kandydaci posiadają odpowiednie podstawy merytoryczne. Pozostałe przedmioty maturalne brane pod uwagę to język polski i język obcy nowożytny, każdy z wagą 20%.

Wskazane kryteria kwalifikacyjne mają na celu wyłonienie najlepiej przygotowanych kandydatów i kandydatek do uzyskania efektów uczenia się właściwych dla 6 poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji, przy zapewnieniu transparentności procedur i sprawiedliwego traktowania wszystkich ubiegających się o przyjęcie. O zakwalifikowaniu na **studia decyduje miejsce na liście rankingowej**, utworzonej na

podstawie sumy uzyskanych punktów, z uwzględnieniem limitu przyjęć określonego uchwałą Senatu Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach.

Z pominięciem postępowania rekrutacyjnego na studia przyjmowani są **laureaci/laureatki** oraz **finaliści/finalistki** olimpiad. Warunki rekrutacji laureatów/tek i finalistów/tek olimpiad reguluje uchwała Senatu nr 573/2024 z dnia 25 czerwca 2024 r. (https://us.edu.pl/kandydat/wp-content/uploads/sites/13/Kandydat/Kryteria-2025_2026/uchwala_573_2024.pdf) w sprawie szczegółowych zasad przyjmowania na I rok studiów laureatek/laureatów i finalistek/finalistów olimpiad stopnia centralnego, laureatek/laureatów konkursów międzynarodowych oraz ogólnopolskich, a także finalistek/finalistów Mistrzostw Polski w kategoriach młodzieżowych, w dyscyplinach sportowych ujętych w rywalizacji sportu akademickiego w ramach programu Akademickie Mistrzostwa Polski w latach 2024/2025, 2025/2026, 2026/2027. Uchwała, wraz z wykazem olimpiad, konkursów i uprawnień, jest opublikowana w serwisie Akty prawne UŚ oraz na stronie poświęconej rekrutacji <https://us.edu.pl/pracownik/sprawy-dydaktyczne/rekrutacja-na-studia/akty-prawne/>. **Na kierunek historia z pominięciem postępowania rekrutacyjnego przyjmowani są kandydaci/kandydatki będący laureatami bądź finalistami olimpiad:** Historycznej, Filozoficznej, Języka łacińskiego, Losy Żołnierza i Dzieje Oręża Polskiego, Wiedzy Historycznej, Wiedzy o III RP, Wiedzy o Polsce i Świecie Współczesnym, Wiedzy o Prawie, Wiedzy o Społeczeństwie, Wiedzy o Unii Europejskiej.

Z pominięciem postępowania rekrutacyjnego na studia przyjmowani są również **laureaci/laureatki** oraz **finaliści/finalistki** konkursów: Konkurs „Olimpiada Wiedzy o Górnym Śląsku”, Konkurs „Olimpiada Solidarności. Dwie dekady historii”.

3.2. Zasady, warunki i tryb uznawania efektów uczenia się i okresów kształcenia oraz kwalifikacji uzyskanych w innej uczelni, w tym w uczelni zagranicznej

Zasady, warunki i tryb uznawania efektów uczenia się i okresów kształcenia oraz kwalifikacji uzyskanych w innej uczelni definiują:

- Regulamin studiów w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach: <https://aktyprawne.us.edu.pl/d/7262/5/>
- zasady rekrutacji i realizacji wyjazdów w roku akademickim 2025/2026 w ramach programu ERASMUS+: <https://erasmus.us.edu.pl/wp-content/uploads/2025/08/ZASADY-REKRUTACJI-I-REALIZACJI-WYJAZDOW-STUDENTOW-W-CELU-REALIZACJI-CZESCI-STUDIOW-W-ROKU-AKADEMICKIM-2025-2026-ERASMUS-SMS.pdf>
- Regulamin Programu Mobilności Studentów i Doktorantów MOST przyjęty przez Konferencję Rektorów Uniwersytetów Polskich KRUP dnia 8 kwietnia 2022 r.: <https://most.amu.edu.pl/jak-powstal-most/regulamin/>.

Zgodnie z Regulaminem studiów w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach (§ 19 ust. 1), student(ka) ma prawo brać udział w programach wymiany studenckiej, w szczególności Erasmus+ i MOST, na zasadach w nich obowiązujących. Zgodnie z § 19 ust. 6 Regulaminu: „Dziekan uznaje zaliczenia uzyskane w wyniku zrealizowania studiów częściowych lub praktyk za granicą na podstawie zrealizowanego, a uprzednio zatwierdzonego porozumienia o programie studiów lub praktyki”. Należy podkreślić, że zgodnie z zasadami rekrutacji i realizacji wyjazdów w roku akademickim 2025/2026 w ramach programu Erasmus+ (pkt 38), na podstawie Online Learning Agreement for Studies – After the Mobility uczelnia zobowiązuje się do zapewnienia uczestnikowi/uczestniczce zaliczenia okresu studiów/przedmiotu/egzaminów, jako równoważnego z okresem studiów/przedmiotami/egzaminami w Uniwersytecie Śląskim. Uczelnia może odmówić zaliczenia w przypadku, kiedy uczestnik/uczestniczka osiągnie niezadowalające wyniki lub nie spełni warunków określonych pomiędzy stronami jako niezbędne do otrzymania zaliczenia. Warunkiem zaliczenia semestru odbytego na innej uczelni jest uzyskanie przez osobę studiującą minimum 30 punktów ECTS w ramach

zajęć i praktyk przewidzianych programem studiów, realizacji projektu badawczego, przygotowania i złożenia pracy dyplomowej lub przygotowania do egzaminu dyplomowego pod warunkiem uzyskania efektów uczenia się zbliżonych z wymaganymi na kierunku w uczelni macierzystej. Rozliczenie okresu studiów odbytych na uczelni zagranicznej w ramach programu Erasmus+ następuje zatem na podstawie Porozumienia o programie studiów (Learning Agreement), wykazu zaliczeń (Transcript of Records) oraz wniosku o zaliczenie semestru na podstawie ocen uzyskanych w ramach programu Erasmus. Stałe wsparcie student(k)om w zakresie mobilności międzynarodowej zapewniają: pełnomocnik dziekana ds. programu Erasmus oraz Biuro Wymiany Międzynarodowej UŚ (Office for International Exchange). Szczegóły znajdują się na stronie ogólnouczelnianej poświęconej wyjazdom studentek i studentów.

Rozliczenie semestru studiów odbytych na innej uczelni w ramach programu MOST odbywa się na podstawie Porozumienia o programie zajęć oraz wykazu ocen z przedmiotów odbywanych na uczelni partnerskiej. Zgodnie z § 5 ust. 7 Regulaminu Programu MOST: „Podstawą realizacji Programu MOST jest Porozumienie o programie zajęć. Dokument ten uzgadniany jest przez uczestnika Programu MOST z dziekanem uczelni macierzystej oraz dziekanem uczelni przyjmującej. Liczba punktów ECTS, którą otrzyma student(ka) za realizację odpowiednich zajęć i praktyk w ramach Programu MOST na uczelni przyjmującej znajduje się na Porozumieniu o programie zajęć. Decyzję dotyczącą przypisania odpowiedniej liczby punktów ECTS za ich realizację podejmuje dziekan uczelni macierzystej”. Stałe wsparcie student(k)om w zakresie mobilności krajowej zapewnia koordynator wydziałowy Programu MOST oraz koordynatorzy uczelniani ds. Programu MOST.

W przypadku osób, które przenoszą się z innej uczelni za prawidłowe uwzględnianie osiągnięć, zatwierdzanie harmonogramu oraz kryteria uznawania zdobytych osiągnięć odpowiadają dziekan, dyrektor kierunku lub właściwy wyznaczony w tym celu pełnomocnik. W przypadku stwierdzenia istotnych rozbieżności wnioski studenta/studentki kierowany jest do weryfikacji merytorycznej do osoby prowadzącej dany moduł celem uzyskania opinii, zalecane jest uzupełnienie różnic programowych i brakujących punktów ECTS (bez konieczności wnoszenia opłaty) lub podejmowana jest decyzja o odmowie uznania efektów uczenia się. Efekty uczenia się i kwalifikacje uzyskiwane w innej uczelni weryfikowane są na podstawie przedstawionej dokumentacji z przebiegu studiów. W wyniku jej analizy dokonuje się zaliczenia modułów mających pokrycie z realizowanym na kierunku programem oraz przygotowany jest katalog modułów wymagających realizacji i zaliczenia w ramach różnic programowych. Dodatkowo osoby prowadzące zajęcia w ramach poszczególnych modułów mogą dokonać zaliczenia wybranego materiału na podstawie udokumentowania realizacji poszczególnych treści (np. potwierdzonego sylabusu). Ogólne zasady uznania wcześniej uzyskanych efektów uczenia się określa Regulamin studiów w UŚ.

3.3. Zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów

W celu ułatwienia zdobywania lub uzupełniania wykształcenia przez osoby posiadające doświadczenie zawodowe, w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach funkcjonują procedury uznawania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów. Zasady, warunki i tryb potwierdzania ww. efektów uczenia się określa Uchwała nr 432 Senatu z dnia 24 września 2019 r. (<https://aktyprawne.us.edu.pl/423-lista/d/3221/5/>). Za przeprowadzenie weryfikacji, na podstawie dokumentów sprawdzonych przez Dział Kształcenia, odpowiedzialna jest powoływana przez dziekana komisja ds. potwierdzenia efektów uczenia się. Komisja składa się z właściwego dyrektora kierunku oraz koordynatorów modułów, dla których osiągnięcie przez wnioskodawcę efektów uczenia się jest potwierdzane. Procedura ta umożliwia m.in. skrócenie czasu trwania studiów przez zaliczenie części modułów (z przypisaniem im punktów ECTS) bez konieczności uczestnictwa w zajęciach. Procedura potwierdzania efektów uczenia się jest jednorazowa i odpłatna. Efekty uczenia się zdobyte poza edukacją formalną mogą być potwierdzane w zakresie odpowiadającym efektom uczenia się zdefiniowanym w modułach kształcenia na studiach I lub II stopnia kierunku historia, w cyklu kształcenia określonym przez program kształcenia w danym roku akademickim. Zainteresowanie taką

ścieżką studiów jest znikome – do tej pory nie złożono takiego wniosku w odniesieniu do kierunku historia.

3.4. Zasady, warunki i tryb dyplomowania

Zasady, warunki i tryb dyplomowania określają:

- **Regulamin studiów w UŚ** <https://aktyprawne.us.edu.pl/d/7262/5/> (w szczególności rozdziały: VI (Praca dyplomowa) i VII (Egzamin dyplomowy) (§34-39)
- **Zarządzenie nr 201 Rektora Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach** z dnia 23 listopada 2021 r. w sprawie wprowadzenia procedury składania i archiwizowania pisemnych prac dyplomowych w bazie elektronicznej: <https://aktyprawne.us.edu.pl/d/5395/5/>

Studenci i studentki historii mają możliwość przygotowywania prac dyplomowych na temat wszystkich epok historycznych: starożytności, historii średniowiecznej, historii nowożytnej XVI-XIX w. oraz historii najnowszej (wśród pracowników Instytutu Historii są badacze wszystkich tych epok), zarówno w kontekście przeszłości Polski, jak i świata. Specyfika przygotowywanych prac może także koncentrować się na problematyce związanej z wybraną specjalnością (np. archiwistyce bądź dydaktyce historii i wiedzy o społeczeństwie). Liczba miejsc jest dostosowana do liczebności studentek i studentów. Zdarzają się również sytuacje indywidualizowania trybu seminaryjnego w sytuacji, gdy osoba studiująca chce przygotowywać pracę pod kierunkiem pracowniczki lub pracownika, która/który w danym roku nie ma zaplanowanego seminarium dyplomowego, ale zgadza się przyjąć pod swoją opiekę osoby studiujące o zainteresowaniach szczególnie mocno korespondujących z prowadzonymi przez siebie badaniami.

Zgodnie z Regulaminem studiów w UŚ, pracę dyplomową może stanowić artykuł naukowy opublikowany w wolnym, powszechnym i trwałym dostępie (otwarty dostęp) w periodyku naukowym ujętym w wydany na podstawie art. 267 ust. 3 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym wykazie czasopism. Możliwe jest, aby była to praca wieloautorska złożona wraz z oświadczeniami własnymi i współautorów, wskazującymi ich merytoryczny wkład w powstanie pracy, pozwalający na ocenę roli i udziału studenta w ich powstawaniu, w tym w zainicjowaniu i przeprowadzeniu opublikowanych wyników badań. Jak dotąd jednak na kierunku historia nie zdarzyła się taka sytuacja.

Procedura zgłaszania i zatwierdzania tematu pracy dyplomowej regulowana jest przez Zarządzenie nr 201/2021 Rektora Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach (<https://aktyprawne.us.edu.pl/d/5395/5/>) w sprawie wprowadzenia procedury składania i archiwizowania pisemnych prac dyplomowych w bazie elektronicznej. Reguluje ono cały proces od przygotowania oferty tematów prac dyplomowych, aż do egzaminu dyplomowego. W ramach procedury, po ustaleniu tematu pracy przez osobę studiującą z promotorką/promotorem, dokonywane jest zgłoszenie tematu pracy drogą elektroniczną. W Uniwersytecie Śląskim w Katowicach zgłoszenia przyjmowane są poprzez system APD (Archiwum Prac Dyplomowych). W ramach procedury, po ustaleniu tematu pracy przez osobę studiującą z promotorką/promotorem, dokonywane jest zgłoszenie tematu pracy drogą elektroniczną. Promotor(ka) tworzy w systemie APD wniosek o zatwierdzenie tematu pracy dyplomowej. Formalnej akceptacji w systemie dokonuje przewodniczący komisji ds. zatwierdzania tematów prac wskazany przez Dziekana Wydziału Humanistycznego (na kierunku historia jest to dyrektor kierunku zarówno w przypadku prac magisterskich jak i w przypadku prac licencjackich). Każdą modyfikację tytułu pracy, która nie wykracza poza zatwierdzony temat pracy, promotor(ka) pracy zgłasza niezwłocznie dyrektorowi kierunku. Po uzyskaniu akceptacji dyrektora kierunku pracowniczka/pracownik dziekanatu wprowadza do systemu skorygowany tytuł pracy. Zmiana tematu pracy wymaga złożenia przez promotorkę/promotora nowego wniosku. Promotor(ka) tworzy w systemie APD wniosek o zatwierdzenie tematu pracy dyplomowej. Formalnej akceptacji w dokonuje przewodniczący komisji ds. zatwierdzania tematów prac wskazany przez Dziekana Wydziału Humanistycznego (na kierunku historia jest to dyrektor kierunku zarówno w przypadku prac magisterskich jak i w przypadku prac licencjackich). Każdą

modyfikację tytułu pracy, która nie wykracza poza zatwierdzony temat pracy, promotor(ka) pracy zgłasza niezwłocznie dyrektorowi kierunku. Po uzyskaniu akceptacji dyrektora kierunku pracowniczka/pracownik dziekanatu wprowadza do USOS skorygowany tytuł pracy. Zmiana tematu pracy wymaga złożenia przez promotorkę/promotora nowego wniosku.

Każda pisemna praca dyplomowa jest przed egzaminem dyplomowym przesyłana do JSA (Jednolity System Antyplagiatowy) w celu weryfikacji jej oryginalności oraz samodzielności jej sporządzenia. Od semestru letniego roku akademickiego 2024/2025 Uniwersytet Śląski w Katowicach uruchomił również moduł SI, dzięki któremu Promotorzy i Promotorki prac dyplomowych mają możliwość analizy prac pod względem zawartości tworzonych przez sztuczną inteligencję. Jeśli zachodzi podejrzenie, że w pracy naruszone zostało prawo własności intelektualnej, promotor(ka) ma obowiązek poinformować o tym dziekana wydziału i złożyć wniosek o wstrzymanie procedury dyplomowania. Jeśli sytuacja taka nie wystąpi, następują dalsze etapy procedury dyplomowania. Po akceptacji pracy dyplomowej przez promotorkę/promotora, a także po uzyskaniu zaliczeń z wszystkich modułów objętych programem studiów (osiągnięciu efektów uczenia się przewidzianych w programie studiów) dziekan wydziału wyznacza recenzenta/recenzentkę pracy, datę obrony, formę przeprowadzenia egzaminu dyplomowego oraz powołuje komisję do przeprowadzenia egzaminu dyplomowego. Komisja składa się z promotora/promotorki, recenzenta/recenzentki oraz przewodniczącego/przewodniczącej. Promotorzy i recenzenci wprowadzają do systemu APD recenzje pracy. Pracę dyplomową uznaje się za ocenioną pozytywnie, jeśli uzyskała dwie oceny pozytywne. Recenzje są jawne i podane do wiadomości osoby studiującej przed obroną. Uwzględnia się w nich takie elementy, jak zbieżność treści pracy z tematem określonym w tytule, ocenę układu pracy, cele badawcze pracy, struktura podziału treści, kolejność rozdziałów, ocena merytoryczna pracy, nowatorstwo pracy, charakterystyka doboru i wykorzystania źródeł, ocena formalnej strony pracy oraz możliwości dalszego wykorzystania pracy.

Po uzyskaniu pozytywnych ocen z pracy dyplomowej, sprawdzeniu pracy z wykorzystaniem JSA oraz złożeniu wymaganych dokumentów za pośrednictwem serwisu USOSweb (<https://usosweb.us.edu.pl/kontroler.php?action=news/default>) osoba studiująca dopuszczana jest do egzaminu dyplomowego. Egzamin dyplomowy przeprowadzany jest przez powołaną przez dziekana komisję egzaminacyjną, składającą się z przewodniczącego/przewodniczącej, którym jest pracownik/pracowniczka naukowy/-a ze stopniem co najmniej doktora, upoważniony/-a przez dziekana, promotora/promotorki oraz recenzenta/recenzentki pracy dyplomowej. Egzamin dyplomowy jest egzaminem ustnym i składa się z dwóch części: jawnej i niejawnej. Część jawna składa się z odpowiedzi dyplomanta/dyplomantki na trzy pytania egzaminacyjne zarówno w przypadku egzaminu na poziomie licencjatu jak i magistra.

W części niejawnej egzaminu dyplomowego komisja uzgadnia i ustala:

- ocenę pracy dyplomowej
- ocenę egzaminu dyplomowego
- ostateczny wynik studiów

Członkowie i członkinie komisji zatwierdzają również w APD protokół egzaminu dyplomowego, co jest równoznaczne z jego podpisaniem. Po ustaleniu ocen w części niejawnej, osoba studiująca otrzymuje informację o wyniku egzaminu dyplomowego oraz o ostatecznym wyniku ukończenia studiów.

W przypadku uzyskania z egzaminu dyplomowego oceny niedostatecznej lub nieprzystąpienia do tego egzaminu w ustalonym terminie dziekan wyznacza drugi termin egzaminu. Powtórny egzamin może się odbyć nie wcześniej niż przed upływem miesiąca i nie później niż po upływie trzech miesięcy od daty pierwszego egzaminu. Warunkiem ukończenia studiów jest złożenie egzaminu dyplomowego z wynikiem co najmniej dostatecznym. Zasady obliczenia ostatecznego wyniku studiów określa § 38 Regulaminu studiów w UŚ.

Pracownik/pracowniczka dziekanatu po zakończonym egzaminie dyplomowym sporządza i włącza do teczki osobowej studenta/studentki następujące dokumenty:

- wydruk protokołu egzaminu dyplomowego
- wydruk recenzji pracy dyplomowej
- wydruk *Karty pracy dyplomowej*, tzw. metryczki potwierdzającej archiwizację pracy w APD

W roku akademickim 2025/2026, w ramach działań mających na celu doskonalenie procesu dyplomowania, dyrekcja kierunku historia podjęła prace nad opracowaniem **regulaminu dyplomowania na kierunku historia**.

3.5. Sposoby oraz narzędzia monitorowania i oceny postępów studentek i studentów oraz działania podejmowane na podstawie tych informacji

Śledzenie postępów osób studiujących odbywa się w sposób systematyczny, przy wykorzystaniu szeregu narzędzi, a w szczególności poprzez:

- prowadzony przez dziekanat bieżący monitoring liczby osób przyjętych na studia, liczby osób studiujących przechodzących na kolejne lata studiów oraz liczby absolwentek/absolwentów
- bieżącą kontrolę postępów przez osoby prowadzące zajęcia dydaktyczne, koordynatorki i koordynatorów modułów i egzaminatorów
- czynną obserwację zaangażowania osób studiujących
- semestralne anonimowe ankiety studenckie
- semestralne anonimowe ankiety nauczycieli akademickich
- regularne spotkania ujęte w Procedurach systemu zapewniania jakości kształcenia na kierunkach organizowanych przez Wydział Humanistyczny, a także spotkania fokusowe z osobami studiującymi, dostarczające cennych informacji zwrotnych
- doraźne inicjatywy podejmowane zarówno przez dyrekcję kierunku, jak i osoby studiujące

Stały dostęp do danych dotyczących postępów osób studiujących mają: prodziekan ds. studenckich i kształcenia, pełnomocnik dziekana ds. studenckich oraz dyrektor kierunku, realizujący politykę doskonalenia jakości kształcenia na Wydziale Humanistycznym, a także w związku z koniecznością podejmowania szeregu decyzji związanych z tokiem studiów.

Zgodnie z Regulaminem studiów Dziekan wydaje decyzje administracyjne dotyczące skreślenia z listy studentów w przypadku m.in. niezłożenia w terminie pracy dyplomowej lub egzaminu dyplomowego, stwierdzenia braku postępów w nauce, niezaliczenia semestru lub roku w określonym terminie w trybie oraz stwierdzenia braku udziału w obowiązkowych zajęciach dydaktycznych i organizacyjnych zgodnie z obowiązującym programem studiów, z wyłączeniem wykładów. Skreślenie następuje również w przypadku niepodjęcia studiów, rezygnacji ze studiów, ukarania karą dyscyplinarną wydalenia oraz niewniesienia opłat związanych z odbywaniem studiów. Dziekan na wniosek osoby studiującej rozstrzyga w sprawie: przyznania egzaminu lub zaliczenia komisyjnego, skierowania na powtarzanie modułu lub modułów i warunkowym wpisie na następny semestr, jeżeli osoba studiująca nie uzyskała zaliczenia z nie więcej niż dwóch modułów lub skierowania na powtarzanie semestru.

Zadaniem prodziekan ds. studenckich i kształcenia jest m.in. inicjowanie oraz nadzorowanie działań w zakresie doskonalenia programów studiów i oferty dydaktycznej Wydziału czy też organizowanie dydaktyki na Wydziale. **Dyrekcja kierunku historia** m.in. sprawuje nadzór merytoryczny i organizacyjny nad zajęciami prowadzonymi na kierunku studiów, inicjuje i koordynuje działania w zakresie

doskonalenia programu studiów oraz zapewnia właściwą jakość kształcenia na kierunku studiów, w szczególności poprzez realizowanie lub nadzór nad realizacją wydziałowych *Procedur systemu zapewniania jakości kształcenia*.

Obowiązujące na Wydziale Humanistycznym *Procedury systemu zapewniania jakości kształcenia* <https://us.edu.pl/wydzial/wh/jakosc-ksztalcenia/>), (zgodnie z którymi organizowane są regularne spotkania z osobami studiującymi, podczas których omawiane są sprawy istotne dla kształcenia na danym kierunku studiów. Uzyskane w ich trakcie informacje stanowią istotny czynnik w kontekście przygotowywania koncepcji doskonalenia studiów.

Przeprowadzone analizy i zgromadzone dane statystyczne pozwalają dostrzec kilka prawidłowości. Zainteresowanie podjęciem studiów na kierunku historia na studiach stacjonarnych I i II stopnia utrzymuje się w ostatnich latach na podobnym poziomie. W przypadku studiów pierwszego stopnia limity wypełniają się na ogół już w pierwszym naborze (na 100 miejsc przyjmowanych jest około 90-100 osób); w przypadku studiów II stopnia po pierwszym naborze zwykle pozostaje sporo wolnych miejsc, jednak wypełniają się one w naborze drugim (na 50 miejsc przyjmuje się, za zgodą prodziekan ds. studenckich ok 52-56 osób). **W wyjątkowych przypadkach, na studia II stopnia otwierany jest III nabór. Tak było w roku akademickim 2024/2025**, kiedy Dyrekcja Kierunku otwarła, na prośbę kilku absolwentek historii III nabór w październiku.

W przypadku studiów II stopnia osoby studiujące są niemal w przeważającej części absolwentami i absolwentkami kierunku historia UŚ. Studia licencjackie na kierunku historia kończy zazwyczaj około 60-65 osób. Na fakt kontynuowania studiów w UŚ z pewnością wpływ ma kilka czynników, wśród których, ważnym czynnikiem jest satysfakcja z przebiegu studiów I stopnia. Potwierdzają to ankiety, które osoby studiujące wypełniają co semestr - od 2021 roku ocena poziomu merytorycznego zajęć w UŚ wciąż rośnie.

Od kilku lat daje się zaobserwować, że pewien odsetek osób zapisuje się na studia, ale po otrzymaniu legitymacji studenckiej ich nie podejmuje. W przypadku studiów I stopnia na kierunku historia wynosi on ok. 10%, jednak w przypadku studiów II sytuacja ta prawie nie ma miejsca. W przypadku studiów I stopnia prawdopodobnym powodem rekrutacji na studia jest chęć przedłużenia korzyści wynikających z posiadania statusu osoby studiującej. Liczba osób, które rezygnują ze studiów po ukończeniu I semestru studiów jest porównywalna w ostatnich latach i nie przekracza liczby ok. 20 osób na studiach I stopnia i ok. 10 na studiach II stopnia. Najczęściej decyzja o rezygnacji ze studiów jest podejmowana w trakcie lub po pierwszym semestrze, co jest tendencją występującą na większości kierunków i na studiach I stopnia może się wiązać z okresem poszukiwania swojej ścieżki edukacyjno-zawodowej, trudno jest to jednak stwierdzić z pełnym przekonaniem, ponieważ do osób podejmujących takie decyzje trudno jest dotrzeć.

PRZYKŁAD działań podejmowanych przez Dyrekcję Kierunku w związku z monitorowaniem liczebności osób studiujących na studiach I stopnia

Dyrekcja Kierunku dokłada wszelkich starań, aby osoby studiujące czuły się dobrze w murach Uniwersytetu. Podczas pierwszego spotkania z Dyrekcją kierunku nowoprzyjętym osobom przydzielani są opiekunowie roku, na których pomoc osoby studiujące mogą liczyć przez cały okres studiów. Opiekunowie służą pomocą oraz wyjaśniając wszelkie niejasności związane z tokiem studiów.

Ponadto, co roku dla osób nowoprzyjętych na studia Samorząd Studencki organizuje szkolenia z zakresu praw i obowiązków studenta oraz obsługi systemu USOS.

Aby zachęcić nowoprzybyłych studiujących do pozostania w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach do końca studiów, w roku akademickim 2025/2026 wykłady fakultatywne (wykłady monograficzne) na I roku studiów I stopnia na kierunku historia zostały obsadzone prowadzącymi, najwyżej ocenianymi w ankietach studenckich.

Analiza danych na potrzeby monitorowania jakości kształcenia wskazuje, że osoby studiujące dobrze radzą sobie z osiąganiem efektów uczenia się, jednakże liczba absolwentek i absolwentów

kierunku historia jest niższa od liczby osób rozpoczynających studia. Statystyki z tym związane zaciemnia bardzo często praktykowane zarówno na studiach I, jak i II stopnia przedłużanie terminu złożenia pracy dyplomowej (niejednokrotnie aż do maksymalnego terminu określonego w Regulaminie studiów w UŚ, co skutkuje obronami odbywającymi się dopiero w grudniu) oraz – także bardzo częste, liczące od kilku do nawet ok. dziesięciu na rok – przypadki powtarzania semestru z powodu nieukończenia pracy w terminie. Rozmowy z osobami studiującymi oraz promotorkami i promotorami prowadzą do wniosku, że studentki i studenci ostatnich lat studiów często podejmują pozauczelniane aktywności (w tym pracę zawodową), które utrudniają im przygotowywanie prac. Zjawisko ma zatem charakter niezależny od czynników bezpośrednio powiązanych z kierunkiem studiów. W celu przeciwdziałania takim sytuacjom osoby prowadzące seminaria podejmują działania zmierzające do motywowania studiujących do terminowego składania prac, takie jak dodatkowe spotkania ze studiującymi poza godzinami seminarium (także w formie zdalnej) czy włączenie studiujących do realizacji różnego rodzaju projektów. Wiele osób, które nie złożyły pracy dyplomowej w terminie, wnioskuje o powtarzanie semestru i większość tych sytuacji skutkuje złożeniem pracy i uzyskaniem dyplomu, jest pozytywnym sygnałem, świadczącym o tym, że historia jest postrzegana przez studiujących jako kierunek, który warto ukończyć.

Wskazane trudności są przedmiotem dyskusji w różnych grupach interesariuszy: wśród osób studiujących, nauczycielek i nauczycieli akademickich oraz w ramach Rady Dydaktycznej. Oprócz doraźnych działań związanych z potencjalnymi przyczynami rezygnacji ze studiów oraz nieskładania prac w terminie społeczność pracowniczek i pracowników, a także osób studiujących podejmuje również inne inicjatywy, takie jak:

- angażowanie się w projekty takie jak POWER, Jeden Uniwersytet – Wiele Możliwości (<https://www.zintegrowane.us.edu.pl/pl/edycja-1/o-projekcie>) czy Uniwersytet Humanistów w Uniwersytecie Śląskim, które pozwoliły na utworzenie wielu grup projektowych i warsztatowych, realizujących kilkumiesięczne czy roczne projekty z udziałem osób studiujących. Projekty te – poza wymiarem naukowym i badawczym – służą celom integracyjnym, a także oferują poczucie sprawczości i satysfakcji ze wspólnego działania poza regularnymi zajęciami, a dzięki bliskiemu kontaktowi z nauczyciel(k)ami akademickimi pozwalają na nawiązanie relacji mistrz-uczeń.

PRZYKŁADY

W latach 2020-2023 pracownicy i pracowniczki w ramach projektu POWER przygotowywali ze studiującymi projekty naukowe oraz popularyzujące naukę. Wśród podejmowanych w tym zakresie aktywności organizowano sympozja naukowe, dramy, czy prelekcje dla szkół i warsztaty.

W projektach, jako mentorki i mentorzy brali udział, m. in.:

dr Aleksandra Barwicka-Makula - warsztaty z zakresu nowożytnej dyplomacji dla uczniów szkół ponadpodstawowych, rok akademicki 2022/2023

(<https://us.edu.pl/instytut/ih/2023/06/21/warsztaty-z-zakresu-nowozytnej-dyplomacji-przygotowane-przez-studentow-historii-pod-opieka-dr-aleksandry-barwickiej-makuli-projekt-us-wspolmyslenie-wspoldzialanie/>)

dr Joanna Mercik - warsztaty „Stwórz historię – zamknij ją w escape room”, rok akademicki 2022/2023

(<https://us.edu.pl/instytut/ih/2023/06/21/warsztaty-stworz-historie-zamknij-ja-w-escape-room-przygotowane-przez-studentow-historii-pod-opieka-dr-joanny-mercik-projekt-wspolmyslenie-wspoldzialanie/>)

dr Dominika Rychel-Mantur - przedstawienie teatralne, „Cóż nam przyjdzie czynić gdy ojczyzna skona? Trudne wybory Polaków w 1812 i 1813 roku”, którego scenariusz został oparty na źródłach historycznych, rok akademicki 2020/2021

(<https://us.edu.pl/instytut/ih/2021/06/19/inscenizacja-studentow-instytutu-historii-us/>)

- wspieranie aktywności kół naukowych działających na Wydziale Humanistycznym UŚ (<https://us.edu.pl/wydzial/wh/aktywnosc-studencka/kola-naukowe/>). Przy Instytucie Historii UŚ działa nieprzerwanie od 1969 Studenckie Koło Naukowe Historyków UŚ (<https://sknh.us.edu.pl/>). Pracownicy i pracowniczki IH UŚ czynnie angażują się w działalność Koła, pełniąc opiekę merytoryczną podczas konferencji, sympozjów oraz działalności wydawniczej Koła (Czasopismo Fax Historica - <https://www.sknh.us.edu.pl/publications/fax-historica/>)
- wspólne zaangażowanie pracowników IH UŚ i studiujących w Śląski Festiwal Nauki, który pozwala studentom zaprezentować swoją działalność naukową oraz sprzyja integracji, wymianie myśli i doświadczeń pomiędzy studiującymi a wykładowcami (<https://us.edu.pl/instytut/ih/2024/12/06/instytut-historii-podczas-8-slaskiego-festiwalu-nauki-w-katowicach-program/>)
- praktykowanie przez osoby prowadzące zajęcia elastycznego podejścia do potrzeb studentek i studentów m.in. w postaci indywidualizacji spotkań i różnorodności ich form (np. możliwość konsultacji online poza przyjętym przez władze uczelni (13:00-13:45) pasmem konsultacyjnym)

PRZYKŁAD wspierania osób studiujących w diagnozowaniu problemów:

Studiujący na specjalności nauczycielskiej wyrazili chęć spotkań z praktykującymi nauczycielami i nauczycielkami szkół podstawowych i ponadpodstawowych. W odpowiedzi na te prośby 20 marca 2025 roku dyrekcja kierunku zorganizowała spotkanie z Dorotą Szewczyk, dyrektorką Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Sosnowcu.

Kolejne spotkania zaplanowane są na semestr zimowy i letni roku akademickiego 2025/2026.

(<https://us.edu.pl/instytut/ih/2025/03/24/spotkanie-z-dorota-szewczyk-dyrektorka-centrum-doskonalenia-nauczycieli-w-sosnowcu/>)

Studiujący na specjalności nauczycielskiej wyrazili również potrzebę pogłębienia kompetencji związanych z pracą z uczniami z dysfunkcjami. W odpowiedzi na te potrzeby w latach 2021–2023 dr Iwona Pietrzyk zorganizowała warsztaty w utworzonych przez siebie grupach studentów historii. Warsztaty realizowane były w ramach projektu „Jeden Uniwersytet – Wiele Możliwości” na Uniwersytecie Śląskim, finansowanego ze środków Unii Europejskiej, i miały na celu wsparcie studentów w diagnozowaniu problemów napotykanych podczas praktyk w szkołach oraz rozwijanie kompetencji niezbędnych w środowisku nauczania inkluzyjnego.

Ponadto, dyrekcja kierunku prowadzi regularne spotkania ze studiującymi, podczas których każda osoba studiująca może zabrać głos w celu wyrażenia opinii czy prośby o pomoc.

3.6. Ogólne zasady sprawdzania i oceniania stopnia osiągnięcia efektów uczenia się

Ogólne zasady sprawdzania i oceniania stopnia osiągnięcia efektów uczenia się określone zostały w Regulaminie studiów w UŚ, który definiuje prawa i obowiązki studentki/studenta związane z zaliczaniem modułów, przystępowaniem do egzaminów, zaliczaniem poszczególnych etapów studiów i zakończeniem procesu kształcenia. Jednocześnie *Procedury systemu zapewniania jakości kształcenia dla kierunków studiów organizowanych przez WH* określają sposób monitorowania weryfikacji efektów uczenia się. Weryfikacja postępów osiąganych przez osoby studiujące na kierunku historia polega na przeglądzie liczby wpisów na semestr przeprowadzanym po każdym semestrze oraz analizie generowanych z systemu USOS raportów dotyczących wyników sesji. Studia I stopnia na kierunku historia trwają 6 semestrów. Aby je ukończyć, należy spełnić następujące warunki:

1. zaliczyć moduły kierunkowe oraz wybrane moduły specjalnościowe i fakultatywne

2. zrealizować dodatkowe wymagania zapisane w programie studiów, w tym praktyki zawodowe
3. uzyskać co najmniej 180 punktów ECTS
4. uzyskać poświadczenie odpowiedniego poziomu biegłości językowej w zakresie języka obcego
5. przygotować pracę dyplomową lub projekt licencjacki
6. zdać ustny egzamin dyplomowy (licencjacki).

Studia drugiego stopnia na **kierunku historia** trwają 4 semestry. Aby je ukończyć, należy spełnić następujące warunki:

1. zaliczyć wspólne przedmioty kierunkowe, przedmioty specjalności wybranej przez studentkę/studenta oraz zajęcia fakultatywne
2. zrealizować dodatkowe wymagania zapisane w programie studiów, w tym praktyki zawodowe oraz wziąć udział w zajęciach z puli Ogólnoakademickiej Oferty Dydaktycznej (OOD)
3. uzyskać co najmniej 120 punktów ECTS
4. przygotować pracę dyplomową
5. zdać ustny egzamin dyplomowy (magisterski).

Podstawą skutecznej weryfikacji i oceny stopnia osiągnięcia efektów uczenia się jest kierowana do osób studiujących informacja na temat sposobu weryfikacji efektów uczenia się w ramach poszczególnych modułów, zawarta w sylabusach dostępnych w systemie USOSweb (usosweb.us.edu.pl) - sposób dotarcia do pełnej treści sylabusów został opisany w **Kryterium 9**). Przegląd sylabusów pozwala dostrzec różnorodność form zaliczenia. Stopień osiągania zakładanych efektów uczenia się weryfikowany jest w trakcie zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycielki/nauczyciela (debaty, dyskusje, projekty, w tym prezentacje indywidualne lub zbiorowe, sprawozdania z lektur, aktywność), a także na podstawie kolokwii, egzaminów, prac zaliczeniowych i innych aktywności wymagających pracy własnej studentek i studentów. Za merytoryczną ocenę przedmiotowych efektów uczenia się odpowiedzialni są koordynatorzy/koordynatorki modułów i nauczycielki/nauczyciele prowadzący zajęcia dydaktyczne. Szczegółowe kryteria oceniania określone są w sylabusach poszczególnych modułów. Przeglądu statusu wszystkich sylabusów przeprowadza się corocznie w semestrze zimowym i letnim na podstawie raportu z systemu USOS pod względem ich kompletności i terminowego udostępnienia w systemie (analiza ilościowa) oraz przeglądu treści wybranych sylabusów (analiza jakościowa).

Osoby prowadzące zajęcia z danego modułu mają obowiązek poinformować studentki i studentów na pierwszych zajęciach o zasadach weryfikowania ich wiedzy i umiejętności oraz warunkach zaliczenia danej formy zajęć oraz całego modułu. Jeżeli moduł jest realizowany przez więcej niż jednego prowadzącego, mają oni obowiązek wspólnego opracowania i przedstawienia jednolitych zasad oceniania oraz warunków zaliczeń. Niezgodność przeprowadzonego zaliczenia czy egzaminu z deklaracją w sylabusie może być podstawą do unieważnienia egzaminu lub zaliczenia albo przyznania studentowi prawa do egzaminu czy zaliczenia komisyjnego.

3.7. Dobór metod sprawdzania i oceniania efektów uczenia się, z ukazaniem przykładowych powiązań metod sprawdzania i oceniania z efektami uczenia się

Metody sprawdzania i oceniania efektów uczenia się pozostają w ścisłym związku ze sposobem realizacji danego modułu określonym w programie studiów (np. wykład, konwersatorium, seminarium, lektorat, warsztat) oraz treści konkretnego sylabusu. Zasady weryfikacji zapewniają bezstronność, rzetelność i przejrzystość procesu weryfikacji oraz wiarygodność i porównywalność ocen. Jest to osiąganę przez stosowanie jasnych, znanych na wstępie kryteriów ocen adekwatnych do specyfiki weryfikowanego efektu uczenia się (np. testów dających jednoznaczne wyniki określane na podstawie zdobywanej punktacji, prac zaliczeniowych spełniających stawiane na wstępie kryteria czy bieżącej

weryfikacji podczas zajęć na podstawie aktywności studentów). Efekty w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych są oceniane na bieżąco, w trakcie zajęć, na podstawie aktywnego udziału w zajęciach, pracach zespołowych, dyskusjach, burzach mózgów, warsztatach oraz na podstawie przygotowywanych i omawianych prezentacji tematycznych. Oprócz bieżącej weryfikacji, każdy z modułów kończy się obowiązkowym zaliczeniem na ocenę, co umożliwia podsumowanie osiągniętych efektów w wymiarze indywidualnym. Ocena końcowa modułu wyznaczana jest według kryterium opisanego w sylabusie. Dydaktycy i dydaktyczki stosują tu szeroki wachlarz narzędzi umożliwiających ocenę osiągnięć, w tym egzaminy w formie pisemnej i ustnej, kolokwia (pisemne i ustne), prace zaliczeniowe, testy, prace etapowe, samodzielne i zespołowe projekty, dyskusje i debaty, wykonane zgodnie z wytycznymi prezentacje (indywidualne i zespołowe). Kompetencje w zakresie języka obcego są nabywane i weryfikowane w ramach zajęć z lektoratów, przewidzianych w programie studiów zarówno pierwszego stopnia. Na studiach drugiego stopnia weryfikacja umiejętności językowych następuje w ramach modułu *translatorium dla historyków*. Na studiach pierwszego i drugiego stopnia weryfikacji podlegają również efekty uczenia się osiągnięte w ramach praktyk zawodowych.

Weryfikacja osiągnięcia efektów uczenia się w ramach modułów rozpatrywanych jako centralne dla kierunku historia (zajęcia kursowe z historii od starożytności/prehistorii do XX wieku oraz moduły związane z daną specjalnością) odbywa się poprzez egzaminy, które mają formę pisemną lub ustną, w zależności od decyzji egzaminatora/egzaminatorki. Przykładami takich przedmiotów są: na studiach I stopnia jest np. Historia starożytna ziem polskich, Teoria i metodyka archiwalna, na studiach II stopnia np. Historia Śląska, Zarządzanie dokumentacją elektroniczną. Sposoby weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się - tzw. rygory, udostępniane są studiującym na stronie: dla studiów I stopnia: <https://us.edu.pl/wydzial/wh/wp-content/uploads/sites/15/Bez-kategorii/RYGORY-HISTORIA-1-STOPIEN-2025-2026.pdf>, dla studiów II stopnia: <https://us.edu.pl/wydzial/wh/wp-content/uploads/sites/15/Bez-kategorii/RYGORY-HISTORIA-2-STOPIEN-2025-2026.pdf> oraz w gablotach.

Egzaminy zostały rozłożone w programie studiów w sposób równomierny (nie więcej niż 3 w semestrze) w celu optymalizacji osiągania kierunkowych efektów uczenia się. W przypadku pozostałych form zajęć ocena zakładanych efektów uczenia się odbywa się za pomocą najróżniejszych metod, za każdym razem ściśle powiązanych z modułowymi efektami uczenia się (**np. ocena zakładanych efektów uczenia się dla modułu: Historia ziem Polski 1795-1918 - przegląd źródeł, odbywa się poprzez ocenę prac pisemnych dotyczących krytyki wybranego źródła historycznego odnoszącego się do dziejów ziem polskich w latach 175-1918**, co współgra z zakładanym przez ten moduł kształceniem umiejętności krytycznej analizy źródeł historycznych.

Na kierunku historia **monitorowana jest skuteczność osiągania efektów uczenia się**. W oparciu o dane z systemu USOS dokonywana jest analiza wyników sesji egzaminacyjnej ze szczególnym uwzględnieniem sytuacji, gdy średnia ocen z danej weryfikacji efektów uczenia się dąży do wartości skrajnej (2,0 lub 5,0).

Przyjęte zasady umożliwiają równe traktowanie studentek i studentów w procesie weryfikacji efektów uczenia się. Wszystkie osoby biorące udział w procesie kształcenia podlegają tym samym procedurom i zasadom weryfikacji wiedzy, umiejętności i kompetencji. W przypadku osób ze szczególnymi potrzebami, w tym osób z niepełnosprawnościami, stawia się takie same wymagania odnośnie do osiąganych efektów uczenia się, ale dostosowuje się metody weryfikacji do indywidualnych potrzeb (na zasadach określonych w IDS – indywidualnym dostosowaniu studiów; więcej na ten temat w **Kryterium 1** oraz na stronie: <https://us.edu.pl/student/wda/slowniczek/indywidualne-dostosowanie-studiow-ids/>).

Na zweryfikowanie efektów uczenia się, które są ściśle powiązane z nabyciem przez studentkę/studenta wiedzy, umiejętności i kompetencji w zakresie samodzielnego projektowania i prowadzenia badań z wykorzystaniem metod i technik badań właściwych historii pozwala

przygotowanie pracy dyplomowej. W ten sposób sprawdzana jest również umiejętność analizowania tekstów źródłowych, logicznego i krytycznego myślenia, a także kompetencje w zakresie komunikowania rezultatów pracy badawczej. **Prace dyplomowe są weryfikowane w sposób ciągły** w trakcie współpracy w ramach seminarium dyplomowego. Promotorzy i promotorki na bieżąco monitorują poszczególne etapy powstawania pracy i udzielają informacji zwrotnych pomocnych w procesie jej dalszego przygotowania.

Ostateczna weryfikacja efektów uczenia się osiąganych w ramach seminarium dyplomowego odbywa się na podstawie oceny pracy dyplomowej, sporządzonej przez promotora/promotorkę i recenzenta/recenzentkę pracy, w której uwzględnia się zbieżność treści pracy z tematem określonym w tytule, ocenę układu pracy, struktury podziału treści, kolejności rozdziałów, kompletności tez, ocenę merytoryczną pracy, jej nowatorstwo, charakterystykę doboru i wykorzystania źródeł, ocenę formalnej strony pracy oraz możliwości wykorzystania pracy (szerzej zasady dyplomowania opisano w punktach 3.4 i 3.9).

W każdym roku akademickim jest prowadzona **weryfikacja wybranych prac dyplomowych** pod kątem uzyskiwanych efektów uczenia się, zgodnie z Procedurami systemu zapewniania jakości kształcenia dla kierunków studiów organizowanych przez Wydział Humanistyczny. Weryfikacji dokonują wyznaczeni pracownicy samodzielni z dużym doświadczeniem dydaktycznym, którzy w danym roku nie prowadzili seminarium licencjackiego i magisterskiego. Wyniki analizy są przedstawiane na posiedzeniu Rady Dydaktycznej.

Chociaż większość zaliczeń i egzaminów odbywa się w formie kontaktowej, to osoby prowadzące zajęcia na kierunku historia stosują również w procesie weryfikacji efektów uczenia się **metody i techniki kształcenia na odległość**. Do najpopularniejszych form należą: przysyłanie prac i zadania realizowane za pomocą funkcjonalności MS Teams, testy w MS Forms oraz sprawdziany ustne realizowane za pomocą środków komunikacji zdalnej. Ostatnią z metod stosuje się w przypadkach wymagających dostosowania sposobu weryfikacji do szczególnej, często losowej sytuacji osoby studiującej (np. będącej w trakcie długotrwałego leczenia, mającej przyznany IDS lub IOS).

Metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez osoby studiujące efektów uczenia się stosowane w procesie nauczania i uczenia się **z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość** w UŚ gwarantują identyfikację studentki/studenta i bezpieczeństwo danych osoby studenckiej. Platformy, za pośrednictwem których prowadzone są zajęcia zdalne (na kierunku historia jest to platforma MS Teams), oraz weryfikacja efektów uczenia się są sprzężone z centralnym punktem logowania (logowanie odbywa się za pomocą loginu i hasła). Podczas weryfikacji efektów uczenia się każdy, kto ją przeprowadza, jest zobligowany do sprawdzenia tożsamości osób studiujących. Zgodnie z postanowieniami Wydziałowej strategii kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość

(<https://us.edu.pl/wydzial/wh/wydzialowa-komisja-ds-ksztalcenia-i-studentow/wydzialowa-strategia-ksztalcenia/>) nauczycielki i nauczyciele akademicy prowadzący zajęcia oraz weryfikację efektów uczenia się w formule zdalnej powinni posiadać certyfikat potwierdzający zdobycie kompetencji w zakresie obsługi wybranej platformy do kształcenia na odległość. Osoby, które nie posiadają stosownego certyfikatu, są zobowiązane do ukończenia odpowiedniego szkolenia na platformie szkoleń wewnętrznych Uniwersytetu lub do zawniaskowania do Dziekana Wydziału o zwolnienie z konieczności szkolenia, nie później niż 2 tygodnie po rozpoczęciu zajęć w danym semestrze. Więcej informacji na temat kształcenia zdalnego znajduje się w **Kryterium 2**.

3.8. Rodzaje, tematyka i metodyka prac etapowych i egzaminacyjnych, projektów

Szczegóły dotyczące rodzaju i metodyki prac zawarte są w sylabusach poszczególnych modułów. Tematyka i metodyka prac etapowych oraz egzaminacyjnych zależą od specyfiki prowadzonego modułu i obejmują różne formy. Tematyka jest zbieżna z zakresem danego modułu, a celem prac etapowych i egzaminacyjnych jest weryfikacja osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się. Wśród najczęściej stosowanych form zaliczeniowych można wskazać: sprawdziany (kolokwia) cząstkowe

i końcowe, testy, prace pisemne (eseje, krytyki źródeł, recenzje) egzaminy pisemne i ustne, a także prezentacje (w tym multimedialne) indywidualne i zespołowe. Nauczyciele i nauczycielki akademickie pracują także z osobami studiującymi metodą projektową oraz stosują w ramach zaliczeń innowacje dydaktyczne, opracowując nowatorskie formy weryfikacji efektów uczenia się.

PRZYKŁADY

- weryfikacja efektów uczenia się przedmiotu *Neografia niemiecka*, na studiach I stopnia na specjalności archiwalnej i zarządzania dokumentacją zakłada bieżącą kontrolę aktywności studentów oraz **weryfikację stopnia znajomości kształtów liter pisma neogotyckiego** poprzez kolokwium zaliczeniowe na koniec semestru. Szczegółowe informacje na temat kryteriów oceny tego modułu i jego powiązania z efektami uczenia się określa sylabus zajęć: https://usosweb.us.edu.pl/kontroler.php?_action=katalog2/przedmioty/pokazGrupyZajec&zaj_cyk_id=367471
- weryfikacja efektów uczenia się przedmiotu *Aplikacje grantowe w funduszach polskich i europejskich*, na studiach II stopnia, zakłada bieżącą kontrolę aktywności oraz **pracy semestralnej w postaci przygotowanej aplikacji grantowej**. Szczegółowe informacje na temat kryteriów oceny takiego projektu i jego powiązania z efektami uczenia się określa sylabus zajęć: https://usosweb.us.edu.pl/kontroler.php?_action=katalog2/przedmioty/pokazPrzedmiot&kod=W1-HI-S2-AGFE

3.9. Rodzaje, tematyka i metodyka prac dyplomowych

Warunkiem uzyskania dyplomu ukończenia studiów na kierunku historia jest zaliczenie wszystkich wskazanych w programie kształcenia modułów oraz przygotowanie na studiach I stopnia pracy licencjackiej, a na studiach II stopnia pracy magisterskiej.

Za pracę dyplomową uznawana jest praca przygotowana samodzielnie przez osobę studiującą wraz z uwzględnieniem wkładu merytorycznego promotora/promotorki. Przy ustalaniu tematu pracy brane są pod uwagę zainteresowania naukowe osoby studiującej, realizowane na Wydziale badania oraz możliwości w zakresie opieki naukowej nad daną pracą dyplomową. Osoby studiujące historię samodzielnie dokonują wyboru tematu, który konsultują z promotorem/promotorką. Temat pracy mieści się w zakresie określonym nazwą seminarium (zakres ten koresponduje z profilem badawczym promotora/promotorki). Osoby studiujące mają możliwość przygotowywania swoich prac dyplomowych ze wszystkich epok historycznych: pradziejów, starożytności, historii średniowiecznej, historii nowożytnej XVI-XIX w. oraz historii najnowszej (wśród pracowników Instytutu Historii są badacze wszystkich tych epok), zarówno w kontekście przeszłości Polski, jak i świata. Specyfika przygotowywanych prac może także koncentrować się na problematyce związanej z wybraną specjalnością (np. archiwistyce bądź dydaktyce historii i wiedzy o społeczeństwie). Liczba miejsc jest dostosowana do liczby studentek i studentów. Zdarzają się również sytuacje indywidualizowania trybu seminaryjnego w sytuacji, gdy osoba studiująca chce przygotowywać pracę pod kierunkiem pracowniczki lub pracownika, która/który w danym roku nie ma zaplanowanego seminarium dyplomowego, ale zgadza się przyjąć pod swoją opiekę osobę o zainteresowaniach szczególnie mocno korespondujących z prowadzonymi przez siebie badaniami.

Przykładowe tytuły prac dyplomowych z lat 2023/2024 oraz 2024/2025:

Licencjackich:

„Teatr na wieki”. Artysta w relacji z widzem - aspekty problemu w świecie starożytnym

Od neofity do powszechnie szanowanego władcy chrześcijańskiego. Władysław Jagiełło w oczach swoich i obcych

Śmierć Lincolna w oczach Polaków. Relacje Prasy Konfederatów

Działania ugrupowań separatystycznych wobec sytuacji politycznej w województwie śląskim w okresie od 1921 do 1930 roku

Magisterskich:

Późnośredniowieczni książęta śląscy w Rocznikach Jana Długosza

Ideologia władzy w zabiegach Karla Knutssona o tron szwedzki (1448-1470)

Wizja pojęć „Państwo”, „Naród”, „Patriotyzm” - w myśli społeczno-politycznej wybranych wybitnych działaczy harcerstwa w latach 1910-1939

Sytuacja społeczno-polityczna w Chorzowie na podstawie raportów Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach (wrzesień 1938 - sierpień 1939)

Prace licencjackie i prace magisterskie co do zasady mają stanowić próbę rozwiązania postawionego problemu badawczego. W tym celu, zarówno w przypadku prac licencjackich, jak i prac magisterskich zakłada się wykorzystanie źródeł historycznych oraz literatury. W przypadku prac licencjackich zakłada się wykorzystanie od 1 do 3 źródeł historycznych – najczęściej jest to prasa oraz pamiętniki i wspomnienia. W przypadku prac magisterskich zakłada się wykorzystanie (o ile pozwala na to temat pracy) możliwie szerokiej bazy źródłowej – źródła archiwalne, edycje źródłowe, prasa, pamiętniki i wspomnienia. Prace magisterskie mają charakter przyczynkowski i niejednokrotnie są pierwszym opracowaniem danego zagadnienia badawczego.

3.10. Sposoby dokumentowania efektów uczenia się osiągniętych przez studentki i studentów

Efekty uczenia się osiągane przez osoby studiujące dokumentowane są przez przeprowadzone prace zaliczeniowe i egzaminacyjne. Osoby prowadzące zajęcia wpisują oceny do protokołu w systemie USOS niezwłocznie, nie później niż w ciągu 7 dni od dnia ogłoszenia wyników zaliczenia danej formy zajęć lub egzaminu. Po zakończeniu semestru pracownicy dziekanatu generują z systemu USOS semestralne karty osiągnięć, które – po zatwierdzeniu przez dziekana lub prodziekana – archiwizowane są w teczkę osoby studiującej.

Zasady składania i archiwizacji prac dyplomowych reguluje Zarządzenie nr 201/2021 Rektora Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach (<https://aktyprawne.us.edu.pl/d/5395/5/>) w sprawie wprowadzenia procedury składania i archiwizowania pisemnych prac dyplomowych w bazie elektronicznej. Prace dyplomowe oraz ich recenzje archiwizowane są w systemie APD (więcej informacji na ten temat znajduje się w punkcie 3.4). Dokumentacja egzaminów i zaliczeń obejmuje prace egzaminacyjne i zaliczeniowe, w tym prezentacje, testy, prace pisemne, prezentacje oraz protokoły z egzaminów i sprawdzianów ustnych – zależnie od przyjętej metody sprawdzania i oceniania efektów uczenia się. Zgodnie z zapisami Procedur systemu zapewniania jakości kształcenia dla kierunków studiów organizowanych przez Wydział Humanistyczny (<https://us.edu.pl/wydzial/wh/jakosc-ksztalcenia/>) prace etapowe są przechowywane w zasobach pracowniczek, pracowników (a w przypadku osób realizujących zajęcia w ramach umów cywilnoprawnych w dziekanacie dydaktycznym kierunku studiów) do końca roku akademickiego następującego po roku akademickim, w którym została przeprowadzona dana weryfikacja. Zgodnie z Regulaminem studiów w UŚ, student(ka) ma prawo wglądu do prac egzaminacyjnych lub zaliczeniowych w terminie 14 dni od ogłoszenia wyników w systemie USOS. W praktyce osobom studiującym umożliwia się zapoznanie z ich pracami przez znacznie dłuższy czas.

3.11. Wyniki monitoringu losów absolwentów ukazujące stopień przydatności na rynku pracy efektów uczenia się osiągniętych na ocenianym kierunku

Istotnym elementem wsparcia osób studiujących jest pomoc we wchodzeniu na rynek pracy lub kontynuowaniu edukacji. W skali Uczelni sprawami tymi zajmuje się Biuro Karier Uniwersytetu Śląskiego (<https://us.edu.pl/student/kariera-i-rozwoj/>) więcej na ten temat w **Kryterium 8**). Oprócz działań z zakresu doradztwa zawodowego i coachingu, Biuro jest również odpowiedzialne za badanie losów zawodowych absolwentów i absolwentek Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. Badanie

skierowane do absolwentów i absolwentek wszystkich kierunków studiów I, II stopnia i jednolitych studiów magisterskich, zarówno studiów stacjonarnych, jak i niestacjonarnych, jest prowadzone od roku akademickiego 2007/2008, przy czym od roku 2017/2018 raporty skupiają się na losach absolwentów i absolwentek poszczególnych kierunków studiów (a nie, jak wcześniej, wydziałów). Grupę respondentek i respondentów stanowią osoby, które – będąc na ostatnim roku studiów – wyraziły zgodę na przetwarzanie swoich danych osobowych na potrzeby monitorowania losów zawodowych absolwentów i absolwentek. Formuła badania zakłada realizację pomiaru po roku od ukończenia studiów.

Analiza raportów z lat akademickich 2020/2021–2022/2023 dotyczących losów absolwentów kierunku **historia** wskazuje, że większość osób kończących studia pozytywnie ocenia zarówno **poziom merytoryczny zajęć**, jak i **kompetencje oraz zaangażowanie kadry dydaktycznej**. Absolwenci i absolwentki podkreślają znaczenie rozwoju indywidualnych zainteresowań naukowych, dobry kontakt z wykładowcami oraz możliwość uczestniczenia w projektach popularyzujących historię i humanistykę. Z raportów wynika, że coraz większy odsetek absolwentów **wykorzystuje zdobytą wiedzę i umiejętności w pracy zawodowej**, co świadczy o rosnącym praktycznym wymiarze kształcenia. Respondenci i respondentki doceniają atmosferę studiów i możliwość kształtowania kompetencji analitycznych, badawczych i społecznych, które są przydatne także poza tradycyjnymi zawodami historyka. Jednocześnie pojawia się postulat dalszego rozwijania komponentu praktycznego — zwłaszcza w zakresie archiwistyki, dydaktyki historii, kompetencji cyfrowych oraz orientacji zawodowej. Wnioski te potwierdzają, że kierunek **historia** utrzymuje wysoki poziom akademicki, a jednocześnie konsekwentnie dostosowuje swoje treści i formy kształcenia do zmieniających się realiów rynku pracy oraz oczekiwań osób studiujących.

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 3:

Dobre praktyki

- Do dobrych praktyk zaliczyć można doskonalenie procedur Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia, zgodnie z którymi prowadzi się coroczną szczegółową sprawozdawczość z podnoszenia jakości kształcenia na kierunku. Począwszy od roku akademickiego 2019/2020 realizowane są zmodyfikowane *Procedury systemu zapewniania jakości kształcenia dla kierunków studiów organizowanych przez Wydział Humanistyczny* (<https://us.edu.pl/wydzial/wh/jakosc-ksztalcenia/>) (znowelizowane w 2023 r.), która umożliwiają szczegółową analizę realizowanego programu w szerokim spektrum, obejmującym wskaźniki ilościowe postępów i niepowodzeń studentów w uczeniu się i osiąganiu efektów uczenia się, prace dyplomowe oraz egzaminy dyplomowe. Raport obejmuje również sprawozdawczość dotyczącą ewaluacji prowadzonych zajęć, hospitacje zajęć oraz analizę potrzeb zgłaszanych przez pracowniczki, pracowników i osoby studiujące na spotkaniach z dyрекcją;
- **za dobrą praktykę na kierunku historia można** uznać stosowanie szerokiego wachlarza narzędzi umożliwiających weryfikowanie efektów uczenia się. Dzięki systematycznemu podnoszeniu kompetencji dydaktycznych przez udział w szkoleniach, kursach, seminariach i konferencjach, nauczycielki i nauczyciele akademicy poznają nowe narzędzia pracy dydaktycznej i wykorzystują je w procesie weryfikacji osiągnięć studentów.
- **za dobrą praktykę na kierunku historia** można uznać dobre przygotowanie studentek i studentów do prowadzenia badań naukowych. Jest to poparte wysokim poziomem wybranych prac dyplomowych, publikacjami, które powstały przy współpracy osób studiujących wraz z pracownikami i pracowniczkami IH UŚ oraz sukcesami studiujących na kierunku w rekrutacji do Szkoły Doktorskiej UŚ (obecnie w Szkole Doktorskiej UŚ kształcą się 10 osób, które ukończyły historię w IH UŚ)

- **dobrą praktykę na kierunku historia** stanowi udział pracowniczek i pracowników w projektach pozwalających na integrację i zaangażowanie studentów w działania pozaprogramowe (m.in. Jeden Uniwersytet – Wiele Możliwości. Program Zintegrowany, Zintegrowany Program Rozwoju Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach). Udział w grupach projektowych daje poczucie sprawczości i satysfakcji oraz pozwala na nawiązanie **relacji mistrz-uczeń** (więcej o percepcji tych praktyk: <https://gazeta.us.edu.pl/node/434103>).

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

4.1. Liczba, struktura, kwalifikacje oraz dorobek naukowy nauczycielek i nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na kierunku

4.1.1. Liczba i struktura kadry prowadzącej zajęcia na kierunku historia

Zdecydowaną większość zajęć na kierunku historia prowadzą osoby zatrudnione w Wydziale Humanistycznym, w Instytucie Historii Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, w grupie pracowniczek i pracowników badawczo-dydaktycznych.

Według stanu na dzień 15. 10. 2025 to 43 osoby.

Wśród nich jest 19 pracowników samodzielnych:

8 z tytułem prof. dr. hab.

11 ze stopniem dr. hab.

24 ze stopniem dr.

Niektóre z zajęć powierzono także pracownikom i pracowniczkom innych wydziałów: trzem pracownikom Wydziału Nauk Społecznych (*Wprowadzenie do socjologii, Wstęp do makroekonomii, Pedagogika kształcenia w szkołach ponadpodstawowych*) oraz jednemu pracownikowi Wydziału Sztuk i Nauk o Edukacji (*Wprowadzenie do socjologii*). Moduły *Zarys historii filozofii* oraz *Wprowadzenie do logiki* prowadzą ponadto pracownicy Wydziału Humanistycznego z Instytutu Filozofii.

Zgodnie w wytycznymi władz UŚ, zajęcia na kierunku historia prowadzone są również przez doktorantki i doktorantów kształcących się w Szkole Doktorskiej UŚ (bez wyjątku w dyscyplinie historia) oraz ekspertki i ekspertów spoza grona pracowniczek i pracowników badawczo-dydaktycznych oraz dydaktycznych, w tym spoza Uniwersytetu Śląskiego, którym najczęściej powierza się zajęcia związane z praktycznym przygotowaniem do zawodu (np. *Praktyczne aspekty działalności samorządowej, Praktyczny aspekt działalności archiwów zakładowych*).

Ponadto, **w ramach współpracy z innymi ośrodkami w Polsce i za granicą** zajęcia na kierunku historia prowadzą dwie pracowniczki z Uniwersytetu Gdańskiego – dr hab. Maria Sibińska, prof. UG oraz mgr Aleksandra Kieliszewska oraz pracownik Uniwersytetu w Ostrawie prof. PhDr. Aleš Zářický.

Wsparcie procesu dydaktycznego zapewniają również pracowniczki i pracownicy zatrudnieni w Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych (lektorki i lektorzy), Centrum Wychowania Fizycznego i Sportu (zajęcia z wychowania fizycznego) oraz kadra administracyjna, w tym pracowniczki dziekanatów.

Taka struktura kadry prowadzącej zajęcia na kierunku historia sprawia, że:

- kierunek pozostaje w ścisłym związku z dyscypliną historia, do której jest przyporządkowany, a osoby studiujące mają stały dostęp do aktualnych badań z nią związanych
- możliwa jest efektywna realizacja wszystkich zajęć określonych programem kształcenia
- osoby studiujące mają kontakt z praktyczkami, praktykami, ekspertkami i ekspertami, pokazującymi im praktyczne aspekty działalności instytucji administracyjnych, archiwów, czy instytucji kultury i placówek edukacyjnych

4.1.2. Kwalifikacje oraz dorobek naukowy nauczycielek i nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na kierunku historia

Dorobek naukowy kadry prowadzącej zajęcia jest różnorodny i wpisuje się w różne subdyscypliny historii. Pracowniczki i pracownicy badawczo-dydaktyczni prowadzący zajęcia na kierunku historia wykazują aktywność naukową związaną z programem studiów. Ta aktywność przejawia się zarówno w licznych recenzowanych publikacjach naukowych, jak i w udziale w konferencjach o zasięgu ogólnopolskim i międzynarodowym oraz w szeroko pojętym dyskursie intelektualnym (granty badawcze, prowadzenie wykładów i seminariów na uczelniach krajowych i zagranicznych).

Szczegółowe informacje o dorobku naukowym pracowniczek i pracowników związanych z kierunkiem historia z lat 2017-2024 znajdują się w załączniku **Załącznik 2_04 (charakterystyki pracowników)**. Obejmuje on monografie i współautorstwo monografii, redakcje monografii, edycje źródłowe oraz artykuły w czasopiśmie z listy czasopism punktowanych. Informacje o szczególnie wyróżniających się osiągnięciach publikacyjnych są na bieżąco publikowane na stronach Instytutu Historii:

HYPERLINK

"<https://us.edu.pl/instytut/ih/nauka/publikacje/>"<https://us.edu.pl/instytut/ih/nauka/publikacje/>..

Dorobek ten wskazuje na wysoką aktywność nauczycielek i nauczycieli akademickich i związek prowadzonych badań z kształceniem. Ponadto pracowniczki i pracownicy wykazują aktywność badawczą w ramach założonych zespołów badawczych: <https://us.edu.pl/instytut/ih/o-instytucie/zespoły-badawcze/> oraz w pozyskiwaniu grantów: <https://us.edu.pl/instytut/ih/nauka/projekty-grantowe/>.

Pracownicy i pracowniczki Instytutu Historii Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach pełnią aktywną rolę ekspertów i ekspertek, członków i członkiń różnorodnych gremiów naukowych oraz ciał doradczych w kraju i za granicą.

Przykładowo:

Prof. dr hab. Jerzy Sperka jest członkiem Stałego Komitetu Mediewistów Polskich, Polskiego Towarzystwa Heraldycznego oraz był członkiem Rady Narodowego Programu Rozwoju Humanistyki (2017–2018, 2020–2022) i Komitetu Nauk Historycznych PAN (2016–2019, 2020–2023). **Prof. dr hab. Piotr Boroń** należy do Stałego Komitetu Mediewistów Polskich, Komisji Historycznej PAN Oddział w Katowicach, Centrum Badań Obiektów Światowego Dziedzictwa UNESCO w Tarnowskich Górach Uniwersytetu Śląskiego, Multidyscyplinarnego Komitetu Naukowego ds. badań obiektów Światowego Dziedzictwa UNESCO, a także pełni funkcję przewodniczącego Rady Muzeum Górnośląskiego w Bytomiu. **Dr Tomasz Kałuski** pełni funkcję zastępcy sekretarza Polskiego Towarzystwa Historycznego, oddział Katowice. **Dr Katarzyna Wilczok** uczestniczy w Centralnym Projekcie Badawczym IPN „Opozycja i opór społeczny w PRL po 1956 r.” oraz jest członkinią Komisji Historycznej PAN Oddział w Katowicach. **Dr Katarzyna Niemczyk-Wiśniewska** jest członkinią Komisji Bałkanistyki przy Oddziale PAN w Poznaniu (II kadencja 2020–2023; 2023–2026) oraz członkinią Rady Naukowej czasopisma „Średniowiecze Polskie i Powszechne” wydawanego przez Instytut Historii Uniwersytetu Śląskiego. **Dr hab. Krzysztof Nowak, prof. UŚ** należy do Komisji Środkowoeuropejskiej PAU, Komisji Bałkanistyki PAN, Komisji Historycznej PAN w Katowicach i Rady Programowej Forum Polsko-Czeskiego przy MSZ w Warszawie. **Prof. dr hab. Agata Kluczek** działa w Komisji Historycznej PAN Oddział w Katowicach, Stowarzyszeniu Historyków Starożytności oraz Société Internationale d’Études Néroniennes. **Dr Karol Nabiałek** jest członkiem Polskiego Towarzystwa Historii Prawa. **Dr hab. Wacław Gojniczek, prof. UŚ**, zasiada w Radzie Programowej Muzeum Śląska Cieszyńskiego i Muzeum „Górnośląski Park Etnograficzny w Chorzowie” oraz pełni funkcję prezesa Polskiego Towarzystwa Historycznego Oddział w Cieszynie. **Dr hab. Bożena Czwojdrak, prof. UŚ**, przewodniczy Oddziałowi Zagłębiowskiemu PTH, należy do Komisji Historycznej PAN Oddział w Katowicach, Zespołu Badań nad Dworami i Rezydencjami w Akademii Nauk Republiki Czeskiej oraz współtworzy liczne projekty edukacyjne i wystawy historyczne. **Prof. dr hab. Maciej Fic** pełni szereg funkcji eksperckich i organizacyjnych: jest członkiem Komisji Dydaktycznej przy Zarządzie Głównym PTH, Komisji Historycznej PAN Oddział w Katowicach, Polsko-Słowackiej Komisji Historycznej przy Instytucie Historii PAN w Warszawie i Słowackiej Akademii Nauk, Sekcji Dydaktyki Historii Komitetu Nauk Historycznych

PAN, członkiem Zespołu Dydaktycznego Polsko-Czeskiego Towarzystwa Naukowego, ekspertem Kolegium Arbitrażu Egzaminacyjnego przy Centralnej Komisji Egzaminacyjnej, prezesem Górnośląskiego Towarzystwa Historycznego, rzeczoznawcą podręcznikowym przy Ministerstwie Edukacji Narodowej, współtwórcą licznych projektów edukacyjnych i wystaw oraz członkiem Rad Programowych Instytutu Śląskiego w Opolu, Muzeum Śląskiego w Katowicach i Muzeum Powstań Śląskich w Świętochłowicach.

Działalność ekspertów i ekspertek IH UŚ nie tylko wspiera rozwój naukowy i edukacyjny w kraju i za granicą, ale także umożliwia studentom i studentkom aktywne uczestnictwo w projektach badawczych, inicjatywach edukacyjnych i życiu naukowym.

Pracownicy i pracowniczki Instytutu Historii UŚ otrzymują również liczne nagrody za swoje osiągnięcia naukowe (więcej na temat nagród i systemu motywacyjnego w **punkcie 4.5**).

Przykładowo:

prof. dr hab. Agata Kuczek w 2020 roku otrzymała **Nagrodę Stowarzyszenia Historyków Starożytności** za rok 2019 za książkę pt. *Primordia Romana. Mityczna przeszłość Rzymu i pamięć o niej w rzymskich numizmatach zaklęta* (Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego, Katowice 2019), a w **2021 roku Nagrodę Ministra Edukacji i Nauki** w kategorii: znaczące osiągnięcia w zakresie działalności naukowej.

dr Mirosław Węcki w 2023 roku otrzymał Nagrodę „Sygnety Wydawnictwa IPN” za Najlepszą Książkę Roku w kategorii „Wydawnictwa Źródłowe” za publikację: *W. Korfanty, „Górny Śląsk to wielka rzecz”. Wystąpienia na forum Sejmu Śląskiego I kadencji (1922–1929)*, oprac. S. Rosenbaum, M. Węcki, Katowice–Warszawa 2022. **W 2022 roku** został uhonorowany Nagrodą im. Karin Biermann (*Karin-Biermann-Preis für Schlesienforschung*) za książkę: *Fritz Bracht – Gauleiter von Oberschlesien. Biographie*, Paderborn 2020 (fundator: Fundacja dla Kultury Śląska / Stiftung Kulturwerk Schlesien z Würzburga). **W tym samym roku** otrzymał również Nagrodę 30. Ogólnopolskiego Przeglądu Książki Krajoznawczej i Turystycznej za publikację: *Atlas Górnego Śląska 1919-1922. Wybór źródeł kartograficznych*, Warszawa–Katowice 2022 (autorzy: G. Bębniak, M. Mączka, S. Rosenbaum, M. Węcki).

Pracownicy i pracowniczki IH UŚ otrzymują również corocznie nagrody JM Rektora Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach za działalność naukową. W latach 2021-2024 byli to m. in. :

2024 - prof. dr hab. Aleksandra Skrzypietz, prof. dr hab. Dariusz Nawrot, dr Karol Nabiałek

2023 - prof. dr hab. Agata Kluczek, prof. dr hab. Ryszard Skowron, prof. dr hab. Maciej Fic, prof. dr hab. Dariusz Rolnik, dr Przemysław Piwowarczyk, prof. UŚ

2022 - prof. dr hab. Piotr Boroń, prof. dr hab. Ryszard Kaczmarek, dr hab. Jacek Szpak, dr Przemysław Piwowarczyk, dr Dominika Rychel-Mantur

2021 - dr hab. Zbigniew Hojka, prof. UŚ, dr Jakub Grudniewski, dr Maciej Woźny

Pracownicy i pracowniczki IH UŚ angażują się także w organizację konferencji ogólnopolskich i międzynarodowych, a także bardzo często biorą udział w takich wydarzeniach organizowanych w kraju i za granicą (wykazy przykładowych konferencji z podziałem na lata są publikowane na stronie: <https://us.edu.pl/instytut/ih/konferencje/>).

PRZYKŁADOWE KONFERENCJE zorganizowane przez pracowników i pracowniczki IH UŚ w latach 2022-2025:

- 20.05.2025, ogólnopolska konferencja „**Ludzie dyplomacji w epoce nowożytnej**” (<https://us.edu.pl/instytut/ih/2025/05/15/zaproszenie-konferencja-naukowa-pt-ludzie-dyplomacji-w-epoce-nowozytnej-22-05-2025-katowice/>)
- 23-24.05.2025 Konferencja międzynarodowa „Nowy początek. Rok 1944 w polityce środkowoeuropejskiej”,

- 29-30.09.2023 Konferencja „Nuncjatury apostolskie w systemie nowożytnej dyplomacji (XV–XVIII w.). Rzeczpospolita – Europa – Świat” (we współpracy z Polską Akademią Umiejętności w Krakowie oraz Uniwersytetem Ignatianum w Krakowie) (więcej na ten temat: <https://us.edu.pl/student/event/konferencja-nuncjatury-apostolskie-w-systemie-nowozytniej-dyplomacji-xv-xviii-w-rzeczpospolita-europa-swiat/>)
- 21-23.09.2022, VII Kongres Mediewistów Polskich (we współpracy wraz ze Stałym Komitetem Mediewistów Polskich) (więcej na ten temat: <https://us.edu.pl/instytut/ih/konferencje/vii-kongres-mediewistow-polskich/> oraz <https://us.edu.pl/instytut/ih/wp-content/uploads/sites/24/VII-Kongres-Mediewistow/PROGRAM-VII-KONGRESU-MEDIEWISTOW-POLSKICH-1-1.pdf>)

W konferencjach organizowanych przez pracowników i pracowniczki IH UŚ uczestniczą również studenci i studentki, którzy i które aktywnie wspierają organizację wydarzenia oraz biorą udział w poszczególnych panelach. Uczestnicy i uczestniczki angażują się w przygotowanie materiałów, pomagają w obsłudze spotkań, słuchają referatów prelegentów i prelegentek oraz biorą czynny udział w dyskusjach, dzieląc się własnymi spostrzeżeniami i pytaniami.

Osoby prowadzące zajęcia na kierunku historia wyróżniają się **wysokim poziomem kompetencji naukowych**, a ich badania są cenione na arenie międzynarodowej, o czym świadczy m.in. **kategoria B+** przyznana dyscyplinie historia w ostatniej ewaluacji jakości działalności naukowej. Badania naukowe pracowników i pracowniczek IH UŚ mają również szeroki **wpływ społeczny** (np. badania dra hab. Jakuba Morawca oraz dra Grzegorza Bartusika nad dziejami średniowiecznej Skandynawii zostały uwzględnione w przygotowaniu audioprzewodnika po skansenie Centrum Słowian i Wikingów Wolin – Jomsborg – Vineta, z kolei badania dr hab. Bożeny Czwojdrak prof. UŚ, nad dworami władców średniowiecznej Polski stały się podstawą do scenariuszy seriali telewizyjnych „Korona Królów”, „Królowie”).

Wysoki poziom kompetencji dydaktycznych jest osiągnięty m.in. dzięki udziałowi kadry prowadzącej zajęcia w stażach dydaktycznych, a także w licznych szkoleniach mających na celu doskonalenie i unowocześnianie warsztatu dydaktycznego oraz uwzględnianie szczególnych potrzeb osób studiujących (zarówno związanych ze zdrowiem, jak i trudnymi sytuacjami życiowymi).

W ostatnich latach pracownicy związani z kierunkiem historia brali udział w wielu szkoleniach, w tym kursach podnoszących kompetencje w zakresie posługiwania się językiem obcym oraz w zakresie posługiwania się metodami i technikami kształcenia na odległość. Duża część szkoleń była organizowana i finansowana w ramach projektów: Zintegrowanego Programu Rozwoju Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, realizowany od 1 października 2018 roku do 31 marca 2023 roku oraz programu Jeden Uniwersytet – Wiele Możliwości. Program Zintegrowany (<https://www.zintegrowane.us.edu.pl/>) DUO – Uniwersytet Śląski uczelnią dostępną, uniwersalną i otwartą (<https://www.duo.us.edu.pl/>) oraz UNIWERS-US. Kadra Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach dla projektowania uniwersalnego” (www.uniwersus.us.edu.pl). Przykładowe szkolenia, w których brali udział nauczyciele i nauczycielki akademickie związani/związane z ocenianym kierunkiem: Zastosowanie sztucznej inteligencji (AI) w dydaktyce; Technologie informacyjno-komunikacyjne w dydaktyce szkoły wyższej; Uniwersalne metody dydaktyczne (uwzględniające różne specjalne potrzeby studentów); Szkolenie z zakresu obsługi platformy Microsoft Teams; *Dobrostan z perspektywy nauczycieli i osób uczących się, czyli o efektywnej komunikacji w procesie dydaktycznym*. Ważną kategorią szkoleń były te, które odnosiły się do pracy ze studentami ze szczególnymi potrzebami edukacyjnymi, np.: *Szkolenie z zakresu zaburzeń psychicznych (w tym zespołu Aspergera); Szkolenie z zakresu metod dydaktycznych w pracy ze studentami z niepełnosprawnością; Zasady postępowania w relacji z osobami z niepełnosprawnością oraz z zaburzeniami emocjonalnymi i psychicznymi*. W związku z rozwojem Sztucznej Inteligencji oraz testowaniem modułu wykrywania tekstów pisanych za pomocą SI w Jednolitym Systemie Antyplagiatowym (JSA), pracownicy i pracowniczki IH UŚ wzięli również udział w szkoleniu Wyzwania dydaktyki akademickiej w kontekście ewolucji technologicznej

i cywilizacyjnej. Przy okazji tego szkolenia przypomniano również podstawowe informacje z zakresu procesu dyplomowania - było to szczególnie cenne dla osób, które są promotorami/promotorkami po raz pierwszy.

Z perspektywy zapewniania wysokiej jakości dydaktyki na kierunku historia istotne są też kompetencje zdobywane przez pracowniczki i pracowników w trakcie realizacji grantów dydaktycznych oraz wyjazdów stażowych, w tym międzynarodowych. Wśród najważniejszych projektów grantowych, w jakich brały udział osoby związane z kierunkiem historia, należy wymienić:

2024 - Edukatorium historyczno-społeczne 2.0. – projekt edukacyjny, finansowany przez UNICEF, stworzony przez Uniwersytet Śląski przy współpracy z Miastem Katowice. W projekcie, który miał na celu podniesienie jakości nauczania przedmiotów: historia, historia i teraźniejszość oraz wiedza o społeczeństwie w katowickich szkołach podstawowych i ponadpodstawowych wzięty udział pracowniczki Instytutu Historii: dr Marcela Gruszczyk oraz dr Joanna Mercik (<https://uniwersytetowarty.us.edu.pl/edukatorium-hs2/>).

2023 - Edukatorium historyczno-społeczne – projekt edukacyjny, finansowany przez UNICEF, stworzony przez Uniwersytet Śląski przy współpracy z Miastem Katowice. W projekcie, który miał na celu opracowanie scenariuszy lekcji dla szkół podstawowych i ponadpodstawowych w klasach polsko-ukraińskich dotyczących wzajemnych relacji Polski i Ukrainy, wzięli udział pracownicy Instytutu Historii: prof. dr hab. Lech Krzyżanowski, dr hab. Miłosz Skrzypek, prof. UŚ, prof. dr hab. Maciej Fic, dr Marcela Gruszczyk, dr Paweł Duda. Edukatorium zdobyło nagrodę Wydarzenie Historyczne Roku 2023 w kategorii Edukacja (<https://uniwersytetowarty.us.edu.pl/edukatorium-historyczno-spoeczne-2-2/>, <https://us.edu.pl/wydzial/wns/2024/09/24/projekt-edukatorium-historyczno-spoeczne-zdobylo-nagrade-wydarzenie-historyczne-roku-2023-w-kategorii-edukacja/>). O sukcesie i wadze projektu świadczy jego druga edycja w 2024 roku.

2024 - grant dydaktyczny IH PAN „**Historia w edukacji domowej i szkolnej**”, w ramach konkursu „Społeczna odpowiedzialność nauki – Popularyzacja nauki i promocja sportu” (nr SONP/SP/514935/2021), w którym brała udział dr Dominika Rychel-Mantur jako współpracowniczka projektu

Śląski Kongres Oświaty – organizowany od 2013 roku, a jego organizatorami są: Wojewoda Śląski, Marszałek Województwa Śląskiego, Śląski Kurator Oświaty, Prezydent Miasta Katowice oraz Rektor Uniwersytetu Śląskiego. **Jedną z pracowniczek Instytutu Historii dr Marcela Gruszczyk jest jego koordynatorką merytoryczną.**

O przygotowaniu dydaktycznym kadry świadczą również publikacje o charakterze dydaktycznym. Podejmowanie tej tematyki jest wyrazem dużego zaangażowania i poczucia odpowiedzialności za wspólne dążenie do organizowania wysokiej jakości dydaktyki przez ogół osób prowadzących zajęcia na kierunku historia.

PRZYKŁADY publikacji o charakterze dydaktycznym:

Pomocnik do edukacji regionalnej w Zagłębiu Dąbrowskim – od idei do praktyki, red. Dariusz Nawrot, Sosnowiec 2025. Wśród autorów publikacji są pracownicy IH UŚ: Dariusz Nawrot, Paweł Duda, Jerzy Sperka i pracownicy emerytowani IH UŚ: Kazimierz Mieroszewski oraz Joanna Januszewska-Jurkiewicz. Publikacja zawiera scenariusze lekcji oraz liczne ćwiczenia do edukacji regionalnej w Zagłębiu Dąbrowskim.

Mercik Joanna, *History on the Game Board: The Use of Board Games in Polish History Education*, „Public History Review”, 2024/31, s. 1-17.

Scenariusze lekcji historii i WOS'u : szkoła podstawowa i ponadpodstawowa, red. Gruszczyk Marcela, Krzyżanowski Lech, Skrzypek Miłosz, Bielsko-Biała 2024.

Fic Maciej, *Edukacja historyczna oczami nauczycieli – raport z badań ankietowych z 2023 r.*, [w:] *Człowiek twórcą historii. T. 8, Miejsce historii w edukacji humanistycznej w XXI w. Cz. 2*, Kuklo Cezary, Walczak Wojciech, 2024, Białystok, Uniwersytet w Białymstoku, s. 179-247.

Fic Maciej, *Weryfikacja wiedzy i umiejętności w edukacji historycznej - egzamin maturalny*, [w:] *Dydaktyka historii: nowe perspektywy*, red. Konieczka-Śliwińska Danuta, Warszawa 2023, Wydawnictwo Naukowe PWN, s. 155-175.

Kompetencje niezbędne do prowadzenia zajęć na kierunku historia w przypadku osób niebędących nauczycielami/nauczycielkami akademickimi oraz należących do grupy ekspertek i ekspertów potwierdzane są przez dyrektora kierunku przed podpisaniem z nimi umów cywilno-prawnych, z kolei o właściwe kompetencje doktorantek i doktorantów dba w tym zakresie Szkoła Doktorska UŚ, która wypracowała wyróżniający się na tle innych polskich uczelni model kształcenia. Dwa filary tego modelu to kształcenie indywidualne i umiędzynarodowienie. Każdemu doktorantowi i każdej doktorantce zapewniona jest możliwość pracy z najlepszymi ekspertami/ekspertkami z Uniwersytetu Śląskiego i innych uczelni, w tym zagranicznych, w postaci indywidualnych tutoringów. **Warto dodać, że wśród tutorów i tutorek Szkoły Doktorskiej oraz Kolegium Indywidualnych Studiów Międzyobszarowych są pracownicy i pracowniczki IH UŚ** - np. prof. dr hab. Aleksandra Skrzypietz, dr Aleksandra Barwicka, dr Mateusz Sokulski. Studiujący często wybierają ich opiekę, co świadczy o ich wysokich kompetencjach w tym zakresie. Zajęcia, które podnoszą najważniejsze kompetencje doktorantek i doktorantów, prowadzone są przez doświadczonych nauczycieli i nauczycielki akademickie ze wszystkich dyscyplin. Część zajęć prowadzona jest interdyscyplinarnie, a część w małych, specjalistycznych grupach. Szkoła Doktorska umożliwia również doktorantom/doktorantkom mobilność międzynarodową, a kształcenie prowadzone jest dwujęzycznie – po polsku i po angielsku. Takie podejście powoduje, że osoby kształcące się w Szkole Doktorskiej są starannie przygotowywane do prowadzenia zajęć również poprzez udział w szkoleniach, które rozwijają ich kompetencje komunikacyjne oraz umiejętności w zakresie transferu wiedzy, co gwarantuje wysoki poziom przekazywanej wiedzy

4.2. Obsada zajęć, ze szczególnym uwzględnieniem zajęć, które prowadzą do osiągnięcia przez studentów kompetencji związanych z prowadzeniem działalności naukowej

Obsadę zajęć prowadzonych na kierunku historia w roku akademickim 2025/2026, na studiach I i II stopnia zawiera załącznik Zał_2_02, natomiast charakterystykę nauczycieli akademickich oraz innych osób prowadzących zajęcia związane z prowadzoną w uczelni działalnością naukową przedstawiono w załączniku Zał_2_04.

W obsadzie zajęć na kierunku historia zapewniona jest zgodność dorobku naukowobadawczego oraz kompetencji dydaktycznych nauczycielek i nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia z efektami uczenia się, treściami poszczególnych modułów oraz dyscyplinami naukowymi, z którymi są one związane. Zdecydowana większość godzin zajęć na studiach I i II stopnia jest prowadzona przez nauczycielki i nauczycieli akademickich zatrudnionych w Uczelni jako podstawowym miejscu pracy.

Osoby prowadzące zajęcia na kierunku historia posiadają zwykle wieloletnie doświadczenie zawodowe zdobyte zarówno w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach, jak i w innych uczelniach wyższych. Wszyscy etatowi pracownicy i pracowniczki mają bogaty dorobek naukowy i publikacyjny w dyscyplinach, z którymi są związani, a prowadzące na kierunku zajęcia pracowniczki dydaktyczne mają udokumentowane osiągnięcia w zakresie akademickiej dydaktyki oraz podnoszenia swoich kompetencji w tym zakresie. Wszystko to gwarantuje wysoką jakość kształcenia.

Szczególny nacisk kładziony jest na prowadzenie zajęć specjalnościowych służących budowaniu kompetencji zawodowych. **Przedmioty na specjalności archiwalnej i zarządzania dokumentacją prowadzą pracownicy mający praktyczne doświadczenie** w wieloletniej pracy w Archiwum Państwowym w Katowicach - dr Barbara Kalinowska-Wójcik, dr Jakub Grudniewski, dr Mirosław Węcki oraz dr hab. Wacław Gojniczek, prof. UŚ., mający również doświadczenie jako pracownik Archiwów Państwowych. Ponadto, studiujący na tej specjalności w czasie studiów I stopnia realizują zajęcia praktyczne: w Archiwum Uniwersytetu Śląskiego i w Archiwum Urzędu Miasta Katowice (moduł:

Praktyczny aspekt działalności archiwów zakładowych). Powyższe doświadczenie oraz kompetencje w prowadzeniu różnego rodzaju form kancelaryjnych tych pracowników miały duży wpływ na obsadzenie nimi zajęć również w przypadku specjalności samorządowo-administracyjnej z *Praktycznych aspektów działalności administracyjnej* w Urzędzie Miasta Zakopane oraz z *Praktycznych aspektów działalności samorządowej* w *Urzędzie Gminy Nowiny*. Podczas tych zajęć studium mają okazję poznać urzędy „od środka” i przygotować się merytorycznie do odbycia praktyk zawodowych. **Kształcenie nauczycielskie** to moduły prowadzone przez osoby uczące w szkołach podstawowych i ponadpodstawowych: np. moduł *Dydaktyka w szkole ponadpodstawowej* prowadzony jest przez prof. dr. hab. Macieja Fica (m. in. rzeczoznawcę podręcznikowego przy Ministerstwie Edukacji Narodowej, eksperta Kolegium Arbitrażu Egzaminacyjnego przy Centralnej Komisji Egzaminacyjnej w Warszawie, członka Sekcji Dydaktyki Historii Komitetu Nauk Historycznych Polskiej Akademii Nauk [PAN] w Warszawie, Komisji Dydaktycznej przy Zarządzie Głównym Polskiego Towarzystwa Historycznego) oraz dr. Pawła Dudę - nauczyciela dyplomowanego z wieloletnim doświadczeniem dydaktycznym na poziomie szkoły podstawowej, gimnazjum oraz liceum ogólnokształcącego. Dr hab. Jarosław Tomaszewicz, również doświadczony i wciąż aktywny zawodowo nauczyciel w szkole ponadpodstawowej prowadzi z kolei moduł *WoS - przygotowanie w zakresie merytorycznym*. Co ważne, treści sylabusu są aktualizowane i dostosowywane do zmian, jakie zachodzą w systemie edukacji szkolnej. Od roku akademickiego 2024/2025 część przedmiotów ze specjalności nauczycielskiej wchodzi w skład ogólnouczeniowego modułu kształcenia nauczycielskiego. Zajęcia te prowadzone są przez pracowników i pracowniczki Instytutu Pedagogiki oraz Instytutu Psychologii na Wydziale Nauk Społecznych. Zajęcia mają formę wykładów oraz warsztatów, w których przyszli nauczyciele i nauczycielki zdobywają wiedzę, umiejętności oraz kompetencje do pracy z uczniami i uczennicami.

W roku akademickim 2024/2025 dyrekcja kierunków nawiązała również współpracę z Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Sosnowcu, czego efektem będą regularne spotkania dla studiujących na specjalności nauczycielskiej z doświadczonymi nauczycielami, tutorami, mentorami oraz coachami zawodowymi. Pierwsze takie spotkanie odbyło się 20 marca 2025 (<https://us.edu.pl/instytut/ih/2025/03/24/spotkanie-z-dorota-szewczyk-dyrektorka-centrum-doskonalenia-nauczycieli-w-sosnowcu/>).

4.3. Łączenie przez nauczycieli akademickich i inne osoby prowadzące zajęcia działalności dydaktycznej z działalnością naukową oraz włączanie studentek i studentów w prowadzenie działalności naukowej

Obszary nauki i dydaktyki na kierunku historia są ze sobą zintegrowane, dając osobom studiującym możliwość zapoznania się z ekspercką wiedzą pracowniczek i pracowników Uniwersytetu, jak również twórczego rozwijania ich naukowych zainteresowań przez uczestnictwo w realizowanych na uczelni projektach badawczych i grupach projektowych.

W zakresie objętym programem kształcenia łączenie przez nauczycielki i nauczycieli akademickich działalności dydaktycznej z działalnością naukową możliwe jest przede wszystkim w przypadku kadry zatrudnionej na stanowiskach badawczo-dydaktycznych. Działalność naukowa kadry odpowiadającej za kształcenie na kierunku historia koresponduje z programem studiów, a także efektami uczenia się, jakie są zakładane w jego ramach (**zob. Kryterium 1 i 2**). Łączenie działalności dydaktycznej z naukową najczęściej następuje w obrębie: prowadzonych na kierunku seminariów dyplomowych, których tematyka jest zbieżna z zainteresowaniami badawczymi promotorów i promotorów. Prowadzone przez konkretnych pracowników i pracowniczki badania naukowe są wskazówką dla studentek i studentów przy wyborze promotorów prac dyplomowych. Rekomenduje się, aby prace dyplomowe powstające na kierunku historia miały charakter badawczy, co oznacza, że osoba przygotowująca pracę pod kierunkiem promotora/promotorki projektuje i przeprowadza badania, wykorzystując poznane w toku studiów metody, techniki i procedury badawcze. Powstające w ramach seminariów dyplomowych prace są więc oparte na oryginalnych badaniach, których problematykę określa osoba studiująca,

sprawdzając się w roli badaczki/badacza i nabywając umiejętności i kompetencji niezbędnych do prowadzenia badań w dyscyplinie historia.

PRZYKŁADY:

- seminarium z XIX wieku prowadzi m.in. prof. dr hab. Dariusz Nawrot zajmujący się dziejami ziem polskich w epoce napoleońskiej i historią polskich formacji wojskowych w czasach Księstwa Warszawskiego. Pod jego kierunkiem powstały prace dyplomowe takie jak: *Polscy jakobini w epoce Księstwa Warszawskiego 1807-1815* (2024), *Ministrowie Księstwa Warszawskiego w świetle współczesnych* (2023).
- autorskich modułów, zaprojektowanych z myślą o konkretnych badaniach. Na kierunku historia taki charakter bardzo często mają kierunkowe moduły fakultatywne, takie jak wykłady monograficzne i zajęcia projektowe, które pozwalają pracowniczkom i pracownikom badawczo-dydaktycznym na omówienie z osobami studiującymi efektów własnych projektów badawczych oraz popularyzację uzyskiwanych rezultatów, zaś dla osób studiujących są możliwością zapoznania się z najnowszymi wynikami badań i ich przedyskutowania z ekspertami. Udział w modułach fakultatywnych daje ponadto osobom studiującym możliwość rozwoju własnych zainteresowań naukowych (**przykłady takich powiązań zostały wymienione w Kryterium 1 (punkt 1.3) oraz w Kryterium 2 (punkt 2.1)**)
- tutoringów, w których biorą udział studentki i studenci Kolegium Indywidualnych Studiów Międzyobszarowych Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach – zgodnie z Regulaminem Studiowania w Kolegium ISM: „Student ISM wybiera tutora w każdym semestrze spośród nauczycieli akademickich reprezentujących dyscyplinę naukową najbliższą zainteresowaniom studenta ISM” (<https://us.edu.pl/kolegium/ism/o-kolegium/akty-prawne/>). **Pracowniczki i pracownicy Instytutu Historii UŚ regularnie są proszeni przez studentki i studentów Kolegium ISM o tutoring**, a także zostają promotorami/promotorkami ich prac dyplomowych.

Poza programem kształcenia łączenie działalności dydaktycznej z nauką ma miejsce w następujących obszarach aktywności pracowniczek i pracowników:

- włączanie osób studiujących do prowadzonych przez siebie badań

PRZYKŁAD:

W roku akademickim 2024/2025 prof. dr hab. Piotr Boroń zainicjował **projekt dydaktyczno-badawczy**, w ramach którego połączył własne zainteresowania naukowe z aktywnością studentów. Dzięki współpracy z Instytutem Fizyki Politechniki Śląskiej umożliwił im praktyczne zetknięcie się z metodami fizykochemicznymi datowania, poszerzając w ten sposób tradycyjny warsztat historyka. Projekt dotyczył datowań metodą radiowęglową z zastosowaniem datowań dendrochronologicznych. W projekcie wzięły udział studenci I roku studiów I stopnia - Karolina Ryńska, Szymon Piecha)

- pełnienie funkcji mentora w grupach projektowych – zdecydowana większość grup projektowych, które w latach 2020-2024 były organizowane w ramach projektów takich jak Jeden Uniwersytet – Wiele Możliwości, integrowała kierunki badań prowadzonych przez pracowniczki i pracowników z ich działalnością dydaktyczną. Więcej na ten temat w Kryterium 8.
- sprawowanie opieki nad Studenckim Kołem Naukowym Historyków UŚ, które daje studiującym możliwość rozwijania własnych zainteresowań badawczych, często wykraczających poza treści oferowane na zajęciach, ale jest także okazją dla opiekunek i opiekunów na konfrontowanie swoich własnych badań z nowymi odbiorcami i pogłębianie własnych spostrzeżeń. W latach

2018-2024 opiekunem SKNH UŚ był dr Paweł Duda, od 2024 funkcję tą pełni dr Marcela Gruszczyk.

W związku z powyższym, łączenie badań naukowych z pracą dydaktyczną przybiera różne formy:

- organizowanych we współpracy ze studentkami i studentami **konferencji naukowych**

PRZYKŁADY:

15-13.01.2025 - Ogólnopolska Studencko-Doktorancka Konferencja Naukowa „Wiatr przemian. Rewolucje w dziejach”, opieka merytoryczna prof. dr hab. Dariusz Nawrot, dr Dawid Madziar, zaangażowanie studiujących w organizację konferencji pracowników IH UŚ: 3-8.08.2025 19. międzynarodowa konferencja Saga: "Sagas and Otherness", której organizatorem był m. in. pracownik IH UŚ, dr hab. Jakub Morawiec, prof. UŚ, kierownik Centrum Badań Nordystycznych i Staroangielskich przy UŚ, 21-23.09.2023 - VII Kongres Mediewistów Polskich)

- wspierania przez pracowniczki i pracowników (głównie opiekunów kół naukowych oraz mentorów grup projektowych) osób studiujących w redagowaniu własnych czasopism recenzowanych

PRZYKŁAD:

Studenckie Koło Naukowe Historyków UŚ wydaje czasopismo „Fax Historica”, pod merytoryczną opieką pracowników IH UŚ, którzy są również recenzentami tekstów

- rozmaitych **wydarzeń popularyzujących naukę**, takich jak spotkania autorskie, warsztaty, prelekcje, prezentacje będące efektami pracy grup projektowych

PRZYKŁADY:

Śląski Festiwal Nauki - od 2017 roku pracownicy IH UŚ wspólnie reprezentują Instytut podczas Śląskiego Festiwalu Nauki. Pomysłodawcą połączenia aktywności pracowników wraz z aktywnościami studenckimi był dr Paweł Duda.

10.10.2024 - PlanszoFest - warsztaty poświęcone grom planszowym, ich miejscu w dydaktyce historii oraz rozgrywkom. Wydarzenie zostało w pełni przygotowane i poprowadzone przez studentki i studentów historii I i II stopnia pod opieką dr Joanny Mercik, która swoje zainteresowania badawcze koncentruje m. in. na roli grywalizacji w procesie dydaktycznym

Z punktu widzenia osób prowadzących badania takie inicjatywy niejednokrotnie stanowią znaczące wsparcie przy realizacji własnych projektów badawczych, z kolei dla studentek i studentów są bezcenną praktyczną lekcją prowadzenia badań naukowych. Rozwiązanie to nawiązuje w oczywisty sposób do konstytutywnego dla idei uniwersytetu **modelu mistrz-uczeń**, nadając mu praktyczny, aplikacyjny wymiar.

4.4. Polityka kadrowa

Pracownicy badawczo-dydaktyczni prowadzący badania na kierunku historia spełniają wymogi przewidziane w ustawie, Statucie UŚ, a także w przyjętej Strategii Rozwoju UŚ na lata 2020- 2025 r., która zakłada **zatrudnianie pracowniczek i pracowników** badawczych i badawczo-dydaktycznych, legitymujących się dorobkiem naukowym adekwatnym do etapu ich kariery naukowej, w drodze otwartych konkursów ogłaszanych na forach krajowych i międzynarodowych.

Nadrzędne cele polityki kadrowej Uniwersytetu zostały ujęte w Strategii rozwoju UŚ na lata 2020-2025 w obszarze KADRA. Nawiązują one do zaleceń europejskich wytycznych HR Strategy 4 Researchers (<https://us.edu.pl/hrs4r>) i ukierunkowane są na:

- zapewnienie i utrzymanie w Uniwersytecie wysoko wykwalifikowanej kadry na różnych etapach rozwoju zawodowego

- sukcesywny wzrost potencjału zawodowego pracowniczek i pracowników
- osiągnięcie wysokiej efektywności pracy
- kształtowanie kultury pracy opierającej się na zaangażowaniu, odpowiedzialności, profesjonalizmie i wzajemnym szacunku
- zapewnienie klimatu zaufania i poszanowania różnorodności pracowniczek i pracowników, systematycznej poprawie i zwiększaniu atrakcyjności warunków pracy oraz rozwoju kadry.

Procesy kadrowe i awansowe w Uniwersytecie są przejrzyste i oparte na wartościach, takich jak otwartość, transparentność, merytoryka, równe traktowanie i równość szans. Podstawowe założenia polityki kadrowej w obszarze równości określa **Deklaracja Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach – wspólnoty równych i różnorodnych**: <https://us.edu.pl/uczelnia/rowne-traktowanie/#zasady-rownosci>.

W Uniwersytecie Śląskim obowiązują zasady rozwiązywania konfliktów, a także reagowania na przypadki zagrożenia lub naruszenia bezpieczeństwa, jak również wszelkich form dyskryminacji i przemocy wobec członków kadry prowadzącej kształcenie oraz formy pomocy ofiarom. Adresatami takich zgłoszeń są bezpośredni przełożeni (m.in. dziekani, dyrektorzy, kierownicy), ale również osoby i zespoły specjalnie do tego powołane. Szczególnie istotne w tym kontekście są następujące fakty:

- w Uniwersytecie Śląskim zostali powołani: rzecznik praw i wartości akademickich, rzecznik praw studenta i doktoranta, komisja ds. równości i różnorodności oraz pełnomocniczka ds. przeciwdziałania molestowaniu seksualnemu,
- przyjęta została Polityka antymobbingowa UŚ (<http://us.edu.pl/pracownik/sprawy-pracownicze/rowne-traktowanie/polityka-antymobbingowa/>)
- opracowana została procedura zgłaszania naruszeń – Regulamin zgłoszeń wewnętrznych określający procedurę zgłaszania naruszeń i podejmowania działań następczych (zarządzenie nr 168 JM Rektora z dnia 1 grudnia 2022 (ze zm.) <https://aktyprawne.us.edu.pl/d/7615/5/>, sprawę można też zgłosić przez dedykowaną danej osobie czy zespołowi stronę.

Za nadzorowanie polityki kadrowej w poszczególnych dyscyplinach nauki i sztuki zgodnie z Zarządzeniem nr 145 Rektora Uniwersytetu Śląskiego z dnia 1 października 2024 r. (<https://aktyprawne.us.edu.pl/d/7623/5/>) odpowiada prorektor ds. nauki, a za rozwój zawodowy oraz kompetencyjny pracowników oraz organizację konkursów na stanowiska nauczycieli akademickich – Rektor. Polityka kadrowa ukierunkowana jest na rozwój naukowy pracowniczek i pracowników poprzez motywację do zdobywania kolejnych stopni i tytułów naukowych, aplikowania w konkursach o pozyskiwanie funduszy na badania naukowe, rozwijania współpracy z zagranicznymi i krajowymi ośrodkami naukowymi, rozpowszechnianie osiągnięć naukowych na międzynarodowych i krajowych konferencjach naukowych oraz publikowanie wyników badań w renomowanych czasopismach naukowych. **W 2017 roku Uniwersytet Śląski w Katowicach otrzymał wyróżnienie HR Excellence in Research przyznawane przez Komisję Europejską (w 2025 roku wyróżnienie zostało przedłużone o kolejne trzy lata**: <https://us.edu.pl/przedluzenie-wyroznienia-hr-excellence-in-research-dla-uniwersytetu-slaskiego/>).

Zatrudnienie na stanowiskach badawczo-dydaktycznych w przypadku pełnych etatów odbywa się wyłącznie na drodze konkursu. Zasady przeprowadzania konkursów reguluje Zarządzenie nr 29 Rektora Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach z dnia 3 marca 2025 r. w sprawie ustalenia Regulaminu szczegółowej organizacji, trybu i warunków przeprowadzania postępowania konkursowego przy zatrudnianiu nauczycieli akademickich w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach (<https://aktyprawne.us.edu.pl/423-lista/d/7975/5/>). Uniwersytet dokłada wszelkich starań, by dobór kadry na wolne stanowiska pracy odbywał się w sposób obiektywny, rzetelny, wystandaryzowany

i transparentny. Pozyskiwanie nowych pracowniczek i pracowników w grupie nauczycieli i nauczycielek akademickich odbywa się w drodze otwartych konkursów, przeprowadzanych zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa oraz z poszanowaniem zasad wynikających z Kodeksu postępowania przy rekrutacji pracowników naukowych, w szczególności zasad OTM-R (Open, Transparent and Meritbased Recruitment of Researchers).

Na poziomie Wydziału Humanistycznego dobór nauczycielek i nauczycieli akademickich jest poprzedzony analizą celowości zatrudnienia w kontekście rozwoju dyscypliny historia, potrzeb dydaktycznych kierunku studiów, jakości kształcenia, a także dorobku i perspektyw naukowych kandydatek i kandydatów. Opinie w tym zakresie wyraża zarówno dyrektor instytutu pod kątem działalności badawczej, jak i dyrektor kierunku pod kątem dydaktycznym, w celu zapewnienia powiązania pracy dydaktycznej z dorobkiem i doświadczeniem naukowym pracowniczek i pracowników. Działając zgodnie z powyższymi zasadami **w Instytucie Historii UŚ w latach 2020-2025 zatrudniono czterech nowych pracowników:**

2020 - dr Michał Faszczka, który zasilił Zespół badań nad imperium grecko-rzymskim,

2022-2023 dr Peter Polak-Springer, który wszedł w skład Zespołu do badań dziejów Polski i Europy I połowy XX w.

2024 - dr Piotr Olechowski, który wszedł w skład Zespołu badań nad przemianami i konfliktami politycznymi w II połowie XX w.

2025 - dr Pavel Ablamski, który wszedł w skład Zespołu do badań dziejów Polski i Europy I połowy XX w.

Wypełnianie obowiązków badawczych, dydaktycznych oraz organizacyjnych przez nauczycielki i nauczycieli akademickich jest weryfikowane podczas oceny okresowej dokonywanej zgodnie ze Statutem UŚ co dwa lata (do roku akademickiego 2023/2024), a obecnie co cztery lata (od roku akademickiego 2023/2024). Ocena jest prowadzona zgodnie z Regulaminem oceny okresowej nauczycieli akademickich zatrudnionych w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach: <https://aktyprawne.us.edu.pl/423-lista/d/5335/5/>. Proces i kryteria oceny zostały przedstawione na stronie: <https://us.edu.pl/pracownik/2022/02/07/ocena-okresowa-nauczyciela-akademickiego/>. Sprawy związane z oceną są regularnie poruszane zarówno na posiedzeniach rad instytutów takich jak IH UŚ, jak i w czasie spotkań dyrekcji instytutów oraz dyrekcji kierunków z pracowniczkami i pracownikami. Uzyskanie pozytywnej oceny okresowej jest warunkiem przedłużenia zatrudnienia oraz awansu. Pracowniczki i pracownicy niebędący nauczycielami/nauczycielkami akademickimi podlegają ocenie bieżącej dokonywanej przez bezpośredniego przełożonego.

Polityka kadrowa w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach obejmuje także rozwój kompetencji kadry kierowniczej, dydaktycznej i administracyjnej. Uczelnia zapewnia stały dostęp do możliwości podnoszenia kwalifikacji i kompetencji zawodowych w ramach oferty szkoleniowej oraz możliwości dokształcania zawodowego, finansowanych ze środków grantowych (np. Zintegrowanego Programu Rozwoju Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach oraz Jeden Uniwersytet – Wiele możliwości. Program zintegrowany), programów sektorowych lub inicjatyw własnych Uniwersytetu (np. powstałe w 2020 r. Centrum Dydaktyki Akademickiej <https://uniwersytetotwarty.us.edu.pl/centrum-dydaktyki/> oferuje pracownikom różnorodne kursy i szkolenia oraz wsparcie dydaktyczne).

Polityka kadrowa władz uczelni, zarówno w zakresie formalnego, jak i merytorycznego doboru pracowniczek i pracowników badawczo-dydaktycznych, zapewnia realizację programu studiów na kierunku historia oraz osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się. Ocena pracowników i pracowniczek badawczo-dydaktycznych została podporządkowana monitorowaniu i podwyższaniu ich kwalifikacji. Składa się ona z czterech zasadniczych komponentów, takich jak:

- okresowe oceny dorobku naukowego i dydaktycznego oraz zaangażowania w sprawy organizacyjne Uczelni i Wydziału

- oceny doświadczenia zawodowego zdobytego poza uczelnią
- hospitacje dydaktyczne
- uwagi i opinie studentek i studentów wyrażone w ankietach ewaluacyjnych (szczegółowe informacje na ten temat – **zob. Kryterium 10**).

Ocena działalności naukowej uwzględnia publikacje, udział w konferencjach naukowych, projektach badawczych, aplikowanie o granty, współpracę z instytucjami naukowo-badawczymi w kraju i za granicą. Działalność dydaktyczna oceniana jest na podstawie hospitacji zajęć oraz ankietyzacji zajęć dydaktycznych. Uwagi i oceny osób studiujących odgrywają istotną rolę w okresowej ocenie pracowniczek i pracowników. Wyniki ankiet wypełnianych przez osoby studiujące są analizowane przez dyrektora kierunku na potrzeby zapewniania jakości kształcenia. W przypadku sytuacji niepokojących (niska ocena zajęć, negatywne komentarze studentek i studentów dotyczące pracy dydaktycznej nauczyciela akademickiego) dyrektor kierunku odbywa rozmowę z nauczycielem/nauczycielką oraz wspólnie z nim/z nią ustala plan działań naprawczych. Polityka kadrowa obejmuje również udzielanie urlopów naukowych oraz staży naukowych i dydaktycznych, których realizacja wpływa na rozwój i wzmocnienie kompetencji badawczo-dydaktycznych kadry.

4.5. System wspierania i motywowania kadry do rozwoju naukowego oraz podnoszenia kompetencji dydaktycznych

4.5.1. System wspierania i motywowania kadry

System wspierania i motywowania kadry do rozwoju naukowego oparty jest w Uniwersytecie Śląskim na kilku filarach. Obejmuje on wypłatę dodatkowych wynagrodzeń w postaci dodatków projakościowych oraz organizowanie konkursów wewnątrzuczelnianych w celu rozwoju działalności naukowej (np. Inicjatywa Doskonałości Badawczej). Rozwój kompetencji dydaktycznych realizowany jest poprzez finansowanie szkoleń dla pracowniczek i pracowników w ramach m.in. Programów Zintegrowanych, w tym podnoszenia kwalifikacji językowych oraz poprzez finansowanie udziału w stażach badawczo-dydaktycznych. Do narzędzi motywujących pracowniczki i pracowników do podnoszenia kwalifikacji należy system nagród JM Rektora za działalność indywidualną albo zespołową obejmującą działalność badawczą, dydaktyczną oraz organizacyjną. System ten obejmuje też jednorazowe dodatki projakościowe dla pracowniczek i pracowników, finansowane ze środków subwencji na działania projakościowe, za uzyskane granty czy wysoko punktowane publikacje. Szczegółowe informacje o programie projakościowym umieszczone są na stronie Uczelni: <https://us.edu.pl/pracownik/sprawy-naukowe/dzialania-projakosciowe/>. Co roku wśród osób otrzymujących takie dodatki znajdują się pracowniczki i pracownicy prowadzący zajęcia na kierunku historia.

Priorytetem Wydziału Humanistycznego, na którym jest prowadzony kierunek historia, jest rozwój kadry naukowej przez prowadzenie badań naukowych oraz działań zmierzających do wzrostu umiędzynarodowienia Wydziału, a także pozyskiwanie grantów na badania naukowe. W przyznawaniu **indywidualnych oraz zespołowych nagród JM Rektora** brane są pod uwagę następujące kryteria:

- działalność naukowa (najlepiej punktowane publikacje naukowe indeksowane w bazach Scopus, WoS, publikacje, które powstały w ramach współpracy międzynarodowej, pozyskanie grantów międzynarodowych lub krajowych, realizacja badań naukowych, których efektem jest tzw. wpływ społeczny)
- działalność dydaktyczna (szczególnie wysoka jakość kształcenia, implementacja innowacyjnych metod kształcenia, opieka nad osobami studiującymi udokumentowana ich osiągnięciami, opieka nad kołami naukowymi w przypadku włączenia studentów i studentek w badania naukowe albo przygotowania ich do aktywnego uczestnictwa w konferencjach, seminariach itp., przygotowanie studentów i studentek do konkursów krajowych i międzynarodowych)

- działalność organizacyjna (zaangażowanie i aktywne uczestnictwo w pracach komisji i innych ciał kolegalnych; pełnienie indywidualnych funkcji; organizacja konferencji międzynarodowych; współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym oraz placówkami naukowo-dydaktycznymi, w szczególności szkołami oraz reprezentowanie instytutu na zewnątrz w ramach tej współpracy)
- całokształt dorobku (całościowy dorobek naukowo-badawczy, w szczególności publikacje i granty)

Pracowniczki i pracownicy związani z kierunkiem historia regularnie otrzymują wyróżnienia w każdej z tych kategorii (przykładowo, w roku 2024 były to 8 osób: https://bip.us.edu.pl/sites/default/files/List_a_os%C3%B3b_nagrodzonych%202024.pdf)

W celu wspierania i motywowania kadry powołany został **System Motywacyjny w Dydaktyce Akademickiej** (SMoDA): <https://us.edu.pl/pracownik/sprawy-dydaktyczne/system-motywacyjny-w-dydaktyce-akademickiej-smoda/>), projektowany jako proces stale doskonalony, w ramach którego doceniane są działania w następujących przestrzeniach (zgodnych z certyfikatami doskonałości Polskiej Komisji Akredytacyjnej):

1. Doskonały kierunek
2. Zawsze dla studenta
3. Otwarty na świat
4. Partner dla rozwoju.

Wśród laureatów konkursów SMoDA znaleźli się pracownicy i pracowniczki realizujący zajęcia na kierunku historia.

Budując swoją pozycję jako uczelni badawczej, Uniwersytet Śląski w Katowicach szczególnie docenia starania badaczy dbających o najwyższą jakość swojego dorobku naukowego. W związku z tym w ramach **Inicjatywy Doskonałości Badawczej (IDB)** w latach 2022-2024 organizowano wiele konkursów (m.in. Zielony horyzont czy Horyzont postcovidowy: <https://us.edu.pl/idb/horyzonty/> oraz Data Steward – zarządzanie danymi badawczymi: <https://us.edu.pl/idb/rozwoj/#1707991251882-b4879d1e-674a>) i finansowano różne działania przyczyniające się do rozwoju zawodowego naukowców i podnoszenia jakości ich badań (szczegółowe informacje na ten temat znajdują się na stronie: <https://us.edu.pl/idb/>). Osoby prowadzące zajęcia na kierunku historia były laureatami/laureatkami konkursów:

- 1) *Swoboda badań* – w latach 2023-2025 **6 osób z IH UŚ**. Celem konkursu jest doskonalenie warunków rozwoju naukowego pracowniczek i pracowników, budowanie wysokiej jakości dorobku naukowego, upowszechnianie i komercjalizacja wiedzy, a w konsekwencji zwiększenie wpływu działalności naukowej uczelni na rozwój światowej nauki
- 2) *Mobilność i nauka* – **1 osoba z IH UŚ** Program przewiduje finansowanie staży naukowych w renomowanych zagranicznych jednostkach naukowych oraz w instytucjach partnerskich w ramach sojuszu Transform4Europe (T4EU). (Dr Mateusz Sokolski dzięki temu finansowaniu zrealizował staż w University of Stanford, Centre for Russian, East European and Eurasian Studies (CREES), Stanford, Stany Zjednoczone).

Podnoszenie kompetencji kadry akademickiej jest możliwe również podczas organizowanego z inicjatywy Uniwersytetu Śląskiego **Międzynarodowego Kongresu Jakości Kształcenia** (<https://iceq.pl/>) który odbył się w dniach 16-18 listopada 2022 roku, 18-20 października 2023, 23-25 października 2024. Kolejny kongres planowany jest na dni 22-24 października 2025 w Katowicach. Wydarzenie jest cykliczne i ma służyć wymianie doświadczeń oraz realizowaniu wspólnych projektów w zakresie jakości kształcenia. Działania realizowane w ramach Kongresu mają sprzyjać doskonaleniu systemów zapewniania jakości kształcenia. **Nauczycielki i nauczyciele akademicy związani**

z kierunku historia biorą udział w kongresie zarówno jako słuchacze/słuchaczki, ale również jako eksperci/ekspertki (np. w roku 2024 dr Joanna Mercik prowadziła warsztaty o zastosowaniu AI w dydaktyce akademickiej).

4.5.2. Awanse naukowe pracowniczek i pracowników

O stałym i konsekwentnym rozwoju kadry prowadzącej zajęcia na kierunku historia świadczą awanse naukowe. W latach 2018-2024: 5 osób uzyskało tytuł profesora (w dyscyplinie historia), a 3 kolejne – stopień doktora habilitowanego (również w dyscyplinie historia). W związku z kategorią B+ przyznaną dyscyplinie historia na UŚ, Instytut Historii UŚ ma uprawnienia do przeprowadzania postępowań związanych z nadaniem stopnia doktora i doktora habilitowanego. Aktualnie pod promotorską opieką pracowniczek i pracowników związanych z kierunkiem historią znajduje się 6 doktorantek i doktorantów.

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 4:

Dobre praktyki:

- Do dobrych praktyk należy wyróżniający się pod względem intensywności **udział pracowniczek i pracowników związanych z kierunkiem historia w szkoleniach doskonalących kompetencje dydaktyczne**. Doskonalenie warsztatu dydaktycznego przyczynia się do podnoszenia atrakcyjności prowadzonych zajęć i sprzyja osiąganiu przez osoby studiujące zakładanych efektów uczenia się.
- **Dobłą praktyką jest włączanie studiujących historię** w badania prowadzone przez pracowników i pracowniczki Instytutu Historii UŚ, co skutkuje dużą liczbą wspólnych projektów, sympozjów naukowych czy publikacji naukowych i o charakterze popularyzatorskim. Takie działania sprzyjają również **budowaniu relacji mistrz-uczeń**.
- Do dobrych praktyk należy **udział pracowniczek i pracowników związanych z kierunkiem historia w zagranicznych stażach badawczych i dydaktycznych oraz międzynarodowych projektach dydaktycznych**
- Dobłą praktyką jest członkostwo pracowniczek i pracowników w prestiżowych stowarzyszeniach i towarzystwach naukowych i instytucjach kultury
- Dobłą praktyką jest regularne **publikowanie** przez pracowniczki i pracowników związanych z **kierunkiem historia artykułów** i raportów o tematyce związanej z dydaktyką (w tym dydaktyką akademicką).
- Dobłą praktyką w zakresie podnoszenia kompetencji kadry akademickiej jest organizowany z inicjatywy Uniwersytetu Śląskiego **Międzynarodowy Kongres Jakości Kształcenia** (www.iceq.pl), w którym co roku zarówno czynny, jak i bierny udział biorą pracownicy i pracowniczki związani z kierunkiem historia.
- Dobłą praktyką realizowaną na poziomie uczelnianym, jest **System Motywacyjny w Dydaktyce Akademickiej (SMoDA; <https://us.edu.pl/pracownik/sprawy-dydaktyczne/system-motywacyjny-w-dydaktyce-akademickiej-smoda/>)**, który powołany został w celu wspierania i motywowania kadry, i w ramach którego rozstrzygnięto dotychczas trzy konkursy. Ich laureatami są osoby prowadzące zajęcia na kierunku historia.

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

5.1. Stan, nowoczesność, rozmiary i kompleksowość bazy dydaktycznej i naukowej służącej realizacji zajęć oraz działalności naukowej na ocenianym kierunku w dyscyplinie, do której kierunek jest przyporządkowany

Główny gmach katowickiej części Wydziału Humanistycznego Uniwersytetu Śląskiego (skrót WH), znajduje się w centrum Katowic przy ul. Uniwersyteckiej 4 (skrót U4). Instytut Historii mieści się przy ul. Bankowej 11, w budynku Wydziału Nauk Społecznych (WNS), co wynika z tradycji oraz ograniczonych możliwości budynku przy U4. Zajęcia na kierunku historia odbywają się w obu tych lokalizacjach, przy czym większość z nich na WNS. W tym budynku do kierunku historia przypisanych jest 6 sal (136, 137, 138, 141, 143, 144) i dwie aule wykładowe (Stara Aula od wtorku do piątku oraz Sala Sympozjalna 1 w poniedziałki i wtorki), część zajęć prowadzona jest ponadto w gabinetach pracowników (np. seminaria czy zajęcia projektowe), a w razie potrzeby odrobienia zajęć lub dodatkowych spotkań zajęcia organizowane są w spinPLACE, Centrum kreatywności i coworkingu. Każda z sal wyposażona jest w komputer, rzutnik, ekran oraz tablicę kredową lub suchościeralną (dyrekcja kierunku dąży do stopniowego zastępowania tablic kredowych suchościeralnymi).

Monitorowanie stanu technicznego infrastruktury uczelnianej podlega procedurom Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia Wydziału (WSZJK - więcej: <https://us.edu.pl/wydzial/wh/wp-content/uploads/sites/15/Bez-kategorii/Procedury-Systemu-Zapewnienia-Jakosci-Kszaltcenia.pdf>).

W ramach realizacji tych procedur Prodziekan ds. rozwoju Wydziału Humanistycznego, w porozumieniu z dyrekcją kierunku, w razie potrzeby podejmuje decyzje dotyczące napraw, remontów lub innych działań o charakterze modernizacyjnym. W związku z tym, w roku akademickim 2024/2025 rozpoczęto **modernizację sal wykładowych**. Odnowiono 3 sale: 136, 137 oraz 143. Zmiany polegały na malowaniu ścian, wymianie oświetlenia na oświetlenie typu LED, wymianie podłóg, zamontowaniu nowych rolet, ekranów do rzutników i tablic - z kredowych na tablice suchościeralne. W roku akademickim 2025/2026 w jednej z sal pojawił się także **ekran multimedialny**, który będzie wykorzystywany podczas zajęć dydaktycznych, a w szczególności na zajęciach prowadzonych w ramach specjalności nauczycielskiej. Dzięki temu studenci i studentki będą mieli możliwość zapoznania się z jej funkcjonalnościami i nabycia praktycznych umiejętności obsługi, co jest szczególnie istotne, ponieważ w szkołach tablice multimedialne stały się obecnie standardowym narzędziem pracy dydaktycznej. Na rok akademicki 2026/2027 planowany jest ponadto gruntowny remont sali 144. Obecnie trwa również generalny remont auli wykładowej, tzw. Starej Auli. Przewidywany czas zakończenia remontu: listopad 2025.

Budynek WNS zapewnia dostęp do technologii informacyjno-komunikacyjnej (Internetu) poprzez 36 stanowisk komputerowych, skanery i urządzenia wielofunkcyjne (printoscope) oraz wyposażenie wszystkich sal wykładowych w rzutniki. Na terenie Wydziału oferowany jest bezpłatny dostęp do sieci internetowej.

W budynku mieści się również **studencka strefa odpoczynku**, która jest wyposażona w stoliki, biurka, krzesła, **kanapy, leżaki oraz czajniki i kuchenki mikrofalowe**, w których osoby studiujące mogą odgrzać posiłek. Wiele udogodnień oferuje także budynek WH przy U4, który oprócz stref odpoczynku dla studentów oferuje **pokoje socjalne** wyposażone w czajnik, kuchenkę mikrofalową, lodówkę i meble. W obrębie WH na U4 jest również pokój dla **matki z dzieckiem**, gdzie, oprócz wygodnej kanapy, szafki i stołu z regulacją wysokości, znajduje się umywalka z dostępem do ciepłej wody oraz przewijak z materacem. Ponadto w budynku WH przy U4 znajduje się odrębny „pokój wyciszenia” dla studentek i studentów mających trudności z uczestnictwem w typowych zajęciach z grupą oraz takich, którzy mają obniżoną sprawność funkcjonowania społecznego. W pokoju wyciszenia studenci i studentki mają możliwość odseparowania się od bodźców i odreagowania napięcia. Wyposażenie pokoju wyciszenia stanowią: kanapy, szafki, w tym z umywalką, biurko z regulacją wysokości, fotel biurowy ergonomiczny obrotowy, klękosiad, podwieszany fotel, koc obciążeniowy.

Dzięki usytuowaniu budynku WNS i WH w centrum Katowic, studium mają bardzo dobry dojazd do uczelni. Taka lokalizacja stanowi atut, bowiem jest to miejsce:

- W sąsiedztwie **CINIBy**, jednego z najnowocześniejszych w Polsce Centrum Informacji Naukowej i Biblioteki Akademickiej, będącego wspólnym projektem Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach oraz Uniwersytetu Ekonomicznego
- W bezpośrednim sąsiedztwie **Rektoratu**, w którym znajduje się **Studencka Strefa Aktywności i Relaksu** oraz Centrum ds. Osób Studiujących.
- Nieopodal **spinPLACE**, który jest nową inicjatywą mającą na celu wspomaganie kreatywności i coworkingu. Budynek wyposażony jest w miejsca do organizowania spotkań, konferencji, mniej czy bardziej formalnych inicjatyw. Jest on dostępny dla całej społeczności Uniwersytetu oraz otoczenia biznesowego uczeni
- W odległości 10 minut spacerem od **Muzeum Śląskiego**, które mieści się w katowickiej Strefie Kultury. Siedziba Muzeum Śląskiego wraz z otaczającym go parkiem stanowi doskonałą przestrzeń dla studiujących na kierunku historia do uczestnictwa w licznych wydarzeniach edukacyjnych, muzycznych i filmowych, a także spacerów, tak indywidualnie, jak i w ramach zajęć kursowych lub grupowych aktywności pozazajęciowych
- W odległości 10 minut spacerem od siedziby **Narodowej Orkiestry Symfonicznej Polskiego Radia – NOSPR**, co również daje studentkom i studentom kierunku historia wyjątkową możliwością udziału w światowych i krajowych wydarzeniach muzycznych
- W odległości 10 minut spacerem od słynnego **Spodka** oraz **Międzynarodowego Centrum Kongresowego**, gdzie odbywały się i odbywają m.in. takie światowe wydarzenia, jak Szczyt Klimatyczny ONZ, Internetowy Szczyt Cyfrowy IGF, Światowe Forum Miejskie (World Urban Forum), Europejski Kongres Gospodarczy, światowe festiwale muzyczne takie jak WOMAX, Tauron Nowa Muzyka, czy największe na świecie rozgrywki e-sportowe Intel Extreme Master, a także Śląski Festiwal Nauki, uznawany za jedno z najważniejszych tego typu wydarzeń w Europie, w którym aktywnie biorą udział studenci i studentki kierunku historia i pracowniczki oraz pracownicy z kierunkiem związani.
- W niewielkiej odległości od Rynku, miejsca wielu inicjatyw lokalnych o charakterze kulturowym.

Sprawną nawigację po kampusie katowickim UŚ umożliwia platforma Wirtualny UŚ: <https://wirtualny-universytet.us.edu.pl/kampus-katowice>. W otoczeniu budynków UŚ w kampusie katowickim mieszczą się parkingi, z wydzielonymi miejscami dla osób z niepełnosprawnościami. Przed budynkiem Rektoratu zorganizowano atrakcyjną dla osób studiujących przestrzeń umożliwiającą spędzenie czasu pomiędzy zajęciami na świeżym powietrzu (dodatkowe miejsca do siedzenia, nowe nasadzenia, fortepian etc.). W budynku Rektoratu przy ul. Bankowej znajduje się **Studencka Strefa Aktywności i Relaksu**, w której mieszczą się jednostki wspierające studentki i studentów, absolwentki i absolwentów Uczelni: Biuro Studenckich Spraw Socjalnych, Biuro Działalności Studenckiej, Wsparcia Studentów, a także gabinety psychologów i doradców zawodowych. Są one prowadzone w ramach **Centrum ds. Osób Studiujących**. Znajdują się tutaj wygodne kanapy i fotele, blaty i krzesła. W Studenckiej Strefie Aktywności i Relaksu znajduje się również sala warsztatowa, kącik czytelniczy oraz kącik zabaw dla dzieci. Przestrzeń ta jest w pełni dostosowana do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Centrum ds. Osób Studiujących UŚ udostępnia sprzęt wspierający kształcenie, np. noteboki, dyktafony, systemy FM, lupy elektroniczne, zestawy książki mówionej. Studenci używający aparatów słuchowych mają możliwość wypożyczenia systemu FM, który wzmacnia działanie aparatu słuchowego. Uczelnia dysponuje 10 nadajnikami Campus S i 20 odbiornikami

PhonakMicroLinkMLxS. Niezależnie od udogodnień technicznych, studentki i studenci niesłyszący lub niedosłyszący posługujący się polskim językiem migowym, mogą liczyć na pomoc tłumacza, który będzie im towarzyszył podczas zajęć, wizyt w bibliotece czy dziekanacie, a także w innych istotnych dla życia studenckiego sytuacjach. Platformy stosowane w kształceniu zdalnym synchronicznym i asynchronicznym uwzględniają potrzeby studiujących o specjalnych potrzebach edukacyjnych, w tym osób z niepełnosprawnościami. Również strona internetowa UŚ jest opracowywana zgodnie z przepisami ustawy z dnia 4 kwietnia 2019 r. o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych.

Warto również rozwinąć opis innego z wymienionych wyżej miejsc: **spinPLACE**. Jako centrum kreatywności i coworkingu, spinPLACE jest elementem wszechstronnego kształcenia, między innymi w zakresie umiejętności miękkich i praktycznego przygotowania młodych ludzi do tworzenia własnych miejsc pracy. Jest miejscem pracy grupowej, wykładów popularnonaukowych, ośrodkiem treningu przedsiębiorczości i biznesu. Publiczny charakter przestrzeni oraz organizowane w niej wydarzenia sprzyjają wymianie myśli i doświadczeń. To miejsce kreatywnego sieciowania, kreatywnej „nie-pracy”, twórczych i artystycznych działań oraz spotkań, prezentacji wyników badań i promocji innowacyjnych rozwiązań, inkubacji spółek spin-off oraz start-up, organizacji warsztatów i prototypowania projektów. Aktywności te mogą odbywać się w ciągłym kontakcie z przedstawicielami biznesu, samorządu terytorialnego i trzeciego sektora. W spinPLACE zlokalizowane są następujące jednostki wspierające przedsiębiorczość akademicką: **Biuro Współpracy z Gospodarką**, **Biuro Karier**, Biuro Rzeczników Patentowych, SPIN-US Sp. z o.o. – spółka celowa Uniwersytetu Śląskiego oraz centra badawcze. Wśród inicjatyw realizowanych w ramach spinPLACE są: Silesia Design School, Spin Business Accelerator, Startups Mill, 3D Prototyping Centre, R&D Fuse, Science Cafe. Więcej informacji o spinPLACE znajduje się na stronie spinPLACE – centrum kreatywności i coworkingu <https://spinplace.us.edu.pl/>. Oficjalne otwarcie nastąpiło 27 lutego 2024 r. **Od tego czasu zorganizowano kilka aktywności podjętych z inicjatywy osób prowadzących jak i studiujących na kierunku historia (np. sympozja i konferencje naukowe).**

Przykład:

15-13.01.2025 - Ogólnopolska Studencko-Doktorancka Konferencja Naukowa „Wiatr przemian. Rewolucje w dziejach, opieka merytoryczna prof. dr hab. Dariusz Nawrot, dr Dawid Madziar.

W naszej ocenie, baza dydaktyczna i naukowa udostępniona do realizacji zajęć na kierunku historia jest w pełni wystarczająca do sprawnej realizacji procesu dydaktycznego.

5.2. Infrastruktura i wyposażenie instytucji, w których prowadzone są praktyki zawodowe

Obowiązkowe praktyki zawodowe na kierunku prowadzone są w instytucjach, do których należy zapewnienie infrastruktury niezbędnej do realizacji przez osobę studiującą programu praktyk – w sytuacji braku takiej infrastruktury miejsce nie jest kwalifikowane na miejsce odbywania praktyki. Miejsce odbywania praktyk konsultowane jest bowiem wcześniej z akademickim opiekunem, co daje okazję również do ustalenia kwestii związanych z infrastrukturą i wyposażeniem w miejscu praktyk, aby umożliwiała zdobycie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, przypisanych do tego modułu. W trakcie realizacji praktyk akademicki opiekun pozostaje w kontakcie z opiekunem praktyk z ramienia praktykodawcy, co pozwala monitorować jakość praktyk również w tym zakresie. Praktykodawcy są zobowiązani do zapoznania studentki/studenta z zakładowym regulaminem pracy i przepisami o bezpieczeństwie i higienie pracy. Zgodnie z treścią składanego przez studenta oświadczenia przed rozpoczęciem praktyk, każda osoba studiująca zobowiązana jest m.in. do przestrzegania ustalonego w miejscu odbywania praktyki porządku i dyscypliny pracy oraz zasad BHP i ochrony przeciwpożarowej.

5.3. Dostęp do technologii informacyjno-komunikacyjnej (w tym Internetu, a także platformy elearningowej, w przypadku, gdy na ocenianym kierunku prowadzone jest kształcenie z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość) oraz stopnia jej wykorzystania w procesie nauczania i uczenia się studentów oraz w działalności i komunikacji naukowej

Sale dydaktyczne w budynku WNS i WH U4 wyposażone są w infrastrukturę informatyczną (projektory, komputery, nagłośnienie i systemy łączności), które umożliwiają realizację procesu dydaktycznego w sposób efektywny. Budynki posiadają sprzęt kompatybilny z wykorzystywanym oprogramowaniem. Dodatkowo można wspomnieć, że w budynku WH U4 zapewniona jest najwyższa jakość przekazu audio i wideo ważnych wydarzeń dzięki sprzętowi w salach: B1.1., B0.39 oraz C0.29. Organizując wydarzenia w formule hybrydowej, skierowanej do szerokich grup odbiorców, pracownicy mają ponadto możliwość zwrócenia się do uniwersyteckiego **Centrum Komunikacji Medialnej**, które dysponuje profesjonalnym sprzętem i obsługuje transmisje wydarzeń m.in. w serwisach YouTube i Facebook.

Podstawowym narzędziem wykorzystywanym **w nauczaniu zdalnym i hybrydowym** na kierunku historia jest **Microsoft Teams na platformie Microsoft 365**. Wszyscy studenci i pracownicy (kadra dydaktyczna i administracyjna) mają możliwość utworzenia konta w domenie Office365. Konto to zapewnia **bezpłatny dostęp** do bogatego pakietu aplikacji ułatwiających pracę, naukę i komunikację: MS Teams, SharePoint, Outlook, Word, Excel, OneNote i PowerPoint. **Umowa licencyjna z firmą Microsoft zapewnia pełne bezpieczeństwo danych osobowych użytkowników**, a także plików przechowywanych i przesyłanych przez użytkowników. Aby zwiększyć funkcjonalność platformy Teams, aktywowana została **możliwość zapraszania** do uniwersyteckiej sieci Office365 osób nie będących pracownikami Uniwersytetu (w tym celu należy złożyć wniosek do Działu Informatycznej Obsługi Toku Studiów i wówczas tworzone jest ograniczone czasowo konto gościa). Opcja ta ułatwia komunikację naukową i podejmowanie wspólnych działań w ramach międzyuniwersyteckich grup oraz zespołów roboczych.

MS Teams dostępny jest z każdego miejsca, poprzez przeglądarkę (wersja web), aplikację dla systemu Windows/iOS lub na urządzenia mobilne. Osoby nieposiadające konta w domenie o365 mogą uczestniczyć w każdym spotkaniu poprzez link z zaproszeniem od organizatora.

Po powrocie do studiowania po pandemii COVID-19 w bezpośrednim kontakcie wielu nauczycieli i wiele nauczycielek akademickich tworzy równolegle do zajęć stacjonarnych zespoły na MS Teams, aby zwiększyć **efektywność komunikacji ze studentkami i studentami**, ułatwić przysyłanie materiałów dydaktycznych, a także umożliwić osobom studiującym pracę w grupach. Zajęcia zdalne prowadzone są wyłącznie w trybie synchronicznym z wykorzystaniem wideokonferencji. MS Teams umożliwia osobom uczestniczącym w spotkaniach pełną komunikację (audio, wideo i tekstową), udostępnianie prezentacji multimedialnych lub swojego ekranu oraz działanie na wspólnej tablicy lub w osobnych pokojach, gdzie studentki i studenci pracują w grupach nadzorowani przez prowadzącego (breakoutrooms). Materiały multimedialne i tekstowe przesyłane w zespołach są elementem uzupełniającym wykład, dyskusję lub inne formy pracy w trakcie spotkania online. Aplikacja MS Teams automatycznie generuje raporty obecności na zajęciach i umożliwia rejestrowanie przebiegu spotkania.

W trakcie zdalnych i hybrydowych zajęć dydaktycznych wykładowcy wykorzystują także pozostałe aplikacje pakietu Office365. Na potrzeby zaliczeń i egzaminów kadra naukowa użytkuje: MS Forms oraz platformę e-learningową Uniwersytetu osadzoną w środowisku Moodle. Moodle wykorzystywane jest także jako narzędzie do kształcenia asynchronicznego – prowadzący i prowadzące zajęcia mają możliwość przygotowywania w tym środowisku kursów zdalnych, które uzupełniają zajęcia w trybie stacjonarnym. Platforma e-learningowa (<https://el.us.edu.pl/>) jest także przestrzenią, gdzie zamieszczane są wewnętrzne szkolenia dla pracowników uniwersytetu (np. Ochrona danych osobowych) lub kursy przybliżające narzędzia pracy zdalnej (Platforma Moodle – dla wykładowcy, MS Teams + Forms – dla wykładowcy, USOS).

MS Teams wykorzystywany jest również do spotkań grup roboczych, zespołów projektowych, zespołów badawczych oraz zdalnych lub hybrydowych konferencji naukowych i wydarzeń organizowanych przez pracowników i studentów.

Na platformie MS Teams jest też możliwość tworzenia zespołów związanych z prowadzonym kierunkiem historia, na których mogą odbywać się spotkania bądź z pracownikami, bądź ze studentami kierunku, danego poziomu, danego roku (w formie zdalnej lub hybrydowej) oraz mogą być umieszczane ważne informacje, a także dokumenty. W ten sposób pracownicy i studenci mają do nich stały dostęp bez konieczności wyszukiwania ich w różnych miejscach (np. prezentacje ze spotkań z pracownikami, instrukcje przygotowania sylabusu, prezentacje na spotkania ze studentami itp.).

Całość obsługi administracyjnej związanej z procesem dydaktycznym opiera się na systemie USOS (<https://usosweb.us.edu.pl/>), który służy studiującym m.in. do zapisywania się na zajęcia oraz bieżącego monitorowania wszelkich spraw związanych z przebiegiem studiów. Dzięki użyciu aplikacji i systemów stworzonych przez licencjonowanych dostawców, gwarantowane jest **bezpieczeństwo danych osób studiujących oraz pracowniczek i pracowników**, nad czym czuwają Inspektor Ochrony Danych UŚ, Lokalny Administrator Danych Osobowych oraz Pełnomocnik Lokalnego Administratora Danych Osobowych. Prowadzący korzystają również z platformy Moodle. Infrastruktura informatyczna i oprogramowanie stosowane w kształceniu z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość umożliwia synchroniczną i asynchroniczną interakcję między studentami a nauczycielami akademickimi.

W celu rozwoju i monitorowania metod nauczania na odległość oraz wspierania jego jakości pracownicy WH mają zapewnioną możliwość współpracy z jednostkami na poziomie uniwersyteckim, takimi jak Dział Kształcenia, Centrum Kształcenia na Odległości, Dział Informatycznej Obsługi Toku Studiów, a na poziomie wydziału z informatykami. Infrastruktura informatyczna i oprogramowanie stosowane w kształceniu z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość są unowocześniane i aktualizowane dzięki wsparciu wymienionych powyżej podmiotów.

Aby przygotować osoby studiujące na kierunku historia do korzystania z aplikacji i systemów wykorzystywanych w kształceniu zdalnym, przed rozpoczęciem każdego roku akademickiego organizowane są szkolenia w ramach Dni Adaptacyjnych. Dodatkowo na platformie elearningowej UŚ zamieszczony został kurs Pierwsze kroki z narzędziami do pracy zdalnej – Teams i Moodle (<https://el.us.edu.pl/mw/course/index.php?categoryid=26>), który jest obowiązkowy dla studiujących rozpoczynających studia (składnik Vademecum studenckiego).

W okresie pandemii wsparciem w nauczaniu zdalnym dla nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia dydaktyczne był działający na MS Teams od początku pandemii COVID-19 zespół „Wykładowcy UŚ w zdalnym uczeniu (się)”. W zespole zamieszczano na bieżąco informacje o funkcjonalnościach MS Teams, wymieniano się doświadczeniami i uwagami technicznymi związanymi z prowadzeniem zajęć dydaktycznych online. W Uniwersytecie działała także **grupa Ambasadorów MS Teams** – osób, które wiosną 2020 r. przeszły cykl szkoleń z działania tej aplikacji, aby następnie dzielić się wiedzą z innymi członkami społeczności akademickiej (poprzez organizowanie szkoleń na wydziałach lub indywidualnych spotkań szkoleniowych). Pracownicy i studenci mają także dostęp do uniwersyteckiej platformy Zdalny UŚ (<https://www.zdalny.us.edu.pl/>) gdzie można znaleźć najważniejsze informacje o platformach, filmy instruktażowe, poradniki itp.

Pracownicy mają w szczególności dostęp do Narzędziownika (<https://projekt-elephant.us.edu.pl/narzedziownik/>) praktycznego katalogu z bogatą ofertą ćwiczeń, zadań itp., dzięki któremu można prowadzić wysokiej jakości zdalne nauczanie. Narzędziownik powstał w ramach międzynarodowego projektu ELEPHANT – E-learning Prospects for Humanities (<https://projekt-elephant.us.edu.pl/strona-glowna/>).

We wszystkich budynkach UŚ działa sieć student.us.edu.pl / pracownik.us.edu.pl oraz system **EDUROAM** (educationalroaming), który umożliwia autoryzowany dostęp do Internetu dla użytkowników wszystkich uczelni i jednostek akademickich, biorących udział w projekcie EDUROAM na całym świecie. Studenci mogą dodatkowo korzystać z zasobów sieci student.us oraz z wirtualnej sieci uczelni (VPN). W ramach sieci Uniwersyteckiej studenci mają również dostęp do bogatych baz danych obejmujących monografie, czasopisma naukowe, bazy danych Reaxys.

5.4. Udogodnienia w zakresie infrastruktury i wyposażenia dostosowanych do potrzeb studentów z niepełnosprawnością

Budynek WNS posiada system udogodnień w zakresie infrastruktury i wyposażenia, likwidujący bariery architektoniczne i dostosowany do potrzeb studentów z niepełnosprawnością ruchową (windę dla osób niepełnosprawnych obsługującą 5 kondygnacji, 3 platformy dla osób z niepełnosprawnością na parterze budynku oraz 3 platformy na kondygnacjach 2,3,4). W jednej z pracowni komputerowych zainstalowane jest oprogramowanie dla osób niedowidzących. Na każdym piętrze znajduje się również dostosowana do potrzeb osób z niepełnosprawnością toaleta. Podobne udogodnienia oferuje budynek WH przy U4 dodatkowo zapewniając oprócz powyższych system oznakowania pomieszczeń uwzględniający opisy ich funkcji alfabetem Braille'a, poziome systemy naprowadzające i ostrzegawcze dla osób niewidomych i niedowidzących zastosowane w ciągach komunikacyjnych (hol, biegi schodów, spaczniki).

Zarówno w pobliżu wejścia do budynku WNS jak i WH znajdują się miejsca parkingowe dla osób z niepełnosprawnością o odpowiednich parametrach, odmalowane farbą antypoślizgową i oznaczone znakami.

Warto tutaj dodać, że **Centrum ds. Osób Studiujących UŚ** udostępnia sprzęt wspierający kształcenie, np. **notebooki, dyktafony, systemy FM, lupy elektroniczne, zestawy książki mówionej**. Studenci używający aparatów słuchowych mają możliwość wypożyczenia systemu FM, który wzmacnia działanie aparatu słuchowego. **Uczelnia dysponuje 10 nadajnikami Campus S i 20 odbiornikami PhonakMicroLinkMLxS**. Niezależnie od udogodnień technicznych studenci niesłyszący lub niedosłyszący posługujący się Polskim Językiem Migowym, **mogą liczyć na pomoc tłumacza**, który będzie im towarzyszył podczas zajęć, wizyt w bibliotece czy dziekanacie, a także w innych istotnych dla życia studenckiego sytuacjach. Platformy stosowane w kształceniu zdalnym synchronicznym i asynchronicznym uwzględniają potrzeby studiujących o specjalnych potrzebach edukacyjnych, w tym studentów z niepełnosprawnościami. Wydział Humanistyczny dysponuje środkami finansowymi na przydzielenie **studentowi ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi asystenta**, którego zadaniem jest towarzyszenie, wspieranie i opieka.

5.5. Dostępność infrastruktury, w tym aparatury naukowej, oprogramowania specjalistycznego i materiałów dydaktycznych, w celu wykonywania przez studentów zadań wynikających z programu studiów w ramach pracy własnej

W czasie pandemii COVID-19, aby umożliwić osobom studiującym i pracownikom/pracowniczkom udział w zajęciach i spotkaniach zdalnych, wybrane sale zostały przeznaczone na **sale pracy indywidualnej** dostępne na żądanie do rezerwacji od godziny 7.30 do 20.00. Sale były wyposażone w sprzęt komputerowy i były wykorzystywane również podczas obron prac dyplomowych organizowanych w trybie zdalnym. Ponadto osoby nieposiadające sprzętu komputerowego miały możliwość skorzystania ze sprzętu uniwersyteckiego po podpisaniu umowy użyczenia (<https://www.zdalny.us.edu.pl/index.php/pl/nauczyciele-akademicki/wsparcie/uzyczenie-sprzetu>).

Aplikacje i systemy wykorzystywane w nauczaniu zdalnym są dostępne dla studentek i studentów z ich prywatnych komputerów i urządzeń mobilnych i mogą być używane w ramach pracy własnej w dowolnym czasie i miejscu (bez ograniczenia co do lokalizacji). Dotyczy to nie tylko Platformy e-learningowej, ale wszystkich aplikacji pakietu Office365. W konsekwencji materiały dydaktyczne przygotowywane przez dydaktyczki i dydaktyków i przesyłane student(k)om za pośrednictwem Microsoft Teams i SharePoint są dostępne w trybie ciągłym. Również z wszystkich elektronicznych zasobów biblioteki uniwersyteckiej osoby studiujące mogą korzystać z domu (lub dowolnej lokalizacji) po zalogowaniu do systemu HAN UŚ.

Na Uniwersytecie Śląskim działa system **EDUROAM** (educationalroaming). Każdy pracownik uczelni posiada konto w domenie us.edu.pl, które umożliwia nie tylko korzystanie z poczty elektronicznej, ale również z sieci bezprzewodowej wi-fi EDUROAM, student.us oraz z wirtualnej sieci uczelni (VPN). Takie same możliwości mają studenci. Studenckie Konta Uniwersytetu Śląskiego (SKUŚ) posiadają wszyscy

studenci zarejestrowani w systemie USOS. Po ich aktywowaniu oni również mogą korzystać z poczty elektronicznej w domenie us.edu.pl, z sieci bezprzewodowej EDUROAM oraz z wirtualnej sieci uczelni (VPN). Pracownicy i studenci korzystający z usługi EDUROAM mają dostęp do Internetu w każdym budynku Uniwersytetu.

W czasie pandemii COVID-19 działał dodatkowy projekt Dydaktyczna Biblioteka Cyfrowa UŚ (<https://bsf.us.edu.pl/pieknych-swiat/>) <https://ciniba.edu.pl/biblioteki-cyfrowe/988000-dydaktyczna-biblioteka-cyfrowa-us>W bibliotece tej były umieszczane teksty tych publikacji, które były niezbędne w procesie kształcenia (książki, artykuły, rozdziały), ale nie były dostępne w wersji elektronicznej. Z materiałów mogli skorzystać zarówno pracownicy, jak i studentki i studenci Uniwersytetu Śląskiego. Prośby o umieszczenie publikacji w Dydaktycznej Bibliotece Cyfrowej mogli przysyłać pracownicy i pracownicy UŚ poprzez specjalnie przygotowany w tym celu formularz. Aktualnie studentki i studenci mają możliwość zdalnego zamawiania cyfrowej kopii materiałów (<https://ciniba.edu.pl/kopiowanie-zbiorow/>)

5.6. System biblioteczno-informacyjny uczelni, w tym dostęp do aktualnych zasobów informacji naukowej w formie tradycyjnej i elektronicznej, o zasięgu międzynarodowym oraz dostosowanie do potrzeb wynikających z procesu nauczania i uczenia się na ocenianym kierunku, a także działalności naukowej w zakresie dyscypliny, do której przyporządkowany jest kierunek, w tym w szczególności dostęp do piśmiennictwa zalecanego w sylabusach

W kampusie katowickim UŚ, w bliskim sąsiedztwie budynku WH przy U4, znajduje się Centrum Informacji Naukowej i Biblioteka Akademicka (CINiBA) <https://ciniba.edu.pl> jedna z najnowocześniejszych bibliotek uniwersyteckich w Polsce, wybudowana wspólnie przez Uniwersytet Śląski w Katowicach i Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach, w której połączono zbiory Biblioteki UŚ i Biblioteki Głównej UEK. Budynek CINiBA ma ponad 12 tys. m² powierzchni i 63 tys. m³ kubatury. Na 7 kondygnacjach obiektu równocześnie może przebywać 1000 osób. Znajduje się tam 340 komputerów i terminali, skanery, 54 km półek, 6 „selfchecków” do samodzielnego wypożyczania książek, wrzutnia (najnowszy i jedyny w Polsce model zawierający sorter do selekcjonowania zwracanych książek, np. wg ich miejsca przechowywania). Na każdym poziomie znajduje się samoobsługowy punkt ksero. Biblioteka jest w pełni dostosowana do potrzeb osób z niepełnosprawnością – posiada automatycznie otwierane drzwi wejściowe, windy z kabinami dostosowanymi dla osób poruszających się na wózkach oraz niewidomych/niedowidzących, toalety dla osób z niepełnosprawnością ruchową, korytarze i pomieszczenia dostosowane do poruszania się na wózkach, stanowiska pracy dla czytelników i pracowników z niepełnosprawnościami.

Stan księgozbioru Centrum Informacji Naukowej i Biblioteki Akademickiej **z dziedziny historia jest niezwykle obszerny**, zawiera zarówno najnowsze publikacje (biblioteka konsultuje kupowane tytuły, istnieje również możliwość zakupu do biblioteki konkretnych pozycji wskazanych czy to przez wykładowców, czy to przez studentów) jak i klasykę historiografii. Całości księgozbioru CINiBA dopełnia księgozbiór, liczący 15.162 tytuły książek, profesora Bogdana Suchodolskiego, który swym testamentem przekazał całość swoich zbiorów Uniwersytetowi Śląskiemu w Katowicach. Są to książki głównie z dziedzin historii, filozofii, nauk filologicznych i in. Uniwersytet oferuje dostęp do 2700 pełnotekstowych czasopism elektronicznych i około 20 tys. książek elektronicznych z wyżej wymienionych dziedzin. **Warto dodać, że wskazane studentom w sylabusach publikacje w zdecydowanej większości znajdują się w zasobach biblioteki uniwersyteckiej.**

Jeśli chodzi o konkretną liczbę woluminów z zakresu historii, większość księgozbioru CINiBA znajduje się w magazynach zamkniętych, w których materiały ułożone są według numerów inwentarzowych. Z tego względu nie ma możliwości uzyskania dokładnych danych dotyczących tej dziedziny. Dane mogą być przedstawione jedynie w przybliżeniu, na podstawie liczby książek znajdujących się w wolnym dostępie, gdzie układ księgozbioru jest dziedzinowy, oraz liczby egzemplarzy przejętych z dawnej Biblioteki Wydziału Nauk Społecznych. W tym drugim przypadku

liczba obejmuje również książki z innych dyscyplin wchodzących w zakres nauk społecznych, takich jak politologia, socjologia czy filozofia.

Wolny dostęp – historia: 19 807 egz.

Magazyny zamknięte – księgozbiór dawnej BNS: 75 496 egz.

Łącznie: 95 303 egz. książek.

CINiBA dokonuje również corocznego zakupu nowości, w 2024 roku, bez wyodrębnienia według dziedzin zakupiono 11 474 egz. Warto odnotować, że pracowniczki i pracownicy, studentki i studenci kierunku historia mają również wpływ na zakupy konkretnych tytułów: raz w roku można wskazać kilka, biblioteka najczęściej dokonuje zakupu wskazanych pozycji. Ponadto osoby studiujące historię korzystają z systemu wypożyczeni międzybibliotecznych.

Otwarty charakter CINiBy powoduje, że często wykorzystywany jest, podobnie jak spinPLACE, jako miejsce spotkań intelektualnych i spędzania czasu. CINiBA jest otwarta dla wszystkich czytelników, a korzystanie z jej zasobów jest bezpłatne. O otwartym charakterze księżnicy świadczy nie tylko wolny dostęp do krajowych i światowych publikacji w postaci tradycyjnej i elektronicznej, ale także fachowa pomoc ze strony bibliotekarzy, przyjazna architektura, najnowsze technologie i rozwiązania (w tym urządzenia samoobsługowe) oraz dostosowanie gmachu do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Centrum jest czynne od poniedziałku do soboty, w godzinach 8.00- 20.00. W czasie sesji egzaminacyjnych CINiBA jest czynna do 23.00. W Centrum zapewniony jest dostęp do krajowych i światowych publikacji naukowych w postaci tradycyjnej i elektronicznej. Czytelnicy CINiB-y mają do dyspozycji kolekcję liczącą ponad 1 milion woluminów książek i czasopism, wzbogaconą o bazy danych dostępne w bibliotece i zdalnie w dowolnym miejscu na świecie, po zalogowaniu do systemu. Znaczna część księgozbioru znajduje się w otwartych strefach i ma charakter ogólnodostępny. Są to książki najnowsze oraz zbiory wyselekcjonowane, publikacje istotne dla poszczególnych dziedzin naukowych, po które najczęściej sięgają pracownicy naukowci i studenci. Wolny dostęp do półek, możliwość swobodnego przeglądania książek, bez konieczności ich zamawiania, pozwala na swobodne korzystanie z zasobów i gwarantuje użytkownikom dużą samodzielność – od dotarcia do właściwej półki po wypożyczenie książki. Inteligentne rozwiązania np. funkcja „prowadź”, dostępna w katalogu INTEGRO, pozwala na szybką lokalizację książki. Po kliknięciu ikony „Prowadź”, wyświetla się podgląd piętra i regału, na którym znajduje się wybrana pozycja. CINiBA jest dostosowana do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, które mogą swobodnie korzystać z zasobów biblioteki, wykorzystując specjalistyczne oprogramowanie i sprzęt komputerowy.

W czytelni zlokalizowanej w CINiBA można korzystać z książek, czasopism, materiałów z magazynów zamkniętych oraz publikacji sprowadzonych z innych bibliotek. Na księgozbiór podręczny składają się: encyklopedie ogólne (polskie i zagraniczne), bibliografie dziedzinowe i seria Prace Naukowe UŚ. Oprócz tego w CINiBA zlokalizowana jest Czytelnia Prasy Bieżącej z najnowszą informacyjną i opiniotwórczą prasą, w tym m.in. polskimi i zagranicznymi gazetami i tygodnikami (https://ciniba.edu.pl/?option=com_content&view=category&layout=blog&id=8&Itemid=31&lang=pl). W budynku CINiBA znajduje się również Mediateka, w której zapewniony jest dostęp do multimediów oraz stanowisk komputerowych, na których można odtwarzać płyty wymagające zainstalowania programu i zrestartowania komputera (<https://ciniba.edu.pl/czytelnia-i-mediateka-n>).

Budynek WH znajduje się też w bliskim **położeniu Biblioteki Śląskiej**, biblioteki wojewódzkiej o statusie biblioteki naukowej uwzględniającej potrzeby środowisk akademickich śląskich uczelni.

5.7. Sposoby, częstość i zakres monitorowania, oceny i doskonalenia bazy dydaktycznej i naukowej oraz systemu biblioteczno-informacyjnego, a także udział w ocenie różnych grup interesariuszy, w tym studentów

Corocznie dokonuje się przeglądu posiadanego sprzętu i oprogramowania. Problemy zgłaszane są na bieżąco informatykom, a zapotrzebowanie w zakresie doposażenia infrastruktury przekazywane jest władzom dziekańskim.

Baza dydaktyczna i naukowa uczelni jest oceniana regularnie, zazwyczaj co semestr lub rocznie, w ramach wewnętrznych procesów monitorowania i zapewnienia jakości, w tym jakości kształcenia prowadzonych przez odpowiednie jednostki Uczelni, takie jak komisje ds. jakości kształcenia, czy dziekan lub właściwi prodziekani w porozumieniu z Działem Administracyjno-Gospodarczym.

Za infrastrukturę i zasoby dydaktyczne wydziału odpowiedzialny jest dziekan. Dyrektor kierunku i wydziałowa komisja ds. kształcenia i studentów w ramach swojej działalności zbierają informacje (zgłaszane m.in. przez pracowniczki i pracowników oraz studentki i studentów) o rozpoznanych potrzebach i najważniejszych problemach w tym zakresie i przekazują je dziekanowi.

Zakres monitorowania obejmuje ocenę dostępności, stanu technicznego oraz jakości infrastruktury dydaktycznej (np. sal wykładowych, laboratoriów, pracowni komputerowych) oraz wyposażenia niezbędnego do prowadzenia zajęć. Dotyczy również sprzętu specjalistycznego, oprogramowania i narzędzi wykorzystywanych w procesie kształcenia oraz badań naukowych.

W roku akademickim 2024/2025 dyrekcja kierunku historia dzięki regularnej ocenie stanu technicznego i wyposażenia sal wykładowych oraz wsłuchiowaniu się w głosy społeczności Instytutu Historii UŚ rozpoczęła również działania zmierzające **do zmodernizowania sal** (więcej zob. **Kryterium 5.1**).

Za dopasowanie zasobów bibliotecznych, informacyjnych i edukacyjnych do potrzeb dydaktycznych Wydziału odpowiedzialny jest prodziekan ds. studenckich i kształcenia we współpracy z dyrektorem Biblioteki Uniwersytetu Śląskiego. Dyrektor kierunku i wydziałowa komisja ds. kształcenia i studentów w ramach swojej działalności zbierają informacje (zgłaszane m.in. przez pracowniczki, pracowników, studentki i studentów) o rozpoznanych potrzebach i najważniejszych problemach w tym zakresie i przekazują je prodziekanowi ds. studenckich i kształcenia, a ten przekazuje je dyrektorowi Biblioteki Uniwersytetu Śląskiego.

System biblioteczny jest monitorowany systematycznie, a analiza jakości zasobów i usług jest przeprowadzana co najmniej raz w roku. Dodatkowo, regularnie (np. co semestr) ocenia się dostępność nowych publikacji oraz aktualność zasobów w kontekście sylabusów. Ocenie podlegają dostępność tradycyjnych i elektronicznych zasobów bibliotecznych, w tym baz danych, czasopism i książek naukowych, zgodność zasobów z potrzebami dydaktycznymi oraz ich przydatność w realizacji programów studiów. Zapotrzebowanie na nowe materiały zgłaszają nauczycielki i nauczyciele akademicy oraz pracowniczki i pracownicy naukowci. Na spotkaniach dyrekcji z osobami studiującymi przeprowadzane są rozmowy dotyczące warunków nauki, dostępności zasobów dydaktycznych i jakości infrastruktury. Zgłaszane uwagi są przekazywane wyżej i analizowane przez władze uczelni i komisje ds. jakości kształcenia, co pozwala na identyfikację potrzeb i obszarów do poprawy. Studenci mogą również zgłaszać swoje uwagi i propozycje bezpośrednio przez system USOS.

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 5:

Dobre praktyki:

- Za dobrą praktykę uznać można zapewnienie wszystkim student(k)om UŚ bezpłatnego dostępu do pakietu MS Office 365, obejmującego takie aplikacje, jak Word, Excel, Teams, Power Point, One Drive, Forms, Outlook i inne. Aplikacje te są dostępne dla studentów z ich prywatnych komputerów i urządzeń mobilnych i mogą być używane w ramach pracy własnej w dowolnym czasie i miejscu (bez ograniczenia co do lokalizacji).
- Dobrą praktyką jest wyposażenie wszystkich sal dydaktycznych w rzutniki oraz zapewnienie nowego sprzętu w postaci laptopów z kamerkami dla pracowników oraz dobry dostęp do internetu na wydziale i do prowadzenia zajęć hybrydowo
- Dobrą praktyką jest tworzenie **zespołów na platformie MS Teams**, wspierających zajęcia stacjonarne. Zespoły służą do komunikacji w ramach grupy, jako repozytorium materiałów dydaktycznych oraz jako miejsce gromadzenia prac (jeśli takie są przewidziane). Zespoły

dają też możliwość elastycznego przeniesienia zajęć w tryb online, gdy zajdzie potrzeba (np. w wypadku wyjazdu na konferencję czy staż prowadzącego zajęcia).

- Za dobrą praktykę należy również uznać dostęp do źródeł elektronicznych (baz danych, czasopism elektronicznych oraz ebooków) z komputerów innych niż uczelniane za pomocą systemu autoryzacji HAN (Hidden Automatic Navigator).
- Jako dobrą praktykę traktujemy **szeroko zakrojone udogodnienia dla osób z niepełnosprawnościami**.
- Dobrą praktyką jest posiadanie **rozbudowanego zaplecza socjalnego: studenckie strefy odpoczynku**, w których studiujący mogą odpocząć lub popracować (czemu sprzyja odpowiednie wyposażenie); atrakcyjne przestrzenie na wolnym powietrzu, z możliwością zadaszenia (takie jak **taras na dachu** między segmentami A i C); **pokoje socjalne**, wyposażone w czajnik, kuchenkę mikrofalową, lodówkę i meble; **pokój dla matki z dzieckiem** (z wygodną kanapą, szafką i stołem z regulacją wysokości, umywalką z dostępem do ciepłej wody oraz przewijakiem z materacem); „**pokój wyciszenia**” dla studentek i studentów mających trudności z uczestnictwem w typowych zajęciach z grupą oraz takich, którzy mają obniżoną sprawność funkcjonowania społecznego; prężnie działające **bistro**; **szatnie** zlokalizowane w trzech miejscach budynku (w tym szatnie samoobsługowe w postaci szafek zamykanych na klucz); nowoczesne sanitariaty, w tym **prysznice**.
- Dobrą praktyką jest usytuowanie budynku Humanistycznego Wydziału **w bliskim otoczeniu obiektów kulturalno-rozrywkowych** – w Katowicach obszar taki przyjął nazwę „Strefa kultury” i składają się na niego: Spodek, Międzynarodowe Centrum Kongresowe, nowa siedziba Narodowej Orkiestry Symfonicznej Polskiego Radia (NOSPR) oraz nowe Muzeum Śląskie.

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

6.1. Zakres i formy współpracy uczelni z instytucjami otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym z pracodawcami oraz jej wpływ na koncepcję kształcenia, efekty uczenia się, program studiów i jego realizację, w tym realizację praktyk zawodowych

Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym na kierunku historia wpisuje się w misję Uczelni, której elementem jest postrzeganie uczelni jako „miejsca spotkań i wymiany myśli wszystkich kręgów naukowych i twórczych Regionu, zabiegając o to, by Uniwersytet był częścią szeroko rozumianego „środowiska innowacyjnego”, pracującego na rzecz diagnozowania i rozwiązywania problemów Regionu. Współpraca ta jest prowadzona systematycznie na różnych płaszczyznach, a jej celem jest, między innymi, doskonalenie kształcenia na kierunku. Rozumiemy przez to połączenie potrzeb i oczekiwań podmiotów zewnętrznych z kształceniem młodzieży; **powiązanie badań naukowych prowadzonych w Instytucie Historii UŚ z potrzebami otoczenia zewnętrznego**; zapewnienie wsparcia merytorycznego; utrzymanie kontaktów z absolwentami; wspólna realizacja przedsięwzięć dydaktycznych, naukowych i popularyzatorskich.

Współpraca instytucjonalna realizowana jest:

NA SZCZEBLU UCZELNIANYM:

- poprzez Biuro Współpracy z Gospodarką UŚ (BWG) (<https://us.edu.pl/wspolpraca/>) Jest to jednostka administracji ogólnouczelnianej, której zadaniem jest budowanie współpracy Uniwersytetu Śląskiego z przedsiębiorcami, instytucjami otoczenia biznesu oraz jednostkami samorządu terytorialnego. Szczegółowy zakres zadań BWG znajduje się na stronie: <https://us.edu.pl/wspolpraca/wspolpraca-z-biznesem/>
- współpraca jest również realizowana przez działalność Biura Karier, dzięki któremu osoby studiujące mają kontakt z przyszłymi pracodawcami
- przez projekty takie jak Wyspy Wiedzy: <https://us.edu.pl/ksztalcenie/projekty-edukacyjne/dla-studentow/wyspy-wiedzy/> (projekt realizowany w ramach Programu Edukacja finansowanym ze środków Mechanizmu Finansowego EOG na lata 2014-2021 oraz Środków Krajowych (EOG/21/K4/W/0075)). Celem programu było m.in. opracowanie rekomendacji dla innowacyjnego i odpowiedzialnego rozwoju kształcenia uniwersyteckiego dzięki przeprowadzeniu wielowymiarowych diagnoz (jakościowych i ilościowych prowadzonych m.in. za pośrednictwem komunikacji zdalnej).

NA POZIOMIE WYDZIAŁOWYM poprzez porozumienia instytucjonalne o współpracy, wspólne projekty i przedsięwzięcia badawcze, współpracę ze szkołami Regionu Śląskiego, wspólną organizację wydarzeń – jako działania mające wpływ między innymi na rozwój oferty dydaktycznej, jakość kształcenia i tworzenie rynku pracy dla absolwentów; współpracę indywidualną.

Współpraca ta przejawia się w działaniach typu:

- organizacja spotkań takich, jak otwarte Mobilne Targi Kariery – targi pracy skierowane do studentów wydziału, oferujące, dedykowane danym kierunkom studiów, oferty pracy, praktyk i staży
- spotkania z pracodawcami organizowane przez Biuro Karier, których celem jest prezentacja firmy, wymagań rekrutacyjnych

NA POZIOMIE KIERUNKOWYM – poprzez:

1. **Radę Dydaktyczną** kierunków Historia, Turystyka Historyczna, Środkowoeuropejskie Studia Historyczne, w której skład, oprócz pracowniczek i pracowników, studentek i studentów UŚ.

2. **Kontakty z otoczeniem społeczno-gospodarczym**, szczególnie z **Radą Interesariuszy** powołaną jako organ doradczy Rady Dydaktycznej w 2016 roku, mające na celu prowadzenie konsultacji, zasięganie opinii w zakresie wyboru treści kształcenia oraz wymagań i współczesnych standardów, warsztatu pracy, norm, wytycznych oraz kompetencji oczekiwanych od absolwentów w środowisku pracy lokalnym, krajowym i międzynarodowym (umiejętności translatorskie, umiejętności cyfrowe), dotyczących szczegółowych propozycji zmian w programach studiów, z których wnioski po przedyskutowaniu z Radą Dydaktyczną są wykorzystywane w procesie przygotowywania zmian w istniejących programach studiów oraz uwzględniane w pracach nad nowymi kierunkami czy specjalnościami.

W skład **Rady Interesariuszy** wchodzi przedstawiciele i przedstawicielki przedstawicieli instytucji oświatowych, kształceniowych, kulturalnych i archiwalnych.

Wpływ Interesariuszy i otoczenia społeczno-gospodarczego przejawia się w następujących obszarach:

- dydaktycznym – ich działalność ma na celu **wspieranie kształcenia** na kierunkach historia, turystyka historyczna, środkowoeuropejskie studia historyczne, między innymi przez opiniowanie i proponowanie ścieżek rozwoju i działalności w zakresie kształcenia i badań **oraz przez tworzenie warunków ścisłego powiązania środowiska dydaktycznego i naukowego z podmiotami zatrudniającymi absolwentów**

Przykłady:

Reprezentanci Interesariuszy prowadzą niektóre z modułów poświęconych praktycznym aspektom zawodu historyka: mgr Anna Łapsa prowadzi moduł: *Praktyczne aspekty działalności administracyjnej*.

Studiujący w grupie nauczycielskiej wyrazili chęć spotkań z praktykującymi nauczycielami i nauczycielkami szkół podstawowych i ponadpodstawowych. W odpowiedzi na te prośby 20 marca 2025 roku dyrekcja kierunku zorganizowała spotkanie z Dorotą Szewczyk, dyrektorką Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Sosnowcu.

Kolejne spotkania zaplanowane są na semestr zimowy i letni roku akademickiego 2025/2026.,

Mgr Grzegorz Walotek- dyrektor IV LO z oddziałami dwujęzycznymi im. Stanisława Stszaica w Sosnowcu, wskazał na potrzebę przygotowania przyszłych nauczycieli i nauczycielek do pracy z wykorzystaniem nowoczesnych technologii wspierających proces dydaktyczny. W związku z tym od roku akademickiego 2025/2026 jedna z sal została wyposażona w ekran multimedialny, a do końca listopada planowany jest zakup kolejnego.

Pracownicy i pracowniczki Archiwum Państwowego w Katowicach zwrócili uwagę, że osoby studiujące już podczas praktyk zawodowych na poziomie studiów licencjackich mają styczność z elektronicznym zarządzaniem dokumentacją (EZD), a przedmiot Zarządzanie dokumentacją elektroniczną obecnie jest realizowany na studiach II stopnia. W związku z tym od roku akademickiego 2024/2025 prowadzone są działania zmierzające do wprowadzenia tego modułu na studiach I stopnia.

- dotyczącym ścieżki kariery absolwentów kierunku

Przykłady:

Interesariusze, w tym szkoły partnerskie i instytucje edukacyjne, aktywnie wpływają na ścieżki zawodowe absolwentów kierunku historia poprzez współpracę z dyrekcją kierunku w tworzeniu sieci informacyjnej dotyczącej aktualnych potrzeb kadrowych w szkołach.

Systematycznie przekazują informacje o poszukiwanych nauczycielach oraz oczekiwaniach wobec kandydatów, co umożliwia dostosowanie programu kształcenia do realiów rynku pracy. W odpowiedzi Instytut Historii przygotowuje przyszłych absolwentów, wskazując konkretne osoby jako potencjalnych kandydatów do zatrudnienia, dzięki czemu proces rekrutacji staje się bardziej efektywny i dopasowany do potrzeb szkół.

Praktycznym przykładem takiej współpracy jest rok szkolny 2023/2024, kiedy student Jacek Jacnczyk został skierowany do pracy w Sosnowcu; z przyczyn prywatnych ostatecznie jej nie podjął. Natomiast w roku 2024/2025 Klaudiusz Walnik podjął zatrudnienie w IV LO z Oddziałami Dwujęzycznymi im. Stanisława Staszica w Sosnowcu, co pokazuje realne korzyści płynące ze współpracy między Instytutem a szkołami partnerskimi.

6.2. Sposoby, częstość i zakres monitorowania, oceny i doskonalenia form współpracy i wpływ jej rezultatów na program studiów i doskonalenie jego realizacji

Interesariusze zewnętrzni systemowo uczestniczą w opracowywaniu koncepcji kształcenia oraz dookreślaniu oczekiwanych efektów uczenia się, np. w czasie spotkań Rady Dydaktycznej Kierunków. Są także proszeni o wyrażanie opinii dotyczących programów studiów i ich realizacji. Ocena współpracy jest przeprowadzana corocznie w ramach procedur *Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia* – raport z oceny kształcenia na poziomie kierunku przekazywany jest na płaszczyznę wydziału, a następnie w postaci raportu wydziałowego na poziom uczelni.

Do szczegółowych zadań członków i członkiń Rady Interesariuszy należy w szczególności:

- wyrażanie opinii na temat oczekiwań pracodawców wobec absolwentek i absolwentów kierunku historia, turystyka historyczna i środkowoeuropejskie studia historyczne
- opiniowanie oferty edukacyjnej, katalogu efektów uczenia się podejmowanie działań promocyjnych na rzecz studentów, doktorantów i absolwentów wchodzących na rynek pracy
- wskazywanie możliwości rozwoju kierunków historia, turystyka historyczna, środkowoeuropejskie studia historyczne

Członkowie Rady Dydaktycznej Kierunków Historia, Turystyka Historyczna, Śródkowoeuropejskie Studia Historyczne otrzymują do zaopiniowania program studiów na kierunku historia, a także wyrażają swoją opinię na temat aktualnego programu. Spotkania władz i pracowników/czek kierunku historia z przedstawicielami otoczenia zewnętrznego odbywają się cyklicznie, przy okazji realizacji wspólnych przedsięwzięć, a także w ramach indywidualnych rozmów z władzami kierunku, przy okazji wykładów eksperckich, seminariów, warsztatów, konferencji, targów pracy, jak również w ramach realizowanych licznych projektów zewnętrznych. Częstość spotkań pozwala na utrzymywanie systematycznej współpracy (przykłady wpływu Rady Interesariuszy por. 6.1).

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 6:

Dobre praktyki:

- **Sprawnie funkcjonująca Rada Dydaktyczna** Kierunków Historia, Turystyka Historyczna, Śródkowoeuropejskie Studia Historyczne składająca się z nauczycieli akademickich, osób studiujących – reprezentantów każdego kierunku i każdego stopnia studiów oraz **interesariuszy zewnętrznych** – nauczycieli, muzealników, archiwistów, pracowników administracji, osób związanych z branżą turystyczną.
- Powołanie **Rady Interesariuszy**, w której skład wchodzi przedstawiciele i przedstawicieli instytucji oświatowych (szkół, centrów kształcenia), kulturalnych (muzea) oraz archiwalnych.

- **Włączanie interesariuszy** do misji kształcenia na kierunku historia między innymi przez opiniowanie i proponowanie ścieżek rozwoju i działalności w zakresie kształcenia i badań, współtworzenia programów studiów oraz tworzenie warunków ścisłego powiązania środowiska dydaktycznego z podmiotami zatrudniającymi absolwentów (np. współpraca z Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Sosnowcu i zorganizowane w jej ramach spotkanie ze studiującymi na specjalności nauczycielskiej: <https://us.edu.pl/institut/ih/2025/03/24/spotkanie-z-dorota-szewczyk-dyrektorka-centrum-doskonalenia-nauczycieli-w-sosnowcu/>)
- Aktywna i wielopoziomowa **współpraca z instytucjami nauki, oświaty i kultury**, która ma charakter obustronny. Współpraca ta bowiem pozwala na zdobycie doświadczenia zawodowego, aktywizuje studiujących i pokazuje szerokie spektrum możliwości wykorzystywania wiedzy, umiejętności i kompetencji nabywanych w trakcie studiowania historii. Z drugiej strony, pracowniczki i pracownicy kierunku historia współpracują z wieloma instytucjami, co znacząco wzmacnia obecność Instytutu Historii poza murami uczelni oraz umożliwia tym instytucjom dostęp do wyników najnowszych badań historycznych. Taka współpraca doskonale oddaje misję zawodu historyków i historyczek, którą jest służba społeczeństwu i pomoc w poszerzaniu horyzontów myślowych.

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

7.1. Rola umiędzynarodowienia procesu kształcenia w koncepcji kształcenia i planach rozwoju kierunku (przy uwzględnieniu każdego z ocenianych poziomów studiów)

Umiędzynarodowienie procesu kształcenia jest wyrazem realizacji misji UŚ jako uczelni o wymiarze europejskim, będącej miejscem, „którego tożsamość konstituuje się nie poprzez izolację, lecz dzięki gotowości gościnnego przyjęcia tego, co Inne i Odmienne”.

Dążenie do umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku historia odbywa się głównie przez:

- włączenie do programów studiów I i II stopnia zajęć w językach obcych: translatorium dla historyków na studiach II stopnia oraz Ogólnoakademickiej Oferty Dydaktycznej na studiach II stopnia.
 - stworzenie szerokiej oferty mobilności (zarówno studenckiej, jak i pracowniczej i pracowników) w ramach programu Erasmus+ (**więcej na ten temat w punkcie 7.4**)
 - dostęp do literatury obcojęzycznej w CiNiBA
 - angażowanie osób studiujących, pracowniczej i pracowników w projekty międzynarodowe, zwłaszcza w ramach konsorcjum Transfrom4Europe (np. możliwość udziału w **T4E Week w Katowicach** w maju 2022 r., w kwietniu 2023 r., październiku 2024 r. oraz maju 2025 r. oraz w Kownie). Wśród beneficjentów programu byli zarówno pracownicy i pracowniczki IH UŚ oraz studiumy na kierunku historia.
 - wsparcie strukturalno-organizacyjne: jednostką na szczeblu administracji centralnej, która wspiera wymianę międzynarodową jest **Dział Współpracy z Zagranicą**, w ramach którego działają: **Biuro Programu Erasmus**, **Biuro Międzynarodowej Mobilności** i **Biuro Rekrutacji Studentów Międzynarodowych**. Dodatkowo na Wydziale Humanistycznym powołano pełnomocnika ds. współpracy międzynarodowej
- kontakt z przedstawicielami międzynarodowego środowiska naukowego poprzez uczestnictwo studentek i studentów w konferencjach, wykładach i zajęciach prowadzonych przez zagranicznych profesorów i profesorki (**więcej na ten temat w punkcie 7.2**)
 - stałe podnoszenie kompetencji dydaktycznych nauczycielek i nauczycieli akademickich przez prowadzenie wykładów w zagranicznych ośrodkach akademickich (np. 2024 - dr Marcela Gruszczyk oraz dr Dawid Madziar realizowali wykłady w j. angielskim na Uniwersytecie Karola w Pradze, dr Jakub Grudniewski realizował wykłady w j. angielskim na Uniwersytecie w Egerze)
 - doskonalenie kompetencji dydaktycznych nauczycielek i nauczycieli akademickich przez udział w stażach zagranicznych i stypendiach (np. dr Mateusz Sokulski Stypendium Wyszechradszkie w Archiwum Radia Wolna Europa w Budapeszcie 1-28 II 2024 r. (temat: *Mihajlo Mihajlov and Others: The Way to Support Democratic Solutions against the Communist Regime in Yugoslavia in the 1980s*, prof. dr hab. Ryszard Kaczmarek Stypendium Polskiej Misji Historycznej w Würzburgu na rok 2022, temat badawczy: *Zachodni świat rozumu w konfrontacji ze światem wiary i tradycjonalizmu w Europie środkowo-wschodniej. Rudolf Virchow na Górnym Śląsku podczas epidemii w 1848 roku*)
 - udział pracowniczej i pracowników IH UŚ w międzynarodowych (w tym zagranicznych) konferencjach (np. udział dr Dominiki Rychel-Mantur w międzynarodowej konferencji naukowej: w Lizbonie organizowanej przez Society for the History of War Conference (2023), udział dr. hab. Jakuba Morawca w 18th International Saga Conference w Helsinkach (2024), udział dr. Pawła Dudy w międzynarodowej konferencji naukowej „Dalla Lunga Guerra Turca (1593-1606) all’Assedio di Vienna (1683). Guerre in Europa Centrale e Orientale nei

secoli XVI-XVII” zorganizowanej w Rzymie przez Accademia di Romania oraz Istituto Nazionale di Studi Romani (2025))

PRZYKŁADY spotkań i konsultacji mających na celu zapoznanie się z wzorcami międzynarodowymi, które mogłyby zostać wykorzystane w modyfikacji programu kształcenia na kierunku

- **na poziomie ogólnouniwersyteckim** okazją do zapoznawania się z zagranicznymi innowacjami oraz wzorcami jest organizowany co roku **Międzynarodowy Kongres Jakości Kształcenia**, w którym biorą udział przedstawiciele różnych ośrodków akademickich, w tym zagranicznych. Czwarta edycja kongresu odbędzie się w dniach 22-24 października 2025 i będzie dotyczyła doskonalenia jakości kształcenia rozumianego jako proces, na który składa się budowanie kompetencji, poczucie dobrostanu członków i członkiń społeczności akademickiej. Drugim hasłem kongresu będą innowacje dydaktyczne w perspektywie uczelnianej, krajowej i międzynarodowej. Trzeci punkt będzie poświęcony refleksji nad przyszłością uczelni (<https://iceq.pl/program-iv-edycja/>). Pracowniczk i pracownicy wykładający na kierunku historia zadeklarowali i zgłosili już swój udział w kongresie, podczas którego będą uczestniczyć w wykładach, spotkaniach i warsztatach. Ponadto, uczestniczyli w trzeciej edycji kongresu, która odbyła się w dniach 23–25 października 2024 r. i była w całości poświęcona była zagadnieniom umiędzynarodowienia procesu kształcenia (<https://iceq.pl/program-iii-edycja/>). Pierwszy dzień przebiegał pod hasłem „Innowacje dydaktyczne w międzynarodowym kampusie”, drugi – „Wspólnoty uczące się w kontekście umiędzynarodowienia i innych wyzwań edukacyjnych”, a trzeci – „Mobilność członkiń i członków społeczności akademickiej jako klucz do umiędzynarodowienia”. Warto podkreślić, że oprócz warsztatów i spotkań skierowanych do pracowniczek i pracowników, w programie znalazło się także spotkanie przedstawicieli i przedstawielek kadry zarządzającej dydaktyką z udziałem gości z **Columbia University** oraz **Sabanci University** poświęcone funkcjonowaniu modułów obieralnych w programach kształcenia realizowanych na różnych uniwersytetach. Jedne z warsztatów tej edycji kongresu prowadziła pracowniczka Instytutu Historii dr Joanna Mercik. Warsztaty były poświęcone wykorzystaniu AI w nowoczesnej dydaktyce akademickiej i szkolnej.
- **na poziomie kierunku** okazją do wymiany opinii i zapoznawania się z międzynarodowymi wzorcami są spotkania Dyrekcji Instytutu z partnerami z zagranicy: Univerzita Mateja Bela, Słowacja, University of Ostrava, Czechy oraz University of Oslo, Norwegia. Spotkania odbywają się najczęściej przy wykładach profesorów wizytujących: np. prof. dr. Aleša Zářický’ego z Uniwersytetu w Ostrawie lub prof. dr. Rastislava Kožiaka z Uniwersytetu Mateja Bela w Bańskiej Bystrzycy.

7.2. Aspekty programu studiów i jego realizacji, które służą umiędzynarodowieniu, ze szczególnym uwzględnieniem kształcenia w językach obcych

Zgodnie z programem kształcenia na kierunku historia, duże znaczenie ma znajomość języków obcych, na co wskazują efekty uczenia się zarówno na studiach I jak i II stopnia. Wskazują one na umiejętności komunikowania się w języku obcym: w przypadku studiów I stopnia na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego, w przypadku studiów II stopnia na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego.

Osiągnięciu wskazanych efektów uczenia się i umiędzynarodowieniu służą w pierwszej kolejności lektoraty z języków obcych na studiach I stopnia w wymiarze łącznym 120 godzin. Na studiach II stopnia studentki i studenci mają okazję podnosić kompetencje językowe poprzez uczestnictwo w modułach Ogólnoakademickiej Oferty Dydaktycznej, w których część zajęć prowadzona jest w języku angielskim.

Realizacja efektów uczenia się związana z kształceniem językowym jest wzmacniana przez szereg inicjatyw służących umiędzynarodowieniu.

PRZYKŁADY działań i inicjatyw służących umiędzynarodowieniu:

Na poziomie uczelni:

- możliwość realizowania części programu kształcenia w czasie wymiany w ramach programu Erasmus+
- możliwość udziału w kursach, warsztatach, a także wyjazdach studyjnych w ramach programu Transform4Europe

Na poziomie kierunku:

- obligatoryjny udział w module: *Translatorium dla historyków* realizowanym na studiach II stopnia w wymiarze 60 godzin (do wyboru język angielski lub niemiecki), dotyczy wszystkich studiujących
- obligatoryjny udział w module: *Neografia niemiecka* realizowanym na studiach I stopnia dla specjalności archiwalnej i zarządzania dokumentacją w wymiarze 30 godzin. Mimo, że moduł ma na celu zapoznanie studiujących z niemieckim piśmem neogotyckim i jego odmianami jest również okazją do podniesienia znajomości języka niemieckiego

- możliwość udziału w wykładach, spotkaniach i warsztatach z gośćmi z zagranicy:

- w grudniu 2024 roku studenci i studentki historii wzięli udział w wykładzie gościnnym dr. Vitaliya Perkuna, historyka, pracownika naukowego Instytutu Historii Ukrainy NANU: <https://www.facebook.com/photo/?fbid=1193967552515284&set=pcb.1193967629181943>

- od 2023 roku studenci i studentki historii mają okazję brać udział w gościnnych wykładach prof. dr. hab. Valentina Constantinova (Institutul de Istorie, Chisnau, Mołdawia): <https://us.edu.pl/instytut/ih/2023/05/11/gosciny-wyklad-prof-dr-hab-valentina-constantinova-pt-relacje-polsko-moldawskie-w-sredniowieczu-i-czasach-nowozytnych/>, <https://us.edu.pl/instytut/ih/2024/03/22/gosciny-wyklad-prof-valentina-constantinova-na-temat-relacji-polsko-moldawskich-w-sredniowieczu/>

- możliwość udziału w wykładach otwartych w j. angielskim realizowanych w Centrum Badań Nordystycznych i Staroangielskich (CBNS), którego dyrektorem jest dr hab. Jakub Morawiec, prof. UŚ - prowadzący zajęcia na kierunku historia (<https://us.edu.pl/en/nauka-i-badania/centra-badawcze/cbns/cbns-konferencje/>)

- możliwość udziału w wykładach monograficznych w języku angielskim: w roku akademickim 2024/2025 dr Carina Damm z Centrum Badań Nordystycznych i Staroangielskich prowadziła 15h wykładu monograficznego: *Environmental History of the Viking Age*.

Obecnie dyrekcja kierunku konsultuje z Radą Dydaktyczną wprowadzenie wykładów monograficznych w językach obcych do stałej oferty dydaktycznej na II roku studiów drugiego stopnia.

- dr Katarzyna Niemczyk na swoje zajęcia projektowe zaprasza gości z Mołdawii i Rumunii (Prof. Lilia Zabolotnaia z Kiszyniowa (Muzeum w Kiszyniowie i Państwowa Akademia Nauk), Prof. Valentin Constantinov, dr Radu Bailau). Celem zajęć jest propagowanie wiedzy o historii, kulturze oraz walorach turystycznych współczesnej Rumunii. Zajęcia projektowe są konstruowane w taki sposób, aby wzbudzić zainteresowanie studentów, co – sądząc po ich reakcjach – udaje się osiągnąć. Każdorazowo uczestniczy w nich doktor, który z perspektywy autochtona przybliży historię, kulturę, język współczesnej Rumunii oraz średniowiecznej

Mołdawii, Wołoszczyzny i Siedmiogrodu, co umożliwia studentom nie tylko głębsze poznanie tego kraju, lecz także zapoznanie się z poglądami i ustaleniami rumuńskich historyków.

7.3. Stopień przygotowania studentek i studentów do uczenia się w językach obcych i sposoby weryfikacji osiągania przez studentki i studentów wymaganych kompetencji językowych oraz ich oceny

W Uniwersytecie Śląskim jednostką odpowiedzialną za prowadzenie uniwersyteckich lektoratów oraz kursów doszkalcających w zakresie nauki języków obcych, a także prowadzącą weryfikację osiągania przez studentki i studentów wymaganych kompetencji językowych jest **Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych (SPNJO)**(<https://us.edu.pl/kolegium/spnjo>). Dla studentów i studentek pierwszorzecznych Studium organizuje co roku diagnozę kompetencji językowych, poprzez udział w teście poziomującym, po rozwiązaniu którego otrzymują diagnozę językową i opis optymalnej ścieżki kształcenia językowego. Ponieważ lektoraty wprowadzane są w programie studiów I stopnia od semestru drugiego, osoby, które nie posiadają kompetencji językowych na odpowiednim poziomie, mogą skorzystać z zajęć wyrównawczych organizowanych przez SPNJO. Zajęcia prowadzone są wyłącznie w języku angielskim, co stwarza możliwość osiągnięcia i doskonalenia biegłości językowej.

Sposoby weryfikacji efektów uczenia się są różnorodne i dostosowane do specyfiki efektów językowych (tj. standardowe testy zgodne z wymogami Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego (ESOKJ)); dodatkowo obejmują one prace projektowe kreatywne, wymagające produktywnego użycia języka i sprawdzające gotowość do posługiwania się językiem obcym w życiu zawodowym. Efekty są oceniane na bieżąco, w trakcie zajęć, na podstawie aktywnego udziału w zajęciach, na podstawie prac pisemnych czy przygotowywanych i omawianych prezentacji tematycznych. **Ostatecznie osoba studiująca wykazuje osiągniętą biegłość językową poprzez zdanie egzaminu kończącego lektorat na odpowiednim poziomie lub przedłożenie stosownego certyfikatu biegłości językowej (również takiego, który został zorganizowany przez SPNJO).**

Na poziomie kształcenia językowego na kierunku historia weryfikacją efektów uczenia jest ocena końcowa z modułu Translatorium dla historyków, które jest obligatoryjne dla wszystkich studiujących na studiach II stopnia w wymiarze 60 godzin.

7.4. Skala i zasięg mobilności i wymiany międzynarodowej osób studiujących i kadry

Mobilność osób studiujących i kadry na kierunku historia realizowana jest w drodze staży badawczych i badawczo-dydaktycznych, wyjazdów studyjnych oraz stypendialnych. W przeważającej większości mobilność ta odbywa się na mocy umów bilateralnych, w szczególności programu **Erasmus+**. Lista uczelni, z którymi podpisano umowy w ramach programu Erasmus+, obejmuje 44 szkoły wyższe. Studentki i studenci historii są stale zachęcani do udziału w tym programie. Corocznie organizowane są spotkania informacyjne, a informacje o naborze są wysyłane do studiujących drogą mailową i ogłaszane w mediach społecznościowych IH UŚ. Koordynatorem programu Erasmums+ dla kierunku historia jest dr Jakub Grudniewski.

Mimo kampanii informacyjnej i zachęcania studiujących historię, niewielka ich liczba decyduje się na wzięcie udziału w wymianie akademickiej w ramach programu Erasmus+. W latach 2020-2025 tylko jedna osoba studiująca na kierunku historia (p. Oliwia Krupska w 2021 roku) zdecydowała się w wymianę akademicką w ramach tego programu. W toku prowadzonych ze studiującymi w tej sprawie rozmów dyrekcja kierunku zdiagnozowała przyczyny tego stanu rzeczy. Studenci twierdzą, że powodem, dla którego nie wyjeżdżają na Erasmusa, jest konieczność podjęcia pracy zarobkowej, która umożliwia im utrzymanie się w czasie roku akademickiego.

Dyrekcja kierunku historia podjęła działania naprawcze mające zwiększyć mobilność studentek i studentów:

W ramach działań naprawczych dyrekcja kierunku historia stara się zachęcić studiujących do wyjazdów krótkoterminowych: np. w roku akademickim 2025/2025 dwóch studentów (Rafał Małek oraz Mateusz

Wnukowski) odbędzie wyjazd studyjny w ramach programu Erasmus+ na Uniwersytet Palacki w Ołomuńcu. Program przewiduje konferencję naukową pt.: The Early Modern World: Perspectives and Practices in Contemporary Historiography.

Z inicjatywy dyrekcji kierunku opiekę nad programem Erasmus, od roku akademickiego 2024/2025 objął dr Jakub Grudniewski, znający specyfikę programu z perspektywy uczestnika. Koordynator programu Erasmus z ramienia IH organizuje spotkania promujące wymianę akademicką w miesiącach poprzedzających nabór.

Z możliwości wzięcia udziału w wymianie międzynarodowej korzystają chętnie pracowniczki i pracownicy prowadzący zajęcia na kierunku historia:

- wyjazdy realizowane w ramach programów Erasmus+ oraz Transform4Europe:
 - 2025 - prof. dr hab. Piotr Boroń, prof. UŚ, dr Mateusz Sokulski i dr Mirosław Węcki realizowali wykłady w j. angielskim na Uniwersytecie Witolda Wielkiego w Kownie
 - 2023 - dr Dominika Rychel-Mantur oraz dr Piotr Kowalewski Jahromi realizowali wykłady w j. angielskim na Uniwersytecie Witolda Wielkiego w Kownie
 - 2022 - dr Jakub Grudniewski, realizował wykłady w j. niemieckim na Uniwersytecie w Wiedniu
- wyjazdy realizowane w ramach programu wymiany akademickiej CEEPUS:
 - 2024 - dr Marcela Gruszczyk oraz dr Dawid Madziar realizowali wykłady w j. angielskim na Uniwersytecie Karola w Pradze
 - 2020 - dr Dominika Rychel-Mantur realizowała w formie zdalnej wykłady w j. angielskim na Uniwersytecie w Egerze
 - 2019 - dr Jakub Grudniewski realizował wykłady w j. angielskim na Uniwersytecie w Egerze
 - dr Mateusz Sokulski realizował wykłady w j. angielskim, serbskim i chorwackim w następujących latach: 2023 - Uniwersytet Czarnogóry, Instytut Historii w Podgoricy, 2022 - Uniwersytet Karola w Pradze, 2019 - Uniwersytet Karola w Pradze, 2019 - Uniwersytet w Nowym Sadzie, 2018 - Instytut Historii, Uniwersytet w Zagrzebiu
- wyjazdy realizowane w ramach stypendiów (badawcze i dydaktyczne)
 - dr Mateusz Sokulski: stypendium **Fulbright Slavic Award** - staż na Uniwersytecie Stanforda, Center for Russian, East European and Euroasian Studies 1 X-30 XI 2022 r. (opiekun naukowy prof. Norman Naimark) Temat badawczy: *Mihajlo Mihajlov and democratic non-nationalist opposition in Serbia/Yugoslavia in the 1970s and 1980s*
 - Stypendium Wyszehradzkie** w Archiwum Radia Wolna Europa w Budapeszcie 1-28 II 2024 r. (temat: *Mihajlo Mihajlov and Others: The Way to Support Democratic Solutions against the Communist Regime in Yugoslavia in the 1980s*)
 - prof. dr hab. Ryszard Kaczmarek, **Stypendium Polskiej Misji Historycznej w Würzburgu** na rok 2022, temat badawczy: *Zachodni świat rozumu w konfrontacji ze światem wiary i tradycjonalizmu w Europie środkowo-wschodniej. Rudolf Virchow na Górnym Śląsku podczas epidemii w 1848 roku*
 - dr Dominika Rychel-Mantur: **Stypendium Polskiej Misji Historycznej w Würzburgu** na rok 2022, temat badawczy: *Podróże Jana Stanisława Mieroszewskiego po krajach niemieckich w latach 1844-1849 oraz ich wpływ na jego myśl polityczną i społeczną*

- dr Michał Faszczka: **Stypendium Fundacji Lanckorońskich** na rok 2021 temat badawczy: *Centurionat jako droga awansu społeczno-ekonomicznego w republikańskim Rzymie*

- prof. dr hab. Agata Kluczek **Stypendium Fundacji Lanckorońskich** na rok 2021 i 2018

- dr Paweł Duda **Stypendium Fundacji Lanckorońskich** na rok 2020, ze względu na pandemię COVID-19 zrealizowane w 2022

- Inne:

2025 - dr Paweł Duda wygłosił wykład w j. włoskim Stacji Polskiej Akademii Nauk w Rzymie

2021 - dr Grzegorz Bartusik brał udział w międzynarodowej szkole letniej „European Summer University in Digital Humanities 'Culture & Technology'” na Uniwersytecie w Lipsku.

Zasięg mobilności pracowniczek i pracowników IH UŚ jest szeroki i ma tendencję do ciągłego powiększania się, na co z pewnością ma wpływ polityka promowania mobilności prowadzona w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach.

7.5. Sposoby, częstość i zakres monitorowania i oceny umiędzynarodowienia procesu kształcenia oraz doskonalenia warunków sprzyjających podnoszeniu jego stopnia, jak również wpływu rezultatów umiędzynarodowienia na program studiów i jego realizację

Proces umiędzynarodowienia kształcenia jest systematycznie nadzorowany zarówno przez władze Wydziału Humanistycznego, jak i przez pełnomocnika dziekana ds. współpracy międzynarodowej. Ocena tego obszaru odbywa się głównie w ramach corocznych analiz przygotowywanych przez dyrekcję kierunku (**por. Kryterium 10 oraz listy zagadnień omawianych podczas spotkań z interesariuszami wewnętrznymi**) oraz przez władze dziekańskie, a następnie ujmowana jest w:

- raportach z oceny kierunku studiów w zakresie jakości kształcenia w danym roku akademickim
- wydziałowych raportach z oceny kierunków studiów w zakresie jakości kształcenia w danym roku akademickim

Powstałe w ten sposób dokumenty są podstawą sporządzenia ogólnouniwersyteckiego Raportu z Jakości Kształcenia (dokumenty te dostępne są na stronie: <https://us.edu.pl/pracownik/sprawy-dydaktyczne/pion-ksztalcenia/jakosc-ksztalcenia/raport-jakosci-ksztalcenia/>).

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 7:

Dobre praktyki:

- udział Uniwersytetu Śląskiego w sojuszu Transform4Europe. Uniwersytet Śląski, wraz z dziesięcioma zagranicznymi szkołami wyższymi, tworzy prestiżowy uniwersytet europejski. Uczelnie łączą się, aby razem prowadzić badania naukowe na najwyższym poziomie oraz kształcić młodych ludzi na międzynarodowych kierunkach studiów. Tworzą również wspólny, wielojęzyczny kampus po to, aby zadbać o przyszłość swoich regionów, a przez to krajów i Europy. Osoby studiujące, nauczycielki i nauczyciele akademicy uczestniczą w licznych inicjatywach dydaktycznych (m.in. kursy akademickie, konferencje, szkolenia, wymiany międzynarodowe) oraz badawczych, realizowanych w ramach konsorcjum.
- udział pracowniczek i pracowników prowadzących zajęcia na kierunku historia w zagranicznych wyjazdach i stażach naukowych i dydaktycznych. Doświadczenie zdobyte podczas wizyt na zagranicznych uczelniach pozwala wzbogacić zajęcia o nowe treści oraz nowe metody kształcenia.

- udział pracowniczek i pracowników prowadzących zajęcia na kierunku historia w Międzynarodowym Kongresie Kształcenia, w którego programie uwzględniane są spotkania z udziałem zagranicznych gości. Spotkania bardzo często dotyczą umiędzynarodowienia.
- stwarzanie osobom studiującym możliwości uczestnictwa w wykładach i warsztatach prowadzonych przez gości z uniwersytetów i instytucji zagranicznych współpracujących z Instytutem Historii UŚ
- dobrą praktyką są oferowane przez UŚ szkolenia językowe dla dydaktyków

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

8.1 Dostosowanie systemu wsparcia do potrzeb różnych grup studentów, w tym potrzeb studentów z niepełnosprawnością

Wsparcie dla studentów i studentek na kierunku historia realizowane jest na wielu płaszczyznach: **dydaktycznej, organizacyjnej, efektywnego procesu studiowania, udzielania pomocy materialnej oraz z zakresu wsparcia psychologicznego**. Wynika to z przyjętej w UŚ strategii, której priorytetowym celem jest uwzględnienie zróżnicowanych potrzeb studentów i studentek zarówno grupowych, jak i indywidualnych. Należy podkreślić, że poza formami wsparcia, jakie oferowane są wszystkim studiującym, szczególną uwagę zwraca się na osoby ze szczególnymi potrzebami, w tym osoby z niepełnosprawnościami, osoby uczestniczące w wymianach międzynarodowych, studentów i studentki rozpoczynających studia, osoby wymagające wsparcia materialnego, jak również osoby zainteresowane sportem, zaangażowane w działalność organizatorską czy osoby uzdolnione.

Zasadnicze obszary, okoliczności, formy i zasady wsparcia studiujących w procesie uczenia się oraz kwestie dostosowania systemu wsparcia do potrzeb różnych grup studentów określa jeden z kluczowych aktów obowiązujących w UŚ – *Regulamin studiów w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach* (https://us.edu.pl/wp-content/uploads/pliki/najwazniejsze-akty-prawne/zal_do_525_2024.pdf).

Na kierunku historia można wskazać **różne przykłady** wsparcia dla studiujących:

- **Osoby przyjęte na pierwszy rok studiów** otrzymują wszelkie niezbędne informacje, dotyczące organizacji studiów, w tym form wspierania ich, w trakcie specjalnie w tym celu zorganizowanych **Dni Adaptacyjnych** w pierwszym tygodniu roku akademickiego. Dni adaptacyjne to szereg działań i aktywności, które mają na celu zaznajomienie osób rozpoczynających studia z Uniwersytetem, Wydziałami, specyfiką studiowania. Odbywają się spotkania organizacyjne, podczas których przekazywane są najważniejsze informacje dotyczące wydziału, studiów czy *savoir vivre* studenta. Na spotkanie zapraszani są prodekan ds. studenckich i kształcenia, opiekunowie pierwszych lat, pełnomocnicy dziekana, pracownicy dziekanatu WH i przedstawiciele samorządu studenckiego. W spotkaniu prowadzonym **przez dyрекcję kierunku historia** uczestniczą opiekunowie pierwszych roczników, pracowniczka dziekanatu dydaktycznego oraz przedstawiciele Studenckiego Koła Naukowego Historyków UŚ. Zostaje przedstawiony i omówiony harmonogram zajęć, specyfika studiowania. Studiujący **są również oprowadzani po Instytucie Historii** przez opiekunów, którzy pokazują studentom sale oraz gabinety poszczególnych pracowników i pracowniczek. Organizowany jest też **Dzień Integracyjny** oraz szkolenia z praw i obowiązków osób studiujących, obowiązkowe szkolenie BHP, szkolenie biblioteczne i szkolenie z obsługi systemów zdalnego kształcenia – MS Teams i Moodle. Studenci i studentki pierwszego roku studiów dowiadują się również o konieczności rejestracji do systemu USOS.
- **Realizacja potrzeb grupowych** studentów i studentek kierunku historia jest zapewniana przez włączanie przedstawicieli i przedstawicielek osób studiujących w prace wydziałowych ciał kolegialnych funkcjonujących na Wydziale Humanistycznym, takich jak Wydziałowa Komisja ds. Kształcenia i Studentów. Osoby studiujące na kierunku historia są również reprezentowani w Radzie Dydaktycznej kierunków historia, turystyka historyczna, środkowoeuropejskie studia historyczne. Okazją do dyskusji nad przebiegiem procesu studiowania są również regularne spotkania chętnych osób studiujących z dyрекcją kierunku (przynajmniej raz w semestrze).
- **Dostosowanie procesu dydaktycznego dla studentów ze szczególnymi potrzebami**, wynikającymi ze stanu zdrowia, integracji osób z niepełnosprawnościami ze środowiskiem

akademickim, wyrównania szans edukacyjnych i likwidowania barier oraz przeciwdziałania wykluczeniu. Na wsparcie mogą liczyć osoby studiujące, dla których niezbędna jest pomoc asystenta dydaktycznego lub którzy potrzebują wypożyczyć sprzęt, chcą wziąć udział w szkoleniach czy konferencjach, są aktywni sportowo, potrzebują usług doradczych lub konsultacji psychologicznych. Informacje o wszelkich dostępnych formach i zasadach wsparcia osób z niepełnosprawnościami są dostępne na stronie: <https://us.edu.pl/student/wsparcie-i-fundusze/dostosowanie-do-specjalnych-potrzeb/>. **Wszelkiej pomocy oraz informacji dostarczają także Koordynatorki ds. Dostępności.** Na kierunku historia koordynatorką jest dr Iwona Pietrzyk, która na początku każdego semestru przesyła pracownikom informacje oraz orzeczenia od studiujących, którzy potrzebują wsparcia. Najczęściej dotyczy ono dostosowania organizacji studiów, wydłużonego czasu na odpowiedź ustną lub pisemną, dostosowania form zaliczenia.

Dostosowanie uczelni, w tym kierunku historia, dla osób ze szczególnymi potrzebami przejawia się również poprzez formy indywidualnego dostosowania procesu dydaktycznego. Na podstawie Regulaminu studiów w UŚ studenci mogą ubiegać się m.in. o:

1. Indywidualną Organizację Studiów (IOS) - przyznawaną na jeden semestr. IOS to forma pomocy polegająca na specjalnym trybie organizacji zajęć skierowana do studentów/tek, którym aktualna sytuacja uniemożliwia kontynuowanie toku studiów na zasadach ogólnych. Pozwala na:

- Indywidualne ustalenie sposobów realizacji efektów uczenia się w zakresie przewidzianym dla danego modułu – wybór grupy ćwiczeniowej, ustalenie terminów zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów/ek w szczególności wcześniejsze wychodzenie z zajęć, nieobecność na niektórych zajęciach etc.
- indywidualne ustalenie terminu i sposobu weryfikacji efektów uczenia się z uwzględnieniem harmonogramu przyjętego na danym kierunku studiów.

2. Indywidualne Dostosowanie Studiów (IDS) - przyznawane jest studiującym w celu dostosowania organizacji i realizacji procesu dydaktycznego do szczególnej sytuacji osoby studiującej ze specjalnymi potrzebami edukacyjnym. Informacje na temat IDS są zebrane na stronie: <https://us.edu.pl/student/studia/tok-studiow-2/wsparcie-i-fundusze-dostosowanie-do-specjalnych-potrzeb-indywidualne-dostosowanie-studiow>. Kwestię IDS reguluje w szczególności Zarządzenie nr 158 Rektora Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach z dnia 30 października 2024 r. w sprawie wsparcia procesu kształcenia i prowadzenia badań dla osób studiujących z niepełnosprawnościami i ze szczególnymi potrzebami.

3. Indywidualny Toku Studiów (ITS) — polega na doborze modułów w ramach realizacji uczenia się w zakresie przewidzianym na danym kierunku oraz w zakresie dodatkowym, a także na udziale studiujących w pracach naukowo-badawczych, rozwojowych i wdrożeniowych – z uwzględnieniem jego/jej zainteresowań. "O ITS może ubiegać się osoba, która ukończyła przynajmniej pierwszy semestr studiów, przedstawiła szczegółową koncepcję realizacji ITS i spełnia jedną z przesłanek: 1) uzyskała średnią ocen powyżej 4,5 w poprzedzającym wniosek semestrze studiów lub średnią ocen powyżej 4,0 z dotychczasowego przebiegu studiów; 2) została zatrudniona w Uczelni w związku z uzyskaniem indywidualnego albo zespołowego grantu na finansowanie działalności badawczej; 3) ukończyła z oceną celującą studia pierwszego stopnia, po których podjęła studia drugiego stopnia. Taki tok studiów student(ka) może realizować od pierwszego roku, jeśli jest laureatem/laureatką lub finalist(k)ą olimpiad stopnia centralnego, laureatem/laureatką konkursów międzynarodowych i ogólnopolskich lub finalist(k)ą mistrzostw sportowych o charakterze ogólnokrajowym lub międzynarodowym w kategoriach młodzieżowych. W ramach ITS student(ka), z uwzględnieniem swoich zainteresowań, dobiera moduły do realizacji procesu uczenia się w zakresie przewidzianym na danym kierunku oraz w zakresie dodatkowym, a także może uczestniczyć w wybranych pracach naukowo-badawczych czy też rozwojowych i wdrożeniowych.

4. Uzyskanie urlopu zdrowotnego, dziekańskiego lub krótkoterminowego, przyznawane w sytuacji, kiedy student z ważnych przyczyn nie może uczestniczyć w zajęciach

5. Realizację wybranych efektów uczenia się z semestru wyższego niż wynika to z aktualnego wpisu na semestr

6. Wyznaczenie późniejszego terminu na złożenie pracy dyplomowej niż wynikający z Regulaminu studiów w UŚ

Warto dodać, że UŚ jest beneficjentem projektu „DUO - Uniwersytet Śląski uczelnią dostępną, uniwersalną i otwartą”; <https://www.duo.us.edu.pl/> (nr umowy o dofinansowanie POWR.03.05.00-00-A031/19- 00), który miał na celu **zwiększenie zakresu dostępności oraz poziomu otwartości i uniwersalności Uczelni** poprzez udoskonalenie wsparcia edukacyjnego. Projekt współfinansowany w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, działanie 3.5 Kompleksowe programy szkół wyższych. Celem projektu, było stworzenie warunków, aby uczelnia stała się miejscem pozbawionym barier i otwartym na wszystkich członków społeczności akademickiej, w tym osoby z niepełnosprawnościami oraz ze szczególnymi potrzebami. Realizacja projektu obejmuje działania związane z likwidacją barier architektonicznych, cyfrowych i komunikacyjnych, rozwijaniem struktur organizacyjnych odpowiedzialnych za dostępność, a także wdrażaniem technologii wspierających. Ważnym elementem jest również opracowanie procedur i regulacji zgodnych ze standardami dostępności oraz prowadzenie działań edukacyjnych i integracyjnych, które mają podnosić świadomość na temat niepełnosprawności. Dzięki temu Uniwersytet Śląski dąży do tego, by być przestrzenią równych szans w nauce, pracy i życiu akademickim.

W roku 2025 został uruchomiona druga edycja projektu, która potrwa do 2029 roku. Więcej na temat II edycji projektu: <https://www.duo.us.edu.pl/pl/duo-II>

Udział w drugiej edycji programu DUO na dzień 15.10. 2025 zadeklarowało (poprzez wysłanie zgłoszenia na szkolenia) 4 pracowników Instytutu Historii (dr Agnieszka Bartnik, dr Dominika Rychel-Mantur, dr Katarzyna Wilczok, dr Pavel Ablamski), którzy 17.10.2025 odbędą w ramach programu szkolenie: „Dostępna dydaktyka zdalna na platformach Teams, Moodle”.

W ramach dostosowania systemu wsparcia do potrzeb różnych grup studentów należy również wspomnieć o **przyjętym w 2021 r. Planie Równości Płci w Uniwersytecie Śląskim** (https://us.edu.pl/wp-content/uploads/pliki/level-up/plan-rownosci-plci_US.pdf), w ramach którego osoby studiujące same w sobie stanowią odrębną grupę beneficjentek i beneficjentów wielu działań w każdym z celów strategicznych sformułowanych w ramach pięciu obszarów. **Na szczególnie podkreślenie zasługuje szereg rozwiązań dla studentek w ciąży oraz osób studiujących sprawujących funkcje rodzicielskie lub opiekuńcze.**

Wsparcie cyfrowe Uczelni dla osób studiujących i pracujących na kierunku historia realizowane jest poprzez m.in.:

- darmowy dostęp do aplikacji MS Office365, zawierającej wersje on-line programów Word, Excel, PowerPoint, OneNote oraz Outlook, dostęp do dużego dysku sieciowego i poczty w domenie Uczelni,
- darmowy dostęp do usługi Google Workspace oferującej pakiet narzędzi w chmurze zawierający usługi do komunikacji i współpracy, takie jak Gmail, Dysk Google, Kalendarz, Classroom itd.,
- mobilną wersję systemu USOS UŚ,
- stronę internetową: <https://www.zdalny.us.edu.pl/>.
- sieć eurodam i student.us

- mLegitymacja studencka, która uprawnia do zniżek np. w komunikacji miejskiej, w pociągach, wybranych lokalach gastronomicznych, w kinach, teatrach itd. Zamówienia na mLegitymacje można składać poprzez platformę USOSweb

W UŚ istnieje ogólnouczelniana jednostka organizacyjna prowadzącą działalność w zakresie kształcenia elektronicznego oraz wykorzystania do tego celu technologii internetowych: **Centrum Kształcenia na Odległość** (<https://el.us.edu.pl/cko/>). Zakres działania jednostki to m.in.: pomoc w tworzeniu i konfiguracji platformy e-nauczania udostępnionej dla jednostek Uniwersytetu Śląskiego oraz szkolenia i konsultacje związane z jej obsługą. Warto dodać, że pełnomocniczką dziekana ds. kształcenia na odległość jest pracowniczka związana z kierunkiem historia - dr Joanna Mercik.

8.2. Zakres i formy wspierania studentów w procesie uczenia się

Wśród form wspierania kształcenia studentów i studentek (poza formami instytucjonalnymi wynikającymi z przyjętego programu studiów – takimi jak wykłady, ćwiczenia, laboratoria, seminaria, konwersatoria), osoby studiujące mogą uczestniczyć w pozainstytucjonalnych formach wspierających proces uczenia się. Są to przykładowo: tutoring, różnego typu warsztaty, szkolenia certyfikowane, seminaria naukowe, możliwość uczestniczenia w grupach projektowych.

Osoby studiujące na kierunku historia mają możliwość korzystania z następujących form pomocy merytorycznej:

- konsultacji u pracowników IH UŚ, w tym z konsultacji przez platformy edukacji zdalnej np. MS Teams
- zajęć prowadzonych w formie tutoringu
- seminariów dyplomowych
- udziału w grupach projektowych prowadzonych przez pracowników i pracowniczki kierunku historia - również w ramach projektów dydaktycznych finansowanych z Unii Europejskiej
- zasobów Centrum Informacji Naukowej i Biblioteki Akademickiej (CINIBA), (szczegółowe informacje dotyczące zasobów bibliotecznych zamieszczono w opisie **kryterium 5.**)
- możliwość korzystania z prestiżowych, międzynarodowych baz czasopism elektronicznych, do których licencje posiada CINIBA, w szczególności dostęp zdalny (z komputerów spoza sieci uniwersyteckiej) przez system HAN: Hidden Automatic Navigator

Wsparcia w procesie uczenia się udzielają studiującym również opiekunowie i opiekunki poszczególnych lat.

Osoby studiujące na kierunku historia mają możliwość korzystania z następujących form pomocy finansowej:

Zgodnie z *Regulaminem świadczeń dla studentów Uniwersytetu Śląskiego* (<https://aktyprawne.us.edu.pl/423/d/8409/5/>) decyzje w zakresie przyznawania świadczeń podejmuje dziekan lub prodziekan na mocy upoważnienia rektora. Wysokość wszystkich świadczeń w kolejnych semestrach może ulegać zmianie. Świadczenia przysługują na studiach I i II stopnia, oraz na studiach jednolitych magisterskich. Zgodnie z ustawą – *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce*, **student może się ubiegać w uczelni o następujące świadczenia przyznawane ze środków funduszu stypendialnego: stypendium socjalne, stypendium dla osób niepełnosprawnych, stypendium rektora i zapomogę.** Osoba studiująca może również ubiegać się o zakwaterowanie w akademiku oraz zakwaterowanie małżonka lub dziecka w akademiku. Wszystkie rodzaje świadczeń przyznawane są na wniosek osoby studiującej, wypełniane są i składane w serwisie USOSweb.

- **stypendium socjalne** ma prawo otrzymywać osoba studiująca, znajdująca się w trudnej sytuacji materialnej, której dochód na osobę w rodzinie nie jest wyższy od kwoty ustalonej przez rektora. Próg dochodu uprawniający do otrzymania stypendium socjalnego oraz wysokość stypendium ustala rektor w porozumieniu Uczelnianą Radą Samorządu Studenckiego lub organem przez niego wskazanym w każdym semestrze
- **stypendium dla osób z niepełnosprawnością** może otrzymywać osoba studiująca z tytułu niepełnosprawności, potwierdzonej orzeczeniem o niepełnosprawności (orzeczenie o stopniu niepełnosprawności albo orzeczenie, o którym mowa w art. 5 oraz art. 62 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych). Świadczenie to przyznawane jest na wniosek studenta/ki, składany w dziekanacie w terminie do 10. dnia każdego miesiąca
- **stypendium rektora** może otrzymywać osoba studiująca, która uzyskała wyróżniające wyniki w nauce, ma osiągnięcia naukowe, artystyczne lub osiągnięcia sportowe we współzawodnictwie co najmniej na poziomie krajowym oraz zaliczył/a rok studiów do 25 września lub, w przypadku studiów kończących się w semestrze zimowym, do 15 marca (dotyczy studentów od drugiego roku studiów pierwszego i drugiego stopnia i studiów jednolitych magisterskich). Stypendium rektora otrzymuje również student/a przyjęty/a na pierwszy rok studiów w roku złożenia egzaminu maturalnego, który/a jest: laureatem/ką olimpiady międzynarodowej albo laureatem/ką lub finalistą/ką olimpiady stopnia centralnego, o których mowa w przepisach o systemie oświaty, medalistą/ką co najmniej współzawodnictwa sportowego o tytuł mistrza Polski w danym sporcie, o którym mowa w przepisach o sporcie
- **stypendium ministra za znaczące osiągnięcia** naukowe, artystyczne lub sportowe. Stypendium ministra może otrzymać osoba studiująca wykazująca się: znaczącymi osiągnięciami naukowymi lub artystycznymi związanymi ze studiami lub znaczącymi osiągnięciami sportowymi.
- **zapomogę** może otrzymać osoba studiująca, która znalazła się przejściowo w trudnej sytuacji życiowej. Przez trudną sytuację życiową, uzasadniającą przyznanie zapomogi, należy rozumieć ogół warunków (np. materialnych, rodzinnych, społecznych, zdrowotnych), w jakich znalazła się rodzina studenta/ki, powodujących przejściowe problemy w spełnianiu potrzeb materialnych rodziny. Dodatkowo w przypadku problemów finansowych osoby studiującej dziekan może umorzyć część lub całość należności finansowych osoby wobec Wydziału lub rozłożyć płatność na 3 raty.

Wsparcie finansowe dla studiujących na kierunku historia w latach 2020-2025 przedstawia się następująco:

Studia I stopnia:

I stopień	Stypendium			
Rok akademicki	Socjalne	Dla osób niepełnosprawnych	Rrektora	Zapomoga
2020/2021	3	4	7	1
2021/2022	7	6	5	1
2022/2023	7	14	5	1
2023/2024	10	11	12	0
2024/2025	8	10	5	0

Studia II stopnia:

II stopień	Stypendium			
Rok akademicki	Socjalne	Dla osób niepełnosprawnych	Rrektora	Zapomoga
2020/2021	1	5	9	0
2021/2022	2	3	12	2
2022/2023	1	1	12	0
2023/2024	1	5	7	0
2024/2025	4	7	13	0

Uczelnia dysponuje **także miejscami dla osób studiujących** na kierunku historia spoza Katowic, które **mogą zamieszkać w akademikach**. Na bazę akademików UŚ składają się domy studenckie w Katowicach, Sosnowcu i Cieszynie. Wnioskowanie o miejsce odbywa się poprzez USOSweb. Więcej szczegółów znajduje się na stronie: <https://us.edu.pl/student/wsparcie-i-fundusze/akademiki-2/>

8.3. Formy wsparcia

Formy wsparcia dla studiujących opisane zostały w *Regulaminie Studiów w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach*, a także zostały szczegółowo scharakteryzowane w *Procedurach Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia*: <https://us.edu.pl/wydzial/wh/jakosc-ksztalcenia/>.

8.3.a. Wsparcie w zakresie krajowej i międzynarodowej mobilności studentów

Studenci i studentki historii mają możliwość odbywania wymiany krajowej i międzynarodowej. Studiujący mogą uczestniczyć przede wszystkim w programach: **MOST, Erasmus+**, a także **w programie DAAD** (Deutscher Akademischer Austauschdienst: <https://www.daad.de/de/>) oferującego kursy letnie

oraz wymianę studencką m.in. na pobyty semestralne w uczelni partnerskiej programu w Europie. **Program Mobilności Studentów i Doktorantów MOST** daje m.in. możliwość realizacji programu studiów na uczelni innej niż macierzysta, a także wyboru dodatkowych, związanych z zainteresowaniem osoby studiującej, zajęć dydaktycznych. Niezbędnych informacji udziela studiującym Wydziałowy Koordynator ds. programu MOST, a przydatne informacje znajdują się na stronie: <https://us.edu.pl/student/mobilnosc/wyjazdy-krajowe>. **Program Erasmus+** umożliwia realizację części studiów (jednego lub dwóch semestrów) w zagranicznej instytucji partnerskiej, a także daje również możliwość wyjazdów na staże w jednostkach naukowych. Na Wydziale powołany został Pełnomocnik Dziekana ds. współpracy międzynarodowej oraz Wydziałowi Koordynatorzy ds. programu Erasmus, koordynujący proces wymiany i udzielający zainteresowanym niezbędnych informacji. Dla kierunku historia koordynatorem jest dr Jakub Grudniewski. Studiujący są na bieżąco informowani o rozpoczęciu kolejnych edycji programów. Corocznie odbywają się na UŚ spotkania z osobami studiującymi w celu promowania możliwości udziału w programie Erasmus+. Rekrutację na rok akademicki 2025/2026 poprzedziło m.in. spotkanie ze studiującymi, które odbyło się 12.03.2025 na platformie MS Teams. Ogólne informacje o tym programie znajdują się na stronie UŚ: <https://us.edu.pl/wydzial/wh/innowacje-wspolpraca/erasmus/>

8.3.b. Wsparcie w zakresie prowadzenia działalności naukowej oraz publikowania lub prezentacji jej wyników, jak również w uczestniczeniu w różnych formach komunikacji naukowej lub twórczości artystycznej

Studenci i studentki historii mają możliwość skorzystania z wielu form wsparcia w prowadzeniu własnej działalności naukowej oraz publikowania i prezentowania jej wyników. Służą temu:

- **Moduł Pracownia dyplomowa** umożliwia studentom zdobycie wiedzy i umiejętności niezbędnych do tworzenia prac badawczych. Zajęcia prowadzone w formie warsztatów uczą m.in. formułowania tytułu, planu oraz pytań badawczych, a także wskazują, gdzie i w jaki sposób poszukiwać źródeł i literatury. Efektem zdobytych kompetencji jest przygotowanie w ramach zaliczenia planu pracy badawczej na wybrany temat. Warto dodać, że zajęcia cechuje zindywidualizowane podejście do studiujących, w zależności od potrzeb wsparcia w zakresie merytorycznym.
- **Seminaria dyplomowe** na poziomie studiów I i II stopnia to również moduły, podczas których osoby studiujące są objęte szczególną opieką merytoryczną promotorów i promoterek. problematyka i temat pracy dyplomowej zawsze ustalany jest wspólnie z promotorem. Zindywidualizowaniu współpracy ze studiującymi służy ograniczenie wielkości grup seminaryjnych, dzięki czemu stwarzane są możliwości zbudowania **relacji mistrz-uczeń**. Dodatkowo, podczas zajęć wykorzystywane są także **elementy tutoringu**, co sprzyja rozwojowi naukowemu studiujących.
- **Tutoring** - pracownicy i pracowniczki Instytutu Historii UŚ pełnią również rolę tutorów i tutorek dla studiujących w ramach Indywidualnych Studiów Międzyobszarowych, realizujących programy studiów na kierunkach organizowanych przez Wydział, w tym na kierunku historia. Wymiernym efektem współpracy tutorskiej są prace semestralne, oparte na samodzielnie przygotowanych i przeprowadzanych przez studiujących badaniach. Prace te przyjmują często formę artykułów naukowych bądź referatów, które bywają publikowane w formie artykułów naukowych bądź prezentowane w formie wystąpień. **Rolę tutorów pełnili pracownicy kierunku historia** tacy jak: **prof. dr hab. Aleksandra Skrzypietz** - w roku akademickim 2023/2024 - tutoring dla studiujących w ramach ISM, w roku akademickim 2024/2025 - tutoring z grupą doktorantek i doktorantów Instytutu Historii UŚ w ramach programu intermentoringowego Inicjatywy Doskonałości Badawczej: *Opiekunka, krewna, przyjaciółka – kobiety elity w różnych rolach społecznych w przeszłości*, **dr Aleksandra Barwicka-Makula** - tutoring dla studiujących w ramach ISM, **dr Marcela Gruszczyk** - tutoring dla studiujących w ramach ISM

- **Włączanie studiujących w badania własne pracowników i pracowniczek**, realizowane często w zespołach badawczych, w ramach otrzymanych grantów. Dzięki temu studenci i studentki historii mogą rozwijać swoją wiedzę historyczną, umiejętności krytyki źródeł oraz planowania własnej pracy badawczej.

PRZYKŁADY włączania studiujących w badania własne pracowników i pracowniczek:

- Instytut Historii UŚ od kilkunastu lat ściśle **współpracuje z Instytutem Badań Regionalnych Biblioteki Śląskiej**, której kierownikiem jest pracownik IH UŚ prof. dr hab. Ryszard Kaczmarek. Z inicjatywy IBRŚ od 2014 roku powstaje Encyklopedia Województwa Śląskiego (https://ibrbs.pl/index.php/Strona_startowa). **Wśród autorów i autorek haseł do Encyklopedii są nie tylko pracownicy i pracowniczki IH UŚ, ale również osoby studiujące na kierunku historia.** Hasła są przez nie przygotowywane przy wsparciu pracowników i pracowniczek IH UŚ, a następnie recenzowane przez niezależnych, anonimowych recenzentów.
- Pod kierunkiem prowadzących zajęcia na kierunku historia **studenci i studentki publikują artykuły naukowe**, których tematyka jest zbieżna z zainteresowaniami w/w prowadzących. Np. dr hab. Jacek Szpak prowadzi badania nad historią gospodarczą ziem polskich w XIX wieku. Jedną z jego magistrantek, pod jego kierunkiem napisała i **opublikowała artykuł w czasopiśmie punktowanym** (20 pkt. z listy MNiSW) - Niedbała A., *Rola dworu ziemiańskiego w kształtowaniu i utrwalaniu polskości w latach 1864–1914 w zaborze rosyjskim i na ziemiach zabranych. Przegląd stanu badań*, "Studia z Historii Społeczno-Gospodarczej XIX i XX Wieku" 2024, T. 27, s. 199-228 [<https://czasopisma.uni.lodz.pl/histspol/article/view/23728>].

W roku akademickim 2024/2025 również pod opieką dra hab. Jacka Szpaka, z inicjatywy studentki Alicji Kałuży, wydawnictwo Archae Graph opublikowało zbiór tekstów napisanych przez studentów historii III roku studiów licencjackich i II roku studiów magisterskich Uniwersytetu Śląskiego, Uniwersytetu Jagiellońskiego i Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie oraz doktorantkę Uniwersytetu Śląskiego. Tytuł zbioru brzmi *Memoria Temporum* i został sfinansowany przez Uniwersytet Śląski w Katowicach. Jest to pierwszy tom i planowane są dalsze publikacje z tej serii. Teksty zostały zrecenzowane przez pracowników w./w. uczelni (dr hab. Jacek Szpak i dr Agnieszka Bartnik UŚ; dr Agnieszka Jankowska-Marzec ASP Kraków i dr Marcin Stasiak UJ). W zbiorze znalazły się następujące teksty:

Aleksy Bujanowski: *Umiędzynarodowienie kwestii polskiej podczas I wojny światowej w latach 1914-1917*,

Piotr Konstanty, *Dziedzictwo kulturowe Lachów sądeckich – Jak zostało zachowane i jak się je kontynuuje*,

Anita Kwaśniak, *Rodzimowiercy słowiańscy w Polsce wobec wyzwań XX i XXI wieku*,

Rafał Roman Małek, *Portret społeczeństwa osmańskiego zawarty w pismach polsko-litewskiej szlachty z drugiej połowy XVI wieku*,

Dawid Rokita, *Oresteja Ajchylosa kontra prawo zwyczajowe w Grecji okresu archaicznego*,

Ewa Romańczak, *Ora et labora? Praca w klasztorze paulinów na przykładzie muzyków jasnogórskich w XIX wieku*,

Filip Warzecha, *Historia i znaczenie koncernu „Katolika” w przestrzeni medialnej Górnego Śląska w latach 1868-1914*.

Wsparcie studiujących kierunku historia w rozwoju swoich zainteresowań naukowych i zdobywaniu kompetencji badawczych poza programem studiów odbywa się również w ramach wspierania działalności Studenckiego Koła Naukowego Historyków UŚ - pracownicy kierunku historia są opiekunami sympozjów oraz konferencji naukowych organizowanych przez SKNH UŚ, recenzują również artykuły w czasopiśmie Koła Naukowego „Fax Historica” oraz „Rentgenie historyka”, który jest cyklem ciekawostek źródłowych. W roku akademickim 2025/2026 ukazał się (https://sknh.us.edu.pl/wp-content/uploads/2025/09/FAX-nr-5_compressed.pdf).

Warto odnotować, że w **władze dziekańskie oraz dyrekcja kierunku stwarzają studiującym możliwość rozwoju zainteresowań badawczych, wspierając finansowo** członków kół naukowych oraz osoby studiujące niezrzeszone, w tym pracujące w ramach grup projektowych, poprzez dofinansowanie do wyjazdów konferencyjnych, wsparcie w organizacji i dofinansowanie różnych form aktywności związanej z popularyzacją nauki. Osoby studiujące przy pomocy pracowniczek i pracowników kierunku historia składają również **wnioski o dofinansowania i granty badawcze** - np. **w roku akademickim 2024/2025 Pan Piotr Sypek, student II roku historii II stopnia otrzymał Studencki Grant Badawczy Europejskiego Miasta Nauki** pt. "Od planszy do klasy". Praktyczny przewodnik po grach". Zespół projektowy, którego celem było stworzenie przewodnika dla nauczycieli po grach planszowych wspierających nauczanie w szkołach podstawowych i ponadpodstawowych, składał się jeszcze z: Pani Martyny Drząszcz oraz Panów Kacpra Szwego, Kamila Słoty, Tomasza Sobonia oraz Jakuba Lory. Opiekę merytoryczną nad grantem i zespołem sprawowała dr Joanna Mercik.

Ważnym wydarzeniem włączającym osoby studiujące w działalność naukową jest również Śląski Festiwal Nauki organizowany przez UŚ jako lidera przedsięwzięcia od 2016 roku (w tym roku, 2025, w dniach 6-8 grudnia, odbędzie się już dziewiąta edycja festiwalu). ŚFN jest jednym z najbardziej rozpoznawalnych festiwali nauki na skalę międzynarodową. Jest członkiem sieci European Science Engagement Association (EUSEA), w ramach której jest promowany. ŚFN został wyróżniony „Złotą różą”, czyli pierwszą nagrodą dla najlepszej akcji marketingowej wśród wydarzeń popularnonaukowych podczas konferencji EUPRIO (European Association of Communication Professionals in Higher Education), triumfował w kategorii zespół w prestiżowym konkursie Popularyzator Nauki 2020 organizowanym przez serwis „Nauka w Polsce” PAP oraz Ministerstwo Edukacji i Nauki, a także został laureatem nagrody SuperMarka – Śląskie przyznawanej przez Regionalną Izbę Przemysłowo-Handlową w Gliwicach. Więcej szczegółów nt. ŚFN: <https://slaskifestiwalnauki.pl/>.

PRZYKŁADY zaangażowania studiujących historię w Śląski Festiwal Nauki:

Studiujący historię (głównie zrzeszeni w Studenckim Kole Naukowym Historyków UŚ) angażują się w Festiwal wspólnie z pracownikami i pracowniczkami Instytutu Historii od 2017 roku. Pomysłodawcą połączenia aktywności studenckiej i pracowniczej w ramach festiwalu był dr Paweł Duda, ówczesny opiekun naukowy Koła. Więcej relacji na temat udziału IH UŚ w ŚFN: <https://us.edu.pl/instytut/ih/2024/12/06/instytut-historii-podczas-8-slaskiego-festiwalu-nauki-w-katowicach-program/>, <https://us.edu.pl/instytut/ih/2022/12/04/6-slaski-festiwal-nauki-katowice-4-5-xii/>

8.3.c. Wsparcie we wchodzeniu na rynek pracy lub kontynuowaniu edukacji

Znaczącą rolę odgrywa wsparcie studiujących w zakresie rozwoju kariery podczas studiów i planowaniu jej rozwoju po studiach. Pomoc w tym zakresie świadczy Biuro Karier UŚ. Biuro zlokalizowane jest w budynku spinPLACE, przy ul. Bankowej 5 w Katowicach. Czynne jest w godzinach 7.30 – 15.30. Na stronie internetowej Biura Karier: <https://us.edu.pl/bk> znajdują się szczegółowe informacje zarówno dla studiujących, jak i absolwentów i absolwentek dotyczące możliwości dalszego rozwoju wraz z wykazem aktualnych szkoleń, ofert pracy, wydarzeń itp.

W latach 2019-2025 Biuro Karier zrealizowało szereg działań wspierających studiujących w wejściu na rynek pracy. Wśród nich należy wymienić:

- organizowanie spotkań z pracodawcami
- organizowanie stoisk Biura Karier na wydziałach – akcja „Biuro Karier on tour”
- organizowanie Mobilnych Targów Kariery
- organizowanie i prowadzenie warsztatów, szkoleń z zakresu rozwoju umiejętności przydatnych na rynku pracy, prowadzenie Akademii Rozwoju Kariery
- publikowanie ofert pracy, praktyk, staży
- prowadzenie doradztwa zawodowego oraz coachingu kariery
- prowadzenie programu stażowego, obejmującego płatne staże w ramach projektu „Jeden Uniwersytet – Wiele Możliwości”
- cykliczne badanie losów absolwentów
- prowadzenie badań oczekiwań pracodawców
- prowadzenie Bazy Dobrych Praktykodawców
- realizowanie Programu Corporate Readiness Certificate
- organizowanie spotkań z inwestorami
- udział w projekcie Transform4Europe, w tym realizowanie inicjatyw wspierających postawy przedsiębiorcze, tj. Transform4Europe Mobile Entrepreneurs, otwartych warsztatów dualnych, wykładów wizytujących, konkursów na biznesplan, Szkoły Przedsiębiorczości,
- organizowanie konkursu „Stakeholder challenge”
- udział w projekcie „Entrepreneur”. Ważnymi inicjatywami były ponadto warsztaty i spotkania specjalnie dedykowane kierunkowi historia

Ważnymi inicjatywami były ponadto warsztaty i spotkania specjalnie dedykowane kierunkowi historia. Jedno z takich spotkań odbyło się 14.10.2025. Prowadząca p. Ewelina Skubała-Skrzyńska przedstawiła ofertę Biura Karier oraz zachęcała do skorzystania ze wsparcia oferowanego przez Biuro. Na 15.10.2025 zaplanowane są z kolei warsztaty genealogiczne dla wszystkich studiujących. W organizacji warsztatów biorą ponadto udział przedstawiciele Interesariuszy IH UŚ oraz pracowniczka IH UŚ dr Barbara Kalinowska-Wójcik (https://us.edu.pl/student/komunikaty/szkolenie-bk-badania-genealogiczne-przeszlosc-i-przyszlosc/?fbclid=IwY2xjawNYvp1eHRuA2FlbQlxMABicmlkETFuN0JnRFgwRVZqVE9RQXROAR6f09Vu-sM2_twvHFyEt8MAT0VXu0Kc0z35WYkQWRFVG0ddCZYGk6_9Xfep_Q_aem_bnXS49FqUYzv-3uc5ad8YA)

Opinie na temat sytuacji absolwentów i absolwentek kierunku historia, jak również na temat przygotowania do wejścia na rynek pracy, prezentowane są w raportach badania losów absolwentów i absolwentek dla poszczególnych kierunków studiów. Badania te również są przeprowadzone przez Biuro Karier UŚ wśród absolwentów i absolwentek studiów I i II stopnia. W badaniu może wziąć udział absolwentka i absolwent, który na ostatnim roku studiów wyraził zgodę na przetwarzanie danych

osobowych w celu monitorowania losów zawodowych. Zwrotność Ankiety poziomu satysfakcji osób kończących studia na obu poziomach studiów jest jednak bardzo niska, rzędu kilku – kilkunastu procent liczby absolwentów i absolwentek. Więcej informacji na temat analizy rzeczonych ankiet znajduje się w opisie **kryterium 10**.

Dyrekcja kierunku oraz pracownicy i pracowniczki Instytutu Historii UŚ aktywnie wspierają absolwentów i absolwentki historii we wchodzeniu na rynek pracy. Dyrekcja kierunku oraz pracownicy IH UŚ przekazują informacje o wolnych etatach u interesariuszy Instytutu lub w instytucjach współpracujących, a dowodem tego, że profil absolwentów historii wpisuje się w wymagania rynku pracy są liczne zatrudnienia. Wielu absolwentów i absolwentek znajduje pracę w zawodzie nauczyciela historii, niejednokrotnie jeszcze w czasie studiów.

Absolwentki i absolwenci historii w IH UŚ w ostatnich latach znaleźli zatrudnienie w:

Instytucje kultury: Archiwum Państwowe w Katowicach, Muzeum Schöna w Sosnowcu, Muzeum Miejskim w Siemianowicach Śląskich, Centralne Muzeum Pożarnictwa w Mysłowicach, Muzeum Hutnictwa Cynku Walcownia, Muzeum Zagłębia w Będzinie, Muzeum Historii Katowic, Muzeum Śląskie w Katowicach, Muzeum Powstań Śląskich w Świętochłowicach, Muzeum w Tarnowskich Górach, Panteon Górnosławski w Katowicach,

Instytucje badawcze: Instytut Badań Regionalnych Biblioteki Śląskiej w Katowicach, Instytut Pamięci Narodowej oddział Katowice,

Instytucje oświaty: szkoły ponadpodstawowe: LO im. M. Kopernika w Żywcu, Zespół Szkół im. Ignacego Jana Paderewskiego w Knurowie, IV Liceum Ogólnokształcące im. Stanisława Staszica w Sosnowcu, VI LO im. J. Korczaka w Sosnowcu, IX Liceum Ogólnokształcące w Sosnowcu im. Wisławy Szymborskiej, Licea Ogólnokształcące Cosinus

Jednostki Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach: Biuro Karier, Centrum Komunikacji Medialnej UŚ.

8.3.d. Wsparcie aktywności studentów: sportowej, artystycznej, organizacyjnej, w zakresie przedsiębiorczości

Wydział i Uczelnia wspierają również aktywność sportową, artystyczną, organizacyjną oraz w zakresie przedsiębiorczości. Przykładem wsparcia działalności artystycznej jest działalność Studenckiego Zespołu Pieśni i Tańca „Katowice” Uniwersytetu Śląskiego (<https://us.edu.pl/wydzial/wns/studencki-zespol-piesni-i-tanca-katowice-uniwersytetu-slaskiego/>), chóru studenckiego Uniwersytetu Śląskiego „Harmonia” (<https://us.edu.pl/chor-uniwersytetu-slaskiego-harmonia-nagrodzony/>), studenckiego radia Egida (<https://www.egida.us.edu.pl/>) czy Telewizji UŚ (<https://www.youtube.com/user/telewizjaus>).

Należy także wspomnieć, że sukcesy w ramach działalności artystycznej kwalifikowane są w ramach kryteriów przyznawania stypendium Rektora dla najlepszych studentów. Działalność sportowa wspierana jest przede wszystkim na poziomie uniwersyteckim poprzez działalność **Centrum Wychowania Fizycznego i Sportu UŚ** (<https://cwfis.us.edu.pl/>). Funkcjonuje również **Akademicki Związek Sportowy UŚ** (<https://azsus.pl/>). **Aktywność sportowa jest także premiowana w ramach stypendium Rektora dla najlepszych studentów.**

Aktywność organizacyjna wspierana jest poprzez pomoc w zakładaniu, animowaniu i koordynowaniu działalności organizacji studenckich na Wydziale Humanistycznym. Studenci mogą liczyć nie tylko na pomoc poszczególnych pracowników wydziału, zarówno badawczo-dydaktycznych, jak i administracyjnych. Studenci biorą również aktywny udział w pracach ciał koleżeńskich wydziału, są przedstawicielami studentów w Uczelnianej Komisji ds. Kształcenia i Studentów oraz w Radzie Dydaktycznej kierunków. **Aktywnością w zakresie przedsiębiorczości** w skali UŚ zajmuje się Biuro Karier.

Na Uniwersytecie Śląskim został stworzony **budżet partycypacyjny**, mający na celu angażowanie studiujących w działania na rzecz społeczności akademickiej i rozwijanie współpracy. Dofinansowane zostaną projekty na rzecz społeczności akademickiej, które mogą przyczynić się do poprawy jej funkcjonowania (rozwój małej infrastruktury, działania integrujące społeczność i inne). Szczegóły znajdują się na stronie: <https://us.edu.pl/student/budzet-partycypacyjny>.

Studenci mają również możliwość korzystania z **Akademickich Inkubatorów Przedsiębiorczości** zajmujących się promocją i rozwojem przedsiębiorczości wśród studentów i absolwentów. Aktywnością w zakresie przedsiębiorczości w skali UŚ zajmuje się głównie Biuro Karier. Na internetowej stronie Biura Karier UŚ student/ka może odnaleźć informacje dotyczące testów psychozawodowych, doradztwa kariery, próbnych rozmów kwalifikacyjnych, praktyk na studiach, ofert pracy, staży, praktyk, rozwoju osobistego, coachingu kariery, szkoleń i warsztatów, Akademii Rozwoju Kariery, spotkań z Pracodawcami, Wolontariatu.

PRZYKŁADY wspierania aktywności sportowej studentów przez pracowników kierunku historia:

W czerwcu 2025 roku Studenckie Koło Naukowe Historyków UŚ wraz z opiekunką dr Marcelą Gruszczyk zorganizowało górski rajd pieszy, w którym wzięli udział członkowie koła, niezrzeszeni w nim studenci i studentki historii oraz pracownicy IH UŚ.

Warto również dodać, że studium na kierunku historia mają na swoich kontach znaczne sukcesy związane z aktywnościami poza nauczaniem programowym - np. Alicja Kałuża w 2023 roku zajęła 3. miejsce w Mistrzostwach Europy w pływaniu pod lodem, Weronika Paszek w 2021 roku zdobyła 3. miejsce w klasyfikacji zespołowej w konkurencji pistolet pneumatyczny w Mistrzostwach Polski Kobiet i Mężczyzn w strzelectwie sportowym, w 2025 roku Aleksander Smagacz wraz z drużyną szachową UŚ zajął 18. miejsce na Akademickich Mistrzostwach Polski w Szachach.

8.4. System motywowania studentów

Na WH, jak i w całym UŚ istnieje możliwość skorzystania z instrumentów związanych z motywowaniem studentów/ek do osiągania lepszych wyników w nauce oraz działalności naukowej, a także wsparcia studentów/ek wybitnych (*Regulamin świadczeń dla studentów UŚ*). Studenci mogą starać się o:

- stypendia wewnętrzne – Stypendium Rektora
- nagrody w ramach konkursów organizowanych przez instytucje państwowe i samorządowe: stypendium ministra za znaczące osiągnięcia naukowe, artystyczne lub sportowe
- wyróżnienia, nagrody i dofinansowania w ramach konkursów organizowanych przez WH oraz UŚ: Granty Rektora UŚ, Wyróżnienia JM Rektora UŚ.

Studenci Uniwersytetu Śląskiego mają dostęp do obowiązujących aktów prawnych i procedur zarówno na podstronie przeznaczonej dla studentów, jak i w zakładce „**Wsparcie i fundusze**” (<https://us.edu.pl/student/studia/najwazniejsze-akty-prawne/>). **Stypendium Rektora** może otrzymać osoba, która uzyskała bardzo dobre wyniki w nauce, posiada osiągnięcia naukowe, artystyczne lub sportowe co najmniej na poziomie krajowym oraz zaliczyła rok studiów w wymaganym terminie (do 25 września lub do 15 marca w przypadku studiów kończących się w semestrze zimowym). O świadczenie to mogą się ubiegać studenci od drugiego roku studiów I stopnia oraz jednolitych magisterskich. Stypendium przysługuje także osobom przyjętym na pierwszy rok studiów w roku złożenia egzaminu maturalnego, jeśli są laureatami międzynarodowych olimpiad, laureatami lub finalistami olimpiad centralnych bądź medalistami mistrzostw Polski w sportach wymienionych w przepisach o sporcie.

Od 1 lipca 2019 roku stypendium ministra za wybitne osiągnięcia zostało zastąpione nowym świadczeniem – **stypendium ministra za znaczące osiągnięcia naukowe, artystyczne lub sportowe**. Mogą je otrzymać studenci i studentki, którzy wykazą się osiągnięciami związanymi ze studiami lub znaczącymi sukcesami sportowymi. Szczegółowe informacje dotyczące rodzaju osiągnięć, wymaganych dokumentów oraz wzorów wniosków dostępne są na stronie Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego (<https://www.gov.pl/web/nauka>), a także na stronie Uniwersytetu Śląskiego (<https://us.edu.pl/student/wsparcie-i-fundusze/swiadczenia-stypendia-i-zapomoga/>). Osoby ubiegające się o to stypendium muszą pamiętać o obowiązku uzyskania rekomendacji dziekana swojego wydziału.

W latach 2018–2020 (z możliwością kontynuacji) oferowane były tzw. **Granty Rektora UŚ** dla najlepszych studentek i studentów. Program skierowany był do osób rozpoczynających naukę na poszczególnych stopniach studiów oraz prowadzących indywidualne badania naukowe lub prace artystyczne na wysokim poziomie merytorycznym. Dofinansowanie, sięgające nawet 6000 zł, przyznawała na podstawie złożonych wniosków Komisja Grantowa działająca pod przewodnictwem prorektora ds. kształcenia. Środki można było przeznaczyć m.in. na przygotowanie publikacji, udział w konferencjach, kwerendy biblioteczne, warsztaty, szkolenia, kursy czy też wyjazdy na zagraniczne szkoły letnie o charakterze akademickim.

Uzdolnieni studenci i studentki mogą wziąć udział w konkursie **Wyróżnienia JM Rektora UŚ** (<https://us.edu.pl/student/dzialalnosc-studencka/wyroznienia-jm-rektora-us/>), w którym nagradzane są m.in. osiągnięcia naukowe, artystyczne, sportowe, działalność popularyzatorska, społeczna, kulturalna czy inicjatywy rozwijające życie studenckie. Pod uwagę brana jest wartość i znaczenie realizowanych przedsięwzięć oraz indywidualne osiągnięcia kandydatów, przy czym przynajmniej jedno z działań powinno trwać dłużej niż rok akademicki. Laureaci konkursu biorą następnie udział w głosowaniu społeczności akademickiej w systemie USOS, które wyłania **Studenta/Studentkę Roku** oraz **Doktoranta/Doktorantkę Roku** – tradycja ta funkcjonuje od 2013 roku.

W 2025 roku, wyróżnienie JM Rektora UŚ otrzymała Alicja Kałuża, studiująca na studiach historia II stopnia oraz środkowoeuropejskie studia historyczne II stopnia (<https://us.edu.pl/wydzial/wh/2025/06/11/laureatki-i-laureaci-xvii-edycji-wyroznienia-jm-rektora-us/>).

Na Uniwersytecie Śląskim działa również **Studencko-Doktorancki Budżet Partycypacyjny** (<https://us.edu.pl/student/budzet-partycypacyjny/>), którego celem jest angażowanie studentów i doktorantów w inicjatywy na rzecz społeczności akademickiej. W jego ramach finansowane są projekty służące poprawie funkcjonowania jednostek uczelni, rozwijaniu infrastruktury, integracji czy innych działań ważnych dla środowiska akademickiego. Maksymalna wartość pojedynczego projektu wynosi 9 tys. zł, a o dofinansowaniu decyduje m.in. poparcie społeczności.

W 2024 roku studentki i studenci mogli ubiegać się o **Studenckie Granty Badawcze Europejskiego Miasta Nauki** (<https://us.edu.pl/student/studenckie-granty-badawcze-europejskiego-miasta-nauki/>), których celem było wspieranie młodych talentów akademickich i promowanie innowacyjności. Program umożliwiał realizację własnych projektów pod opieką pracowników uczelni, rozwijając umiejętności badawcze, analityczne i komunikacyjne. Projekty musiały wpisywać się w jedną z sześciu ścieżek EMNK 2024 (klimat i środowisko, zdrowie i jakość życia, przemysł przyszłości, innowacje społeczne, dziedzictwo przemysłowe i kulturowe, kreacja i krytyka). Granty mogły być indywidualne lub grupowe (do 5 osób), a ich wysokość wynosiła do 10 tys. zł, w wyjątkowych przypadkach wyjazdów zagranicznych – do 12 tys. zł. **W roku akademickim 2024/2025 Pan Piotr Sypek, student II roku historii II stopnia otrzymał Studencki Grant Badawczy Europejskiego Miasta Nauki** pt. "Od planszy do klasy". Praktyczny przewodnik po grach".

8.5. Sposoby informowania studentów o systemie wsparcia, w tym pomocy materialnej

Do studentek i studentów regularnie wysyłany jest newsletter prorektor ds. studenckich kształcenia na adres mailowy podany w systemie USOS. Zawiera on m.in. informacje o dostępnych formach wsparcia, w tym pomocy materialnej. Aktualne komunikaty można znaleźć także na stronach us.edu.pl, us.edu.pl/student, na stronach wydziałów i kierunków oraz na facebookowej stronie **Sprawy Studenckie UŚ** (<https://www.facebook.com/studenckastrefaaktywnosci/>).

Na stronie internetowej Uniwersytetu Śląskiego opublikowano **Przewodnik dla osób rozpoczynających studia 2024/2025** (<https://us.edu.pl/student/przewodnik-dla-osob-rozpoczynajacych-studia-na-universytecie-slaskim-2024-2025/>) zawierający najważniejsze informacje, które ułatwiają studentkom i studentom rozpoczęcie nauki i sprawne funkcjonowanie w pierwszych dniach na uczelni.

Studenci i studentki mogą znaleźć wszystkie niezbędne informacje dotyczące pierwszych kroków na Uniwersytecie Śląskim na stronie dla nowych studentów (<https://us.edu.pl/student/nowy-student/>). Zamieszczono tam materiały na temat samorządu, mediów akademickich i społecznościowych, organizacji studenckich, mobilności, wsparcia socjalnego oraz rozwoju osobistego. Informacje dostępne są zarówno w formie plików PDF, jak i filmów w mediach społecznościowych uczelni. Aktualne dane dotyczące wsparcia studentów przekazywane są także **podczas spotkań dyrekcji kierunku ze studiującymi**, odbywających się co najmniej dwa razy w roku, a protokoły tych spotkań są przechowywane w dokumentacji dyrekcji kierunku. Instytut Historii UŚ prowadzi również stronę internetową oraz na Facebooku, gdzie również zamieszcza aktualne informacje dotyczące różnych form wsparcia osób studiujących: <https://us.edu.pl/instytut/ih>, https://www.facebook.com/InstytutHistoriiUniwersytetuSlaskiego/?locale=pl_PL. Na Facebooku działa też grupa „Historycy UŚ”, która jest miejscem do kontaktu pracowników i pracowniczek IH UŚ ze studiującymi (<https://www.facebook.com/groups/321786754541702>). Ponadto, studiujący znajdują informacje o aktualnych wydarzeniach, możliwościach udziału w konkursach, stażach i aktywnościach samorządu bezpośrednio na stronie internetowej: <https://samorzad.us.edu.pl/>.

8.6. Sposób rozstrzygania skarg i rozpatrywania wniosków zgłaszanych przez studentów oraz jego skuteczności

Warto zaznaczyć, że prowadzący zajęcia na kierunku historia cieszą się dużym zaufaniem studentów i studentek, dlatego często stają się pierwszymi adresatami zgłaszanych nieprawidłowości związanych z przebiegiem studiów. Szczególną rolę w takich sytuacjach odgrywają opiekunowie poszczególnych lat, którzy w ramach swoich kompetencji starają się znaleźć rozwiązanie problemu. Ważnym ogniwem w tym procesie jest także dyrekcja kierunku, dbająca o wysłuchanie każdej ze stron i dążąca do wypracowania satysfakcjonującego rozstrzygnięcia. Niezależnie od sytuacji, osoby studiujące zgłaszające nieprawidłowości są informowane o przysługujących im prawach składania skarg na poziomie Uniwersytetu.

Studiującym przysługuje bowiem prawo składania skarg i wniosków. Za rozpatrywanie indywidualnych spraw zgłaszanych przez osoby studiujące, zgodnie z **Systemem Zapewniania Jakości Kształcenia**, odpowiedzialny jest dziekan, prodziekan ds. studenckich i kształcenia oraz pełnomocnicy dziekana ds. studenckich zgodnie z przepisami Regulaminu organizacyjnego Uniwersytetu Śląskiego: <https://aktyprawne.us.edu.pl/d/240/5/> w Katowicach, którzy działają w oparciu o przepisy Regulaminu studiów w UŚ i innych aktów prawa uczelnianego oraz powszechnie obowiązującego, właściwych dla danej sprawy.

Studiujący mogą skorzystać również z pomocy oferowanej przez **Rzecznika Praw Studenta i Doktoranta** (skrót RPSiD): <https://us.edu.pl/student/wda/skarbiec-wiedzy/rzecznik-praw->

[studenta-i-doktoranta/](https://us.edu.pl/student/wda/skarbiec-wiedzy/rzecznik-praw-studenta-i-doktoranta/) oraz wspomniane już szerzej Centrum ds. Osób Studiujących. RPSiD w UŚ jest prężnie działającą osobą, współpracującą z zespołem, realizującą różne projekty. Statystyki dotyczące rozpatrywanych przez RPSiD spraw można znaleźć na stronie: <https://us.edu.pl/student/wda/skarbiec-wiedzy/rzecznik-praw-studenta-i-doktoranta/>. RPSiD wraz z zespołem w pełny, merytoryczny i czytelny sposób komunikuje o zakresie swojej działalności, formach kontaktu i obowiązujących procedurach, wskazując również inne ścieżki postępowania (szczegóły znajdują się na stronie: <https://us.edu.pl/ksztalcenie/rpsid/>). Podczas organizowanych przez prodziekan/dyrektor kierunków spotkań, poświęconych kształceniu, ze studiumcami porusza się kwestie rozstrzygania skarg i rozpatrywania wniosków, a ewentualne wnioski dyrekcja kierunków studiów przedstawia na posiedzeniu Rady Dydaktycznej i Wydziałowej Komisji ds. Kształcenia i Studentów, która formułuje postulaty w tym zakresie i przekazuje je dziekanowi.

Na podstawie § 12 ust. 4 Regulaminu studiów w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach indywidualne sprawy studiumcych, niewymagające wydania decyzji administracyjnych **są załatwiane w drodze rozstrzygnięć**. Osoby uprawnione na podstawie przepisów odrębnych do wydawania rozstrzygnięć wydają je niezwłocznie, nie później jednak niż **w terminie 14 dni** od dnia wniesienia podania, chyba że przepisy Regulaminu stanowią inaczej. W przypadku niewydania rozstrzygnięcia w terminie, studiumcym przysługuje skarga do dziekana na nieterminowe załatwienie sprawy. Rozpatrując skargę, dziekan rozstrzyga w indywidualnej sprawie studenckiej lub wyznacza imiennie osobę zobowiązaną do jej załatwienia, ustalając odpowiedni termin, jednakże nie dłuższy niż 14 dni. Zgodnie z § 12 ust. 8 Regulaminu studiów w UŚ treść rozstrzygnięcia, zawiera wskazanie:

- osoby wydającej rozstrzygnięcie
- daty wydania rozstrzygnięcia
- adresata rozstrzygnięcia
- sposobu rozstrzygnięcia sprawy
- w przypadku negatywnego załatwienia indywidualnej sprawy studenta także motywów prawnych i faktycznych rozstrzygnięcia.

Od negatywnego załatwienia sprawy w trybie rozstrzygnięcia, studentowi przysługuje wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy do dziekana, w razie podtrzymania rozstrzygnięcia przez dziekana – odwołanie do Rektora. W przypadku gdy rozstrzygnięcie w indywidualnej sprawie podejmuje Rektor, jest ono ostateczne. Decyzje administracyjne wydaje Rektor albo z upoważnienia Rektora Dziekan lub Prodziekan ds. studenckich i kształcenia w sprawach wskazanych w § 12 ust 2 Regulaminu studiów w UŚ. Od decyzji administracyjnych wydanych w pierwszej instancji przez Rektora lub osobę działającą z jego upoważnienia, studentowi przysługuje wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy.

8.7. Zakres, poziom i skuteczność systemu obsługi administracyjnej studentów, w tym kwalifikacji kadry wspierającej proces kształcenia

W celu zapewnienia jak najwyższych standardów obsługi osób studiumcych na kierunku historia na Wydziale Humanistycznym UŚ wyodrębnione zostały następujące, ściśle ze sobą współpracujące, komórki obsługujące studiumcych w poszczególnych sprawach:

Sprawy stypendialne i kwestie związane z opłatami za studia obsługuje 5 osób: 2 w Katowicach, 2 w Sosnowcu oraz kierowniczka dziekanatu, która koordynuje pracę w obu lokalizacjach. Do ich zadań należy m.in. obsługa płatności za studia, prowadzenie windykacji, a także **sprawy socjalne – stypendia**,

akademiki czy zapomogi. Nie ma sztywnego podziału, że dany pracownik zajmuje się tylko określonym kierunkiem – obowiązuje zasada, że każda osoba studiująca zostanie obsłużona tam, gdzie się zgłosi.

Sprawy absolwentów i absolwentek obsługuje 2 pracowników dziekanatu: 1 w części katowickiej i 1 w części sosnowieckiej. Obowiązuje zasada zastępowalności – w razie nieobecności jednego z nich sprawę każdego absolwenta lub absolwentki przejmuje drugi.

Obsługą toku studiów i spraw studenckich zajmuje się 13 pracowniczek: 4 w budynku WH przy ul. Uniwersyteckiej 4 w Katowicach, 3 w budynku WH przy ul. Bankowej 11 w Katowicach oraz 6 w budynku WH przy ul. Grota-Roweckiego 5 w Sosnowcu. **Dla osób studiujących historię sprawy prowadzi dziekanat mieszczący się w Katowicach przy ul. Bankowej 11, w pokoju 18.** Do zadań Dziekanatów ds. studenckich należą m.in.: zapisy na studia po rekrutacji, zakładanie teczek osobowych studentów i studentek, rozliczanie zaliczeń semestralnych, wznowienia studiów, powtarzanie modułu lub semestru, udzielanie urlopów, obsługa dyplomów i legitymacji ELS, wydawanie zaświadczeń, rejestrowanie i wyrejestrowywanie z ubezpieczeń oraz przypisywanie do odpowiednich grup zajęciowych. **Dziekanat ds. studencki to jednostka „pierwszego kontaktu” dla osób studiujących: począwszy od wpisu na studia po obronę i odebranie dyplomu.**

Administracyjną obsługą dydaktyki zajmuje się 15 pracowników: 6 w budynku WH przy ul. Uniwersyteckiej 4 w Katowicach, 3 w budynku WH przy ul. Bankowej 11 w Katowicach oraz 6 w budynku WH przy ul. Grota-Roweckiego w Sosnowcu. **Dziekanat dydaktyczny dla osób studiujących historię mieści się w Katowicach przy ul. Bankowej 11, w pokoju 20.** Do zadań tej sekcji należą m.in.: przygotowywanie i rozliczanie obciążeń dydaktycznych, rozliczanie pensum i godzin ponadwymiarowych, sesji egzaminacyjnych i dyżurów pracowników, ustalanie terminów egzaminów dyplomowych, praca nad kartami kierunków, dysponowanie zasobami lokalowymi, obsługa administracyjna pracowników zewnętrznych w zakresie dydaktyki oraz zatrudnionych pracowników dydaktycznych przypisanych do kierunku, a także obsługa systemu rejestracji na zajęcia. **Na kierunku historia opracowywanie harmonogramów zajęć należy do zakresu działań dyrekcji kierunku.**

Pracownicy i pracowniczki dziekanatów na bieżąco **podnoszą swoje kompetencje**, uczestnicząc w szkoleniach rozwijających zarówno umiejętności twarde, jak i miękkie. Obejmują one m.in. zagadnienia związane z nowymi przepisami archiwalno-kancelaryjnymi dla administracji, obsługą systemu elektronicznego obiegu dokumentów (EZD), udzielaniem pierwszej pomocy przedmedycznej, procesem rekrutacji na studia, obsługą systemu SAP oraz programu do tworzenia harmonogramów zajęć, ochroną danych osobowych, komunikacją czy wdrożeniem nowych funkcjonalności dotyczących umów cywilnoprawnych. Pracownicy uczestniczą również w szkoleniach zewnętrznych, m.in. z zakresu świadczeń pomocy socjalnej czy weryfikacji zagranicznych dokumentów.

Dziekanaty są przyjazne osobom studiującym. Pierwszeństwo obsługi mają osoby z niepełnosprawnością oraz kobiety w ciąży. Warto dodać, że wiele spraw związanych z tokiem obsługi studiów, sprawami dydaktycznymi (np. podpięciami do przedmiotów w trakcie trwania roku akademickiego) można załatwić drogą mailową.

W ramach doskonalenia ich działania prowadzone są badania monitorowania poziomu obsługi spraw studenckich:

- badanie poziomu obsługi administracyjnej studiujących jest ujęte na poziomie ogólnouczelnianym w UŚ i nie podlega wdrażaniu na poziomie kierunków
- do roku 2018 UŚ ankietował pracę administracji i obsługi studiujących za pomocą ankiet, jednak ich zwrotność była znikoma i nie dawała reprezentatywnej opinii na temat rzeczywistego stanu zadowolenia studiujących z obsługi administracyjnej
- od roku 2019 badanie poziomu obsługi administracyjnej studiujących jest ujęte w procedurach SZJK dla WH. Dyrekcja kierunku sonduje opinię studiujących na temat obsługi administracyjnej w trakcie spotkań ze studiującymi, które odbywają się 2 razy w roku. Uwagi studiujących są ujęte w raportach z tych spotkań

- w ramach działań monitorujących i doskonalących SZJK w UŚ problematyka ankietowania prac administracji została podjęta w trakcie szkoleń pionu kształcenia UŚ w grudniu 2023 roku, zespół rekomendował odstąpienie od ankietowania prac administracji, mając na uwadze fakt, iż od 2021 roku ankietowane są w UŚ wszystkie zajęcia dydaktyczne prowadzących i studiujący są dość przeciążeni liczbą ankiet, które mają do wypełnienia, co widoczne jest w stale spadającym procencie zwrotności ankiet

- w związku z powyższym Zespół SZJK UŚ w maju 2024 roku podjął szereg działań mających na celu motywowanie studiujących do aktywnego wyrażania swojej opinii na temat zajęć - wypełniania ankiet, m.in. współpraca z samorządem, posty na Facebooku, slogany reklamowe oraz powrócił do kwestii dodatkowej formy badania stopnia zadowolenia studiujących z obsługi administracyjnej,

- w ramach ustalonego planu działań w tym zakresie zostały w terminie 11-13 grudnia 2024 przeprowadzone pilotażowe badania obsługi administracyjnej, tj. dziekanatów danego wydziału, w dalszej kolejności (kwiecień 2025) opracowano badanie ankietowe za pomocą arkusza MS Teams - Forms. Regularne badanie obsługi spraw studenckich funkcjonuje od 10.2025, dane są raportowane zawsze z końcem semestru. Badanie ma na celu wykrycie obszarów/aspektów problemowych.

8.8. Działania informacyjne i edukacyjne dotyczące bezpieczeństwa studentów, przeciwdziałania dyskryminacji i przemocy, zasad reagowania w przypadku zagrożenia lub naruszenia bezpieczeństwa, dyskryminacji i przemocy wobec studentów, jak również pomocy jej ofiarom

Rozpoczynając studia, studenci i studentki Uniwersytetu Śląskiego zobowiązani są do ukończenia e-learningowego szkolenia **BHP** w ramach **Vademecum** studenckiego (<https://el.us.edu.pl/mw/>). Szkolenie obejmuje przepisy i zasady BHP, udzielanie pierwszej pomocy przedlekarskiej, ochronę przeciwpożarową oraz **cyberbezpieczeństwo – UŚ był pierwszą uczelnią, która wprowadziła moduł poświęcony temu zagadnieniu**. Osoby, które ukończą cały kurs, otrzymują zaliczenie.

Na spotkaniach z dyrektorem kierunku historia studenci i studentki są zachęceni do zgłaszania wszelkich wątpliwości lub problemów bezpośrednio do dyrektora. W takich przypadkach, po zapoznaniu się z charakterem skargi lub wniosku dyrekcja podejmuje odpowiednie działania w ramach swoich kompetencji lub kieruje osobą zainteresowaną do właściwej instytucji. **Podczas spotkań informuje się także o możliwości zgłaszania spraw do prodziekan ds. studenckich i kształcenia oraz o innych dostępnych kanałach, np. kontakt z Rzeczniczką Praw Studenta i Doktoranta. Dodatkowo, wszystkie osoby studiujące otrzymują regularny newsletter od prorektora ds. studenckich i kształcenia na adres mailowy podany w systemie USOS – co tydzień lub dwa, a w wyjątkowych sytuacjach także poza tymi terminami. Studiujący są również informowani mailowo o ważnych wydarzeniach na kierunku (np. spotkania z ekspertami, odwołanie zajęć z powodu choroby pracownika, etc.) poprzez Dziekanat Dydaktyczny. W razie potrzeby, ze studiującymi, poprzez system USOS kontaktują się również prowadzący i prowadzące. Ponadto, Instytut Historii ma swoją stronę internetową oraz Facebooka, gdzie również zamieszczane są informacje dotyczące przebiegu zajęć. Dodatkowo do dyspozycji osób studiujących jest skrzynka na listy znajdująca się na drzwiach gabinetu Dyrekcji Kierunku (pokój 125), do której osoby studiujące mogą wrzucać różnego rodzaju treści - również anonimowo.**

Uniwersytet Śląski, doceniając **różnorodność doświadczeń, wiedzy i kultur** wśród członków wspólnoty akademickiej (§ 4 Statutu: <https://aktyprawne.us.edu.pl/d/4952/5/>), realizuje Zasady Równości i Różnorodności (<https://us.edu.pl/uczelnia/rowne-traktowanie/raporty-z-badan-opinii-wspolnoty-us/>). Na stronie poświęconej tym zagadnieniom dostępne są m.in. materiały wideo o dyskryminacji, mowie nienawiści, hejcie i stosowaniu feminatywów, a także informacje, gdzie w sytuacjach kryzysowych studenci i studentki mogą uzyskać szybką pomoc: <https://us.edu.pl/uczelnia/rowne-traktowanie/gdzie-szukac-wsparcia/>. Strona zawiera ponadto poradniki i raporty z badań opinii społeczności Uniwersytetu <https://us.edu.pl/uczelnia/rowne-traktowanie/raporty-z-badan-opinii-wspolnoty-us/> zapewnia kompleksowe wsparcie w zakresie bezpieczeństwa i równego traktowania, w tym poprzez przyjęcie **Planu Równości Płci** w 2021 r.: https://us.edu.pl/wp-content/uploads/pliki/level-up/plan-rownosci-plci_US.pdf.

29 grudnia 2022 r. na Uniwersytecie Śląskim powołano **Komisję ds. równości i różnorodności**, odpowiedzialną za monitorowanie przestrzegania zasad równego traktowania i poszanowania różnorodności. Zasady jej działania określa statut Komisji: <https://aktyprawne.us.edu.pl/423-lista/d/6048/5/>. Do jej zadań należy w szczególności:

- monitorowanie realizacji polityki równości
- podnoszenie świadomości na temat zasad równości oraz upowszechnianie problematyki równości i różnorodności w badaniach i kształceniu, a także przygotowywanie rekomendacji i projektów działań, w tym inicjatyw legislacyjnych związanych z urzeczywistnianiem przyjętych zasad
- opiniowanie zgłaszanych projektów działań
- współpraca z podmiotami reagującymi na naruszenia równościowe
- przygotowywanie raportów w zakresie monitorowania wdrażania polityki równości i różnorodności

W ramach przeciwdziałania dyskryminacji i przemocy ze względu na płeć, w tym przemocy seksualnej, opracowano szczegółową ścieżkę postępowania („krok po kroku”) dla zgłaszających takie przypadki. Ponadto, w celu zapewnienia profesjonalnej pomocy prawnej i psychologicznej osobom dotkniętym dyskryminacją lub przemocą ze względu na płeć, powołano 1 stycznia 2023 roku **Pełnomocniczkę ds. przeciwdziałania molestowaniu seksualnemu**. <https://us.edu.pl/uczelnia/rowne-traktowanie/przeciwdzialanie-molestowaniu-seksualnemu/>. Do jej zadań należy:

- przyjmowanie zgłoszeń dotyczących molestowania seksualnego
- wstępne rozpoznanie zgłaszanych spraw
- udzielanie informacji na temat możliwości działania wobec zgłaszanych spraw, jakie istnieją w Uniwersytecie oraz na temat formalno-prawnych aspektów zgłoszeń
- informowanie rektora o przyjętych zgłoszeniach
- udzielanie wsparcia psychologicznego osobom zgłaszającym
- wspieranie osób zgłaszających w procedurach i ścieżkach postępowania przyjętych w Uniwersytecie,
- inicjowanie procedur reagowania wobec zgłaszanych spraw
- udzielanie wsparcia podmiotom władczym i niewładczym w uniwersytecie w zakresie działań edukacyjnych, dyscyplinujących i naprawczych wobec sprawcy naruszenia
- proponowanie rozwiązań mających na celu przeciwdziałanie molestowaniu seksualnemu
- udział w badaniach i diagnozach dotyczących problemu molestowania seksualnego w uczelni,
- współpraca z podmiotami interwencji w sprawach naruszeń polityki równości i poszanowania różnorodności
- współpraca z Komisją ds. równości i różnorodności

Szczególną rolę w omawianym zakresie odgrywa również **Rzecznik Praw Studenta i Doktoranta:** (<https://us.edu.pl/student/wda/skarbiec-wiedzy/rzecznik-praw-studenta-i-doktoranta/>) Rektor powołuje Rzecznika Praw Studenta i Doktoranta po zasięgnięciu opinii Samorządu Studenckiego i Samorządu Doktorantów. Do zadań Rzecznika należy w szczególności:

- ochrona praw studentów, doktorantów i uczestników studiów podyplomowych UŚ
- podejmowanie mediacji w sytuacjach konfliktowych i kryzysowych
- doradztwo w zakresie przepisów regulujących przebieg kształcenia, w tym w zakresie stypendiów,
- przekazywanie władzom uczelni sprawozdań nt. sytuacji problematycznych dotyczących studentów, doktorantów i uczestników studiów podyplomowych.

Wykonując swoje obowiązki, Rzecznik ma prawo w szczególności:

- zwracać się do rektora i osób pełniących funkcje w uczelni
- uczestniczyć z głosem doradczym w posiedzeniach uczelnianej komisji ds. kształcenia i studentów, wydziałowych komisji ds. kształcenia i studentów oraz rad kierunków
- za zgodą studenta, doktoranta lub uczestnika studiów podyplomowych otrzymać dostęp do dokumentacji związanej z przebiegiem kształcenia tej osoby, w tym w zakresie stypendiów
- za zgodą studenta, doktoranta lub uczestnika studiów podyplomowych uczestniczyć w postępowaniu dyscyplinarnym dotyczącym tej osoby, w szczególności w posiedzeniach komisji dyscyplinarnych i przesłuchaniach.

W przypadku kwestii spornych występujących na linii student-pracownik uniwersytetu Rzecznik Praw Studenta i Doktoranta współpracuje z **Rzecznikiem Praw i Wartości Akademickich:** (<https://us.edu.pl/uczelnia/o-nas/wladze-universytetu-slaskiego/rzecznik-praw-i-wartosci-akademickich>). Do szczegółowych zadań Rzecznika Praw i Wartości Akademickich należy:

- stanie na straży przestrzegania zasad wolności akademickiej oraz standardów etycznych w pracy naukowej oraz dydaktycznej
- dążenie do polubownego rozwiązywania konfliktów i sporów pomiędzy pracownikami uczelni, a także pomiędzy pracownikami a organami i administracją uniwersytetu
- włączanie się w sprawy, gdy pracownik lub grupa pracowników czuje się krzywdzona, mobbingowana, molestowana, dyskryminowana bądź w inny sposób niewłaściwie traktowana.

Dla studiujących przewidziana jest ponadto możliwość **wsparcia psychologicznego**. Studenci i doktoranci UŚ mogą nieodpłatnie korzystać z poradnictwa i doradztwa psychologicznego w **Centrum ds. Osób Studiujących** (parter w budynku rektoratu, ul. Bankowa 12, Studencka Strefa Aktywności).

W listopadzie 2023 roku wielu pracowniczek i pracowników kierunku historia przeszli szkolenie **Świadomy UŚ**. Zrozumienie (w ramach projektu DUO – Uniwersytet Śląski uczelnią dostępną, uniwersalną i otwartą dofinansowanego ze środków Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój na lata 2014-2020, działanie 3.5 Kompleksowe programy szkół wyższych). Tematem szkolenia były zagadnienia związane z 1.) molestowaniem, w tym przejawami i zakresem zjawiska; 2.) zaburzeniami psychicznymi występującymi w populacji studentów i ich skutkami; 3.) wyzwaniem w zakresie

wyrównywania szans edukacyjnych osób ze specjalnymi potrzebami; 4.) prawną sytuacją osób niebinarnych i w tranzycji w procesie edukacji w uczelni.

8.9. Współpraca z samorządem studentów i organizacjami studenckimi

Na Wydziale Humanistycznym odbywa się stała współpraca pomiędzy władzami Wydziału a Wydziałową Radą Samorządu Studenckiego (WRSS) i organizacjami studenckimi. Obejmuje ona różnorodne formy, do których można zaliczyć:

- Cykliczne spotkania WRSS z władzami Wydziału, podczas których poruszane są aktualne sprawy dotyczące kształcenia, a także sprawy studenckie.
- Stały kontakt przedstawicieli WRSS z Prodziekan ds. studenckich i kształcenia oraz Pełnomocnikami dziekana ds. studenckich dotyczące bieżących spraw studenckich, a w sytuacjach pilnych kontakt telefoniczny z władzami, co pozwala na podejmowanie natychmiastowych interwencji w sprawach niecierpiących zwłoki.
- Stały kontakt przedstawicieli WRSS z Dyrekcją kierunku historia w zakresie spraw dotyczących kształcenia.
- Włączanie przedstawicieli samorządu studenckiego w pracę ciał kolegialnych Wydziału: Rad Dydaktycznych, Wydziałowej Komisji ds. Kształcenia i Studentów.
- Zapewnienie odpowiedniej bazy lokalowej dla ciał kolegialnych Samorządu Studenckiego.

Współpraca ta ma charakter generalny i przenikający działania w każdym zakresie, gdyż, m.in., przedstawiciele studenci w Radzie Dydaktycznej Kierunku Studiów są wskazywani przez Wydziałową Radę Samorządu Studenckiego (lub za jej opinią) i to na nich, niejako, jest sędowane reprezentowanie formalne ogółu samorządności studenckiej w pracach nad kierunkiem etc.

8.10. Sposoby, częstość i zakresu monitorowania, oceny i doskonalenia systemu wsparcia oraz motywowania studentów, jak również oceny kadry wspierającej proces kształcenia, a także udziału w ocenie różnych grup interesariuszy, w tym studentów

System wsparcia studiujących podlega ciągłemu monitoringowi i ocenie przez pracowników dziekanatu, przez dziekana, prodziekan ds. studenckich i kształcenia, dyrekcję kierunku historia w zakresie spraw dotyczących kształcenia, a także pełnomocników dziekana ds. studenckich. Stałe monitorowanie znajduje swój oddźwięk w corocznej ocenie w **Raporcie z oceny jakości kształcenia na poziomie dyrekcyj kierunku** (SZJK). Należy podkreślić, że zgodnie z wydziałowymi Procedurami **Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia** dla kierunków studiów prowadzonych na WH organizowane są co najmniej dwa razy w roku spotkania z osobami studiującymi, podczas których monitorowane są kwestie dotyczące systemów wsparcia oraz motywowania studiujących, jak również działalność kadry wspierającej proces kształcenia i dziekanatów.

Pracownicy odpowiedzialni za wspieranie procesu kształcenia podlegają ocenie przez kierowników i kierowniczk organizacyjne Wydziału (dla pracowników niebędących nauczycielami akademickimi) oraz dziekana (dla nauczycieli akademickich), a obsługa techniczna i administracyjna studentów przez pracowników dziekanatu, związana z bieżącym tokiem studiów, prowadzeniem akt studiujących, stypendiów, w zakresie spraw dotyczących kształcenia itp., podlega stałej ocenie pani prodziekan ds. studenckich i kształcenia oraz dziekana. Studiujący mają możliwość zgłaszania swoich uwag podczas dyżurów dyrekcyj kierunku (także przekazując uwagi mailowo w sposób ciągły), dziekana i prodziekan ds. studenckich i kształcenia, poprzez przedstawicieli Samorządu Studenckiego i za pośrednictwem pełnomocników ds. studenckich. Wszystkie uwagi mogą zostać wykorzystane do opracowania działań doskonalących pracę UŚ, które są wprowadzane każdego roku. Należy również wspomnieć, że system wsparcia i motywowania studentów, a także działalność kadry wspierającej proces kształcenia jest na

bieżąco monitorowana poprzez cykliczne spotkania władz Wydziału z Samorządem Studenckim, w toku których omawiane są kwestie powiązane z kształceniem na Wydziale, poprzez bieżące kontakty prodziekan ds. studenckich i kształcenia, pełnomocników ds. studenckich oraz dyrekcji kierunku historia w zakresie spraw dotyczących kształcenia z Samorządem Studenckim. Za zapewnianie właściwej obsługi administracyjnej studiujących odpowiedzialny jest kierownik organizacyjny Wydziału.

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 8:

Dobre praktyki:

Na kierunku historia dobrą praktyką jest wspieranie studiujących w rozwijaniu kompetencji badawczych poprzez włączanie ich do zespołów projektowych i prac badawczych prowadzonych przez pracowników Instytutu Historii. Studenci i studentki mają możliwość uczestniczenia w realizacji różnorodnych projektów, oraz grantów dydaktycznych i naukowych. Mogą również ubiegać się o dofinansowania do swojej działalności, w czym służą im pomocą wykładowcy i wykładowczynie na kierunku.

Dobłą praktyką na kierunku historia jest również **wspólny** udział studiujących historię i pracowników IH UŚ w Śląskim Festiwalu Nauki, co pozwala na wymianę, myśli i doświadczeń, a także sprzyja budowaniu społeczności akademickiej oraz relacji uczeń-mistrz.

Dobłą praktyką jest również **szeroki wybór seminariów**, które pozwalają osobom studiującym na pogłębianie swoich zainteresowań w obrębie danej epoki historycznej oraz pracę nad doskonaleniem specyficznego dla niej warsztatu naukowego.

Do dobrych praktyk na kierunku historia należy **wsparcie studiujących we wchodzeniu** na rynek pracy. Realizowane jest ono zarówno na poziomie instytutowym - poprzez informowanie o dostępnych wakatach w szkołach, archiwach i instytucjach kultury oraz dzięki systemowi poleceń absolwentów wśród podmiotów współpracujących z Instytutem Historii UŚ - jak i na poziomie ogólnouniwersyteckim. W ostatnich latach szczególne znaczenie miały tu programy współfinansowane ze środków Unii Europejskiej: **Zintegrowany Program Rozwoju Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach** (1 października 2018 – 31 marca 2023) oraz **Jeden Uniwersytet – Wiele Możliwości. Program Zintegrowany** (1 października 2019 – 30 września 2023). Ich celem było podnoszenie kompetencji zawodowych, informatycznych, językowych i analitycznych, odpowiadających potrzebom rynku pracy, gospodarki i społeczeństwa, a jednocześnie uzupełniających efekty uczenia się. W ramach programów studiujący mogli korzystać m.in. z certyfikowanych szkoleń, warsztatów, pracy w grupach projektowych (badawczych, społeczno-edukacyjnych, artystycznych), wykładów prowadzonych przez wykładowców zagranicznych oraz programów stażowych.

Dobre praktyki w zakresie dostępności, uniwersalności i otwartości w Uniwersytecie Śląskim są również związane z realizacją **projektu DUO** (DUO – Uniwersytet Śląski uczelnią dostępną, uniwersalną i otwartą), współfinansowanego w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, zakładającego współpracę w ramach grup roboczych ekspertów zewnętrznych, pracowników uczelni i studentów z niepełnosprawnościami. Zadania realizowane w ramach projektu obejmowały: podnoszenie kompetencji kadr z zakresu dostępności, zmiany organizacyjne, w tym instrukcje dopasowania programów studiów dla osób studiujących z niepełnosprawnościami, udoskonalenie procesu kształcenia, zwiększenie dostępności uczelni, wprowadzenie technologii wspierających zwiększających samodzielność oraz Utworzenie „Centrum Projektowania Uniwersalnego”.

Dobłą praktyką jest wsparcie osób studiujących przez liczną grupę koordynatorów, opiekunów, pełnomocników, rzeczników, do których każdy bezpośrednio może się zgłosić w celu uzyskania pomocy.

Dobłą praktyką jest wysokiej jakości praktyka informacyjna: studiujący są informowani o wszelkich aspektach funkcjonowania w Uniwersytecie poprzez newslettery, USOS, drogą mailową czy grupy facebookowe i strony internetowe.

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Zgodnie z ustawą z 6 IX 2001 r. (Dz.U. 2001 nr 112 poz. 1198) informacja publiczna związana z UŚ jest udostępniana w serwisie **Biuletyn Informacji Publicznej** (<https://bip.us.edu.pl/>). Inne informacje publiczne, która we wspomnianym serwisie nie zostały udostępnione, mogą być przekazane zainteresowanym na ich wniosek. Strona internetowa Uniwersytetu Śląskiego (<https://us.edu.pl/>) została przygotowana w zgodzie z przepisami ustawy z 4 IV 2019 r. o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych. Standardy WCAG 2.0 nakładają na dostawcę informacji w internecie wymóg spełnienia czterech podstawowych kryteriów w zakresie dostępności. Są to: postrzegalność, funkcjonalność, zrozumiałość i solidność. Odbiorca ma możliwość skorzystania z zasobów strony WWW poprzez zgłoszenie przedstawienia treści za pomocą alternatywnego sposobu dostępu, na przykład przez odczytanie niedostępnego cyfrowo dokumentu, opisanie zawartości filmu bez audiodeskrypcji itp. Wszelkie problemy związane z dostępnością cyfrową rozwiązywane są przez działające w strukturach UŚ Centrum ds. Osób Studiujących (dostepnosc@us.edu.pl).

Informacje o **kryteriach naboru** (rekrutacji), **programie studiów** na kierunku historia, warunkach jego realizacji, ale też o **rezultatach kształcenia** są publikowane (przekazywane) za pośrednictwem różnorodnych kanałów, każdorazowo dostosowywanych do treści i formy przekazu. Wśród kanałów komunikacji można wyróżnić:

- komunikację ustną i pisemną pracowniczek i pracowników (badawczych, badawczo-dydaktycznych, dydaktycznych, ale także administracyjnych) Wydziału Humanistycznego
- stronę internetową Wydziału Humanistycznego: <https://us.edu.pl/wydzial/wh>
- stronę internetową Instytutu Historii prowadzącego kierunek historia: <https://us.edu.pl/instytut/ih/>
- serwis Internetowej Rejestracji Kandydatów: <https://irk.us.edu.pl/pl/>
- serwis dla kandydatów i kandydatek na studia w Uniwersytecie Śląskim: <https://us.edu.pl/kandydat/>, w tym podstronę dedykowaną kandydatkom i kandydatom na kierunek historia: <https://us.edu.pl/wydzial/wh/kandydat-wh/kierunki-studiow/historia/>
- Kartę Kierunków & Informator ECTS Uniwersytetu Śląskiego: <https://informator.us.edu.pl/?s=1>
- katalog i wyszukiwarkę kierunków i programów studiów: <https://usosweb.us.edu.pl/kontroler.php?action=katalog2/programy/index>
- stronę FB Instytutu Historii UŚ: https://www.facebook.com/InstytutHistoriiUniwersytetuSlaskiego/?locale=pl_PL
- MS Teams – zespoły poszczególnych przedmiotów, funkcjonalności takie jak czat
- serwisy USOS i APD
- pocztę uniwersytecką
- wydarzenia organizowane przez Wydział Humanistyczny skierowane do interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych

- stronę dla studentek i studentów z informacjami dotyczącymi m.in. studiowania, akademików, pomocy materialnej itp.: <https://us.edu.pl/student/>
 - komunikację ustną i pisemną pracowniczek i pracowników administracji wydziałowej
1. newslettery wysyłane m.in. przez Centrum ds. Osób Studiujących (więcej na ten temat w opisie kryterium 8);
- media akademickie, takie jak Radio Egida oraz „Gazeta Uniwersytecka”, czasopismo „No Limits” serwis „Przystanek Nauka” (<https://przystaneknauka.us.edu.pl/>), oraz serwis „Śląski Badawczy” (<https://us.edu.pl/us-2-0/slaski-badawczy/>)

Informacja o strukturze informacji wydziałowej wraz z zakresem obowiązków poszczególnych osób zamieszczona jest w zakładce O Wydziale na stronie internetowej: <https://us.edu.pl/wydzial/wh>. Umożliwia to zainteresowanym odnalezienie i nawiązanie kontaktu z osobą, która może posiadać wiedzę w interesującym ich temacie (dzięki danym kontaktowym tj. adres mailowy, numer telefonu służbowego, informacje o godzinach pracy). Kandydaci, kandydatki, studentki i studenci, którzy mają problem ze zidentyfikowaniem pracowników lub pracowniczek, do których mogą się zwrócić w celu uzyskania pomocy, mają możliwość wysłania wiadomości na adres mailowy: wh@us.edu.pl. Wiadomości spływające na ten adres są przekierowywane, w zależności od tematyki sprawy, do poszczególnych jednostek zajmujących się obsługą studentów, studentek lub do innych pracowniczek i pracowników WH albo UŚ, którzy mogliby udzielić pomocy zainteresowanej osobie.

Strona internetowa kierunku historia

Celem dostępnej w domenie us.edu.pl strony kierunku historia (<https://us.edu.pl/wydzial/wh/kierunki-studiow/historia/>) jest dostarczanie społeczności kierunku (osobom studiującym oraz prowadzącym zajęcia) najważniejszych informacji o organizacji kształcenia, aktach prawnych oraz najistotniejszych wydarzeniach. W poszczególnych zakładkach znajdują się na bieżąco aktualizowane informacje m.in. o rejestracjach na zajęcia, zajęciach do wyboru, dyżurach pracowniczek i pracowników, opiekunach i opiekunkach roczników oraz koordynatorach poszczególnych przedmiotów, seminariach dyplomowych, procesie dyplomowania oraz sposobie realizowania praktyk zawodowych. Na stronie tej publikowane są również harmonogramy zajęć i sesji, informacje o obowiązkowych egzaminach i zaliczeniach. Z poziomu strony – najistotniejszego źródła informacji o sprawach kierunku – można, korzystając z odpowiednich zakładek i linków – przejść m.in. do Informatora ECTS lub podstron związanych z funkcjonowaniem dziekanatu, a także uzyskać dane kontaktowe członków dydaktyki kierunku oraz opieki praktyk.

Rozszerzeniem strony internetowej kierunku jest strona Instytutu Historii, która oprócz najważniejszych informacji dla studiujących ma na celu ukazywanie działalności naukowej i organizacyjnej Instytutu Historii UŚ. Strona skierowana jest do szerokiego grona odbiorców, w tym także do interesariuszy i osób z zewnątrz.

Strona internetowa WH

Strona internetowa Wydziału Humanistycznego Uniwersytetu Śląskiego pełni funkcję głównego źródła informacji dla pracowniczek i pracowników, studentek i studentów, kandydatek i kandydatów, absolwentek i absolwentów oraz przedstawicielek i przedstawicieli otoczenia zewnętrznego. W zakładce **Kandydat** (<https://us.edu.pl/wydzial/wh/kandydat-wh>) znajdują się opisy kierunków, specjalności i kryteria przyjęć, natomiast zakładka **Student** gromadzi treści przydatne w toku studiów, dotyczące m.in. organizacji roku akademickiego, pracy dziekanatu, egzaminu dyplomowego, praktyk zawodowych czy wzorów podań. Sekcja **Kształcenie** (<https://us.edu.pl/wydzial/wh/jakosc-ksztalcenia/>) zawiera informacje o radach dydaktycznych, Wydziałowej Komisji ds. Studenckich i Kształcenia oraz **Wydziałowym Systemie Zapewniania Jakości Kształcenia**, a także procedury

obowiązujące na kierunkach prowadzonych przez Wydział. Ponadto na stronie uczelnianej (<https://us.edu.pl/pracownik/sprawy-dydaktyczne/pion-ksztalcenia/jakosc-ksztalcenia/raport-jakosci-ksztalcenia/>) (publikowane są coroczne raporty z oceny jakości kształcenia, zawierające m.in. zbiorcze analizy wyników ankiet dotyczących pracy dydaktycznej nauczycielek i nauczycieli akademickich oraz innych osób prowadzących zajęcia).

Aktualizacje stron internetowych Wydziału oraz kierunku dokonywane są na bieżąco wraz z napływającymi nowymi wiadomościami (co oznacza aktualizacje następujące nawet kilka razy dziennie, jeśli jest taka potrzeba). Zmiany wprowadzają wybrane pracowniczki i pracownicy Biura Organizacyjnego Wydziału Humanistycznego (posiadający odpowiednie uprawnienia i po wcześniejszym przeszkoleniu).

Informacje dotyczące kształcenia prowadzonego z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość

Strona internetowa Uniwersytetu Śląskiego udostępnia informacje dotyczące kształcenia z wykorzystaniem metod i technik nauczania na odległość oraz oferowanego w tym zakresie wsparcia merytorycznego i technicznego. W zakładce **Zdalny UŚ** (<https://www.zdalny.us.edu.pl/>) dostępny jest m.in. Przewodnik po kształceniu zdalnym w Uniwersytecie Śląskim, zawierający zasady prowadzenia zajęć online i realizacji efektów uczenia się, a także materiały dla osób prowadzących zajęcia, umożliwiające podnoszenie kompetencji w zakresie pracy z wykorzystaniem nowoczesnych metod i narzędzi kształcenia na odległość.

Informacja dla kandydata: Internetowa Rejestracja Kandydata (IRK) oraz serwis Kandydat UŚ

Pełna informacja o procesie rekrutacji na **studia na kierunku historia** (I i II stopnia) zamieszczana jest w systemie IRK. Oprócz danych podstawowych znajdują się tam również: terminarz rekrutacji, opis kierunku wraz z dostępnymi specjalnościami, kryteria kwalifikacji (dla starej i nowej matury, matury międzynarodowej, europejskiej oraz zagranicznej), informacje o ulgach w postępowaniu kwalifikacyjnym, wysokości opłat za kształcenie, a także dane kontaktowe do członków komisji rekrutacyjnej i punktów informacyjnych, w których można uzyskać szczegółowe informacje i pomoc w procesie rejestracji (m.in. Dział Kształcenia, Biuro Rekrutacji Cudzoziemców, Dział Portalu i Serwisu WWW, Centrum ds. Osób Studiujących). Informacje o kompetencjach (w tym cyfrowych) oczekiwanych od kandydatek, kandydatów, studentek i studentów UŚ są opisane na stronie: <https://us.edu.pl/kandydat/rekrutacja-na-studia-krok-po-kroku/dodatkowe-kompetencje-wymagane-od-kandydatow-i-studentow-us/>.

Serwis Kandydat UŚ: <https://us.edu.pl/kandydat/> w przystępnej formie prezentuje kierunki studiów oferowane w UŚ: <https://us.edu.pl/kandydat/strona-glowna/lista-kierunkow/>. Informacje o kierunku historia przedstawione są tu w blokach tematycznych prezentujących m.in. program kształcenia, ale i np. aktywności podejmowane przez studentki i studentów kierunku, a także informacje na temat możliwości zatrudnienia po ukończeniu studiów historycznych. Ważnym elementem serwisu są materiały kampanii promocyjnej #NaszUniwersytet! (<https://us.edu.pl/kandydat/nasz-uniwersytet/>), w której każdy obszar UŚ ma swojego reprezentanta. Ambasadorzy to osoby wyjątkowe – wyróżniające się nie tylko pasją zawodową, ale również aktywnością realizowaną poza pracą i studiami. Profile reprezentantów uczelni zawierają zatem nie tylko informacje o działalności naukowej, ale także o ich zainteresowaniach, pasjach i hobby. Ambasadorkami kierunku historia są prof. dr hab. Agata Kluczek oraz mgr Weronika Paszek, obecnie doktorantka w Szkole Doktorskiej w dyscyplinie historia: <https://us.edu.pl/kandydat/agata-kluczek-ambasadorka-kierunku-studiow/>, <https://us.edu.pl/kandydat/weronika-paszek-ambasadorka-kierunku-studiow/>.

Informacja o programie studiów i warunkach jego realizacji

Pełna informacja o programie studiów ma kluczowe znaczenie z perspektywy studentki i studenta. Ponieważ programy są regularnie modyfikowane w kolejnych cyklach kształcenia, niezwykle istotny jest także dostęp do wersji obowiązujących w poprzednich latach. Umożliwia to planowanie

indywidualnej ścieżki edukacyjnej oraz pozwala uniknąć różnic programowych w przypadku powtarzania roku lub semestru. Sylwetka absolwentki/absolwenta oraz programy studiów wraz z kompletnymi informacjami dotyczącymi opisu modułów, form i liczby godzin zajęć, punktów ECTS, opisu kierunku i specjalności, efektów uczenia się, celów kształcenia, obszarów zatrudnienia, przyznawanych kwalifikacji i tytułów zawodowych, a także możliwości kontynuowania nauki – oprócz tego, że publikowane są w uchwałach Senatu UŚ w serwisie <https://aktyprawne.us.edu.pl/> – zamieszczone zostały również w otwartym serwisie ogólnouniwersyteckim **Karta Kierunku & Informator ECTS**. W serwisie tym dostępne są programy studiów na kierunku historia od roku akademickiego 2019/2020 do 2025/2026.

Karta Kierunku dla studiów I stopnia: <https://informator.us.edu.pl/programmes/list/first/HI/>

Karta Kierunku dla studiów II stopnia: <https://informator.us.edu.pl/programmes/list/second/HI/>

Informacje o programie studiów są dostępne także z poziomu konta w systemie USOSweb.

Sylabusy udostępniane są osobom studiującym przez nauczycieli i nauczycielki akademickie za pośrednictwem systemu USOSweb; są one ponadto zawsze omawiane podczas pierwszych zajęć w semestrze. Kompletność sylabusów, nadzór nad wypełnianiem wymogów w tym zakresie sprawują prodziekan ds. studenckich i kształcenia we współpracy z dyrektcją kierunku. Na kierunku historia kompletność sylabusów kontroluje ponadto zespół roboczy złożony z dwóch pracowniczek: dr Aleksandry Barwickiej-Makuli oraz dr Joanny Mercik. Wgląd do pełnej treści sylabusów nie wymaga zalogowania do systemu USOSweb, przez co są one dostępne dla każdej osoby, również dla kandydatów i kandydatek na studia.

W toku studiów studentki i studenci kierunku historia mogą skorzystać z programów wymiany krajowej (Program Mobilności Studentów i Doktorantów MOST) oraz zagranicznej (m.in. Program Erasmus+). Informacje o Erasmusie dostępne są na stronie <http://erasmus.us.edu.pl/>, a na poziomie uczelnianym udziela ich Biuro Wymiany Międzynarodowej oraz Uczelniany Koordynator Programu Erasmus+. Z kolei szczegółowe dane dotyczące Programu MOST, w tym regulamin, link do strony <https://most.amu.edu.pl/> oraz kontakty do uczelnianych i wydziałowych koordynatorek i koordynatorów, znajdują się w zakładce **Mobilność** w serwisie Student: <https://us.edu.pl/student/mobilnosc/wyjazdy-krajowe/>.

Na stronie <https://us.edu.pl/student/studia/tok-studiow-2/> dostępny jest aktualny **Regulamin Studiów w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach** (załącznik do uchwały Senatu UŚ nr 525/2024), który określa m.in. zasady uznawania efektów uczenia się zdobytych w szkolnictwie wyższym – w tym procedurę przeniesienia się do UŚ (§ 18) oraz odbywania części studiów na innej uczelni w ramach programów wymiany krajowej i międzynarodowej (§ 19). Na tej samej stronie znajdują się również informacje dotyczące urlopów (dziekańskiego, zdrowotnego, dla studentek w ciąży), a także zasad indywidualnej organizacji studiów (IOS), indywidualnego toku studiów (ITS), indywidualnego dostosowania studiów (IDS), wznowienia studiów oraz procedury odwoływania się od decyzji podejmowanych w indywidualnych sprawach osób studiujących.

Informacje dotyczące potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów dostępne są na stronie: <https://us.edu.pl/pracownik/sprawy-dydaktyczne/pion-ksztalcenia/potwierdzania-efektow-uczenia-sie-uzyskanych-pozza-systemem-studiow/>, natomiast szczegóły związane z pomocą materialną i sprawami bytowymi, w tym świadczeniami, stypendiami i zapomogami, znajdują się na stronie: <https://us.edu.pl/student/wsparcie-i-fundusze/swiadczenia-stypendia-i-zapomoga/>.

Informacje dla studentów i studentek z niepełnosprawnościami i specjalnymi potrzebami edukacyjnymi znajdują się pod adresem: <https://us.edu.pl/student/wsparcie-i-fundusze/dostosowanie-do-specjalnych-potrzeb/>. Na stronie Biura Karier UŚ znaleźć można z kolei informacje na temat praktyk, staży, szkoleń, warsztatów oraz losów zawodowych absolwentów: <https://us.edu.pl/bk>. Dane na temat

przeprowadzania i zaliczania praktyk zawodowych znajdują się również na stronie: <https://us.edu.pl/student/studia/praktyki-studenckie/>.

USOS

System **USOS** stanowi podstawowe narzędzie do gromadzenia i przekazywania informacji o toku studiów na indywidualnych kontach studentek i studentów. Dane w systemie uzupełniane są przez pracowniczki i pracowników różnych jednostek Uniwersytetu Śląskiego, a bieżące zarządzanie tokiem studiów należy do dziekanatu. Z USOS-em zintegrowanych jest wiele serwisów internetowych, z których najważniejszy – **USOSweb** (https://usosweb.us.edu.pl/kontroler.php?action=dla_stud/index), który pełni funkcję wirtualnego dziekanatu. Na koncie studenckim, tworzonym w momencie przyjęcia na studia, rejestrowane są wszystkie dane dotyczące przebiegu kształcenia. Po zalogowaniu studentki i studenci mają dostęp m.in. do programu studiów, planu zajęć, listy przedmiotów obowiązkowych, wyników zaliczeń i egzaminów, decyzji dziekańskich dotyczących składanych wniosków, numeru konta bankowego czy informacji o wymianie zagranicznej. Dodatkowo uczelnia udostępnia szczegółowe instrukcje obsługi systemu, obejmujące m.in. rejestrację na zajęcia, podpinanie przedmiotów czy składanie podań, dostępne na stronie internetowej Uniwersytetu.

Dzięki systemowi USOS:

- osoby studiujące mają możliwość wysyłania wiadomości do wszystkich wykładowczyń i wykładowców
- osoby studiujące mają możliwość kontaktu z dziekanatem, bez konieczności wychodzenia z domu
- nauczycielki i nauczyciele akademicy mogą wykorzystać swoje konto do pilnego kontaktu z grupą zajęciową lub konkretnym studentem czy studentką, wysyłając wiadomość na podany przez nich adres mailowy
- osoby studiujące na bieżąco otrzymują informacje o swoich osiągnięciach w procesie weryfikacji efektów uczenia się
- osoby studiujące mogą złożyć większość podań dotyczących studiowania, bez konieczności osobistego stawiania się w dziekanacie.

Archiwum Prac Dyplomowych (APD):

Archiwum Prac Dyplomowych (APD) (<https://apd.us.edu.pl/documents/welcome/?s=1>) jest jednym z serwisów internetowych zintegrowanych z Uniwersyteckim Systemem Obsługi Studiów. Aplikacja pełni funkcję katalogu i repozytorium elektronicznych wersji prac dyplomowych oraz rozpraw doktorskich tworzonych na Uniwersytecie Śląskim. Cały proces - od rejestracji tematu pracy dyplomowej, przez złożenie pracy i przygotowanie recenzji, aż po sporządzenie protokołu z egzaminu końcowego - przebiega z wykorzystaniem tego systemu, co stanowi udogodnienie zarówno dla studentek i studentów, jak i dla pracowniczek i pracowników. Przy każdej pracy przechowywane są również powiązane informacje, takie jak imię i nazwisko autora/autorki, promotora/promotorki (w APD określanego mianem kierującego pracą) oraz recenzentów/recenzentek, a także recenzje i oceny z pracy oraz egzaminu dyplomowego.

W funkcji Katalog serwis APD umożliwia przeszukiwanie baz prac dyplomowych, które powstały w UŚ. Katalog można przeszukiwać wg następujących kryteriów: tytuł, autor, promotor, recenzenci, streszczenie, słowa kluczowe, jednostka organizacyjna, seminarium. Baza ta jest pomocna dla osób

studiujących na etapie planowania pracy dyplomowej, umożliwia bowiem dokonanie rozpoznania w polach badawczych, tematach znajdujących się w kręgu zainteresowań promotora/promotorki itp.

Podstawową funkcją APD jest jednakże wspomaganie procedury składania i archiwizacji prac dyplomowych. W czynności te zaangażowanych jest kilka osób, które na określonych etapach mają obowiązek wykonania pewnych zadań. Serwis APD pomaga skoordynować i uprościć te działania, definiując składający się z kilku kroków proces i dając jednocześnie osobie studiującej możliwość monitorowania postępów w realizacji procedury. APD zawiera też czytelne instrukcje działania dla studiujących i kierujących pracami.

Pocztą uniwersytecką i wiadomości mailowe

Wszyscy pracownicy i pracowniczki mają obowiązek regularnego sprawdzania swoich służbowych kont mailowych (konta te są rozpoznawalne, adresy mailowe są bowiem tworzone w oparciu o imiona i nazwiska pracowniczek i pracowników). Z kolei wszystkie osoby studiujące w UŚ mają możliwość – i jest to rekomendowane – założenia konta mailowego w domenie **us.edu.pl**. Konto to nie tylko umożliwia posługiwanie się adresem pocztowym w uniwersyteckiej domenie, ale jest też warunkiem niezbędnym do korzystania z uniwersyteckich sieci **eduroam** i **student.us**. Komunikacja pomiędzy osobami studiującymi a pracowniczkami i pracownikami Uniwersytetu (zarówno kadrą dydaktyczną, jak i administracją wydziałową) odbywa się m.in. poprzez konta pocztowe studiujących (wiadomości są wysyłane na adresy wskazane i zarejestrowane na ich kontach w systemie USOS). System USOSweb umożliwia wysłanie nie tylko wiadomości do konkretnej osoby studenckiej, ale także zbiorczego komunikatu do grup studenckich (grupy zajęciowej, wykładowej lub całego rocznika studiów). Tą drogą studentki i studenci są informowani o ważnych wydarzeniach, terminach, a także np. o odwołaniu zajęć spowodowanych sytuacjami losowymi (takimi jak choroba osoby prowadzącej zajęcia).

Ocena publicznego dostępu do informacji

Za treści publikowane na stronach Uniwersytetu Śląskiego odpowiadają pracownicy poszczególnych jednostek. W przypadku strony kierunku historia są to dyrektorka kierunku we współpracy z pracownikami dziekanatu ds. dydaktycznych. Sposób realizacji i monitorowania publicznego dostępu do informacji określają **Procedury Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia** dla kierunków organizowanych przez Wydział Humanistyczny (<https://us.edu.pl/wydzial/wh/jakosc-ksztalcenia/>), a bieżąca ocena odbywa się w kontakcie z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi. Współpraca z prodziekanem ds. promocji i rozwoju, Samorządem Studenckim, przedstawicielami społeczności studenckiej w Radzie Dydaktycznej kierunku oraz kół naukowych pozwala monitorować, czy publikowane informacje są czytelne, poprawne i funkcjonalne. Stopień i jakość wypełniania sylabusów są natomiast co semestr oceniane przez dyrektorkę kierunku, Radę Dydaktyczną oraz zespół roboczy do kontroli sylabusów, a zgłaszane przez studentki i studentów uwagi umożliwiają usprawnienie przepływu informacji i weryfikację stosowanych kanałów komunikacyjnych. Kwestie związane z dostępem do informacji o studiach w serwisach internetowych uczelni omawiane są również podczas cosemestralnych spotkań dyrektorki kierunku ze studiującymi i pracownikami, zgodnie z procedurami Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia – więcej informacji zawiera opis **Kryterium 10**.

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 9:

Dobre praktyki

- dobrą praktyką na **poziomie kierunku historia** jest dbałość o zintegrowanie różnych kanałów komunikacyjnych (strona internetowa, strona na Facebooku i Instagramie, grupa na Facebooku dla studiujących w IH UŚ)

- jako dobrą praktykę na **poziomie organizacji kierunku historia** można potraktować korzystanie z funkcjonalności MS Teams w celu dostarczania osobom prowadzącym zajęcia materiałów szkoleniowych, instrukcji związanych z sylabusami, aktów prawnych i innych treści związanych m.in. z doskonaleniem procesów komunikacji ze studiującymi;
- za dobrą praktykę realizowaną na poziomie Uczelni należy uznać sposób i wielokanałowość publikowania informacji o programach studiów (np. Karta Kierunku, USOS, APD, strony i podstrony www, MS Teams, newsletter dla studentów i pracowników, informator, poczta, FB). Pełna informacja o programie studiów wraz z kompletnymi danymi dotyczącymi opisów modułów oraz formy i liczby godzin poszczególnych przedmiotów, liczby punktów ECTS, opisu kierunku i specjalności, efektów uczenia się itp. zamieszczona jest w otwartym serwisie ogólnouniwersyteckim Karta Kierunku & Informator ECTS. Obecnie w serwisie znajdują się programy studiów kierunku historia od roku akademickiego 2019/2020. Serwis ten jest w pełni zintegrowany z Kartą Kierunku, co oznacza, że wszelkie zmiany w programach studiów są w pełni dostępne dla użytkowników serwisu, a informacje zawsze są aktualne;
- za dobrą praktykę można uznać dbałość o jakość komunikacji w UŚ (np. newslettery regularnie rozsyłane do pracowników i studentów z bieżącymi informacjami, badania prowadzone wśród wszystkich grup interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych dotyczące działania strony internetowej UŚ i jej doskonalenie).

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

10.1a. Sposoby sprawowania nadzoru merytorycznego, organizacyjnego i administracyjnego nad kierunkiem studiów

System Zapewniania Jakości Kształcenia (SZJK) na Uniwersytecie Śląskim został wprowadzony uchwałą nr 126 Senatu UŚ z dnia 24 kwietnia 2012 r. Od 2021 roku jego funkcjonowanie oparte jest bezpośrednio na Statucie Uniwersytetu Śląskiego (§ 77 pkt 6). Obejmuje on w szczególności następujące elementy:

- politykę i procedury zapewniania jakości kształcenia na Uczelni
- zasady rekrutacji na studia
- analizę i doskonalenie programów studiów
- system weryfikacji zakładanych efektów uczenia się
- zasady zapewnienia wysokiego poziomu kadry dydaktycznej;
- ocenę procesu kształcenia, w tym organizacji i warunków prowadzenia zajęć dydaktycznych
- badanie opinii studentów, doktorantów i słuchaczy studiów podyplomowych o prowadzonych zajęciach dydaktycznych i obsłudze procesu kształcenia oraz opinii pracowników o warunkach kształcenia
- badanie kariery zawodowej absolwentów w celu doskonalenia procesu kształcenia
- badanie opinii pracodawców w zakresie przygotowania absolwentów do pracy zawodowej i wykorzystywanie ich w procesie tworzenia i doskonalenia programów studiów
- zasady monitorowania, przeglądu i podnoszenia poziomu i jakości wyposażenia niezbędnego do nauki (m.in. bibliotek, komputerów z dostępem do internetu) oraz środków wsparcia dla studentów i doktorantów (np. opieki naukowej czy doradztwa).

System Zapewniania Jakości Kształcenia (SZJK) w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach opiera się na poszanowaniu autonomii i specyfiki wydziałów oraz innych jednostek dydaktycznych. Każda jednostka opracowuje własne procedury zapewniania, monitorowania i oceny jakości kształcenia na prowadzonych kierunkach, uwzględniając swoje dotychczasowe doświadczenia i dobre praktyki. Przyjęte rozwiązania podlegają corocznej aktualizacji, aby dostosowywać je do zmieniających się warunków kształcenia. Ostatnia aktualizacja wzoru, według którego wydziały tworzą swoje procedury, miała miejsce w grudniu 2022 roku (Uchwała nr 1 Uniwersyteckiej Komisji ds. Kształcenia i Studentów). Działaniem SZJK objęci są wszyscy studiujący – na wszystkich poziomach i formach studiów, doktoranci i doktorantki, słuchacze i słuchaczki studiów podyplomowych oraz pracownicy i pracowniczki uczelni.

Na poziomie ogólnouniwersyteckim za wyznaczanie kierunków rozwoju oraz ewaluację **Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia (SZJK)** odpowiada **Zespół ds. Jakości Kształcenia i Akredytacji**, kierowany przez **Pełnomocniczkę Rektora ds. Jakości Kształcenia i Akredytacji**. W skład zespołu wchodzi pełnomocnicy dziekanów poszczególnych wydziałów oraz pracownicy **Biura Jakości Kształcenia**, wyodrębnionego w ramach **Działu Jakości i Analiz Strategicznych**. Do głównych zadań zespołu należy:

- monitorowanie funkcjonowania systemu zapewniania jakości kształcenia (SZJK) na poziomie ogólnouczelnianym i w poszczególnych jednostkach organizacyjnych oraz wspieranie organów uczelni, osób pełniących funkcje kierownicze i ciał kolegialnych w projektowaniu, organizacji i ewaluacji działań na rzecz zapewniania i doskonalenia jakości kształcenia oraz SZJK

- wspieranie koncepcyjno-organizacyjne działań Pełnomocniczki Rektora ds. Jakości Kształcenia i Akredytacji
- opracowanie koncepcji badań jakości kształcenia, udział w opracowywaniu ogólnouczelnianych narzędzi badawczych, koordynowanie realizacji badań jakości kształcenia i opracowanie raportów z tych badań, włączenie okresowych ankiet oceny nauczycieli i nauczycielek akademickich w systemie USOS i upowszechnienie ich wyników w systemie informatycznym (Portal Pracownika UŚ, opracowywanie i wdrażanie działań motywujących studentki i studentów UŚ do wzięcia udziału w procesie ankietyzacji zajęć dydaktycznych)
- monitorowanie przebiegu ewaluacji jakości kształcenia w Uniwersytecie Śląskim, w szczególności przeprowadzanych przez Polską Komisję Akredytacyjną, gromadzenie i analizowanie dokumentacji sporządzanej w ramach ewaluacji (raportów samooceny oraz raportów zespołów oceniających PKA), sporządzanie raportów z tych analiz i upowszechnianie wniosków z nich wśród pracowników pełniących funkcje kierownicze (w szczególności prodziekanów ds. studenckich i kształcenia oraz dyrektorów kierunków studiów) oraz udzielanie im wsparcia merytorycznego w przygotowaniach do akredytacji
- współpraca z Działem Kształcenia i Działem Informatycznej Obsługi Toku Studiów w zakresie rozwoju systemu informatycznego Karty kierunku
- dbanie o spójną politykę informacyjną dotyczącą jakości kształcenia w Uniwersytecie Śląskim, w szczególności prowadzenie strony internetowej poświęconej SZJK (<https://us.edu.pl/pracownik/sprawy-dydaktyczne/pion-ksztalcenia/jakosc-ksztalcenia/system-zapewniania-jakosci-ksztalcenia/>) organizowanie spotkań, szkoleń i seminariów dla studentów, doktorantów i pracowników Uczelni, promowanie dobrych praktyk w zakresie jakości kształcenia w Uczelni
- przygotowywanie projektu corocznego sprawozdania z oceny jakości kształcenia na potrzeby Komisji ds. Kształcenia i Studentów w oparciu o sprawozdania przekazane przez wydziały, szkoły doktorskie, kolegia i inne jednostki organizacyjne Uczelni
- realizacja innych zadań zleconych przez Rektora i Kanclerza.

Na poziomie **Wydziału Humanistycznego** (jednostki organizującej kształcenie na kierunku historia) główne struktury SZJK tworzą dziekan, prodziekani ds. studenckich i kształcenia, dyrekcja kierunku, rada dydaktyczna kierunku studiów, pełnomocnik dziekana ds. jakości kształcenia i akredytacji; wydziałowa komisja ds. kształcenia i studentów oraz wydziałowa rada samorządu studenckiego. Zapewnienie, monitorowanie, ocena, doskonalenie i wdrożenie działań naprawczych jakości kształcenia na Wydziale Humanistycznym są realizowane poprzez Procedury systemu zapewniania jakości kształcenia dla kierunków studiów organizowanych przez Wydział Humanistyczny, które zostały uchwalone przez **Wydziałową Komisję ds. Kształcenia i Studentów**.

Elementem uzupełniającym SZJK są organizowane w uczelni konkursy projakościowe, których zadaniem jest stymulowanie działań w zakresie jakości kształcenia w poszczególnych jednostkach. Mają one ponadto na celu zwiększanie skuteczności działań w obszarach wymagających doskonalenia. Przykładem takiego konkursu jest konkurs System Motywacyjny w Dydaktyce Akademickiej Uniwersytetu Śląskiego: <https://us.edu.pl/pracownik/sprawy-dydaktyczne/system-motywacyjny-w-dydaktyce-akademickiej-smoda/>, w ramach którego do tej pory zorganizowano następujące konkursy: Wyróżnienia JM Rektora UŚ, Doskonały kierunek, Współmyślenie, współdziałanie.

10.1b. Kompetencje i zakres odpowiedzialności osób odpowiedzialnych za kierunek, w tym kompetencje i zakres odpowiedzialności w zakresie ewaluacji i doskonalenia jakości kształcenia na kierunku

Kompetencje poszczególnych podmiotów w zakresie nadzoru merytorycznego, organizacyjnego i administracyjnego nad kierunkiem studiów uregulowane zostały w ustawie Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce z 2018 r., Statucie Uniwersytetu Śląskiego z 2019 r. z późn. zm. oraz licznych zarządzeniach Rektora i uchwałach Senatu UŚ.

Zadania i kompetencje w zakresie kontroli jakości kształcenia określone zostały następująco:

Rektor – tworzy studia na określonym kierunku, poziomie i profilu. Zadania rektora określone są w § 15 ust. 2 Statutu, zgodnie z którym do zadań rektora należą wszelkie sprawy dotyczące Uniwersytetu, z wyjątkiem spraw zastrzeżonych przez ustawę lub statut do kompetencji innych organów Uniwersytetu. Zgodnie z brzmieniem § 148 ust.1. Rektor, kierując się strategią, podejmuje decyzje w przedmiocie utworzenia i zaprzestania prowadzenia studiów na określonym kierunku, poziomie, profilu i w określonej formie. Decyzja o zaprzestaniu kształcenia nie może przerywać prowadzonego już cyklu kształcenia. Ustęp 3 ww. przepisu stanowi, że przed podjęciem decyzji, o której mowa w ust. 1, rektor może zasięgnąć opinii Senatu lub Rady Uniwersytetu. Ponadto politykę jakości kształcenia określa i zmienia rektor po zasięgnięciu opinii komisji kształcenia, uwzględniając strategię, specyfikę jednostek organizacyjnych Uniwersytetu oraz ich dobre praktyki (§ 153 ust. 1 Statutu). Bieżący nadzór nad SZJK rektor sprawuje przy pomocy właściwego prorektora lub prorektorów, komisji kształcenia, a także dziekanów, dyrektorów kierunków studiów oraz dziekana szkoły doktorskiej (§ 153 ust. 3 Statutu).

Prorektor ds. studenckich i kształcenia – uczestniczy w pracach komisji do spraw kształcenia i studentów i wspiera Rektora w wykonywaniu powyższych zadań.

Senat – uchwała regulamin studiów, ustala programy studiów, określa sposoby potwierdzania efektów uczenia się. Zgodnie z brzmieniem § 148 ust. 4, program studiów dla określonego kierunku, poziomu i profilu Senat ustala po zasięgnięciu opinii komisji kształcenia oraz samorządu studenckiego. Senat określa również wytyczne dotyczące wymagań w zakresie tworzenia i zmiany programów studiów prowadzonych w Uniwersytecie.

Komisja ds. Kształcenia i Studentów - pełni funkcję organu doradczego dla Rektora, Senatu oraz Rady Uniwersytetu w sprawach dotyczących kształcenia i obsługi studentów. Do jej głównych zadań należy wspieranie Rektora w realizacji strategii kształcenia, przygotowywanie wytycznych do tworzenia programów studiów oraz inicjowanie i opiniowanie zmian w tych programach. Komisja opracowuje projekty regulaminów studiów, opiniuje wnioski dotyczące zasad rekrutacji oraz tworzy wytyczne do procedur **Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia (SZJK)**. Ponadto komisja przedstawia Rektorowi propozycje działań mających na celu doskonalenie procesów kształcenia oraz warunków studiowania, w tym wsparcia i obsługi studentów. Przygotowuje również coroczne sprawozdania z oceny jakości kształcenia dla Senatu oraz wnioski wynikające z tych sprawozdań. Komisja wyraża opinie w sprawach przekazanych jej przez Rektora, Senat, Radę Uniwersytetu lub właściwego prorektora ds. kształcenia i spraw studenckich oraz wykonuje inne zadania określone w regulaminie organizacyjnym Uniwersytetu.

Dziekan – organizuje i koordynuje działalność dydaktyczną Wydziału, określa również procedury SZJK dla kierunku studiów, biorąc pod uwagę wytyczne określone przez komisję kształcenia oraz specyfikę kształcenia na danym kierunku. Na mocy Regulaminu studiów w UŚ Dziekan jest decydem w sprawach studenckich związanych z tokiem studiów. W praktyce, na podstawie tego regulaminu oraz innych aktów wewnętrznych Uczelni, na Wydziałach UŚ indywidualne sprawy studenckie rozstrzygają prodziekani powołani i upoważnieni (z uwzględnieniem zakresu obowiązków ustalonego przez dziekana) do decydowania przez Rektora UŚ, dyrektorzy kierunków studiów oraz pełnomocnicy ds. studenckich, działający na podstawie analogicznego upoważnienia rektorskiego. Obok kompetencji do rozstrzygania w indywidualnych sprawach studenckich, do kompetencji dziekana należy także zatwierdzanie planów zajęć dydaktycznych oraz określanie liczebności grup zajęciowych w danym roku akademickim (§ 53 ust. 2 pkt 1 oraz ust. 3 Statutu UŚ).

Prodziekan do spraw studenckich i kształcenia – odpowiada za współpracę z radami dydaktycznymi kierunków studiów oraz za zatwierdzanie obsady dydaktycznej i indywidualnych przydziałów zajęć, które proponuje dyrektor kierunku. Reprezentuje wydział na forum uczelnianej **Komisji ds. Kształcenia i Studentów**, a także opracowuje założenia dotyczące obciążeń dydaktycznych pracowników wydziału w danym roku akademickim. Dodatkowo wspiera dziekana w polityce kadrowej dotyczącej pracowników dydaktycznych, zapewniając odpowiednią organizację pracy dydaktycznej na wydziale.

Aktualny skład komisji ds. kształcenia i studentów funkcjonującej na Wydziale Humanistycznym, wraz z terminami posiedzeń oraz uchwałami znaleźć można na stronie: <https://us.edu.pl/wydzial/wh/wydzialowa-komisja-ds-ksztalcenia-i-studentow/>.

Pełnomocnik dziekana ds. jakości kształcenia i akredytacji - wspiera wydziałową komisję ds. kształcenia i studentów (WKKS) w opracowywaniu raportów z oceny jakości kształcenia na wydziale. Koordynuje przygotowania do ocen jakości kształcenia prowadzonych przez podmioty zewnętrzne (akredytacje), w tym organizuje spotkania informacyjne i szkolenia, przekazuje informacje o kryteriach akredytacyjnych i współpracuje z Biurem Jakości Kształcenia oraz innymi pełnomocnikami dziekanów.

Pełnomocnik wspiera także dyrektorów kierunków studiów w przygotowywaniu dokumentacji na potrzeby akredytacji oraz w działaniach podczas wizyt zespołów akredytacyjnych. Monitoruje wdrażanie zaleceń poakredytacyjnych i informuje dziekana o problemach. Koordynuje gromadzenie danych niezbędnych do akredytacji i, we współpracy z dyrektorami kierunków, opracowuje listy akredytacji, których uzyskanie byłoby korzystne z punktu widzenia strategii kształcenia wydziału.

Dyrektor kierunku studiów - odpowiada za organizację kształcenia na danym kierunku oraz monitorowanie kadry dydaktycznej, w tym stabilności zatrudnienia i potencjalnych zagrożeń dla jakości prowadzenia studiów. Do jego obowiązków należy m.in.: zapewnienie realizacji ustawowego wymogu prowadzenia zajęć przez nauczycieli akademickich zatrudnionych w uczelni jako podstawowym miejscu pracy; opracowywanie i przedstawianie dziekanowi propozycji przydziału zajęć pracownikom z odpowiednimi kwalifikacjami; inicjowanie i opiniowanie zmian w programie studiów; nadzór merytoryczny i organizacyjny nad prowadzonymi zajęciami.

Dyrektor kierunku nadzoruje realizację procedur wydziałowego **Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia (SZJK)**, inicjuje działania doskonalące program studiów i corocznie przekazuje dziekanowi wnioski z monitoringu kadry i zajęć, które są uwzględniane w polityce kadrowej wydziału. Ponadto dyrektor podejmuje decyzje dotyczące toku studiów, wykonuje zadania powierzone przez prodziekana ds. studenckich i kształcenia i studentów oraz uczestniczy w regularnych zebraniach poświęconych organizacji i jakości kształcenia na wydziale.

Obecnie dyrektorem kierunku historia jest dr Paweł Duda, a rolę jego zastępczyni pełni dr Dominika Rychel-Mantur.

Rada Dydaktyczna kierunku studiów - jest organem doradczym dyrektora kierunku i odpowiada za opiniowanie wszystkich spraw związanych z kształceniem na danym kierunku. Do jej głównych zadań należy: wybór kandydatów na dyrektora kierunku i przedstawienie ich dziekanowi, opiniowanie zmian w programach studiów, opiniowanie zasad rekrutacji, limitów przyjęć oraz warunków przeniesienia na inne kierunki lub specjalności, realizacja procedur wskazanych w wydziałowym SZJK oraz wykonywanie innych zadań powierzonych przez dziekana lub dyrektora kierunku. Rada Dydaktyczna na regularnych spotkaniach z dyrektorem kierunku dyskutuje również bieżące zagadnienia dotyczące kształcenia na kierunku.

Rada składa się m.in. z dyrektora kierunku (przewodniczącego), zastępców dyrektora, przedstawicieli pracowników dydaktycznych i badawczo-dydaktycznych, specjalistów ds. kształcenia nauczycieli (jeżeli dotyczy), studentów i przedstawicieli interesariuszy zewnętrznych (Rada Interesariuszy).

Po zakończeniu roku akademickiego rada opracowuje **raport z oceny jakości kształcenia** na kierunku, który następnie przekazywany jest wydziałowej komisji ds. kształcenia i studentów, a po zatwierdzeniu przez dziekana – dalej do komisji uczelnianej ds. kształcenia i studentów.

Kontrola decyzji i aktów wewnętrznych

Wnioski w sprawach wymagających wydania decyzji administracyjnej, o których mowa w § 12 ust. 2 Regulaminu studiów w UŚ, podlegają przepisom kodeksu postępowania administracyjnego (KPA), chyba że ustawa lub inne przepisy stanowią inaczej (§ 12 ust. 3 Regulaminu studiów w UŚ). Indywidualne sprawy studentów, inne niż m.in.: skreślenie z listy studentów, przyjęcie na studia cudzoziemców, odmowa przyjęcia na studia w trybie przeniesienia, odmowa wznowienia studiów, zwolnienia lub obniżenia opłat, przyznanie stypendiów i zapomóg, zawieszenie w prawach studenta czy stwierdzenie nieważności dyplomu, są rozpatrywane w drodze rozstrzygnięć, do których nie stosuje się przepisów KPA. Osoby uprawnione wydają rozstrzygnięcia niezwłocznie, nie później niż w ciągu 14 dni od dnia wniesienia podania, chyba że Regulamin stanowi inaczej. W przypadku niedotrzymania tego terminu student(ka) może złożyć skargę do dziekana, który w odpowiedzi rozstrzyga sprawę lub wyznacza osobę zobowiązaną do jej załatwienia w terminie nieprzekraczającym 14 dni (§ 12 ust. 4 Regulaminu studiów).

Podania w sprawach wymagających decyzji administracyjnej składane są na piśmie lub ustnie do protokołu w odpowiednim dziekanacie. Podania w sprawach, które nie wymagają decyzji administracyjnej, mogą być wnoszone w systemie USOS, jeśli jest to możliwe, lub na adres dziekanatu zarejestrowany w systemie USOS (bez konieczności podpisu własnoręcznego, kwalifikowanego ani profilu zaufanego); mogą być także składane w formie pisemnej w dziekanacie (§ 12 ust. 6 Regulaminu studiów w UŚ).

Do kompetencji dziekana w zakresie ewaluacji i doskonalenia jakości kształcenia należy m.in. uchylene lub zmiana decyzji dyrektora kierunku studiów, o czym dziekan informuje rektora i radę dydaktyczną kierunku. Rektor, zgodnie z § 116, może uchylić lub zmienić decyzję osoby pełniącej funkcję kierowniczą w Uniwersytecie lub uchwałę organu kolegialnego niebędącego organem Uniwersytetu, jeśli są one niezgodne z przepisami prawa, statutem lub innym aktem organu uczelni, sprzeczne ze strategią lub naruszają istotny interes Uniwersytetu, chyba że przepisy prawa przewidują inny tryb postępowania.

10.2. Zasady projektowania, dokonywania zmian i zatwierdzania programu studiów

Zgodnie z przepisami ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce oraz Statutu Uniwersytetu Śląskiego, studia na określonym kierunku, poziomie, profilu i w określonej formie tworzy Rektor UŚ (§ 148 Statutu). Decyzja o zaprzestaniu kształcenia nie może przerywać prowadzonego już cyklu studiów.

Działania związane z doskonaleniem programu studiów inicjuje i koordynuje dyrekcja kierunku (§ 35 pkt 1 ust. 3 Regulaminu organizacyjnego UŚ), natomiast zmiany w programach studiów opiniuje rada dydaktyczna kierunku (§ 16 pkt 4 ust. 3 Regulaminu organizacyjnego). Przy opracowywaniu propozycji doskonalenia programu uwzględnia się zmiany w przepisach prawa, informacje przekazywane przez władze Uczelni, Dział Kształcenia oraz Biuro Jakości Kształcenia, a także konieczność realizacji celów Strategii rozwoju Uniwersytetu Śląskiego.

Ważnym czynnikiem są również analizy losów absolwentek i absolwentów, opinie z otoczenia społeczno-gospodarczego oraz tzw. dobre praktyki stosowane w czołowych ośrodkach krajowych i zagranicznych w zakresie kształcenia na kierunku historia. Projektowanie i modyfikacje programów uwzględniają także informacje dotyczące skuteczności osiągania efektów uczenia się oraz głosy interesariuszy wewnętrznych – nauczycieli akademickich i studentów – oraz interesariuszy zewnętrznych.

10.3. Sposoby i zakres bieżącego monitorowania oraz okresowy przegląd programu studiów na ocenianym kierunku oraz źródła informacji wykorzystywanych w tych procesach

Monitorowanie programu studiów na kierunku historia prowadzone jest w sposób ciągły. Oprócz bieżących analiz odbywają się spotkania z pracowniczkami i pracownikami oraz ze studentkami i studentami. Ważnym elementem tego procesu jest również doroczna procedura przygotowywania raportu z oceny jakości kształcenia za dany rok akademicki. W jej ramach dyrekcja kierunku wraz

z wybranymi nauczycielkami/nauczycielkami dokonują przeglądu procesu kształcenia, zwracając szczególną uwagę na system weryfikacji efektów uczenia się. Analizie podlega m.in. odsetek zajęć, na których sposób weryfikacji budzi zastrzeżenia, a także planowane działania naprawcze. Przegląd obejmuje również kwestie związane z zapewnieniem wysokiej jakości kadry dydaktycznej. W tym celu dyrekcja kierunku w każdym semestrze analizuje ankiety, w których studium oceniają poszczególnych prowadzących i prowadzące. Ankiety są otwarte dla wszystkich studiujących, którzy w danym semestrze realizowali dany moduł. Ankiety mają formę zdalną, a o możliwości jej wypełnienia osoby studiujące informowane są na różnorodne sposoby: poprzez wiadomości e-mail kierowane przez władze rektorskie do społeczności studiujących, za pośrednictwem mediów społecznościowych przez dyrekcję kierunku i Samorząd Studencki oraz przez prowadzących i prowadzące (w czasie zajęć). Mimo to w dalszym ciągu największym problemem jest niska zwrotność ankiet, która często nie pozwala na uznanie ich wyników za miarodajne. Wyniki ankiet są omawiane na spotkaniach z pracownikami i pracowniczkami, a także są tematem rozmów ze studiującymi. Analiza wyników ankiet pozwala stwierdzić, że studentki i studenci historii pozytywnie odnoszą się do organizacji i programu studiów oraz efektów uczenia się. Zdecydowana większość modułów jest oceniana powyżej średniej 4,5 (średnia odniesienia). W nielicznych przypadkach uzyskana ocena z ankiety jest niższa niż 3,5, ale często takie przedmioty były ankietowane tylko przez bardzo małą liczbę osób, co nie stanowi miarodajnej oceny prowadzonych zajęć. Mimo tego, w przypadku niskiej oceny wynikającej z ankiety dyrekcja kierunku odbywa rozmowę z prowadzącym oraz dokonuje hospitacji zajęć.

Raport z oceny jakości kształcenia z poziomu kierunku sporządzany corocznie, jest poddawany analizie na poziomie wydziału przez władze dziekańskie, następnie staje się załącznikiem do wydziałowego raportu z oceny jakości kształcenia. Raporty te są dalej analizowane przez **Biuro Jakości Kształcenia** oraz stają się podstawą uniwersyteckiego **Raportu z Oceny Jakości Kształcenia**. Jakość kształcenia rozpatrywana jest zatem z różnych perspektyw: kierunkowej, wydziałowej i ogólnouniwersyteckiej. Raporty z oceny jakości kształcenia w Uniwersytecie Śląskim są publikowane na stronie internetowej Uczelni: <https://us.edu.pl/pracownik/sprawy-dydaktyczne/pion-ksztalcenia/jakosc-ksztalcenia/raport-jakosci-ksztalcenia/>.

System gromadzenia, monitorowania i oceny jakości kształcenia w wymienionych obszarach obejmuje również bieżące działania zaradcze i naprawcze. Mogą one polegać m.in. na przeprowadzeniu rozmowy wyjaśniającej z osobą odpowiedzialną za weryfikację efektów uczenia się w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości. W takich sytuacjach dyrekcja kierunku podejmuje różne działania, takie jak: rozmowy wyjaśniające z osobą prowadzącą zajęcia, szczegółowa weryfikacja dokumentacji zajęć, hospitacje kontrolne mające na celu ocenę warsztatu dydaktycznego i sposobu organizacji zajęć, hospitacje doskonalące (tzw. koleżeńskie), polegające na obserwacji zajęć prowadzonych przez inną osobę, wprowadzanie nowych metod i narzędzi dydaktycznych, a także weryfikacja dotychczasowych rozwiązań.

Hospitacje zajęć dydaktycznych odbywają się w każdym roku akademickim. Obejmują one zajęcia prowadzone przez nowe osoby zatrudnione na kierunku historia oraz doktorantki i doktorantów, a także zajęcia, które zostały nisko ocenione w ankietach ewaluacyjnych przez studentów i studentki. Hospitacje przeprowadzane są również w przypadku zajęć ocenionych wysoko – wówczas stanowią element tworzenia zestawu dobrych praktyk, rekomendowanych później innym prowadzącym (np. podczas spotkań cosemestralnych).

Hospitacje są standardową praktyką i ważnym narzędziem dbania o jakość kształcenia. Przeprowadzają je osoby posiadające duże doświadczenie dydaktyczne na kierunku historia, wskazane przez dyrekcję i zatwierdzone przez radę dydaktyczną. Każdorazowo sporządzany jest protokół z hospitacji, zawierający zalecenia i uwagi. Dokument ten podpisują zarówno osoba hospitująca, jak i prowadząca zajęcia, która ma możliwość odniesienia się do zgłoszonych uwag.

W ramach **monitorowania procesu dyplomowania** prowadzi się kontrolę plac dyplomowych, która polega na weryfikacji efektów uczenia się zakładanych do realizacji w ramach modułu dyplomowego.

Zgodnie z **Procedurami systemu zapewniania jakości kształcenia dla kierunków studiów organizowanych przez Wydział Humanistyczny**, corocznie do weryfikacji wybiera się **co najmniej 5% prac dyplomowych** powstałych w danym roku na danym kierunku. Wyboru dokonuje dyrekcja kierunku. Analizy prac dyplomowych dokonują nauczycielki i nauczyciele akademicki posiadający co najmniej stopień naukowy doktora habilitowanego i mający doświadczenie w kierowaniu pracami dyplomowymi i ich recenzowaniu. Osoby przeprowadzające analizę sporządzają protokół z wykorzystaniem opracowanego formularza. Dyrekcja i Rada Dydaktyczna kierunku dokonują zbiorczej analizy protokołów i jej wyniki przekazują pełnomocniczce ds. jakości kształcenia i akredytacji. Wyniki analizy prac dyplomowych dyskutowane są na posiedzeniu wydziałowej komisji ds. studenckich i kształcenia Wydziału Humanistycznego. W przypadku dostrzeżenia nieprawidłowości bądź deficytów, osoby analizujące proces dyplomowania formułują zalecenia, które są przekazywane członkom odpowiednich komisji, przeprowadzających egzaminy dyplomowe.

Przeglądy programu studiów na ocenianym kierunku historia odbywają się okresowo, w zależności od zmian aktów prawnych, uchwał Senatu Uniwersytetu Śląskiego, zarządzeń Rektora UŚ, zarządzeń i komunikatów Dziekana Wydziału, a także bieżących potrzeb. Jeśli jest to potrzebne, powołuje się w tym celu zespół ds. modyfikacji programu studiów. Regularnie dokonuje się oceny skuteczności systemu jakości kształcenia, w tym m.in. oceny zawartości modułów i sylabusów, racjonalności harmonogramów. Zakres monitorowania w kontekście programu studiów uwzględnia ocenę zajęć dydaktycznych, wnioski ze spotkań przeprowadzanych z prowadzącymi, studiumjącymi oraz interesariuszami.

10.4. Sposoby oceny osiągnięcia efektów uczenia się przez studentów ocenianego kierunku, oraz wykorzystanie wyników tej oceny w doskonaleniu programu studiów

Ocena stopnia osiągania efektów uczenia się przez studentów i studentki kierunku historia uzależniona jest od rodzaju efektu – wiedzy, umiejętności bądź kompetencji społecznych – oraz od stosowanych praktyk dydaktycznych, dostosowanych do specyfiki tego kierunku. Zgodnie z § 23 Regulaminu studiów w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach podstawowym okresem zaliczeniowym jest semestr, a osoby studiujące zobowiązane są do potwierdzenia osiągnięcia wszystkich efektów uczenia się przewidzianych w programie danego semestru, obejmujących moduły kierunkowe, obszarowe i ogólnouniwersyteckie.

Weryfikacja efektów odbywa się zarówno w trakcie semestru (np. poprzez prace etapowe), jak i podczas sesji zaliczeniowo-egzaminacyjnej (testy, egzaminy, prace semestralne i projektowe). Warunkiem zaliczenia semestru jest uzyskanie zaliczeń ze wszystkich modułów przewidzianych planem oraz zgromadzenie co najmniej 30 punktów ECTS. Każdy moduł zostaje zaliczony po pozytywnej weryfikacji wszystkich przypisanych mu efektów uczenia się. Dziekan może dodatkowo uznać zaliczenie modułu wcześniej już zrealizowanego przez studenta lub studentkę, przy czym ma prawo zasięgnąć opinii osoby odpowiedzialnej za dany moduł.

Zaliczenie modułu może nastąpić po zakończeniu zajęć dydaktycznych w trakcie semestru – na zasadach określonych w § 25 ust. 2 i za zgodą dziekana. Ocena końcowa modułu może być ustalana na podstawie: 1) ocen cząstkowych odnoszących się do poszczególnych efektów uczenia się; 2) egzaminu sprawdzającego wszystkie efekty modułu; 3) egzaminu obejmującego tylko część efektów, przy czym wtedy pod uwagę brane są również oceny z zaliczeń dotyczących efektów nieobjętych egzaminem. Ocena końcowa może również uwzględniać oceny niedostateczne uzyskane w terminach zaliczeń i egzaminów. Szczegółowe zasady określone są każdorazowo w sylabusie modułu. W przypadku studiów częściowych realizowanych za granicą, za zgodą dziekana dopuszcza się rozliczenie roczne.

Zgodnie z § 24 Regulaminu studiów w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach, w przypadku modułów kończących się egzaminem student lub studentka musi wcześniej uzyskać wszystkie zaliczenia przewidziane w programie i opisie modułu. Brak wymaganych zaliczeń skutkuje wystawieniem oceny niedostatecznej z egzaminu. Każdy egzamin odbywa się w dwóch terminach – podstawowym i poprawkowym. Osoba, która otrzyma ocenę niedostateczną w pierwszym terminie lub nie przystąpi

do niego bez usprawiedliwienia, ma prawo do egzaminu poprawkowego. W uzasadnionych przypadkach prowadzący zajęcia lub dziekan mogą przywrócić termin zaliczenia lub egzaminu, o ile student lub studentka złoży stosowny wniosek w ciągu 7 dni od ustania przyczyny nieobecności; wnioski spóźnione nie są rozpatrywane.

Weryfikacja efektów uczenia się przeprowadzana jest w języku, w którym prowadzony był moduł, jednak za zgodą prowadzącego i na wniosek osoby studiującej może odbyć się w innym języku. Jeśli student lub studentka nie przystąpi do zaliczenia bądź egzaminu, prowadzący wpisuje ocenę niedostateczną w protokole USOS nie później niż w ostatnim dniu sesji poprawkowej albo w dniu upływu terminu przedłużenia zaliczenia semestru, co jest równoznaczne z negatywną weryfikacją efektów uczenia się.

W przypadku **zajęć dydaktycznych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość** dyrekcja kierunku prowadzi ich ewidencję w danym cyklu kształcenia (uwzględniając założenia § 2 Zarządzenia Rektora UŚ nr 176/2021) ze wskazaniem przypisanych im punktów ECTS. Zajęcia przygotowywane są i prowadzone zgodnie z metodyką kształcenia na odległość, a weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się odbywa się przez bieżącą kontrolę postępów w nauce.

Ogólne zasady sprawdzania i oceniania efektów uczenia się, a także prawa i obowiązki studentów i studentek związane z zaliczaniem modułów, egzaminami, kolejnymi etapami studiów i ich ukończeniem, określone są w **Regulaminie studiów w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach**. System zapewniania jakości kształcenia dla kierunków prowadzonych przez Wydział Humanistyczny precyzuje natomiast sposób monitorowania wyników weryfikacji efektów uczenia się. Na podstawie danych z systemu USOS dyrekcja kierunku oraz Rada Dydaktyczna kierunku historia analizują wyniki zaliczeń, egzaminów i ocen końcowych modułów, zwracając szczególną uwagę na sytuacje, w których średnia ocen z danej weryfikacji zbliża się do wartości skrajnych (2,0 lub 5,0).

Przygotowanie pracy dyplomowej umożliwia weryfikację efektów uczenia się związanych z nabyciem przez studentów i studentki wiedzy, umiejętności oraz kompetencji w zakresie samodzielnego planowania i prowadzenia badań z wykorzystaniem metod właściwych naukom historycznym. Na końcowy wynik studiów składają się: średnia ocen ze wszystkich modułów, ocena pracy dyplomowej oraz ocena z egzaminu dyplomowego. Wyniki te potwierdzają osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się, a równocześnie przygotowują absolwentów i absolwentki do przyszłej pracy zawodowej, rozwijając ich umiejętności teoretyczne i praktyczne. Dane uzyskane w tym procesie stanowią również podstawę do doskonalenia programu studiów poprzez analizę osiągnięć i potrzeb rynku pracy.

Terminy złożenia pracy dyplomowej określa § 35 ust. 3 Regulaminu studiów w UŚ. Dziekan, na wniosek studentki lub studenta zaopiniowany pozytywnie przez promotora lub promotorkę, może w uzasadnionych przypadkach wyznaczyć późniejszy termin (§ 35 ust. 4). Egzaminy dyplomowe na kierunku historia odbywają się stacjonarnie w budynku Wydziału Humanistycznego. Warunkiem ukończenia studiów jest zdanie egzaminu dyplomowego z wynikiem co najmniej dostatecznym. Absolwent lub absolwentka otrzymuje dyplom ukończenia studiów wyższych potwierdzający uzyskanie kwalifikacji odpowiedniego stopnia.

Ostateczny wynik studiów obliczany jest na podstawie:

1. średniej arytmetycznej wszystkich ocen końcowych modułów uzyskanych w trakcie studiów, w tym ocen niedostatecznych, zaokrąglonej do dwóch miejsc po przecinku,
2. pozytywnej oceny pracy dyplomowej ustalonej na podstawie ocen promotora/promotorki i recenzenta/recenzentki (w sytuacjach spornych decyduje przewodniczący/przewodnicząca komisji),
3. pozytywnej oceny z egzaminu dyplomowego, ustalonej na podstawie ocen cząstkowych.

Ostateczny wynik stanowi sumę $1/2$ średniej z ocen modułów oraz po $1/4$ oceny pracy dyplomowej i egzaminu dyplomowego (każdy ze składników zaokrąglany jest do dwóch miejsc po przecinku). Jeśli średnia ocen modułów jest niższa niż 3,0, końcowy wynik studiów nie może być wyższy niż dostateczny. Do dyplomu wpisywany jest wynik końcowy obliczony zgodnie z tymi zasadami.

- 1) do 3,25 — dostateczny;
- 2) 3,26 do 3,75 — dostateczny plus;
- 3) 3,76 do 4,25 — dobry;
- 4) 4,26 do 4,60 — dobry plus;
- 5) 4,61 do 4,80 — bardzo dobry;
- 6) od 4,81 — celujący.

Komisja egzaminacyjna może podwyższyć ostateczny wynik studiów o pół stopnia, jeśli student(ka) uzyskał(a) ocenę bardzo dobrą z pracy dyplomowej oraz średnią ze studiów co najmniej 4,0, przy czym nie ma możliwości podniesienia oceny do celującej, a ewentualne podwyższenie odnotowuje się w elektronicznym protokole egzaminu dyplomowego; dodatkowo student(ka) może otrzymać dyplom z wyróżnieniem, jeżeli spełnia warunki określone przez komisję do spraw kształcenia i studentów, a wyróżnienie przyznaje rektor na wniosek dziekana (szczegóły określa Zarządzenie nr 17 Rektora Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach z dnia 12 lutego 2025 r. w sprawie ustalenia zasad i sposobu przyznawania dyplomów z wyróżnieniem absolwentom Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach od roku akademickiego 2024/2025 <https://aktyprawne.us.edu.pl/d/7952/5/>). Za pracę dyplomową może zostać uznany artykuł naukowy opublikowany w otwartym dostępie w czasopiśmie ujętym w ministerialnym wykazie, jeśli dziekan wyrazi na to zgodę na wniosek studenta/studentki pozytywnie zaopiniowany przez promotora/promotorkę; wyniki procesu dyplomowania analizowane są w oparciu o procedury systemu zapewniania jakości kształcenia na kierunkach organizowanych przez Wydział Humanistyczny i brane pod uwagę przy modyfikacji programu studiów.

10.5. Zakres i formy udziału i wpływ interesariuszy wewnętrznych, w tym studentek i studentów, i interesariuszy zewnętrznych na doskonalenie i realizację programu studiów

Reprezentanci Interesariuszy zewnętrznych jako Rada Interesariuszy są członkami Rady Dydaktycznej kierunku historia, turystyka historyczna, środkowoeuropejskie studia historyczne i na bieżąco uczestniczą w dyskusjach nad modyfikacjami czy tworzeniem programu studiów. Przedstawiciele i przedstawicielki otoczenia społeczno-gospodarczego pełnią funkcję doradcą w zakresie oczekiwań rynku pracy wobec przyszłych absolwentek i absolwentów. Ich zaangażowanie obejmuje m.in. nawiązywanie współpracy z podmiotami gospodarczymi w celu praktycznej realizacji modułów kształcenia, prowadzenie szkoleń i warsztatów, konsultowanie koncepcji programowych, a także wskazywanie treści kształcenia odpowiadających aktualnym wymaganiom pracodawców oraz zmieniającym się standardom pracy. Postulaty i opinie ekspertów zewnętrznych wykorzystywane są do stałego doskonalenia programu studiów na kierunku historia, w tym w planowaniu kształcenia z wykorzystaniem nowoczesnych metod i technologii edukacyjnych, co zwiększa atrakcyjność i konkurencyjność studiów.

Przykłady:

Zajęcia z praktycznych aspektów funkcjonowania samorządów, urzędów oraz archiwów dzięki współpracy z Interesariuszami są realizowane poza uczelnią (np. w Urzędzie Miasta w Zakopanem, w Urzędzie Gminy Nowiny, w Archiwum Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, Archiwum Urzędu Miasta Katowice).

Współpraca pracowników Archiwum Państwowego w Katowicach z Biurem Karier, czego efektem będą zaplanowane na 15.10.2025 warsztaty genealogiczne.

W następstwie sugestii przedstawicieli szkół, sale dydaktyczne kierunku zostały wyposażone w nowoczesny sprzęt wykorzystywany obecnie w pracy nauczycieli, w tym w ekrany multimedialne. Rozwiązanie to sprzyja rozwijaniu kompetencji cyfrowych przyszłych nauczycieli i nauczycielek, umożliwiając im praktyczne przygotowanie do prowadzenia zajęć z wykorzystaniem technologii stosowanych we współczesnej edukacji.

Interesariusze wewnątrzni, w szczególności studentki i studenci, doktorantki i doktoranci oraz nauczycielki i nauczyciele akademicki, mają istotny wpływ na realizację i doskonalenie programu studiów na kierunku historia. Ich udział odbywa się na różnych etapach i w różnych obszarach, przy wykorzystaniu różnych narzędzi, takich jak:

- uczestnictwo w pracach Rady Dydaktycznej, odpowiedzialnej za doskonalenie programów studiów i monitorowanie jakości kształcenia; w skład Rady wchodzi zarówno przedstawicielki i przedstawiciele kadry akademickiej, jak i osoby studiujące na kierunku historia reprezentujące wszystkie poziomy studiów;
- współpraca z Wydziałową Radą Samorządu Studenckiego, która opiniuje m.in. przyjęcie lub zmiany Regulaminu studiów w UŚ, powołanie dyrektora kierunku lub prodziekana ds. studenckich oraz kwestie dotyczące jakości kształcenia, w tym programy studiów dla poszczególnych poziomów; poprzez swoich przedstawicieli studenci mają również wpływ na kształt formularzy ankiet oceniających zajęcia dydaktyczne oraz harmonogramy zajęć
- zgłaszanie swoich własnych inicjatyw oraz uwag (jest to możliwe również anonimowo - na drzwiach gabinetu Dyrekcji Kierunku znajduje się zamontowana w tym celu skrzynka), np. Studiujący na specjalności nauczycielskiej wyrazili również potrzebę pogłębienia kompetencji związanych z pracą z uczniami z dysfunkcjami. W odpowiedzi na te potrzeby w latach 2021–2023 dr Iwona Pietrzyk zorganizowała warsztaty w utworzonych przez siebie grupach studentów historii.

Ważną rolę w zapewnieniu i polepszaniu jakości kształcenia na kierunku historia **pełnią okresowe ankiety ewaluacji zajęć dydaktycznych**, w których dwa razy w roku osoby studiujące mogą ocenić treści oraz sposób prowadzonych zajęć (<https://us.edu.pl/pracownik/sprawy-dydaktyczne/pion-ksztalcenia/jakosc-ksztalcenia/narzedzia-monitorowania-jakosci-ksztalcenia/ankieta-oceny-pracy-dydaktycznej-nauczyciela-akademickiego>). Od roku akademickiego 2020/2021 ankiety ewaluacyjne przeprowadzane są za pośrednictwem systemu USOS, co umożliwia zebranie opinii także w przypadku nieobecności studentek i studentów na uczelni. Treść ankiety zatwierdza Rektor. Indywidualne wyniki ankiet gromadzone są w Portalu Pracownika, natomiast dane statystyczne są analizowane przez dyрекcję kierunku historia pod różnymi względami, m.in. zwrotności, zasadności i powtarzalności ocen oraz ewentualnych niepokojących tendencji. Analizie poddawane są również komentarze — zarówno te zamieszczane przez studentki i studentów w pytaniach otwartych, jak i uwagi osób prowadzących zajęcia. Wyniki i wnioski z procesu ankietyzacji stanowią stały element dyskusji podczas posiedzeń Rady Dydaktycznej, gdzie szczegółowo omawiane są przypadki budzące wątpliwości, a także kwestie związane ze zwrotnością ankiet i ich skutecznością.

W sytuacjach wymagających szczególnej uwagi wyniki ankiet omawiane są indywidualnie z daną nauczycielką lub nauczycielem akademickim. Studentki i studenci mają możliwość oceny każdego kursu, w którym uczestniczą, natomiast od roku akademickiego 2022/2023 również nauczycielki i nauczyciele akademicki mogą oceniać współpracę z grupami studenckimi w danym semestrze. Kształt ankiety oraz sposób prezentacji jej wyników podlegają stałemu monitoringowi Biura Jakości Kształcenia i Działu Jakości i Analiz Strategicznych Uniwersytetu Śląskiego. Przeprowadzane analizy służą systematycznemu doskonaleniu narzędzia — przykładowo, w roku akademickim 2024/2025 wprowadzono nowy sposób prezentowania wyników w Portalu Pracownika, obejmujący oprócz danych statystycznych, również ich syntetyczną interpretację. Skala ocen obejmuje pięć poziomów:

- **bardzo wysoka (4,70–5,00)** – świadczy o wzorcowej jakości i pełnej zgodności z kryteriami,

- **wysoka (4,20–4,69)** – wskazuje na wysoki poziom spełnienia wymagań i dobrze funkcjonujące rozwiązania,
- **dobra (3,70–4,19)** – oznacza poprawne funkcjonowanie, choć z pewnymi elementami wymagającymi udoskonalenia,
- **wymaga poprawy (3,10–3,69)** – sugeruje potrzebę podjęcia konkretnych działań naprawczych,
- **wymaga zdecydowanej poprawy (1,00–3,09)** – wskazuje na poważne braki i konieczność zasadniczej przebudowy danego obszaru.

Co najmniej raz w semestrze dyrekcja kierunku historia zaprasza studentki i studentów na spotkanie poświęcone jakości kształcenia. Jest to jeden z kluczowych elementów Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia, który umożliwia bieżącą ewaluację wielu kwestii trudnych do uchwycenia za pomocą ankiet — zarówno ze względów metodologicznych, jak i z powodu ograniczonej zwrotności. Spotkania te stanowią przestrzeń do otwartej wymiany opinii, zgłaszania uwag i formułowania propozycji usprawnień w procesie dydaktycznym. W zależności od okoliczności odbywają się one w formie kontaktowej lub zdalnej.

Cykliczne spotkania z osobami prowadzącymi zajęcia na kierunku historia odbywają się w październiku oraz na początku marca, czyli przed rozpoczęciem zajęć w kolejnych semestrach. Mają one formę kontaktową i odbywają się w murach Instytutu Historii Uniwersytetu Śląskiego. Spotkania te stanowią ważny element komunikacji w zespole dydaktycznym oraz służą omówieniu kwestii związanych z realizacją programu studiów, jakością kształcenia, a także organizacją procesu dydaktycznego. W razie potrzeby dyrekcja kierunku organizuje również dodatkowe spotkania poświęcone bieżącym zagadnieniom dydaktycznym.

10.6. Sposoby wykorzystania wyników zewnętrznych ocen jakości kształcenia i sformułowanych zaleceń w doskonaleniu programu kształcenia na ocenianym kierunku

W doskonaleniu programu studiów na kierunku historia brane są pod uwagę zewnętrzne oceny jakości kształcenia formułowane przez zespoły oceniające Polskiej Komisji Akredytacyjnej. Wyniki ostatniej takiej oceny, przeprowadzonej w roku akademickim 2018–2019, zostały wykorzystane do modyfikacji programu studiów. Modyfikacje te realizowano zgodnie z procedurami określonymi w Statucie Uniwersytetu Śląskiego, zarządzeniach Rektora UŚ oraz Procedurach systemu zapewniania jakości kształcenia obowiązujących na kierunkach prowadzonych przez Wydział Humanistyczny. Wszystkie zmiany w programach studiów są ponadto opiniowane przez pełnomocników ds. jakości kształcenia – zarówno pełnomocnika Dziekana WH, jak i pełnomocnika Rektora UŚ.

W ramach Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach prowadzony jest szereg działań o charakterze ewaluacyjnym, które – mimo że mają charakter wewnątrzuniwersytecki – są jednocześnie zewnętrzne względem samego kierunku studiów. Przykładem mogą być wydziałowy i uniwersytecki raport z jakości kształcenia, stanowiące cenne źródło refleksji i informacji na temat funkcjonowania kierunku. Raporty te są każdorazowo szczegółowo analizowane przez dyrekcję kierunku historii oraz Radę Dydaktyczną.

Uniwersytet podejmuje również działania ewaluacyjne o charakterze rozwojowym, mające odpowiadać na bieżące potrzeby i zmiany w szkolnictwie wyższym. Przykładem takiego przedsięwzięcia był proces wdrażania Nowej Koncepcji Studiów, poprzedzony szerokimi konsultacjami obejmującymi różnorodne grupy interesariuszy:

- nauczycieli i nauczycielki akademickie,
- studentki i studentów,
- uczennice i uczniów szkół ponadpodstawowych,
- nauczycielki i nauczycieli szkół ponadpodstawowych,

- przedstawicielki i przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego.

Niezwyczajnie cenne są opinie i zalecenia formułowane przez interesariuszy zewnętrznych (pracodawców, absolwentów i absolwentki, osoby będące członkami i członkiniami Rady Dydaktycznej oraz Rady Interesariuszy), które wskazują na ciągłe potrzeby aktualizowania programu studiów na kierunku **historia** z punktu widzenia przyszłego pracodawcy, poszukującego pracownika o określonym profilu kompetencyjnym. Podkreślić należy, że wnioski wypływające z systematycznej i wieloaspektowej oceny programu studiów dokonywanej przy okazji corocznej oceny kształcenia na kierunku **historia** są wykorzystywane do jego ciągłego doskonalenia.

10.7. Funkcjonowanie Procedur systemu zapewniania jakości kształcenia na kierunku historia – podsumowanie

Procedury systemu zapewniania jakości kształcenia na kierunku historia funkcjonują w sposób poprawny i efektywny. Świadczą o tym opisane w niniejszym raporcie przykłady modyfikacji programów i działań podjętych m. in.:

- w wyniku analizy opinii osób studiujących (np. zwiększenie wyboru liczby seminariów, organizowanie warsztatów specjalistycznych, np. dla grup nauczycielskich)
- w wyniku analizy opinii interesariuszy zewnętrznych (np. prace nad wprowadzeniem przedmiotu *Zarządzanie dokumentacją współczesną* na studiach I stopnia)
- w zakresie infrastruktury (np. przeprowadzone w latach 2024-2025 remonty oraz doposażenie jednej sal w ekran multimedialny)
- w zakresie monitorowania wzorców i działań międzynarodowych (np. współpraca z innymi uniwersytetami, znaczny udział kadry IH UŚ w wyjazdach zagranicznych tak naukowych jak i dydaktycznych)
- w zakresie dostępu do informacji publicznej (zob. np. usprawnienia w przepływie informacji między różnymi kanałami opisane w przykładach w **Kryterium 9**),
- w zakresie polityki kadrowej (np. obsadzenie poszczególnych modułów pracownikami posiadającymi konkretne kompetencje i zainteresowania badawcze)

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 10:

Dobre praktyki do kryterium 10:

- Dobrą praktyką w zakresie monitorowania jakości kształcenia jest system ewaluacji zajęć dydaktycznych przyjęty w Uniwersytecie Śląskim. Od roku akademickiego 2021/2022 studentki i studenci mają możliwość wyrażania opinii na temat wszystkich zajęć, w których biorą udział. W kwestionariuszu ankiety elektronicznej przewidziano miejsca na własne komentarze osób studiujących, które mogą wyrazić zarówno krytyczne, jak i pozytywne opinie na temat prowadzonych zajęć. Równolegle prowadzi się badanie opinii nauczycieli i nauczycielek akademickich o zajęciach realizowanych w poszczególnych grupach i jakości tej współpracy ze studentkami i studentami w ramach zajęć. Zestawienie opinii osób studiujących i nauczycielek/nauczycieli daje dyrektorowi kierunku pełniejszy kontekst wyników ewaluacji zajęć dydaktycznych.
- Dobrą praktyką przyjętą przez dyrekcję kierunku historia jest jakościowa analiza wyników ewaluacji, w której bierze się pod uwagę nie tylko wyniki wyrażone w liczbach, ale także dodatkowe komentarze i informacje, jakie zawierają w formularzach zarówno osoby studiujące, jak i nauczycielki i nauczyciele akademicki.

- Dobrą praktyką w zakresie doskonalenia jakości kształcenia jest opracowanie i wdrożenie planu naprawczego dla nauczycielek i nauczycieli akademickich uzyskujących niesatysfakcjonujące wyniki pracy dydaktycznej. Polegają one na hospitacji zajęć oraz rekomendowaniu udziału w szkoleniach.
- Dobrą praktyką jest wielopoziomowa ewaluacja zajęć dydaktycznych przez studenckie ankiety i hospitacje zajęć.
- Dobrą praktyką jest publikowanie raportów dotyczących oceny jakości kształcenia na Wydziale Humanistycznym (<https://us.edu.pl/wydzial/wh/jakosc-ksztalcenia/sprawozdania-z-oceny-wlasnej-wydzialu/>).
- Dobrą praktyką jest sporządzanie notatek i protokołów ze spotkań z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi.
- Za dobrą praktykę w zakresie podnoszenia jakości kształcenia (w szczególności kształcenia na odległość) należy uznać opracowanie m. in. przez pracownika IH UŚ prof. dra hab. Macieja Fica, Przewodnika po kształceniu zdalnym w Uniwersytecie Śląskim (<https://www.zdalny.us.edu.pl/>), który zawiera – między innymi – informacje o narzędziach wykorzystywanych w kształceniu zdalnym w Uniwersytecie, a także informacje o sprawdzonych sposobach organizowania i prowadzenia kursów zdalnych oraz ich urozmaicenia poprzez zastosowanie nowych narzędzi i metod pracy. Przewodnik jest również dostępny w wersji anglojęzycznej.
- Dobrą praktyką jest zachęcanie pracowniczek i pracowników, a także osób studiujących do brania udziału w wydarzeniach odbywających się w ramach corocznego Międzynarodowego Kongresu Jakości Kształcenia (<https://iceq.pl/>).

Analiza SWOT programu studiów na ocenianym kierunku i jego realizacji, z uwzględnieniem szczegółowych kryteriów oceny programowej

	POZYTYWNE	NEGATYWNE
Czynniki wewnętrzne	Mocne strony 1. Kadra naukowo-dydaktyczna o wysokim przygotowaniu merytorycznym, podnosząca swoje kwalifikacje poprzez uczestnictwo w projektach naukowych, wyjazdach zagranicznych, grantach oraz szkoleniach z zakresu dydaktyki, w tym dydaktyki zorientowanej na zmieniającą się rzeczywistość. 2. Duże zaangażowanie pracowników i pracowniczek naukowych oraz osób studiujących w działania, popularyzujące naukę i projekty dydaktyczne (grupy projektowe, warsztaty, koła naukowe) których realizacja wykracza poza program kształcenia. Budowa relacji uczeń-mistrz.	Słabe strony 1. Znaczne zróżnicowanie osób studiujących w zakresie możliwości poznawczych. 2. Zbyt niski poziom mobilności międzynarodowej studentów i studentek kierunku w porównaniu z oferowanymi możliwościami. 3. Zauważalny odpływ osób studiujących po I i II semestrze studiów I stopnia. 4. Struktura wieku pracowników badawczo-dydaktycznych związanych z kierunkiem historia, która może skutkować deficytami kadrowymi w najbliższych latach.

	3. Program studiów dostosowany do zmieniającej się rzeczywistości (np. przepisów dotyczących kształcenia w szkołach, czy specjalnych potrzeb osób studiujących) oraz uwzględniający profil absolwenta i absolwentki historii oczekiwania pracodawców. 4. Sprzyjające realizacji programu studiów zaplecze naukowo-dydaktyczne (modernizowane sale wykładowe, dodatkowy sprzęt, dobrze wyposażona biblioteka akademicka, strefy aktywności studenckiej) 5. Aktywna i ciągła współpraca z otoczeniem społecznym (w zakresie współpracy naukowo-dydaktycznej)	
Czynniki zewnętrzne	Szanse 1. Stałe zapotrzebowanie rynku pracy na specjalistów i specjalistki w sektorach takich jak edukacja, instytucje kultury oraz struktury administracji samorządowej. 2. Rosnące możliwości nawiązywania i finansowania współpracy międzynarodowej – m.in. w ramach Transform4Europe, programów NAWA oraz grantów edukacyjnych (także międzynarodowych), które sprzyjają rozwojowi kadry akademickiej, umożliwiają oferowanie osobom studiującym różnorodnych form aktywności uzupełniających program dydaktyczny oraz stanowią inspirację do ewentualnych modyfikacji programu kształcenia. 3. Odejście od kryterium „ilościowego” w procesie edukacji – szansa na podniesienie kryteriów rekrutacyjnych i zmniejszenie różnic edukacyjnych między studentami. 4. Potencjał demograficzny metropolii. 5. Wzrastające zainteresowanie otoczenia społeczno-gospodarczego współpracą ze społecznością kierunku historia (np. tylko na przełomie września i października 2025 roku otrzymaliśmy dwie prośby o przeprowadzenie wykładów okolicznościowych w szkołach ponadpodstawowych).	Zagrożenia 1. Zbyt częste modyfikacje przepisów dot. kształcenia, co może zniechęcać osoby studiujące do nauki a następnie do podjęcia pracy w zawodzie nauczyciela i nauczycielki. 2. Niedostateczne finansowanie nauki w Polsce. 3. Niestabilna sytuacja społeczno-gospodarcza Polski, która zmusza młodych dorosłych do pracy zarobkowej, co niejednokrotnie przekłada się na odkładanie decyzji o podjęciu studiów wyższych lub rezygnację z nich. 4. Nadmierne zbiurokratyzowanie przepisów zewnętrznych (także w obszarze dydaktyki). 5. Spadający prestiż społeczny tytułu zawodowego magistra i przeświadczenie o tym, że po studiach humanistycznych trudno znaleźć dobrze płatną i stabilną pracę.

(Pieczęć uczelni)

.....

(podpis Dziekana/Kierownika jednostki)

.....

(podpis Rektora)

Katowice, dnia 15 października 2025 r.

Część III. Załączniki

Załącznik nr 1. Zestawienia dotyczące ocenianego kierunku studiów

Tabela 1. Liczba studentów ocenianego kierunku³

Poziom studiów	Rok studiów	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
		Dane sprzed 3 lat	Bieżący rok akademicki	Dane sprzed 3 lat	Bieżący rok akademicki
I stopnia	I	100	95	nie dotyczy	nie dotyczy
	II	44	38	nie dotyczy	nie dotyczy
	III	40	27	nie dotyczy	nie dotyczy
	IV	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
II stopnia	I	43	56	nie dotyczy	nie dotyczy
	II	27	35	nie dotyczy	nie dotyczy
jednolite studia magisterskie	I	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
	II	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
	III	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
	IV	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
	V	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
	VI	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
Razem:		254	251	nie dotyczy	nie dotyczy

Tabela 2. Liczba absolwentów ocenianego kierunku w ostatnich trzech latach poprzedzających rok przeprowadzenia oceny

Poziom studiów	Rok ukończenia	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
		Liczba studentów, którzy rozpoczęli cykl kształcenia kończący się w danym roku	Liczba absolwentów w danym roku	Liczba studentów, którzy rozpoczęli cykl kształcenia kończący się	Liczba absolwentów w danym roku

³ Należy podać liczbę studentów ocenianego kierunku, z podziałem na poziomy, lata i formy studiów (z uwzględnieniem tylko tych poziomów i form studiów, które są prowadzone na ocenianym kierunku).

				w danym roku	
I stopnia	2022/2023	100	33	nie dotyczy	nie dotyczy
	2023/2024	88	46	nie dotyczy	nie dotyczy
	2024/2025	96	30	nie dotyczy	nie dotyczy
II stopnia	2022/2023	43	34	nie dotyczy	nie dotyczy
	2023/2024	41	30	nie dotyczy	nie dotyczy
	2024/2025	53	39	nie dotyczy	nie dotyczy
jednolite studia magisterskie	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
Razem:		421	212	nie dotyczy	nie dotyczy

Tabela 3. Wskaźniki dotyczące programu studiów na ocenianym kierunku studiów, poziomie i profilu określone w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (Dz. U. poz. 1861 z późn. zm.)⁴

Studia stacjonarne pierwszego stopnia

Nazwa wskaźnika	Liczba punktów ECTS/Liczba godzin
Liczba semestrów i punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na ocenianym kierunku na danym poziomie	6 semestrów 180 ECTS
Łączna liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów ⁵	1325 - specjalność administracyjno-samorządowa 1313 - archiwalna i zarządzanie dokumentacją 1338 - specjalność nauczycielska
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia	106 - dla specjalności administracyjno-samorządowej

⁴ Tabelę należy wypełnić odrębnie dla każdego z poziomów studiów i każdej z form studiów podlegających ocenie.

⁵ Proszę podać łączną liczbę godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów bez liczby godzin praktyk zawodowych (jeżeli program studiów przewiduje praktyki).

	105 dla specjalności archiwalnej i zarządzania dokumentacją 107 - dla specjalności nauczycielskiej
łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	162 - dla specjalności administracyjno-samorządowej oraz archiwalnej i zarządzania dokumentacją 146 - dla specjalności nauczycielskiej
łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych w przypadku kierunków studiów przyporządkowanych do dyscyplin w ramach dziedzin innych niż odpowiednio nauki humanistyczne lub nauki społeczne	161 dla specjalności administracyjno-samorządowej 162 dla specjalności archiwalnej i zarządzania dokumentacją 155 dla specjalności nauczycielskiej - dla wszystkich specjalności
łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom do wyboru	68 dla wszystkich specjalności
łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana praktykom zawodowym (jeżeli program studiów przewiduje praktyki)	6 - dla specjalności administracyjno-samorządowej oraz archiwalnej i zarządzania dokumentacją 9 - dla specjalności nauczycielskiej
Wymiar praktyk zawodowych (jeżeli program studiów przewiduje praktyki) ⁶	90 godzin - dla specjalności administracyjno-samorządowej oraz archiwalnej i zarządzania dokumentacją 120 godzin - dla specjalności nauczycielskiej
W przypadku stacjonarnych studiów pierwszego stopnia i jednolitych studiów magisterskich liczba godzin zajęć z wychowania fizycznego.	60 godzin - dla wszystkich specjalności
W przypadku prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość:	

⁶ Proszę podać wymiar praktyk w miesiącach oraz w godzinach dydaktycznych.

1. łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach stacjonarnych/ łączna liczba godzin zajęć na studiach stacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. 2. łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach niestacjonarnych/ łączna liczba godzin zajęć na studiach niestacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	1. 2040/120 - specjalność administracyjno-samorządowa
	2010/120 - specjalność archiwalna i zarządzanie dokumentacją
	2070/120 - specjalność nauczycielska
	2. nie dotyczy

Studia stacjonarne drugiego stopnia

Nazwa wskaźnika	Liczba punktów ECTS/Liczba godzin
Liczba semestrów i punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na ocenianym kierunku na danym poziomie	4 semestry 120 ECTS
łączna liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów ⁷	850 - specjalność administracyjno-samorządowa 850 - specjalność archiwalna i zarządzanie dokumentacją 838 - specjalność nauczycielska
łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia	68 - dla specjalności administracyjno-samorządowej oraz archiwalnej i zarządzania dokumentacją 67 - dla specjalności nauczycielskiej

⁷ Proszę podać łączną liczbę godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów bez liczby godzin praktyk zawodowych (jeżeli program studiów przewiduje praktyki).

łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	116- dla specjalności administracyjno-samorządowej 115 – dla specjalności archiwalnej i zarządzania dokumentacją 120 - dla specjalności nauczycielskiej
łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych w przypadku kierunków studiów przyporządkowanych do dyscyplin w ramach dziedzin innych niż odpowiednio nauki humanistyczne lub nauki społeczne	10 - dla specjalności administracyjno-samorządowej 5 – dla specjalności archiwalnej i zarządzania dokumentacją 7 - dla specjalności nauczycielskiej
łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom do wyboru	122 - dla wszystkich specjalności
łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana praktykom zawodowym (jeżeli program studiów przewiduje praktyki)	5 - dla specjalności administracyjno-samorządowej oraz archiwalnej i zarządzania dokumentacją 8 - dla specjalności nauczycielskiej
Wymiar praktyk zawodowych (jeżeli program studiów przewiduje praktyki) ⁸	75 godzin - dla specjalności administracyjno-samorządowej oraz archiwalnej i zarządzania dokumentacją 120 godzin - dla specjalności nauczycielskiej
W przypadku stacjonarnych studiów pierwszego stopnia i jednolitych studiów magisterskich liczba godzin zajęć z wychowania fizycznego.	nie dotyczy
W przypadku prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość:	
1. łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach stacjonarnych/ łączna liczba godzin zajęć na studiach stacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	1. 1050/90 - specjalność administracyjno-samorządowa

⁸ Proszę podać wymiar praktyk w miesiącach oraz w godzinach dydaktycznych.

2. łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach niestacjonarnych/ łączna liczba godzin zajęć na studiach niestacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	1005/90	-	specjalność archiwalna i zarządzanie dokumentacją
	1080/90	-	specjalność nauczycielska
	2. nie dotyczy		

Tabela 4. Zajęcia lub grupy zajęć związane z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów⁹

studia I stopnia:

Nazwa zajęć	zajęć/grupy	Forma/formy zajęć	łączna liczba godzin zajęć stacjonarne/niestacjonarne	Liczba punktów ECTS
Elementy technologii informacyjnej w pracy historyka		Ćwiczenia	15	2
Historia starożytna i wczesnośredniowieczna ziem polskich		Wykład Ćwiczenia	60	4
Historia starożytna powszechna		Wykład Ćwiczenia	60	4
Historia starożytna powszechna – przegląd źródeł		Ćwiczenia	15	2
Język łaciński 1		Ćwiczenia	30	3
Wstęp do badań historycznych		Ćwiczenia	30	3
Wykład monograficzny 1(wybór)		Wykład	15	2
Historia Polski średniowiecznej		Wykład Ćwiczenia	60	4
Historia Polski średniowiecznej – przegląd źródeł		Ćwiczenia	15	2

⁹ Tabelę należy wypełnić odrębnie dla każdego z poziomów studiów i każdej z form studiów podlegających ocenie.

Historia społeczeństwa (starożytność)	Wykład Ćwiczenia	30	3
Historia średniowieczna powszechna	Wykład Ćwiczenia	60	4
Historia średniowieczna powszechna – przegląd źródeł	Ćwiczenia	15	2
Język łaciński 2	Ćwiczenia	30	3
Nauki pomocnicze historii (średniowiecze)	Wykład Ćwiczenia	45	4
Współczesna kancelaria dla pracowników administracji	Wykład Ćwiczenia	30	3
Zajęcia projektowe 1 (wybór)	Ćwiczenia	15	2
Paleografia łacińska	Ćwiczenia	30	4
Wstęp do archiwistyki	Ćwiczenia	15	2
Działalność urzędów państwowych i samorządowych	Wykład Ćwiczenia	30	3
Historia nowożytna powszechna (XVI-XVIII w.)	Wykład Ćwiczenia	60	4
Historia nowożytna powszechna (XVI-XVIII w.) - przegląd źródeł	Ćwiczenia	15	2
Historia Polski nowożytnej (XVI-XVIII w.)	Wykład Ćwiczenia	60	4
Historia Polski nowożytnej (XVI-XVIII w.) - przegląd źródeł	Ćwiczenia	15	2
Historia społeczeństwa (średniowiecze)	Wykład Ćwiczenia	30	3
Nauki pomocnicze historii (nowożytność)	Wykład Ćwiczenia	45	4
Pracownia dyplomowa (wybór)	Ćwiczenia	30	3

Rozwój form kancelaryjnych	Wykład Ćwiczenia	45	3
Teoria i metodyka archiwalna 1	Wykład Ćwiczenia	45	3
Historia powszechna 1789-1918	Wykład Ćwiczenia	60	4
Historia powszechna 1789-1918 – przegląd źródeł	Ćwiczenia	15	2
Historia ziem polskich 1795-1918	Wykład Ćwiczenia	60	4
Historia ziem polskich 1795-1918 - przegląd źródeł	Ćwiczenia	15	2
Seminarium licencjackie 1 (wybór)	Seminarium	30	4
Wykład monograficzny 2 (wybór)	Wykład	15	2
Zajęcia projektowe 2 (wybór)	Ćwiczenia	15	2
Teoria i metodyka archiwalna 2	Wykład Ćwiczenia	30	3
Historia społeczeństwa (nowożytność XVI-XVIIIw.)	Wykład Ćwiczenia	30	3
Historia Polski 1918-1945	Wykład Ćwiczenia	60	4
Historia Polski 1918-1945 – przegląd źródeł	Ćwiczenia	15	2
Historia powszechna 1918-1945	Wykład Ćwiczenia	60	4
Historia powszechna 1918-1945 – przegląd źródeł	Ćwiczenia	15	2
Historia społeczeństwa (XIXw.)	Wykład Ćwiczenia	30	3

Prawo samorządu terytorialnego	Wykład Ćwiczenia	45	2
Seminarium licencjackie 2 (wybór)	Seminarium	30	8
Zajęcia projektowe 3 (wybór)	Ćwiczenia	15	2
Archiwoznawstwo	Wykład Ćwiczenia	45	3
Neografia niemiecka	Ćwiczenia	30	2
Historia Polski po 1945	Wykład Ćwiczenia	60	4
Historia Polski po 1945 – przegląd źródeł	Ćwiczenia	15	2
Historia powszechna po 1945	Wykład Ćwiczenia	60	4
Historia powszechna po 1945 – przegląd źródeł	Ćwiczenia	15	2
Seminarium licencjackie 3 (wybór)	Seminarium	30	8
Wykład monograficzny 3 (wybór)	Wykład	15	2
Historia społeczeństwa (XX w.)	Wykład Ćwiczenia	30	3
Praktyczne aspekty działalności administracyjnej	Ćwiczenia	15	1
Praktyczne aspekty działalności samorządowej	Ćwiczenia	30	1
Seminarium licencjackie 3 (wybór)	Seminarium	30	8
Wykład monograficzny 3 (wybór)	Wykład	15	2
Informatyczne metody popularyzacji zasobów archiwalnych	Ćwiczenia	15	2

Zarządzanie dokumentacją współczesną	Wykład Ćwiczenia	60	4
Razem:		1950	183

studia II stopnia

Nazwa zajęć/grupy zajęć	Forma/formy zajęć	łączna liczba godzin zajęć stacjonarne/niestacjonarne	Liczba punktów ECTS
Historia państwa i prawa w średniowieczu	Wykład Ćwiczenia	30	3
Historia państwa i prawa starożytności	Wykład Ćwiczenia	30	3
Historia Śląska 1	Wykład Ćwiczenia	30	3
Metodologia historii	Ćwiczenia	30	3
Seminarium magisterskie z historii wybranej epoki 1	Seminarium	30	4
Statystyka i demografia historyczna	Wykład Ćwiczenia	30	3
Translatorium dla historyków 1 (wybrany język)	Ćwiczenia	30	3
Wprowadzenie do archiwoznawstwa	Wykład Ćwiczenia	30	3
Wprowadzenie do warsztatu naukowego historyka	Ćwiczenia	30	3
Zajęcia projektowe z historii wybranej epoki 1	Seminarium	15	2
Polonika i silesiana w archiwach na świecie	Wykład	15	1

Urzędy, kancelarie i archiwa w Europie średniowiecznej	Wykład Ćwiczenia	30	3
Zarządzanie dokumentacją elektroniczną	Ćwiczenia	30	5
Dydaktyka historii w szkole ponadpodstawowej 1	Wykład Ćwiczenia	45	3
TI w procesie kształcenia historycznego i obywatelskiego	Ćwiczenia	15	3
WoS - przygotowanie w zakresie merytorycznym 1	Ćwiczenia	30	3
Historia historiografii	Wykład Ćwiczenia	30	3
Historia państwa i prawa w epoce nowożytnej (XVI-XVIII w.)	Wykład Ćwiczenia	30	3
Historia Śląska 2	Wykład Ćwiczenia	30	3
Seminarium magisterskie z historii wybranej epoki 2	Seminarium	30	4
Translatorium dla historyków 2 (wybrany język)	Ćwiczenia	30	3
Warsztat naukowy historyka 1 (wybrana epoka)	Ćwiczenia	15	3
Wykład monograficzny z historii wybranej epoki 1	Wykład	15	1
Zagadnienia współczesnej kancelarii 1	Wykład Ćwiczenia	30	2

Źródła archeologiczne w praktyce badawczej historyka	Wykład Ćwiczenia	30	3
Metodyka tworzenia wystaw archiwalnych	Ćwiczenia	15	2
Urzędy, kancelarie i archiwa w Europie nowożytnej (XVI-XVIII w.)	Wykład Ćwiczenia	30	3
Dydaktyka historii w szkole ponadpodstawowej 2	Wykład Ćwiczenia	30	3
Pedagogika kształcenia w szkołach ponadpodstawowych	Wykład	15	1
Psychologia kształcenia w szkołach ponadpodstawowych	Wykład	15	1
WoS - przygotowanie w zakresie merytorycznym 2	Ćwiczenia	30	3
Edytorstwo źródeł historycznych	Wykład Ćwiczenia	45	4
Historia państwa i prawa w XIX w.	Wykład Ćwiczenia	30	3
Historia Śląska 3	Wykład Ćwiczenia	30	5
Konteksty epokowe (wybrana epoka)	Wykład Ćwiczenia	30	3
Seminarium magisterskie z historii wybranej epoki 3	Seminarium	30	4
Warsztat naukowy historyka 2 (wybrana epoka)	Ćwiczenia	15	3
Zagadnienia współczesnej kancelarii 2	Wykład Ćwiczenia	30	3

Zajęcia projektowe z historii wybranej epoki 2	Seminarium	15	2
Praktyczny aspekt działalności archiwów zakładowych	Ćwiczenia	30	3
Urzędy, kancelarie i archiwa w Europie w XIX w.	Wykład Ćwiczenia	30	3
Dydaktyka Wiedzy o Społeczeństwie w szkole podstawowej	Wykład Ćwiczenia	45	3
Aplikacje grantowe w funduszach polskich i europejskich	Ćwiczenia	15	3
Geografia polityczna	Ćwiczenia	15	1
Historia państwa i prawa w XX w.	Wykład Ćwiczenia	30	3
Myśl polityczna XIX i XX w.	Wykład Ćwiczenia	30	4
Postępowanie administracyjne w urzędach państwowych i samorządowych	Wykład Ćwiczenia	30	5
Seminarium magisterskie z historii wybranej epoki 4	Seminarium	30	10
Warsztat naukowy historyka 3 (wybrana epoka)	Ćwiczenia	15	3
Wykład monograficzny z historii wybranej epoki 2	Wykład	15	1
Archiwistyka - wybrane zagadnienia	Ćwiczenia	30	3
Urzędy, kancelarie i archiwa w Europie w XX w.	Wykład Ćwiczenia	30	5
Dydaktyka Wiedzy o Społeczeństwie w	Wykład	45	5

szkole ponadpodstawowej	Ćwiczenia		
Razem:		1440	165

Tabela 5. Zajęcia lub grupy zajęć służące zdobywaniu przez studentów kompetencji inżynierskich/
Zajęcia lub grupy zajęć przygotowujące studentów do wykonywania zawodu nauczyciela¹⁰

a) studia pierwszego stopnia (dla programu studiów obowiązującego od roku akademickiego 2025/2026 oraz 2024/2025)

Nazwa zajęć/grupy zajęć	Forma/formy zajęć	łączna liczba godzin zajęć stacjonarne/niestacjonarne	Liczba punktów ECTS	Stopień/tytuł, imię i nazwisko nauczyciela akademickiego lub innej osoby prowadzącej zajęcia ¹¹
na poziomie ogólnouczelnianym:				
Pedagogika 1	wykład, ćwiczenia	45	3	Moduły są realizowane na poziomie ogólnouczelnianym, w związku z czym dyrekcja kierunku nie decyduje o obsadzie kadrowej.
Psychologia 1	wykład, ćwiczenia	45	3	
Podstawy dydaktyki	wykład, konwersatorium	30	2	W bieżącym roku akademickim moduły nie są jeszcze realizowane, a ponadto za ich
Warsztaty pedagogiczne 1	warsztat	15	1	

¹⁰ Tabelę należy wypełnić odrębnie dla każdego z poziomów studiów i każdej z form studiów podlegających ocenie, w przypadku, gdy absolwenci ocenianego kierunku uzyskują tytuł zawodowy inżyniera/magistra inżyniera lub w przypadku studiów uwzględniających przygotowanie do wykonywania zawodu nauczyciela.

¹¹ Podanie nazwiska osoby prowadzącej nie dotyczy kierunku pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna oraz kierunku pedagogika specjalna przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela pedagoga specjalnego.

Warsztaty psychologiczne 1	warsztat	15	1	obsadę kadrową odpowiedzialna jest osoba koordynująca kształcenie nauczycielskie na poziomie ogólnouczeniowym.
Pierwsza pomoc przedmedyczna	ćwiczenia	15	1	
Emisja głosu	ćwiczenia	30	2	
na poziomie kierunku:				
Dydaktyka historii w szkole podstawowej 1	wykład, ćwiczenia	45	2	dr hab. Dorota Malczewska-Pawelec, prof. UŚ
Dydaktyka historii w szkole podstawowej 2	wykład, ćwiczenia	30	2	dr hab. Dorota Malczewska-Pawelec, prof. UŚ
Dydaktyka historii w szkole podstawowej 3	wykład, ćwiczenia	30	2	dr hab. Dorota Malczewska-Pawelec, prof. UŚ
Pomiar dydaktyczny	ćwiczenia	30	2	dr hab. Dorota Malczewska-Pawelec, prof. UŚ
Praktyka zawodowa		120	7	opieka ze strony UŚ: dr Joanna Mercik, dr Grzegorz Bartusik
Razem:		480	29	

b) studia drugiego stopnia

Nazwa zajęć/grupy zajęć	Forma/formy zajęć	Łączna liczba godzin zajęć stacjonarne/niestacjonarne	Liczba punktów ECTS	Stopień/tytuł, imię i nazwisko nauczyciela akademickiego lub innej osoby prowadzącej zajęcia
Dydaktyka historii w szkole ponadpodstawowej 1	wykład ćwiczenia	45	3	prof. dr hab. Maciej Fi dr Paweł Duda
Tłumaczenie w procesie kształcenia historycznego i obywatelskiego	ćwiczenia	15	3	dr Joanna Mercik

WoS przygotowanie w zakresie merytorycznym 1	- ćwiczenia	30	3	dr hab. Jarosław Tomasiewicz, prof. UŚ
Dydaktyka historii w szkole ponadpodstawowej 2	wykład ćwiczenia	30	3	prof. dr hab. Maciej F mgr Michał Hankus
Pedagogika kształcenia w szkołach ponadpodstawowyc h	wykład	15	1	dr hab. Irena Przybyls prof. UŚ
Psychologia kształcenia w szkołach ponadpodstawowyc h	wykład	15	1	prof. dr hab. Tom Pawelec
WoS przygotowanie w zakresie merytorycznym 2	- ćwiczenia	30	3	dr hab. Jarosław Tomasiewicz, prof. UŚ
Dydaktyka Wiedzy o Społeczeństwie w szkole podstawowej	wykład ćwiczenia	45	3	dr hab. Dor Malczewska-Pawelec, prof. UŚ
Dydaktyka Wiedzy o Społeczeństwie w szkole ponadpodstawowej	wykład ćwiczenia	45	5	dr hab. Dor Malczewska-Pawelec, prof. UŚ
Praktyka zawodowa		120	8	opieka ze strony UŚ: Joanna Mercik, Grzegorz Bartusik
Razem:		390	33	

Tabela 6. Informacja o programach studiów/zajęciach lub grupach zajęć prowadzonych w językach obcych¹²

¹² Tabelę należy wypełnić odrębnie dla każdego z poziomów studiów i każdej z form studiów podlegających ocenie. Jeżeli wszystkie zajęcia prowadzone są w języku obcym należy w tabeli zamieścić jedynie taką informację.

Nazwa programu/zajęć/grupy zajęć	Forma realizacji	Semestr	Forma studiów	Język wykładowy	Liczba studentów (w tym niebędących obywatelami polskimi)
2025/2026					
Wybrany język obcy I	lektorat	2	stacjonarne		
Wybrany język obcy II	lektorat	3	stacjonarne		
Wybrany język obcy III	lektorat	4	stacjonarne		
Wybrany język obcy IV	lektorat	5	stacjonarne		
2024/2025					
Wybrany język obcy I	lektorat	2	stacjonarne		
Wybrany język obcy II	lektorat	3	stacjonarne		
Wybrany język obcy III	lektorat	4	stacjonarne		
Wybrany język obcy IV	lektorat	5	stacjonarne		

Załącznik nr 2. Wykaz materiałów uzupełniających

Cz. I. Dokumenty, które należy dołączyć do raportu samooceny (wyłącznie w formie elektronicznej)

1. Program studiów dla kierunku studiów, profilu i poziomu opisany zgodnie z art. 67 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. poz. 1668 z późn. zm.) oraz § 3-4 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (Dz. U. poz. 1861 z późn. zm.).
2. Obsadę zajęć na kierunku, poziomie i profilu w roku akademickim, w którym przeprowadzana jest ocena.
3. Harmonogram zajęć na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych, obowiązujący w semestrze roku akademickiego, w którym przeprowadzana jest ocena, dla każdego z poziomów studiów.
4. Charakterystykę nauczycieli akademickich oraz innych osób prowadzących zajęcia lub grupy zajęć wykazane w tabeli 4, tabeli 5 (jeśli dotyczy ocenianego kierunku) oraz opiekunów prac dyplomowych (jeśli dotyczy ocenianego kierunku), a w przypadku kierunku lekarskiego także nauczycieli akademickich oraz inne osoby prowadzące zajęcia z zakresu nauk klinicznych, sporządzoną wg następującego wzoru:

Imię i nazwisko:
Tytuł naukowy/dziedzina, stopień naukowy/dziedzina oraz dyscyplina, tytuł zawodowy (w przypadku tytułu zawodowego lekarza – specjalizacja), rok uzyskania tytułu/stopnia naukowego/tytułu zawodowego:
Wykaz zajęć/grup zajęć i godzin zajęć prowadzonych na ocenianym kierunku przez nauczyciela akademickiego lub inną osobę w roku akademickim, w którym przeprowadzana jest ocena.
Charakterystyka dorobku naukowego ze wskazaniem dziedzin nauki/sztuki oraz dyscypliny/dyscyplin naukowych/artystycznych, w której/których dorobek się mieści (do 600 znaków) oraz wykaz co najwyżej 10 najważniejszych osiągnięć naukowych/artystycznych ze szczególnym uwzględnieniem ostatnich 6 lat, wraz ze wskazaniem dat uzyskania (publikacji naukowych/osiągnięć artystycznych, patentów i praw ochronnych, zrealizowanych projektów badawczych, nagród krajowych/międzynarodowych za osiągnięcia naukowe/artystyczne), ze szczególnym uwzględnieniem osiągnięć odnoszących się do ocenianego kierunku i prowadzonych na nim zajęć.
Charakterystyka doświadczenia i dorobku dydaktycznego (do 600 znaków) oraz wykaz co najwyżej 10 najważniejszych osiągnięć dydaktycznych ze szczególnym uwzględnieniem ostatnich 6 lat, wraz z wskazaniem dat uzyskania (np. autorstwo podręczników/materiałów dydaktycznych, wdrożone innowacje dydaktyczne, nagrody uzyskane przez studentów, nad którymi nauczyciel akademicki sprawował opiekę naukową/artystyczną, opieka nad beneficjentem Diamentowego Grantu, uruchomienie nowego kierunku studiów/specjalności/zajęć/grupy zajęć, opieka nad kołem naukowym, prowadzenie zajęć w języku obcym, w tym w uczelni zagranicznej, np. w ramach mobilności nauczycieli akademickich).

Opis doświadczenia zawodowego w powiązaniu z celami kształcenia, efektami uczenia się zakładanymi dla ocenianego kierunku oraz treściami programowymi (jeśli dotyczy).

- Charakterystyka wyposażenia sal wykładowych, pracowni, laboratoriów i innych obiektów, w których odbywają się zajęcia związane z kształceniem na ocenianym kierunku, a także informacja o bibliotece i dostępnych zasobach bibliotecznych i informacyjnych.
- Wykaz tematów prac dyplomowych uporządkowany według lat, z podziałem na poziomy oraz formy studiów; wykaz można przygotować według przykładowego wzoru:

Studia stacjonarne pierwszego stopnia (jeśli dotyczy) ¹³							
Nr albumu	Tytuł pracy dyplomowej	Rok	Tytuł/stopień naukowy, imię i nazwisko opiekuna	Tytuł/stopień naukowy, imię i nazwisko recenzenta	Ocena pracy	Ocena egzaminu dyplomowego	Ocena na dyplomie
Studia niestacjonarne pierwszego stopnia (jeśli dotyczy)							
Nr albumu	Tytuł pracy dyplomowej	Rok	Tytuł/stopień naukowy, imię i nazwisko opiekuna	Tytuł/stopień naukowy, imię i nazwisko recenzenta	Ocena pracy	Ocena egzaminu dyplomowego	Ocena na dyplomie
Studia stacjonarne drugiego stopnia (jeśli dotyczy)							

¹³ Należy uwzględnić prace dyplomowe ze wszystkich poziomów i form studiów na ocenianym kierunku z ostatnich dwóch lat poprzedzających rok, w którym przeprowadzana jest ocena. W przypadku, gdy łączna liczba absolwentów z ostatnich dwóch lat przekracza 100 – należy uwzględnić prace dyplomowe ze wszystkich poziomów i form studiów na ocenianym kierunku z ostatniego roku poprzedzającego rok, w którym przeprowadzana jest ocena.

Nr albumu	Tytuł pracy dyplomowej	Rok	Tytuł/ stopień naukowy, imię i nazwisko opiekuna	Tytuł/ stopień naukowy, imię i nazwisko recenzenta	Ocena pracy	Ocena egzaminu dyplomowego	Ocena na dyplomie
Studia niestacjonarne drugiego stopnia (jeśli dotyczy)							
Nr albumu	Tytuł pracy dyplomowej	Rok	Tytuł/ stopień naukowy, imię i nazwisko opiekuna	Tytuł/ stopień naukowy, imię i nazwisko recenzenta	Ocena pracy	Ocena egzaminu dyplomowego	Ocena na dyplomie
Studia stacjonarne jednolite magisterskie (jeśli dotyczy)							
Nr albumu	Tytuł pracy dyplomowej	Rok	Tytuł/ stopień naukowy, imię i nazwisko opiekuna	Tytuł/ stopień naukowy, imię i nazwisko recenzenta	Ocena pracy	Ocena egzaminu dyplomowego	Ocena na dyplomie
Studia niestacjonarne jednolite magisterskie (jeśli dotyczy)							
Nr albumu	Tytuł pracy dyplomowej	Rok	Tytuł/ stopień naukowy, imię i nazwisko opiekuna	Tytuł/ stopień naukowy, imię i nazwisko recenzenta	Ocena pracy	Ocena egzaminu dyplomowego	Ocena na dyplomie

7. Akceptowalnymi formatami są: .doc, .docx, .gif, .png, .jpg (jpeg), .odt, .ods, .pdf, .rtf, .ppt, .pptx, .odp, .txt, .xls, .xlsx, .xml.
8. Nazwy plików nie mogą być dłuższe niż 15 znaków i nie mogą zawierać następujących znaków: ~ "# % & *: < > ? / \ { | } & % # (spacje wiodące i końcowe w nazwach plików lub folderów również nie są dozwolone).
9. Pliki lub foldery nie mogą być skompresowane.

Cz. II. Materiały, które należy przygotować do wglądu podczas wizytacji, w tym dodatkowe wskazane przez zespół oceniający PKA, po zapoznaniu się zespołu z raportem samooceny

1. Wskazane przez zespół oceniający prace egzaminacyjne, pisemne prace etapowe, projekty zrealizowane przez studentów, prace artystyczne z zajęć kierunkowych (z ostatnich dwóch semestrów poprzedzających wizytację).
2. Struktura ocen z egzaminów/zaliczeń ze wskazanych przez zespół oceniający zajęć i sesji egzaminacyjnych (z ostatnich dwóch semestrów poprzedzających wizytację).
3. Dokumentacja dotycząca procesu dyplomowania absolwentów wskazanych przez zespół oceniający. Dokumentacja powinna uwzględniać pracę dyplomową, suplement do dyplomu, recenzje pracy dyplomowej, protokół egzaminu dyplomowego.
4. Dokumenty dotyczące organizacji, przebiegu i zaliczania praktyk zawodowych, jeśli praktyki zawodowe są uwzględnione w programie studiów na ocenianym kierunku.
5. Charakterystyka profilu działalności instytucji, z którymi jednostka współpracuje w realizacji programu studiów, a w szczególności tych, w których studenci odbywają praktyki zawodowe, jeśli praktyki zawodowe są uwzględnione w programie studiów na ocenianym kierunku (w formie elektronicznej).
6. Wykaz najważniejszych osiągnięć naukowych/artystycznych (publikacji, patentów, praw ochronnych, realizowanych projektów badawczych), których autorami/twórcami/realizatorami lub współautorami/współtwórcami/współrealizatorami są studenci ocenianego kierunku, a także zestawienie ich osiągnięć w krajowych i międzynarodowych programach stypendialnych, krajowych i międzynarodowych i konkursach/wystawach/festiwalach/zawodach sportowych z ostatnich 5 lat poprzedzających rok, w którym prowadzona jest wizytacja (w formie elektronicznej).
7. Informacja o zasadach rozwiązywania konfliktów, a także reagowania na przypadki zagrożenia lub naruszenia bezpieczeństwa, jak również wszelkich form dyskryminacji i przemocy wobec członków kadry prowadzącej kształcenie i studentów oraz sposobach pomocy jej ofiarom.
8. Informacja o ocenach/akredytacjach kierunku dokonanych przez instytucje zagraniczne lub inne instytucje krajowe oraz opis działań naprawczych i doskonalących podjętych w odpowiedzi na zalecenia tych instytucji (w formie elektronicznej).

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Standard jakości kształcenia 1.1

Koncepcja i cele kształcenia są zgodne ze strategią uczelni, mieszczą się w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których kierunek jest przyporządkowany, są powiązane z działalnością naukową prowadzoną w uczelni w tej dyscyplinie lub dyscyplinach oraz zorientowane na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym w szczególności zawodowego rynku pracy.

Standard jakości kształcenia 1.2

Efekty uczenia się są zgodne z koncepcją i celami kształcenia oraz dyscypliną lub dyscyplinami, do których jest przyporządkowany kierunek, opisują, w sposób trafny, specyficzny, realistyczny i pozwalający na stworzenie systemu weryfikacji, wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne osiągnięte przez studentów, a także odpowiadają właściwemu poziomowi Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz profilowi ogólnoakademickiemu.

Standard jakości kształcenia 1.2a

Efekty uczenia się w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy, zawierają pełny zakres ogólnych i szczegółowych efektów uczenia się zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 1.2b

Efekty uczenia się w przypadku kierunków studiów kończących się uzyskaniem tytułu zawodowego inżyniera lub magistra inżyniera zawierają pełny zakres efektów, umożliwiających uzyskanie kompetencji inżynierskich, zawartych w charakterystykach drugiego stopnia określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (Dz. U. z 2018 r. poz. 2153 i 2245).

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Standard jakości kształcenia 2.1

Treści programowe są zgodne z efektami uczenia się oraz uwzględniają w szczególności aktualny stan wiedzy i metodyki badań w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których jest przyporządkowany kierunek, jak również wyniki działalności naukowej uczelni w tej dyscyplinie lub dyscyplinach.

Standard jakości kształcenia 2.1a

Treści programowe w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy obejmują pełny zakres treści programowych zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 2.2

Harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, a także liczba semestrów, liczba godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i szacowany nakład pracy studentów mierzony liczbą punktów ECTS, umożliwiającą studentom osiągnięcie wszystkich efektów uczenia się.

Standard jakości kształcenia 2.2a

Harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, a także liczba semestrów, liczba godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i szacowany nakład pracy studentów mierzony liczbą punktów ECTS w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 2.3

Metody kształcenia są zorientowane na studentów, motywują ich do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się oraz umożliwiają studentom osiągnięcie efektów uczenia się, w tym w szczególności umożliwiają przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności.

Standard jakości kształcenia 2.4

Jeśli w programie studiów uwzględnione są praktyki zawodowe, ich program, organizacja i nadzór nad realizacją, dobór miejsc odbywania oraz środowisko, w którym mają miejsce, w tym infrastruktura, a także kompetencje opiekunów zapewniają prawidłową realizację praktyk oraz osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w szczególności tych, które są związane z nabywaniem kompetencji badawczych.

Standard jakości kształcenia 2.4a

Program praktyk zawodowych, organizacja i nadzór nad ich realizacją, dobór miejsc odbywania oraz środowisko, w którym mają miejsce, w tym infrastruktura, a także kompetencje opiekunów, w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 2.5

Organizacja procesu nauczania zapewnia efektywne wykorzystanie czasu przeznaczonego na nauczanie i uczenie się oraz weryfikację i ocenę efektów uczenia się.

Standard jakości kształcenia 2.5a

Organizacja procesu nauczania i uczenia się w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy jest zgodna z regułami i wymaganiami w zakresie sposobu organizacji kształcenia zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Standard jakości kształcenia 3.1

Stosowane są formalnie przyjęte i opublikowane, spójne i przejrzyste warunki przyjęcia kandydatów na studia, umożliwiające właściwy dobór kandydatów, zasady progresji studentów i zaliczania poszczególnych semestrów i lat studiów, w tym dyplomowania, uznawania efektów i okresów uczenia

się oraz kwalifikacji uzyskanych w szkolnictwie wyższym, a także potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów.

Standard jakości kształcenia 3.2

System weryfikacji efektów uczenia się umożliwia monitorowanie postępów w uczeniu się oraz rzetelną i wiarygodną ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, a stosowane metody weryfikacji i oceny są zorientowane na studenta, umożliwiają uzyskanie informacji zwrotnej o stopniu osiągnięcia efektów uczenia się oraz motywują studentów do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się, jak również pozwalają na sprawdzenie i ocenę wszystkich efektów uczenia się, w tym w szczególności przygotowania do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności.

Standard jakości kształcenia 3.2a

Metody weryfikacji efektów uczenia się w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy, są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 3.3

Prace etapowe i egzaminacyjne, projekty studenckie, dzienniki praktyk (o ile praktyki są uwzględnione w programie studiów), prace dyplomowe, studenckie osiągnięcia naukowe/artystyczne lub inne związane z kierunkiem studiów, jak również udokumentowana pozycja absolwentów na rynku pracy lub ich dalsza edukacja potwierdzają osiągnięcie efektów uczenia się.

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Standard jakości kształcenia 4.1

Kompetencje i doświadczenie, kwalifikacje oraz liczba nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia ze studentami zapewniają prawidłową realizację zajęć oraz osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się.

Standard jakości kształcenia 4.1a

Kompetencje i doświadczenie oraz kwalifikacje nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia ze studentami w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 4.2

Polityka kadrowa zapewnia dobór nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia, oparty o transparentne zasady i umożliwiający prawidłową realizację zajęć, uwzględnia systematyczną ocenę kadry prowadzącej kształcenie, przeprowadzaną z udziałem studentów, której wyniki są wykorzystywane w doskonaleniu kadry, a także stwarza warunki stymulujące kadrę do ustawicznego rozwoju.

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Standard jakości kształcenia 5.1

Infrastruktura dydaktyczna, naukowa, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne, edukacyjne oraz aparatura badawcza, a także infrastruktura innych podmiotów, w których odbywają się zajęcia są

nowoczesne, umożliwiają prawidłową realizację zajęć i osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w tym przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności, jak również są dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnością, w sposób zapewniający tym osobom pełny udział w kształceniu i prowadzeniu działalności naukowej.

Standard jakości kształcenia 5.1a

Infrastruktura dydaktyczna i naukowa uczelni, a także infrastruktura innych podmiotów, w których odbywają się zajęcia w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 5.2

Infrastruktura dydaktyczna, naukowa, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne, edukacyjne oraz aparatura badawcza podlegają systematycznym przeglądom, w których uczestniczą studenci, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Standard jakości kształcenia 6.1

Prowadzona jest współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w tym z pracodawcami, w konstruowaniu programu studiów, jego realizacji oraz doskonaleniu.

Standard jakości kształcenia 6.2

Relacje z otoczeniem społeczno-gospodarczym w odniesieniu do programu studiów i wpływ tego otoczenia na program i jego realizację podlegają systematycznym ocenom, z udziałem studentów, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Standard jakości kształcenia 7.1

Zostały stworzone warunki sprzyjające umiędzynarodowieniu kształcenia na kierunku, zgodnie z przyjętą koncepcją kształcenia, to jest nauczyciele akademicki są przygotowani do nauczania, a studenci do uczenia się w językach obcych, wspierana jest międzynarodowa mobilność studentów i nauczycieli akademickich, a także tworzona jest oferta kształcenia w językach obcych, co skutkuje systematycznym podnoszeniem stopnia umiędzynarodowienia i wymiany studentów i kadry.

Standard jakości kształcenia 7.2

Umiędzynarodowienie kształcenia podlega systematycznym ocenom, z udziałem studentów, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Standard jakości kształcenia 8.1

Wsparcie studentów w procesie uczenia się jest wszechstronne, przybiera różne formy, adekwatne do efektów uczenia się, uwzględnia zróżnicowane potrzeby studentów, sprzyja rozwojowi naukowemu, społecznemu i zawodowemu studentów poprzez zapewnienie dostępności nauczycieli akademickich, pomoc w procesie uczenia się i osiąganiu efektów uczenia się oraz w przygotowaniu do prowadzenia

działalności naukowej lub udziału w tej działalności, motywuje studentów do osiągnięcia bardzo dobrych wyników uczenia się, jak również zapewnia kompetentną pomoc pracowników administracyjnych w rozwiązywaniu spraw studenckich.

Standard jakości kształcenia 8.2

Wsparcie studentów w procesie uczenia się podlega systematycznym przeglądom, w których uczestniczą studenci, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Standard jakości kształcenia 9.1

Zapewniony jest publiczny dostęp do aktualnej, kompleksowej, zrozumiałej i zgodnej z potrzebami różnych grup odbiorców informacji o programie studiów i realizacji procesu nauczania i uczenia się na kierunku oraz o przyznawanych kwalifikacjach, warunkach przyjęcia na studia i możliwościach dalszego kształcenia, a także o zatrudnieniu absolwentów.

Standard jakości kształcenia 9.2

Zakres przedmiotowy i jakość informacji o studiach podlegają systematycznym ocenom, w których uczestniczą studenci i inni odbiorcy informacji, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Standard jakości kształcenia 10.1

Zostały formalnie przyjęte i są stosowane zasady projektowania, zatwierdzania i zmiany programu studiów oraz prowadzone są systematyczne oceny programu studiów oparte o wyniki analizy wiarygodnych danych i informacji, z udziałem interesariuszy wewnętrznych, w tym studentów oraz zewnętrznych, mające na celu doskonalenie jakości kształcenia.

Standard jakości kształcenia 10.2

Jakość kształcenia na kierunku podlega cyklicznym zewnętrznym ocenom jakości kształcenia, których wyniki są publicznie dostępne i wykorzystywane w doskonaleniu jakości.

UNIWERSYTET ŚLĄSKI
W KATOWICACH